

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΒΑΤΑΛΗΚΤΩΣ
ΣΤΙΧΟΥΡΓΗΘΕΙΣΑ

μετὰ Προσθήκης ἀναγκαίων καὶ ἐπωφελῶν ὑποσημειώ-
σεων, καὶ ἀναρτήσεως τῆς Μυθολογίας, Ἀλληγορίας
καὶ ἀληθοῦς Ἱστορίας πάντων τῶν ἐν αὐτῇ
ἐμπεπτύτων

ΘΕΩΝ, ΗΜΙΘΕΩΝ, ΚΑΙ ΕΝΔΟΣΕΩΝ ΤΗΘΕΚΕΙΜΕΝΩΝ
πρὸς χρῆσιν τῆς Νεολαίας, καὶ τῶν πρὸς κατάληψιν
τῆ Ὀμηρικῆ καλὰμυ ἀδυνατίων.

ΚΑΙ ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ ΤΥΠΟΙΣ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

μετὰ διαφόρων Χαλκογραφικῶν Εἰκόνων
εἰς δέκα τρία τμήματα
παρὰ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΟΥΣΙΑΔΟΥ

ΤΟΥ ΕΚ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Προκαταβολῇ τοῦ, ἐξ Ἀνδριανουπόλεως, εὐγενοῦς καὶ φιλο-
γενεστάτου Βαρόνου κυρίου

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΚΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

καὶ φιλοκάλου συνδρομῇ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΤΣΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ Θ΄.

ΕΝ ΒΙΕΝΝῃ 1819.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τυπογραφείου δὲ Χίρσφελδ.

Τ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ

Τ Η Σ Ο Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ.

~~~~~

Εγερθεὶς τῷ ὕπνῳ ὁ Ζεὺς καὶ ἰδὼν τὴν Τρῶαν νικη-
θένταν καὶ διωκομένην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὀδηγυμένων
ὑπὸ τῷ Ποσειδῶνι, καταλαμβάνει τὴν πανουργίαν τῆς
Ἥρας καὶ ὀργίζεται μεγάλως κατ' αὐτῆς· ἡ ὁποία ὁ-
μως κατέκλυσε τὴν ὀργὴν αὐτῆς διὰ τῆς ἡδύτητος καὶ
ὑποκλίσεως γεμίσσης ἀποπρίσεώς της· καὶ οὕτω ὁ Ζεὺς
πέμπει αὐτὴν εἰς τὸν Οὐρανὸν προγάξας ἵνα πέμψῃ
πρὸς αὐτὸν τὴν Ἴριν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα. Ἐλθῶσα ἡ
Ἥρα δὲ εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν Θεῶν, πρῶτον μὲν ἐ-
ξαγγιζώνει τὴν καρδίαν τῷ Ἄριος διὰ τίνος εὐφροσύνης
ὁμιλίας· (ὅστις ἐγείρεται εὐθέως μετ' ὀργῆς μεγάλης καὶ
λαμβάνει τὰ ὄπλα αὐτῆς διὰ τὴν ἔλθῃ κατὰ Τρωαδῶν·
ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ κωλύει τὴν ὀρμὴν αὐτοῦ)· καὶ ἔπειτα
κοινοποιεῖ τὴν προσαγὴν τῷ Διὶ πρὸς τὴν Ἴριν καὶ
πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ὅτινες ἀπῆλθον ἀμίσως ἐκεῖθεν.
Καὶ τὴν μὲν Ἴριν πέμπει ὁ Ζεὺς ἵνα εἰπῇ ἐξ αὐτοῦ τῷ
Ποσειδῶνι ἵνα ἀναχωρήσῃ τῆς μάχης· τὸν δὲ Ἀπόλ-
λωνα διορίζει νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἐκτορα ἵνα τὸν ἐγ-
καρδιώσῃ καὶ ὀδηγήσῃ κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ μὲν Ἴ-
ρις ἔν ἀναγγέλλει τῷ Ποσειδῶνι τὴν προσαγὴν τῷ Διὶ,

ὄσις μ' ὄλον ὅπῃ τῇ ἀπεκρίθη μὲ ἔπαρσιν λέγων, ὅτι εἶ-
ναι ἰσότιμος καὶ ἰσοδύναμος μὲ τὸν Δία, κατεπέσθη μ'
ὄλον τοῦτο ἐν τέλει ν' ἀκολυθήσῃ τὴν συνετὴν αὐτῆς συμβυ-
λῆν. Ὁ δ' Ἀπόλλων εὐρῶν τὸν Ἐκτορα ἀναλαβόντα ἤδη ἀ-
πὸ τὴν λειποθυμίαν τῆ, ἐμπνέει αὐτῷ νέας δυνάμεις, προπο-
ρεύεται αὐτοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐδαφίζει ἐν μέγα
μέρος τῆ Ἑλληνικῆ ἑτείχους· καὶ οὕτω οἱ Τρῶες διώκοντες τὴν
Ἑλλήνας πέραν τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν πλοίων αὐτῶν
καὶ ἐπιμελῶνται νὰ βάλλουν πῦρ εἰς αὐτὰ. Ὁ δὲ Αἴας
ἀνδραγαθῶν μεγάλως φονεύει πολλὰς τῶν Τρῶων καὶ
κωλύει αὐτὰς νὰ πλησιάσῃν εἰς τὸ ἐδικόν του πλοῖον.

~~~~~

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

ΜΕΤΑ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

Τ Η Σ
Ο Μ Η Ρ Ο Υ Ι Λ Ι Α Δ Ο Σ

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Ο΄.

Αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σκόλοπας καὶ τόφρου ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσίν,
Οἱ μὲν δ' ἄρ' ἔχεσσαν ἐρητύοντο μένοντες,
Χλωροὶ ὑπαὶ θεῖους, περοσθημένοι· ἔγχετο δὲ Ζεὺς
Γῆος ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης· 5
Στῆ δ' ἄρ' ἀναίξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
Τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονίοντας ὀπισθεν
Ἀργείους· μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνά τε ἄνακτα.
Ἔκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Ἔσθ'· ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχει ἄσθματι, κῆρ ἀπινύσσων, 10
Δίμ' ἐμέων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἀφαιρότατος βάλ' Ἀχαιῶν·

(1) Καθὼς ὁ Πολυδάμας προεῖδε καὶ προεῖπε τῆτο εἰς τὸν Ἔκτορα.

Τ Η Σ

Ο Μ Η Ρ Ο Υ Ι Λ Ι Α Δ Ο Σ

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Ο΄.

Ὄταν δὲ ξύλα τὰ ὄρθα καὶ τάρρου τὴν βαθεΐαν
Φεύγων διέβη ὁ κρατὸς Τρώων, πολλὴν ζημίαν
Ἀφ' οὗ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ὑπέφερε· (1) καὶ φάσας
"Ὅπου τοὺς ἵππους εἶχ' αὐτοῦ, καὶ τὰς ἀμάξας πάσας,
Ἔμεν' ἐν τέλει νὰ σαθῆ καταπεπτοημένος,
Ὅπως ὠχρὸς κ' ὑπὸ σκληροῦ φόβου κυριευμένος·
Τότε σ' τὰς Ἰῶης κορυφᾶς, κ' ὁ Ζεὺς υἱὸς τοῦ Κρόνου
Ἐύπηγε, κείμενος ἐγγὺς Ἡῤρας τῆς χρυσοθρόνου·
Ἐγερθεὶς ἑσθὴ δὲ, κ' εὐθύς τὸ ὄμμα αὐτοῦ εὐθύων
Πρὸς τε τοὺς τῶν Τρωαδικῶν πολεμιστᾶς, κ' Ἑλλήνων,
Τοὺς Τρῶας κλονομένους μὲν εἶδεν, ἀκολουθοῦντας
Τοὺς Ἀχαιοὺς δὲ, καὶ σκληρῶς αὐτοὺς καταπονοῦντας
Γ' φ' ὁδηγίας τοῦ Θεοῦ τῶν θαλασσῶν, θαβρόντως
Ν' ἀκολουθῶν τὸν διωγμὸν αὐτοὺς παρακινούντος.
Ἐπὶ τὴν πεδιάδα δὲ εἶδε κατεκταμμένον
Τὸν Ἔκτορ' ἅμα, ὑπ' αὐτοῦ τῶν φίλων κυκλωμένον,
Θλιβόμενον τ' ἀπὸ δεινὸν ἄσθμα, παραφρονοῦντα
καὶ μίλαν αἷμα ἐνταύτῳ ἐκ στόματος ἰμοῦντα·

Τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέγησε πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε.

Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον εἶπεν.

„Ἡ μάλα δὴ κακότεχνος, ἀμήχανε, σὸς δόλος, Ἥρη,

„Ἔκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόδησε δὲ λαούς. 15

„Οὐ μὰν αἰδ', εἰ αὐτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς

„Πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῆσιν ἱμάσσω.

„Ἡ οὐ μέμνη, ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖν

„Ἄκμονας ἦκα δῖω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμιὸν ἔηλα

„Χρῦστον, ἄρρηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν 20

(2) Καθ' ἓνα τρόπον μὲν φαίνεται ἐνταῦθα ὅτι ὁ κερως, τῆ ὁποῖα ἡ δύναμις ἐκτείνεται μόνον εἰς τὰ τῆ ἔρωτος, ἔπαυσεν ἐνεργῶν· κατ' ἄλλον ὁμως ἢμποροῦμεν νὰ εἰπῶμεν τὸ ἐναντίον, διότι ἡ ἐνέργεια αὐτῆ εἶναι ἡ μόνη τὸν οὕτω παρωργισθέντα Δία ἐμποδιῆσα τῆ νὰ πράξῃ μεγαλητέρας ἀτοπίας.

(3) Ἡ φυσικὴ τῆς περιόδου ταύτης Ἀλληγορία εἶναι τοιαύτη· (κατὰ τὴν γνώμην τῶν σοφῶν Κριτικῶν). Ὁ Ποιητὴς ἐξηγεῖ μυθικῶς ἐνταῦθα τοῦ ἀέρος τὴν φύσιν, τὸν ὁποῖον παριστάνει ἡ Ἥρα· οἱ δύο ἀπὸ τῆς πόδας αὐτῆς πρεμάμενοι ἄκμονες εἶναι τὰ δύο σοιχεῖα, Γῆ καὶ Ὑδωρ· καὶ ἡ τὰς χεῖρας τῆς συνδέουσα χρυσοῦ ἄλυσσος, ὁ αἰθὴρ ἦτε τὸ εἰς τὴν ἄνω ἀτμοσφαιραν ἐμφωλεύον πῦρ. Τὰ δύο χονδρὰ ταῦτα σοιχεῖα ὀνομάζει δὲ ὁ Ποιητὴς ἄκμονας, πρὸς παράστασιν ὅτι δι' αὐτῶν ἐκτελῆνται αἰτέχναι. Ἐκτὸς ταύτης τῆς φυσικῆς ἀλληγορίας ἢμποροῦμεν νὰ εἰπῶμεν ὅτι ἡ περίοδος αὕτη ἐγκρύπτει καὶ ἡθικήν τινα διδασκαλίαν· διότι τίς οἶδεν ἂν ὁ Ποιητὴς διὰ τῶν

Διότ' ἡ χεὶρ τοῦ Ἀ'χαιοῦ ἐκείνου, ἡ ἑποία
 Ἐπέφερε τῷ τῆν πληγῆν, ἤτου πολλὰ ἀνδρεία.
 Ἡ'λέησε δὲ οὐτ' αὐτὸν ἔχοντα θεωρήσας
 Ὁ Ἀ'θανάτων καὶ θνητῶν πατήρ, καὶ ἐκφώνησας
 Μὲ δεινὸν βλέμμα (2) πρὸς θεὰν τῆν Ἥ'ραν παρευθίως,
 „Ἡ' ἔδικήσ' ἐπιβουλὴν ἢ πονηρὰ βεβαίως,
 „Ἡ' ῥα δολία (εἰπ' αὐτῇ) ἔφθασε ν' ἐνεργήσῃ,
 „Ἴνα τῆς μάχης ὁ λαμπρὸς Ἔκτωρ ἀναχωρήσῃ,
 „Καὶ ὁ στρατὸς, ὑπὸ σκληροῦ φόβου κυριευμένος
 „Νὰ τράπῃ ἅμα εἰς φυγὴν καταθροισμένος.
 „Πλὴν δὲν ἰξεύρ' αὖν, πρώτη σὺ πάλιν, κακοβουλίας
 „Ταῖτίης σου τῆς ὀδυνηρᾶς τοσοῦτου καὶ δολίας,
 „Δὲν ἀπολαΐσης τοὺς καρπούς, κ' ἵνα σε τιμωρήσω,
 „Μὲ μασιγμῶν εἶν πληγὰς δὲν σὲ ἐπιφορτίσω.
 „Λησμώνησας ὅταν ποτὲ ἄκμοιαις ἔδησά σοι (3)
 „Σ' τοὺς δύο πόδας, καὶ δεσμῶν εἰ τὰς χεῖρας ἔρμυσά σοι
 „Ἄλυτου ἔντα καὶ χρυσοῦν· καὶ οὕτω δεδεμένη,
 „Μέσῳ αἰθέρος καὶ νεφῶν ἐκτέθης κρεμαμένη;

ἀπὸ τῆς πόδας τῆς Ἥ'ρας κρεμαμένων ἀκμώνων, καὶ
 τῆς τὰς χεῖρας αὐτῆς δεύσης χρυσοῦς ἀλύσσω δὲν ἠθέλησε
 νὰ παραζήσῃ ἐκ τῆ ἐνὸς μέρους τὰς οἰκιακὰς φροντίδας,
 αἱ ὅποιαί ὡς πέδαι (μυγέκια κοινῶς συνηθιζόμενα)
 πρέπει νὰ κρατῶν τὰς γυναῖκας εἰς τὴν οἰκίαν καὶ νὰ
 τὰς ἐμποδίζεν τῆ νὰ τρέχεν τῆδε κἀκεῖσε - καὶ ἐκ τῆ
 ἑτέρῃ τὰς ὄραϊας χειρουργασίας αὐτῶν, αἱ ὅποιαί ὡς
 χρυσοῦ ἀλύσσω πρέπει νὰ κατέχον τὰς χεῖρας τῶν εἰς
 ἀσχολίαν.

- „Εχρέμω· ἠλάσσει δὲ Θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλύμπου·
 „Λύται δ' οὐκ ἐδύναντο παρασάδων· ὅν δὲ λαβοῦμι,
 „Ρίπτασκον τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ, ἔφρ' ὅν ἱκῆται
 „Γῆν ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὡς θυμὸς ἀνίει
 „Ἀζηγγὲς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο, 25
 „Τὸν εὐ ζῆν Βορρὴ ἀνέμω, πεπεθοῦσα θυέλλας,
 „Πέμφας ἐπ' ἀτρυγέτου πόντου, κακὰ μητιάωσα,
 „Καί μω ἔπειτα Κῶωνδ' εὐ ναιομένην ἀπένεκας.
 „Τὸν μὲν ἐγὼν εὐθεν ρυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὔτις
 „Ἄστος ἐς ἱππόδοτον, καὶ πολλὰ περ' ἀθλήσαντα. 30
 „Πρὶν γ' ὅτε δῆ σ' ἀπέλυτα ποδῶν, μύδρους δ' ἐνὶ Τροίῃ
 „Κάδβαλον, ὄφρα πέλοιο καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

(4) Τὸν Ἡφαιστον ἐννοεῖ ἐνταῦθα, ὡς παρετηρήθη καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς Α. Ῥαφωδίας, καὶ εἰς τὰ προλεγόμενα ἐρρέθη διεξοδικώτερον ἢ ἀλληγορία.

(5) Ἡ Ἡρα ἰδύσα ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ βυθίσῃ εἰς τὰ σκλάγγνα τῆς θαλάσσης τὸν Ἡρακλέα, διεύθυνε τὸ πλοῖον εἰς τὴν Κῶν διὰ νὰ τὸν ἐκθέσῃ εἰς μεγαλύτερον κίνδυνον· διότι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ζῶντες μὲ ἄκραν εὐδαιμονίαν ἀπέφευγον ἐκάστην κοινωνίαν ξένων ὡς φοβούμενοι ἵνα μὴν ὑποπέσῃν εἰς δουλείαν τινα· ὅθεν ὡς ἐφθανέ τις ἐπὶ τὴν νῆσον των κατεπολεμων αὐτὸν σκληρότατα· τὸ ὁποῖον ἐποίησαν καὶ κατὰ τῆ Ἡρακλέως, ὅστις διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὴν ὀρμὴν των, ἔλαβε χρεῖαν ὄλων αὐτῆ τῶν δυνάμεων (Ἰδε Α' πολλὰ β. Βιβλ. 11).

(6) Οἱ ἐν τῷ Κειμένῳ δύο εἴκοι 31. καὶ 32. δὲν εὐρίσκονται εἰς κἀμμίαν ἐκδοσιν. Ὁ Εὐστάθιος ὁμοῦς βεβαιοῖ, ὅτι εὗρεν αὐτὸς εἰς κἀποια ἀρχαιότατα χειρό-

- „Καὶ ἐν Οὐλύμπῳ οἱ Θεοὶ πολὺ δεινὸπαθοῦσαν·
 „Νὰ λύπου σε ἐκ τῶν δεσμῶν ὁμῶς δὲν ἐτολμοῦσαν·
 „Ἐκείνου δ' ἐξ αὐτῶν, ὅπου εἶχεν ἀθαδιάσῃ
 „Διὰ νὰ σοὶ παρασθῇ, καὶ νὰ πὲ πλησιάσῃ,
 „Λαβῶν, ἐκτὸς τοῦ οὐρανοῦ ἔρρῖψα, ὠργισμένος,
 „Κ' εἰς νὰ φθάσῃ ἐπὶ γῆν, ἣν μισαποθαιμένος· (4)
 „Καὶ μ' ὄλον τοῦτο ὁ σκληρὸς θυμὸς δὲν ἄφησέ με,
 „Διὰ τῆς λύπης τὸ πολὺ, ἥτις ἔκυρσεύσέ με,
 „Δι' Ἡρακλέα τὸν λαμπρὸν· οὐ σὺ μετὰ Βορέος
 „Πείσασ', ἀνέμων τὰς πνοὰς νὰ πνέωσι βιαίως,
 „Ἐξώθησας εἰς τὸν πλατὺν πύτου, βουλευομένη
 „Δεινὰ αὐτῷ, καὶ τὴν φθορὰν αὐτοῦ ἐφριμένη·
 „Καὶ ἔπειτα ἐπὶ τὴν Κῶν, τὸ εὐκτισον νησίον
 „Νὰ καταυτήσ' ἐν τέλ', αὐτοῦ, ἐποίησας, τὸ πλοῖον. (5)
 „Ἄλλὰ ἐγὼ καὶ ἐξ αὐτῆς πάλιν ἄλευθέρωσά του,
 „Ἄν καὶ ὑπέφερε πολλὰ, κ' εἰς Ἄργος ἔκομισά του
 „Τὸ ἵπποτρόφον· τῶν δεσμῶν πρὶν νὰ σὲ ἀπολύσω,
 „Καὶ ἄκμονας πρὶν τοὺς χαλκοῦς ἐκ τῶν ποδῶν σου λύσω·
 „Οὓς ἔρρῖψα Τρωαδῖτων εἰς τὴν πόλιν, ἵνα γένη
 „Καὶ εἰς τοὺς μέλλοντας θνητοὺς ἡσῆποιή γνωστμένη. (6)

γραφα· ὅθεν ἐσοχάσθην ὡς μὴ περιττὴν, ἀλλὰ καὶ ἀ-
 ναγκαίαν μάλιγα τὴν προσθήκην αὐτῶν εἰς τὴν ἐκδο-
 σίνμου· διότι δι' αὐτῶν θέλει νὰ παραστήσῃ ὁ Ποιητὴς
 ὅτι ὅσα λέγει ἐνταῦθα περὶ τῆς Ἡρας δὲν εἶναι ἐδι-
 κήτην ἐφεύρεσις ἀλλ' ἐπισηρίζονται εἰς τινὰ ἀρχαιοτάτην
 μαρτυρίαν. Καθὼς φαίνεται δὲ πρέπει νὰ ὑπῆρξε κἀνὲν
 ἄγαλμα τῆς Ἡρας παριστανομένης μὲ ἄκμονας εἰς τοὺς

„Τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἐν ἀπολλήξῃς ἀπατάων·
 „Ὅφρ' εἰδῆς ἦν τοι χραίσμη φιλότης καὶ εὐνῆ,
 „Ἦν ἐμέγῃς ἐλθοῦσα Θεῶν ἀπο, καὶ μ' ἀπάτησας. 35
 Ὡς φάτο· ῥέγῃσεν δὲ βροῶπις πότινα Ἥρη,
 Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
 „Ἰςω νῦν τόδε Γαῖα, καὶ Οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθευ,
 „Καὶ τὸ κατειδόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
 „Ὀρκος, δεινότατός τε πῆλει μακάρεσσι Θεοῖσι· 40

πόδας καὶ ἄλυσσον εἰς τὰς χεῖρας, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐ-
 σώζοντο μόνον οἱ ἄκμονες καὶ ἡ ἄλυσσος· ὁ δὲ δεισι-
 δαίμων λαὸς ἔπλασε τὸν τοιοῦτον περὶ Ἑρας μῦθον·
 καὶ οὕτω ὁ Ποιητὴς ἠκολέθησεν κατὰ τοῦτο τὴν κοι-
 νὴν φήμην. Οὗτος ὁ συμπερασμὸς ὑποσηρίζεται μᾶλλον
 ἀπὸ τῆς λόγῃς τῆ Εὐσταθίου λέγοντος, ὅτι τὸν ἐβεβαί-
 ωσαν ὅτι ἀκόμι ἐσώζοντο εἰς Τρωάδα οἱ δύο ἄκμονες·
 εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἤμπορεῖ νὰ δυσκολευθῇ τις διὰ νὰ
 δώσῃ πίσιν ὡς καλῶς ἰξεύρων, ὅτι ἐν παντὶ καιρῷ καὶ
 τόπῳ ὁ ποιητὴς λαὸς ἦτον καθὼς εἶναι καὶ τὴν σήμερον
 ἀκόμι.

(7) Ὁ Ἡρόδοτος Βιβλ. Ἑκτῷ λέγει. „Ἐν δὲ
 ταύτῃ τῇ πόλει (Νώνναρι) λέγεται εἶναι ὑπὸ
 τῶν Ἀρκάδων τὸ Στυγὸς ὕδωρ· καὶ δὴ καὶ
 εἶτι τοιοῦν δετι· ὕδωρ ὀλίγον φαινόμενον
 ἐκ πέτρης γάζει εἰς ἄγκος· τὸ δὲ ἄγκος αἰ-
 μασιῆς τις περιθῆει κύκλος“ κτλ. Ὁ δὲ Παυ-
 σανίας, ὅστις περιῆλθε τὰ μέρη ἐκείνα ἐξηγεῖ τὴν περιο-
 δον τῆ Ἡροδοτῆ ταύτην λέγων· εἰς τὰ Ἀρκάδ. Βιβλ.
 η. κεφ. 17. καὶ 18. „Ἐκ Φεγεῦ δὲ ἰόντι ἐπὶ

- „Ταῦτ' εὐθυμίζω σε καὶ νῦν πάλα, ἵνα ἀφήσῃς
 „Τῶν ἀπατῶν σου τοὺς σκοποὺς, καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃς,
 „Ὅτι ὁ ἔριος κ' ἠέρωμνῆ, δι' ἧς ἠπάτησάς με
 „Μακρὰν ἐλθοῦσα τῶν Θεῶν, καὶ ἀπεκοίμισάς με,
 „Δὲν θέλει εἶναι ἱκανὰ νὰ σὲ παραμυθίσουν
 „Μὲ τὴν ἐλπίδ', ὅτ' ἠμποροῦν ἵνα σοὶ βοηθήσουν.
 Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Διὸς, μεγάλως ἐφοβήθη
 Ἡ' μεγαλόφθαλμος θεὰ Ἥρα, καὶ ἀπεκρίθη
 „Ἐἰς Γῆν ὀμνύω κ' οὐρανὸν ἀνωθεν τὸν ἰσθμῶν.
 „Ἐἰς τε τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς Στυγὸς τὸ καταρρέου· (7)
 „(Ὅς τις ὁ πλέον φοδερὸς ὄρκος ἐστὶ κυρίως
 „Μεταξὺ πάντων τῶν Θεῶν τῶν ζώντων ἀειδίως.)

ἐσπέρας καὶ ἡλίῳ δεσμῶν, ἡ μὲν ἀριστερὰ
 τῶν ὁδῶν εἰς πόλιν ἄγει Κλείτορα, ἐν δε-
 ξιά δέ ἐπὶ Νώνακριν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς
 Στυγὸς· τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τῆς κρημνῆς τῆς
 παρὰ τὴν Νώνακριν γάζον ἐμπίπτει μὲν
 πρῶτον εἰς πέτραν ὑψηλὴν, διεξελαθὸν δὲ
 διὰ τῆς πέτρας εἰς τὸν Κρᾶθιν ποταμὸν
 κάτεισι· θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο
 καὶ ἀνθρώπῳ καὶ ἄλλῳ ζῶῳ παντί. Μά-
 λιγα δὲ τῆς Στυγὸς τὸ ὄνομα εἰς τὴν ποίη-
 σιν ἐπεισηγάγετο Ὀμηρὸς· ἐν μὲν γε Ἥρας
 ἐποίησεν ὄρκῳ.

Γγωεὺν τόδε γαῖα καὶ ἔρανος. . . . .

ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὡς ἂν ἰδὼν εἰς τὸ ὕ-
 δωρ τῆς Στυγὸς γάζον.

- „Σὴ θ' ἱερὴ κεφαλῇ, καὶ κούτερον λέχος αὐτῶν
 „Κουρέδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μαΐψ ὁμόσαιμι.
 „Μὴ δὲ ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 „Πημαίνει Τρῳῆς τε καὶ Ἔκτορα, τοῖσι δ' ἀρύγει.
 „Ἀλλὰ που αὐτὸν θυμὸς ἐπατρύνει καὶ ἀνώγει. 45
 „Τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδῶν ἐλίγησεν Ἀχιλεὺς.
 „Αὐτὰρ τοὶ κάκιστα ἐγὼ παραμυθήσασίμην,
 „ἢ ἤϊμεν, ἢ κεν δὴ σὺ, Κελαινεφές, ἠγεμουεύοις.
 Ὡς φάτο· μεῖδθησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε,
 Καί μιν ἀμειδόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. 50
 „Εἰ μὲν δὴ σὺγ' ἔπειτα, βρωῶπις πότνια Ἥρη,
 „Ἴσσοι ἐμοὶ φρονέουσα μετ' Ἀθανάτοισι καθίζοις,
 „Τῷ κε Ποσειδῶν γε, καὶ εἰ μῶλα βούλεται ἄλλη,
 „Ἄψα μετασρέψειε νόον, μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ.
 „Ἄλλ' εἰ δὴ ῥ' ἐτέου γε ἀτρεκέως ἀγορεύεις, 55
 „Ἔρχεο νῦν μετὰ φῦλα Θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσο
 „Ἴρίν τ' ἐλθέμεναι, καὶ Ἄπολλωνα κλυτότοξον,

(8) Ἡ Ἥρα ὀρκίζεται εἰς τὴν νυμφικὴν αὐτῆς εὐνήν ὡς ἱερὰν ἔσαν, καὶ διὰ τῷ ὅρκῳ αὐτῆς τέτυ ποιεῖ αὐτὴν ἱερωτέραν καὶ σεβασμιωτέραν.

(9) Ἡ ἀπολογία τῆς Ἥρας αὕτη εἶναι εὐφραδέστατη· δὲν δύναται νὰ ὀρκισθῇ ὅτι δὲν ἠπάτησε τὸν Δία, διότι ὁ ἄρκος αὐτῆς ἠθέληεν εἶναι ψευδής· (καὶ ὁ Ποιητὴς δὲν θέλει νὰ δώσῃ ἰσχυρὸν διὰ τοῦτου μεγάλου παραδείγματος εἰς τὴν ψευδορκίαν)· ἀλλὰ ῥίπτει τὸ σφάλμα ἐπὶ τὸν Ποσειδῶνα προσποιουμένη ὅτι δὲν ἦτον πρὸς τῆτο ὁμόφρων αὐτῷ.

„Σ' τὴν ἱερὰν σου κεφαλὴν ἔτι, καὶ εἰ τὴν ἰδίαν
 „Ἐκ παρθενίας μας εὐνήν (8) ὡσαύτως, εἰ τὴν ὁποῖαν
 „Δὲν ἤθελα καταδεχθῆ ἔγωγ ἵνα ἐνδῶσω
 „Ἐπὶ ματαίῳ καὶ ψευδῶς πώποτε νὰ ὁμῶσω·
 „Διὰ βουλῆς μ' ὁ Ποσειδῶν, τὴν γῆν ὁ συνστράτιον,
 Δὲν πράττει ταῦτα (9) τὸν κρατῶντων Τρωῶν οὕτω βλάπτων
 „Κ' Ἐκτερα ἅμα· βοηθὸς γενόμενος Ἑλλήνων,
 „Καὶ κατὰ Τρωῶν ὁδηγῶν αὐτοῖς καὶ ἐνθαῤῥύνων·
 „Ἀλλὰ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ μόνος παρεκινήθη,
 „Διότι περὶ Ἀχαιῶν μεγάλως ἐλυπνήθη,
 „Τὸ πὸ τῶν Τρωῶν τοῦ κρατοῦ αὐτοῦς πιεζομένους,
 „Κ' ἔως ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτῶν ἰδῶν διακομένους.

„Ἐγὼ δὲ, ὡ βροχιοποιεῖ, θέλει ἀποτολμήσω,
 „Σέ τε κ' ἐκείνον ἐνταῦτῳ διὰ νὰ νοηθῆσω,
 „Νὰ μὴ διχογνωμητ'· ἀλλὰ ἕκινος ν' ἀκολουθεῖ σε,
 „Ἄπαντα πρῶττον, ὅσα Σὺ θέλεις καὶ προθυμεῖσαι.

Ο' τῶν Θεῶν κ' ἀνδρῶν πατήρ, μηδείας ἤρεμαίως
 Ταῦτα ἀκούσας ἐξ αὐτῆς, κ' ἀντεπεκρίθ' εὐθέως·

„Ἄν εἰ τὸ ἐξῆς, ὡ σεβασῆ Ἥρα, ἀποφασίζης,
 „Σύμφρον μοι εἰς τὰς τῶν Θεῶν βουλας ἵνα καθίζης,
 „Βεβαίως τότ' ὁ Ποσειδῶν, ὅπως καὶ ἂν θελήσῃ
 „Τὰ ἐναντίῳ νὰ φρουῆ· ὅτι καὶ ἂν ποιήσῃ,
 „Ἐν τάχει τὸν σκόπον αὐτοῦ πρέπει νὰ μεταθίσῃ,
 „Καὶ εἰς τὴν θελήσειν ἐμοῦ καὶ σοῦ νὰ συναυεῖσῃ.
 „Ἀλλ' εἰὰν ταῦτα ἀληθῶς λέγεις μοι καὶ βεβαίως,
 „Πρὸς Ἀθανάτου τοὺς λοιποὺς πορεύθητι εὐθέως,
 „Καὶ κάλεσον ἐν' ἔλθ', ἐδῶ, Ἀπόλλων, κατ' εὐθείαν,
 „Ο' εἰδοξὸς τὴν τοξικὴν, μὲ Ἴριον τὴν ταχέϊαν.

- „Ὅφρ' ἢ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων
 „Ἔλθη, καὶ εἶπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι,
 „Παυσάμενον πολέμοιο, τὰ ἅ πρὸς δῶμαθ' ἰκίσθαι· 60
 „Ἐκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἔς, Φοῖβος Ἀπόλλων,
 „Ἄλτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθη δ' ὀδυνάων,
 „Διὲ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
 „Αὐτίς ἀποσρέψῃσι, ἀνάκτιδα φῖζαν ἐνόρσας·
 „Φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι 65
 „Πηλεΐδῃω Ἀχιλλῆος· ὁ δ' ἀνστήσει ὄν ἑταῖρον
 „Πάτροκλον, τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχεϊ φαίδιμος Ἐκτωρ
 „Ἰλίου προπάρουθε, πόλεις ὀλέσαντ' αἰζηοὺς
 „Τοὺς ἄλλους, μετὰ δ', υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον·
 „Τοῦ δὲ γολωσάμενος, κτενεῖ Ἐκτορα δῖος Ἀχιλλεύς. 70
 „Ἐκ τοῦδ' ἂν τοι ἔπειτα παλιώξω παρὰ νηῶν
 „Δῖον ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερὲς, εἰσόκ' Ἀχαιοὶ
 „Ἰλίου αἰπὺ ἔλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλαῖς.

(10) Οἱ Ποιητῆς διὰ τὴν ἐπίσημον μᾶλλον τὴν μεγάλαιότητα τοῦ Διὸς, ἀπατηθέντος δὲ ὀλίγον ὑπὸ τῆς Ἥρας, εἰσάγει ὅτι ὁ Ζεὺς λέγει ἐκεῖνο ὅπῃ ἀπεφάσισεν ἢ θεῖα αὐτῆ πρόνοια· διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ μὲν Θεοπάτωρ δεικνύει ὅτι εἰς μάτην γίνεται πᾶσα κατ' αὐτῆ τῶν λοιπῶν Ἀθανάτων συνομοσία, καὶ ὅτι οὐδεὶς δύναται ν' ἀντιτεῖνῃ εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ· ὁ δὲ Ποιητῆς δίδει λεπτήν τινα ἀπῆτινα τῆ τέλους τοῦ ποιήματός τε, ἢ ὅποια ἀντὶ τὴν καταπαύσῃ τὴν περιέργειαν τῆ ἀναγιώσκον ἀξάνει αὐτὴν μᾶλλον. Εἰσὶ δὲ τινες οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν ν' ἀφαιρέσῃν τὸν 65. τῆ Κειμένου εἰχον θεωρήσαντες αὐτὸν ὡς περιττόν· ἀλλ' ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι δὲν ἐπατάλαβαν μήτε τὴν ὠραιότητα αὐτοῦ μήτε τὸν εὐφύεγατον τῆ Ποιητῆ σκοπόν.

- „Ἴνα ἡμεῖν πρὸς τὸν στρατὸν ἔλθοῦσα, τῶν ὀρμούϊτων,
 „κατὰ τῶν Τρώων, Ἀχαιῶν τῶν χαλκοκλοφορούντων,
 „τῷ Ποσειδῶνι βασιλεῖ εἶπη, ἵνα ἀφήσῃ
 „τὴν μάχην, κ' εἰς τὸ ἑαυτοῦ δῶμα ν' ἀναχωρήσῃ
 „πρὸς Ἑκτορα Ἀπόλλων δὲ ὁ εὐδοξος νὰ σπεύσῃ
 „ἵνα διερεθίσ' αὐτὸν εἰς μάχην, καὶ ν' ἐμπνεύσῃ
 „Ἴσχυν καὶ θάρσος εἰς αὐτὸν, ποικῶν νὰ λησμονήσῃ
 „Πόνους τοὺς τήλοντας αὐτὸν ἤδη, καὶ νὰ ὀρμήσῃ
 „ἀνδρείως κατὰ Ἀχαιῶν, νὰ τοὺς κατανατρέψῃ
 „καὶ εἴ τ' ἀπίστω εἰς φοικτὴν παλιῶν φυγῆν νὰ τρέψῃ,
 „Διώκων τοὺς ἕως ὅπου εἰς τοῦ υἱοῦ Πηλέως
 „τὰ πλοῖα νὰ συβλασθῶν, τ' ἀνδρείου Ἀχιλλέως· (10)
 „Ὅστις τὸν Πάτροκλον, αὐτοῦ τὴν φίλον, θελ' ἀφήσει
 „ν' ἐξέλθ' ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν διὰ νὰ πολεμήσῃ.
 „Οὗτος ὑφ' Ἑκτορος λαμπροῦ, ἀφ' οὗ πολλοὺς ἀνδρείους
 „φονεύσῃ τῶν πολεμιστῶν, ὁμοῦ μὲ τοὺς ὁποίους
 „θέλ' εἶναι καὶ ὁ Σαρπηδῶν, υἱὸς μ' ἀνδρειωμένος,
 „μέλλει διὰ νὰ φονευθῇ ἐν τέλ' ἠκοντισμένος.
 „κ' οὐτ' ὠργισθεῖς ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ θεῖος θελ' ὀρμήσει
 „κατ' Ἑκτορος, καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ θελ' ἀφαιρήσει.
 „καὶ ἐξ ἐκείνης τῆς ἐγμῆς, οἱ Τρῶες νὰ τραπῶσι
 „ὀπίσω πάλιν εἰς φυγῆν, καὶ ν' ἀπομακρυνθῶσι,
 „θέλει ποιῆσ', ἀπὸ τὰς νυχθ' ὀϊόλου, κέκμηνοι,
 „ἕως ὅπου οἱ Ἀχαιοί, ὄντες ὀδηγημένοι
 „ἐκ τῶν βουλῶν τῆς Ἀθηνᾶς, (11) εὐτέλει νὰ ἰσχύσουν,
 „πόλιω αὐτῶν τὴν ὑψηλὴν, Τρωάδα, νὰ παρθῶσι

(11) Διότι ἡ Τρωὰς ἐπορθήσθη μᾶλλον δι' ἀπάτης
 Τόμ. Θ'.

„Τὸ πρῖν δ' οὐτ' ἄρ' ἐγὼ παύσω χόλου, οὐτέ τα' ἄλλω
 „Ἀθανάτων Δαυαοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω, 75
 „Πρῖν γε τὸ Πηλεΐδαο τελευτηθῆναι ἐέλωρ·
 „Ὡς σὲ ἐπίσῃν πρῶτον, ἐμῶ δ' ἐπένευτα κόρητι,
 „Ἡῦματι τῶ, ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἤψατο γούων,
 „Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθου.
 Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθῃσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη. 80
 Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίου ὄρεων εἰς μακρὸν Ὀλύμπου.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀναίξῃ νόος ἀνέρος, ὅστ' ἐπὶ πολλὴν
 Γαῖαν ἐληλουθῶς, φρεσὶ πευκαλίμησι νοήσῃ,
 Ἔνθ' εἶπν, ἢ ἐνθα, μενοινίσειέ τε πολλά·
 Ὡς κρατυῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη· 85
 Ἰκετο δ' αἰπὺν Ὀλύμπου, ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
 Ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες
 Πάντες ἀνήϊξαν, καὶ δεικανύωντο δέπασσιν.
 Ἡ δ' ἄλλους μὲν ἴασε, Θέμισι δὲ καλλιπαρῆῳ
 Δέκτο δέπας· πρώτη γὰρ ἐναντίῃ ἤλθε θέουσα· 90

παρά διὰ δυνάμεως. Ὁ Ποιητὴς ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὸν
 Δέρειον ἵππον διὰ συμβουλῆς τῆς Ἀθηνᾶς κατασκευασ-
 σέντα. Ἴδε Βιργιλ. Divinae Palladis arte.

(12) Δὲν ἐδύνατο ὁ Ποιητὴς νὰ δώσῃ μεγαλητέραν ἰδέ-
 αν περὶ τῆς ταχύτητος τῆς Ἥρας ἄλλως πως, εἰμὴ πα-
 ραβάλλων αὐτὴν μὲ τὴν ταχύτητα τῶν λογισμῶν κε-
 ριγητῆ τινος, ὅς τις ἐν βροχῇ ὀφθαλμῷ διατρέχει μὲ τὸν
 λογισμὸν του ἔλυσ τὰς τέπους ὅπῃ περιῆλθε.

„Πρὶν τοῦτο γένη οὐτ' ἐγὼ αὐτὸς θέλει ποιήσω
 „Παῦσαι ὀργῆς μου, οὔτε δὲ τιν' ἄλλου θέλ' ἀφίσω
 „Τῶν Ἀθανάτων τῶν λοιπῶν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ
 „Ἐπεὶ κρατοῦτε Ἀχαιῶν, καὶ νὰ τοῖς βοηθήσῃ,
 „Πρὶν τοῦ, Πηλέως τελευθῆ, υἱοῦ, ἐπιθυμία
 „Ὡς ὑπεσχέθημι δι' αὐτὸν τὸ πρὶν, καὶ ἡ ὁποία
 „Μὲ νεῖμα μου τῆς καρφαλῆς, πρὸς πύξωσιν τελείαν
 „Ἐπεκυρώθη ἐνταῦτῳ, ἡμέραν τὴν ἰδίαν,
 „Καθ' ἣν γονάτων μου θεὰ ἢ Θέτις ἀπτομένη,
 „Μὲ λόγους παρακλητικούς ζήτησε δεομένη,
 „Τὸν Ἀχιλλεῖα τὸν λαμπρὸν υἱὸν τῆς νὰ τιμήσω,
 „Καὶ οὕτω τὴν διακατ' εὐχὴν τῆς νὰ ποιήσω.

Ταῦτα εἰπόντος ἡ θεὰ Ἥρα καταπεισθεῖσα
 Ἐκ τῶν τῆς Ἰδῆς κορυφῶν κατήλθε πορευθεῖσα
 εἰς Ὀλυμπον τὸν ὑψηλόν. Ὡς δ' ὅταν νοῦς ὀρμήσῃ (12)
 Ἄνδρῆς θνητοῦ, ἐλθόντος γῆν πολλήν, κ' ἐν ὑπομνήσει
 Σ' τὰς φρένας πᾶν παροσχῆκός φέρων, διανοεῖται,
 Ἐνταῦθα εἶμην ἢτ' ἐκεῖ· πολλ' ἄλλα τ' ἐνθυμεῖται·
 Οὕτω ταχέως ἡ θεὰ Ἥρα ἢ σεβασμία
 εἰς Ὀλυμπον τὸν ὑψηλὸν ἔφθασ' ἐν προθυμίᾳ·
 Καὶ εἰς τὸ δῶμα τοῦ Διὸς πάντας συνηθροισμένους
 εὖρε τοὺς μάκαρας θεοὺς καὶ συγκαθεζομένους.
 Οἷταιες εἰς τὸ δῶμ' αὐτὴν ἰδόντες εἰσελθοῦσαν
 Πάντες ἠγέθησαν εὐθύς, καὶ τὴν προὔπαντοῦσαν
 Μὲ τὰ ποτήρι'· ἀλλ' αὐτὴ τὰ ἄλλων μὲν ἀφείσα
 Τὸ, Θέμιδος (I) τῆς ἐπειδοῦς ἔλαβεν (13) εὐθυνοθεῖσα

(13) Διὰ ταύτης τῆς κλάσεως θέλει νὰ διδάξῃ ὁ

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Ἦ ῥη, τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένη δὲ ἕοικας;
 „Ἦ μάλα δῆσε φέβησε Κρένου πάϊς, ὅς τοι ἀκούτης.
 Ἴη δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
 „Μή με, θεὰ Θέμιε, ταῦτα διεύρο· οἶσθα καὶ αὐτῆ, ἠὲ
 „Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφιάλος καὶ ἀπηνής·
 „Ἀλλὰ σύ γ' ἄρχε θεοῖσι ὁμοίσι ἐν δαίτῳ ἱεῖας·
 „Ταῦτα δὲ μετὰ πᾶσιν ἀκούσθαι Ἀθανάτοισιν,
 „Οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πεφάσκειται· οὐδέ τι φημί
 „Πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρητέμεν, οὔτε βροτοῖσιν, 100
 „Οὔτε θεοῖς, εἰπέρις ἐτι νῦν δαίνυται εὐφρων.
 Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰπῶσα καθέζετο πότνια Ἥρη.
 Ὠχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοί· ἠ δ' ἐγέλασσε
 Χεῖλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὄφρῦσι κυανέησιν
 Ἰάνθη· πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα. 105

Ποιητῆς, ὅτι ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς ἡ μάλιγα εἰς τοὺς βασιλεῖς ἀνήκουσα καὶ ἐν ἐκάσῃ περιγάζει ἀναγκαιοτέρα, εἶναι ἢ δικαιοσύνη.

(14) Ἀξιοπαρατήρητος εἶναι μάλιγα καὶ ἡ ἔκφρασις τῆς Ἥρας αὕτη, διὰ τῆς ὁποίας, ὁ Ποιητῆς εἰσάγων τὴν Θέμιν, τούτεστι τὴν δικαιοσύνην, ὡς πρόεδρον εἰς τὰς εὐωχίας τῶν Θεῶν, θέλει νὰ διδάξῃ, ὅτι τόσῳ

Πρὸς ταύτην· ἦτις ἐν σπουδῇ αὐτὴν προὔπαντοῦσα
Ἐτρέξε πρώτῃ, καὶ εὐθὺς ἐφώνησεν εἰποῦσα·

- „Τὶ τὸ, ἐξ οὗ, ὦ σεβασή Ἥρα, σὺ κινουμένη
„Ἥλθες ἰδῶ, φαίνεσαι δὲ οὕτω τεταραγμένη;
„Βεβαίως Κρένου ὁ υἱὸς πάλιν ἐφόβητέ σε
„Ζεὺς Σοῦ ἀνὴρ βροτοποιός, κ' οὕτω κατέσχέ σε.
„Μὴ τὰ τοιαῦτα, Θείμις, νῦν ἐρώτα μεζητοῦσα.
(Ἥρα λευκόχειρ ἡ θεὰ εἶπεν ὑπολαβοῦσα·)
„Διότι πότου ἀλαζῶν, σκληρά τε καὶ ἀγρία,
„Ἐῖναι ἐκείνου ἡ ψυχὴ, ξεύρεις καὶ σὺ ἰδία·
„Ἄλλ' ἀκολουθεῖ εἰς Θεῶν τοὺς οἴκους νὰ ἡγήσῃ,
„Κ' εἰς εὐωχίας τὰς κοινὰς προτεύουσα νὰ εἰσῆι (14)

- „Ταῦτα δὲ σὺ καὶ οἱ λοιποὶ Ἀθάνατοι ὁμοίως
„Θέλει ἀκούσετε, ὃ Ζεὺς ὀπόσου ὀλεθρίως
„Βουλευεται· νομίζω δὲ οὐδεὶς, οὔτ' οὐρανόων
„Θεῶν ἀπάντων, οὔτ' ἀνδρῶν θνητῶν καὶ ἐπυγείων
„Θέλει χαρεῖ, εἴαν καὶ νῦν μ' εὐφροσύνου καρδίαν
„Κάθεται ἔτι εἰς τερπνὴν χαίρων συνευωχίαν.

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ θεὰ Ἥρα ἡ σεβασμία
Καθίσθη· τῶν Μακάρων δὲ ὀμέγυρις ἡ θεία
Ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ Διὸς πᾶσα ἐθορυβήθη·
Καὶ τὸ τῆς Ἥρας χεῖλος μὲν εἰς γέλοισιν ἐκινήθη,
Ἄλλ' εἰς τὸ μέτωπον αὐτῆς τὸ θεῖον ἠλαρότης
Ἐπὶ τὰς μελανὰς ὄφρυς δὲν δείχθη καὶ φαιδρότης.
Καὶ εὐταύτῳ ὑπὸ ὀργῆς βαρείας κινουμένη
Ἐφώνησε, πάντας θεοὺς Ὀλύμπου μεμφομένη.

μᾶλλον πρέπει ἡ θεὰ αὐτὴ νὰ προεδρεύῃ εἰς τὰς τῶν
θνητῶν συνελεύσεις καὶ συνευωχίας.

- „Νήπιοι, οἱ Ζηνί μενεαίνομεν ἀφρονιούτες,
 „Ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἄσπον ἰόντες,
 „Ἢ ἔπει, ἠὲ βίη· ὁ δ' ἀρήμενος οὐκ ἀλεγίξει,
 „Οὐδ' ὄθεται· φησί γὰρ, ἐν Δ'θανάτοισι θεοῖσι
 „Κόρτεϊ τε σθένεί τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος. 110
 „Τῷ ἔχεθ', ὅ,τι κεν ὑμμι κακὸν πέμπησιω ἐκάστω·
 „Ἢ ὄη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἀρῆί γε πῆμα τετύχθαι·
 „Υἱὸς γὰρ οἱ ὄλωλε μόχη ἔνι, φίλτατος ἀνδρῶν
 „Ἀσκάλαφος, τὸν φησὶν ὄν ἔμμεναι ὄβριμος Ἀρης.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὸρ Ἀρης θαλερῶ πεπλήγετο μηρῶ 115
 Χεῖροι καταπρημέσθ', ὀλοφυρόμενος δὲ προσκῦδα·
 „Μὴ νῦν μοι νεμεσήσεται, ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 „Τίσασθαι φίνον υἱὸς, ἰοίτ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 „Ἐἰπέρ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κραανῶ,
 „Κεῖσθαι ὀμοῦ νεκύσσει μεθ' αἵματι καὶ κενήσιν. 120

(15) Δὲν λέγει ἡ Ἥρα ὅτι ὁ Ζεὺς εἶναι κραταιότερος τῶν λοιπῶν Θεῶν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς νομίζει καὶ λέγει ὅτι εἶναι· οἱ ὅποιοι λόγοι αὐτῆς εἶναι εὐφύεσται, διότι δεικνύουσα ὥς νὰ θέλῃ διὰ νὰ διδάξῃ τῆς Θεοῦ νὰ εἶναι ὑποκλινεῖς εἰς τὰς θελήσεις καὶ προσαγὰς τοῦ Διὸς, ζητεῖ νὰ τοὺς ἐρεθίσῃ μᾶλλον εἰς ἐπανάσασιν πατ' αὐτῆ.

(16) Καὶ αὕτη τῆς Ἥρας ἡ ἐκφρασις εἶναι πανουργίας πλήρης· διότι θέλει νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν τὸν Ἄρην καὶ νὰ τὸν ἐρεθίσῃ πρὸς ἐκδίκησιν, δίδουσα αὐτῷ νὰ παταλάβῃ, ὅτι ἂν δὲν σκεύσῃ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν

- „Ἄνόητ' εἶμεθα ἡμεῖς καὶ ματαιοφρονοῦμεν,
 „Κινούμενοι κατὰ Διὸς ε' ὄργην, ἢ ἄν ζητοῦμεν
 „Μὲ τὴν τῶν λόγων μας ἰσχὺν, ἢτε καὶ διὰ βίας
 „Νὰ μεταβάλλωμεν αὐτοῦ βουλὰς τὰς ἀληθείας.
 „Αὐτὸς καθήμενος μακρὰν οὐδ' ὁλως δὲν φροντίζει,
 „Οὔτε ταράττεται ποσῶς, ἐπειδὴ καὶ νομίζει
 „Ὅτι ἐξ' ὁχλῶς τοὺς Θεοὺς ἅπαντας ὑπερβαίνει
 „Κατὰ τὸ κράτος καὶ ἰσχὺν· (15) ὅθεν ἄς ὑπομένῃ
 „Πῶς τις ἡμῖν, ὅ,τι δεινὸν καὶ ἄν ἀποφασίσῃ
 „Διὰ νὰ πέμψῃ κατ' αὐτοῦ, ὅπότεν ἐθελήσῃ.
 „Εἰς ταύτην ἤδη τὴν στιγμήν, τῷ Ἄρει τις βαρεῖα
 „Νομίζω νὰ συνέβῃ που λύπης πικρᾶς αἰτία·
 „Διότ' Ἄσκαλαφος, αὐτοῦ υἱὸς ὁ περιλμῖνος,
 „Ὅστις, ὡς λέγ' ὁ ἰσχυρὸς Ἄρης, (16) γεγεννημένος
 „Εἶν' ἐξ αὐτοῦ· ὑπὸ χειρῶν τῶν ἐχθρῶν ἔπληγώθη
 „Εἰς μάχην τὴν φθοροποιῶν, καὶ ἄπνους ἐξηπλώθη.
 Ταῦτα εἰπούσης τῆς Θεᾶς ἐντιμοτάτης Ἥρας,
 Ὁ Ἄρης τοὺς μηρούς αὐτοῦ ἐπληξε μὲ τὰς χεῖρας·
 Καὶ ὀδυρόμενος πικρῶς. „Μ' ἤθελε μοι μεμφθῆτε
 „(Ἔειπε) Θεοί, οἳ τὸν λαμπρὸν Ὀλυμπον κατοικεῖτε·
 „Τὸν φόνον μου τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ νὰ τιμωρήσω
 „Πορεύομαι πρὸς τὸ παρὸν, καὶ νὰ τὸν ἐκδικήσω,
 „Ἄν καὶ ὑπὸ τῶν τοῦ Διὸς φλογῶν κεραυνωμένος
 „Ἦθέλεν εἶναι μοι γραπτὸν νὰ πέσω νεκρωμένος,
 „Εἰς τὸν τῆς γῆς κοινορτὸν τὸν καταματωμένον,
 „Καὶ τῶν σωμάτων μεταξὺ ἀνδρῶν τῶν φρουυμένων·

φόνον τοῦ Ἀσκαλάφου, δὲν θέλει πιγεύσει τις ὅτι ἦτον υἱὸς του.

Ὡς φάτο· καὶ ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμοντε Φόβου τε
 Ζευγυμέν· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύτετο παμφανόωντα·
 Ἔνθα κέ τις μείζων τε καὶ ἀργαλειώτερος ἄλλος
 Πᾶρ Διὸς Ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
 Εἰ μὴ Ἀθήνη πᾶσι περιδείτατα Θεοῖσιν 125
 ὦρτο δὲ ἐκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον ἔνθα θύασσε.
 Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κέρυθ' εἶλετο, καὶ σάκος ὤμων,
 Ἐγχοσ δ' ἔσητε τιβαρῆς ἐκ χειρὸς ἐλοῦσα,
 Χάλκεον· ἢ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θούρου Ἄρηα.

„Μαινώμενε, φρένας ἤλῃ, διέφθορας· ἢ νῦ τοι αὐτως 130
 „Οὐατ' ἀκουέμεν ἐσσί, υἱὸς δ' ἀπάλωλα καὶ αἰδώς·
 „Οὐκ αἴεις, ἄτε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη;
 „Ἢ δὴ νῦν πᾶρ Ζηνὸς Οὐλυμπίου εἰλήλουθεν·
 „Ἢ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήγας κακὰ πολλὰ,
 „Ἄψ ἔμεν Οὐλυμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνόγη, 135
 „Αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεύσαι;
 „Αὐτίκα γὰρ Τρώας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς
 „Λεῖψει, εἰ δ' ἡμέας εἰσι κυδοιμήσων ἐς Οὐλυμπον·
 „Μάρψει δ' ἐξείης, ὅστ' αἴτιος, ἔς τε καὶ οὐκί.
 „Τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθίμεν χόλου υἱὸς ἔης· 140

(17) Οἱ Ποιητῆς δὲν ἐννοεῖ ἐνταῦθα ὅτι οἱ ἵπποι τῆς Ἀρίας ὠνομάζοντο Δεῖμος καὶ Φόβος, ὡς τινες ἐξέλαβον· ἀλλ' ὅτι ἐπρόσθετε τὸν Δεῖμον καὶ Φόβον, οἵτινες ἦσαν υἱοὶ αὐτῆ καὶ ἠπολύθην αὐτῷ πάντοτε εἰς τὰς μάχας, διὰ τὰ Ζεύεωσι τῆς ἵππων αὐτῆ. "Ὅτι δὲ οἱ υἱοὶ καὶ ὄχι οἱ ἵπποι αὐτῆ ὠνομάζοντο οὕτω, βεβαιούται μᾶλλον καὶ διὰ τοῦ 440. σίχου ἐν τῇ Α. Παφωδία.

Ταῦτα εἰπὼν, πρόσαξ' εὐθύς τοὺς ἔππους του προθύμως
 Νὰ ζεύξῃ εἰς τὸ ἄρμα αὐτοῦ, ὁ Φόβος καὶ ὁ Δεῖμος. (17)
 Αὐτὸς δ' ἐνδύθη τὰ λαμπρὰ ὄπλα του, καὶ βεβαίως
 Μεγαλητέρατις ὄργῃ Διὸς τοῦ βασιλέως
 Κ' ὀλεθριότερος θυμὸς ἔμελλε ἵνα γείνη
 Κατ' Ἀθανάτων, ἢ θεὰ εἴναι καὶ, ἢ Ἀθήνη,
 Περὶ πάντων τῶν Θεῶν μεγάλως φοβηθεῖσα,
 Ἐκ τοῦ προθύρου νὰ νὰ ἔκβῃ τὸν θρόνον της ἀφείσα
 Δὲν ἔσπευδε, κ' ἐκ κεφαλῆς τὴν περικεφαλαίαν
 Ἄμα ἀπ' ὤμου του εὐθύς ἀπάδα τὴν ὠραίαν,
 Κ' ἐκ τῆς ἀνδρείας του χειρὸς τὸ δῦρον του λαβοῦσα
 Τὸ χαλκοῦν, ἔρρησε εἰς τὴν γῆν καὶ ἐνταύτῳ λαλοῦσα
 Πρὸς τὸν ὀρμητικὸν θεὸν Ἄρην, νὰ οὐσιόξῃ
 Ἦρξαι αὐτόν, καὶ μὲ ὀρμεις λόγους νὰ τὸν ὑβρίζῃ·
 „Μαινόμενε, (εἰποῦς αὐτῷ) μωρὲ, πεπλανημένε,
 „Φρενῶν, νοῦς τε ὑγιῶς πάντα ὑβερημένε!
 „Εἰς μάτην, ὦτα, ἀληθῶς, ἵνα ἀκούῃς ἔχεις·
 „Ὁ νοῦς σου χάθη, καὶ αἰδοῦς καθόλου δὲν ματέχεις,
 „Δὲν ἔγκουσας τί εἶπε νῦν Ἦρα ἢ σαδασμία
 „Ἐλθοῦς ἀπὸ τὸν κραταῖον Κρένου υἱόν, τὸν Δία;
 „Ἡ θέλεις μὲ δεινὰ πολλὰ καταπεφορτισμένος,
 „Εἰς Ὀλυμποῦ τὸν ὑψηλὸν ὀπίσω, λυπημένος
 „Νὰ ἐπανέλθῃς, καὶ κακὸν ἕτερον τι μεγάλου
 „Νὰ προξενήσῃς μεταξὺ πάντων Θεῶν τῶν ἄλλων.
 „Διότ' ὁ Ζεὺς, τοὺς τ' Ἀχαιοὺς καὶ Τρῶας θέλ' ἀφήσει,
 „Κ' εὐθέως θέλει ἔλθ' ἐδῶ, διὰ νὰ τιμωρήσῃ,
 „Χωρὶς διαφορᾶς τινος ἀκώου καὶ αἰτίου·
 „Διό σοι συμβουλεύ' ἐγὼ, θυμοῦ σου τοῦ ἀγρίου,

„Ἡδὴ γάρ τις τοῦδε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων,
 „Ἡ πέφαγ', ἢ καὶ ἔπειτα περήσεται· ἀργαλίῳ δὲ,
 „Πάντων ἀνθρώπων ρυθθαὶ γενεὴν τε τέκοντα.

Ὡς εἰποῦσ', ἴδρυτε Θρόνον ἐνὶ Θούρῳ Ἄρηα.

Ἡρα δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτός, 145

Ἴριν θ', ἥτε Θεοῖσι μετάγγελος ἀθανάτοισι,
 Καί σφρασ φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

„Ζεὺς σφῶν εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅτι τάχιζα·

„Αὐτὰρ ἐπὶν ἔλθητε, Διὸς τ' εἰς ὤπα ἴδησθε
 Ἐρδῆν, ὅττι κε κείνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ. 150

Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσα, πόλιν κίε πότνια Ἡρα,

Ἐζετο δ' εἰνὶ Θρόνῳ· τῷ δ' αἰζαντε πετίσθη,

Ἴδην δ' ἔκανον πολυπέδακα, μητέρα Θηρῶν·

Εὐρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάριον ἄκρῳ

Ἡμενον, ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐσεφάνετο· 155

Τῷ δὲ πάροισ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέτασ,

Στήτην· οὐδὲ σφῶν ἰδῶν ἐχολώσατο θυμῷ,

Ὅττι οἱ ὠκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην·

Ἴριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

„Βάσκι' Ἰρι, Ἴρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι 160

„Πάντα τὰδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι·

(18) Ὡς ὁ Σάρπηδων, ὁ Πάτροκλος, ὁ Ἐκτωρ,
 καὶ ὁ ἴδιος Ἀχιλλεὺς,

„Υπὲρ υἱοῦ σου, παῦσαι νῦν· διὰτ' ἐξεύρεις, κ' ἄλλοι
 „Πολὺ ἀντίτεροι αὐτοῦ, καὶ τὴν ἰσχύιν μεγάλοι
 „Φοιεύθησαν, ἢ καὶ ἐξῆς μέλλουσι να φουεθῶσι· (18)
 „Διότι εἶναι χαλεπὸν, τῶν ὅσ' ἀλληλορμιῶσι
 „Εἰς μάχας τὰς φθοροποιῖας καὶ μάχονται μ' ἀνδρείαν,
 „Ὅλοι ν' ἐκφυγούσι τὴν πικρὰν μοῖραν καὶ ὀλεθρίαν.

Ταῦτα ἡ καταπληκτικὴ, λαλήσατα Ἀθήνη
 Τὸν Ἄρην τὸν ὀρμητικὸν εἰς τὸν θρόνον του ἰδούει.
 Τοῦ δώματος, ἡ Ἥρα δὲ, θεὰ ἡ τεθασμῖα,
 Τὸν Φοῖβον κρόζασσα, ἐκτός, καὶ Ἴριον ἡ ὁποία
 Εἶναι ὁ ἄγγελος Θεῶν. „Ζεὺς (εἶπεν) ὁ Κρονίδης
 „Καλεῖ σας ν' ἐλθῆτε εὐθύς ἄμφω ἐπὶ τῆς Ἰδῆς.
 „Ὅταν δὲ φθάσῃτε ἐκεῖ καὶ παρῶρησιασθῆτε,
 „Πράξατε πάντα, ὅσ' αὐτὸς θέλει καὶ προθυμεῖται.

Ταῦτα Θεὰ ἡ σεθασῆ εἰποῦσα ἐπανήλθε
 Ἐπὶ τὸν θρόνον· ὁ θεὸς Ἀπόλλων δὲ ἀπῆλθε
 Μετὰ τῆς Ἰριδος· κ' εὐθύς εἰς τὴν θεροστράφου Ἰδῆν
 Φθάσαντες, τὸν βροντοποιὸν καὶ κράτιστον Κρονίδην
 Εἰς Γάργαρον τὴν κορυφὴν, μὲ τεθυμιασμένον
 Νέφος κυκλούμενον λαμπρῶς, εὖρον κεκαθισμένον·
 Κ' ἔμπροσθεν εἰσῆσαν αὐτοῦ ἀμφοτέρω ἐλθόντες
 Πρόθυμ' αὐτοῦ τὰς προσαγὰς νὰ ἐκτελέσουσι οὐτες.
 Ζεὺς δὲ ὁ νερελαθροιστῆς, κατέπαυσε εὐθέως
 Τῆς κατ' αὐτῶν ὀργῆς αὐτοῦ, ἰδὼν οὕτω ταχέως
 Σ' τὴν προσφιλοῦς του γυναικὸς πεισθέντας ὁμιλίαν,
 Καὶ πρῶτον, εἶπεν ἐκφρωνῶν, πρὸς Ἴριον τὴν ταχέαν·
 „Πρὸς Ποσειδῶνα τὸν θεόν, Ἴρις, ἐλθὲ ταχέως,
 „Ἡ ἀνάγγελον πάντας αὐτῶ τοὺς λόγους μου βεβηκῆς.

„Παυσάμενόν μιν ἄνωχθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
 „Ἐρχεσθαι μετὰ φύλα Θεῶν, ἢ εἰς ἄλα δῖαν·
 „Εἰδὲ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπέισεται, ἀλλ' ἀλαγήσει,
 „Φραζέσθω δ' ἠπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 165
 „Μὴ μ' οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, ἐπιόντα ταλάσῃ
 Μεῖναι· ἐπεὶ ἔο φημί βίη πολὺ φέρτερος εἶναι,
 „Καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλου ἤτορ
 „Ἴσθον ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε συγέουσι καὶ ἄλλοι.

Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδῆνεμος ὠκεία Ἴρις, 170
 Βῆ δὲ κατ' Ἰθαίων ὄρέων εἰς Ἴλιον ἱόν·

Ὡς δ' ὅταν ἐκ νεφύων πτῆται νεφῆς, ἠὲ χόλαζα
 Ψυχρὴ ὑπαί ρίπῃς αἰθηρηγενέος Βορέας·

Ὡς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκεία Ἴρις·

Ἀγχοῦ δ' ἰσαμένη προσέφη κλυτὸν Ἑνωσίγαϊον· 175

„Ἀγγελίην τινά τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
 „Ἦλθον δεῦρο φέρουσα παραὶ Διὸς αἰγιόχοιο·
 „Παυσάμενόν σ' ἐκέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
 „Ἐρχεσθ' ἢ μετὰ φύλα Θεῶν, ἢ εἰς ἄλα δῖαν·
 „Εἰδὲ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπέισσαι, ἀλλ' ἀλογήσεις, 180

- „Ὅσους θέλ' εἶπω σ' ἢδ' ἐγὼ, χωρὶς ψευδολογίαν
 „Νά θέσης ἢ μεταβολὴν λόγων σ' τὴν ἀγγελίαν·
 „Παυσάμενος (εἰπέ αὐτῷ) τῆς μάχης, νὰ ἀπέλθῃ
 „Καὶ ἦτε εἰς τὴν τῶν Θεῶν συνέλευσιν νὰ ἔλθῃ,
 „Ἡ' τε σ' τὴν θάλασσαν· εἰδὲ, τυχόν, καὶ ἐβελήσῃ
 „Σ' τοὺς λόγους μου νὰ μὴ πεισθῇ, καὶ τοὺς καταφρονήσῃ,
 „Εἰπέ τῷ νὰ συλλογισθῇ καλῶς τε καὶ νὰ κρίνῃ·
 „Διότ' ὄν εἶναι κ' ἰσχυρὸς, πάλιν νὰ παραμείνῃ
 „Δὲν θέλει δυνηθεῖ ἐμὲ, ἐρχόμενον ἐμπρός του·
 „Ἐπειδ' ἀνώτερος εἰμι καὶ προγενέστερός του.
 „Καὶ δὲν ἐντρέπεται ὅπου οὕτω αὐθαδιάζει
 „Τὸν ἑαυτὸν του μὲ ἐμὲ θέλων νὰ ὁμοιάξῃ
 „Καὶ ν' ἀντιτείνῃ εἰς ἐμὲ; ὄν πάντες εὐλαβοῦνται
 „Οἱ Μάκρες τοῦ ὑψηλοῦ Ὀλύμπου καὶ φοβοῦνται.
 Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Διὸς, ἢ Ἴρις ἢ ταχεῖα
 Ἐκ τῶν τῆς Ἴδης κυρυφῶν ἔσπευσεν ἐν τῇ Τραίᾳ.
 Ὡς δὲ ταχέως ἐκ νεφῶν χάλαζα παγωμένη
 Ἦτε χιῶν πέπτ', ὑφ' ὀρμῆς βιαίας φερομένη
 Τοῦ κατασαίνοντος, λαμπρὸν τὸν οὐρανὸν, Βορέος·
 Οὕτω καὶ Ἴρις ἢ θεὰ διήπτατο ταχέως
 Νὰ ἐκτελέσῃ τὴν βουλήν Διὸς προθυμουμένη·
 Καὶ Ποσειδῶνος τοῦ λαμπροῦ πλησίον ἰσαμένη,
 „ὦ μελανόθριξ Ποσειδῶν! (εἰπ') ἐρχομαι εὐθείαν
 „Παρ' αἰγιόχου τοῦ Διὸς σοὶ φέρουσ' ἀγγελίαν.
 „Παυσάμενος τῆς μάχης νῦν, προσάξει σε, ν' ἀπέλθῃ,
 „Καὶ ἦτε εἰς τὴν τῶν Θεῶν συνέλευσιν νὰ ἔλθῃς,
 „Ἦτε σ' τὴν θάλασσαν· εἰ δὲ, τυχόν, καὶ ἐβελήσῃς
 „Σ' τοὺς λόγους του νὰ μὴ πεισθῇς καὶ τοὺς καταφρονήσῃς,

- „Πῆλεις κάκεινος ἑναντίδιον πολεμιζῶν
 „Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὶ δ' ὑπεξελείσθαι ἀνώγει
 „Χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίη πολὺ φέρτερος εἶναι,
 „καὶ γενεῇ πρότερος· σὺν δ' οὐκ ἔσθεται φίλον ἤτορ
 „Ἰσσοὺ οἱ φάσθαι, τόν τε συγέουσι καὶ ἄλλοι. 185
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς Ἑῖνοσγάιος·
 „ὦ πόποι, ἦ ῥ' ἀγαθὸς περ εἶων, ὑπέροπλον ἔειπεν,
 „Ἐγὼ μ' ὁμότιμον εἶντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.
 „Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφοί, οὓς τέκερ' εἶη·
 „Ζεὺς, καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων 190
 „Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασαι, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
 „Ἦται ἐγὼν ἔλαχον, πολὴν ἄλα ναίεμεν αἰεὶ,
 „Παλλομυῖων· Ἀΐδης δ' ἔλαχε ζόφον ἡερόεντα·
 „Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανοῦ εὐρύου ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν.

---

(19) Οἱ Ποσειδῶν διὰ τὴν δῶσιν ἀλλοίαν μορφήν εἰς τὸν γασιασμόν τε καὶ διὰ τὴν μὴ φανῆ ὑπόχρεως εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὸ δίκαιον τῶν πρωτοτοκίων τῷ Διὶ, δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐκφρασθῇ μὲ ἄλλον τινα ἰσχυρότερον τρόπον· ὁ δὲ Ποιητὴς δεικνύει διὰ τῆς οὗτης ὅτι ἕνας ἀδελφὸς θέλων νὰ πρισολογῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ ἠμπορεῖ νὰ εὕρῃ πάντοτε αἰτίας καὶ ζητήματα, τὰ ὅποια ἂν καὶ ἄδικα ἔχουσιν ὁμῶς διαφορετικὴν μορφήν.

„Φοβέρισπεν, ὅτι ἐδῶ νῦν ἔλθῃ θεῖλ' ὀρμήσει
 „Κατὰ ἀνθίσασιν σκληροῦν μὲ Σε νὰ πολεμήσῃ,
 „Σὲ νοσθετεῖ δὲ δι' ἐμοῦ, τὰς χεῖρας του ν' ἐκκλίνης
 „Καὶ τὴν ὀρμήν του κατὰ Σοῦ, ἐδῶ νὰ μὴ προσμείνης·
 „Διότι, ὄχι μοναχὰ εἶναι ἀνώτερός Σου
 „Κατὰ τὸ κράτος, ἀλλ' ὀμοῦ καὶ προγενέστερός Σου·
 „Καὶ δὲν ἐντρέπεται ὀποῦ οὔτω ἀνθαδιάζεις,
 „Τὸν ἑαυτὸν Σου μὲ αὐτὸν θεῖλων νὰ ὀμοιάζης,
 „Καὶ ν' ἀντιτείνης εἰς αὐτὸν; ὅν πάντες εὐλαβοῦνται,
 „Οἱ Μάκαρες τοῦ ὑψηλοῦ Ὀλύμπου καὶ φοβοῦνται.
 Πρὸς ταύτην δὲ ὁ Ποσειδῶν, πολὺ ἄγνακτῆσας,
 Ὁ τὰ θεμέλια τῆς γῆς κινῶν, εἰπ' ἐκφωνήσας.

„Ὀντως, εἰν καὶ κραταιός, πάλιν πολὺ φαντάσθη,
 „Κ' ὑπὲρ ἰσχύν τὴν ἑαυτοῦ, μὲ ἔπαρσιν ἐκφρόσθη,
 „Ἐὰν πισεῦ' ὅτ' ἠμπορεῖ μὲ βίαν νὰ ἰσχύσῃ,
 „Ἐμὲ, τὸν ἴσον τὴν τιμὴν αὐτῶ, ἵνα κωλύσῃ·
 „Διότ' ἡμεῖς, τρεῖς ἀδελφοὶ εἴμεθα, τέκνα ὄντες
 „Τοῦ Κρόνου, καὶ ἐκ τῆς γαστρὸς τῆς Ῥέας ἐξεληθόντες·
 „Ὁ Ζεὺς μὲν ὡς πρωτογεννῆς, ἐγὼ δὲ δευτεροῦν,
 „Καὶ τρίτος Πλούτων, εἰς νεκρῶν τὰ πλήθ' ἑ βασιλεύων.
 „Μερίσθησαν τὰ πάντα δὲ εἰς τρεῖς, (19) καὶ ὀμοίας
 „Ἐκαστος ἔλαχε τιμῆς, διὰ τῆς κληρουχίας.
 „Ἐγὼ μὲν, πάντα, τὴν λευκὴν θάλασσαν καὶ πλατεῖαν
 „Ἐλαχον, διὰ νὰ οἰκῶ, φέρων τὴν βασιλείαν·
 „Ὁ Πλούτων ἔλαχε τῆς γῆς τ' ἀφώτισον τὸ μέρος,
 „Καὶ ἅπαν τὸ περὶ τὴν γῆν ὑγρόπυσον τοῦ ἀέρος·
 „Κ' ὁ Ζεὺς τὸν μέγαν οὐρανὸν, τὰς τε νεφῶν ἐκτάσεις
 „Κ' αἰθέρος πᾶν τὸ ἀχανές· τῆς γῆς δ' ἡ ὄψις πάσης

„Γαῖα δ' ἐτι ζυνὴ πάντων, καὶ μακρὸς Ὀλύμπος· 193
 „Τῷ ῥὰ καὶ Διὸς βέρομαι φρεσίν· ἀλλὰ ἔκκλητος,
 „Καὶ κρατερός περ ἑῶν, μενέτω τριτότῃ ἐνὶ μοίρῃ,
 „Χερσὶ δὲ μὲ τι με, πάγχυ κακὸν ὧς, δεῖδισσέσθω·
 „Θυγατέρεςσιν γάρ τε καὶ υἷάσι κέρδιον εἶη
 „Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐπισσέμεν, οὓς τέκεν αὐτός· 200
 „Οἱ ἔθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκη.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδῆνεμος ὠκεία Ἴρις·
 „Οὔτω γὰρ δὴ τοι, Γαῖήοχε κυανοχαῖτα,
 „Τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνεία τε κρατερόν τε;
 „Ἥ τι μετασρέψεις; τρεπταὶ μῦντοι φρένες ἑσθλῶν· 205
 „Οἶσθ' ὧς πρεσδυτέροισιν Ἐρωτύες αἰεὺ ἔπονται.

(20) Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ θνητοὶ νὰ ἐκκλίνουσι διὰ τῶν συνθηκῶν ἢ διαθηκῶν αὐτῶν κάθε αἰτίαν φιλονεικίας καὶ κρισολογήματος, ὅταν καὶ ἡ μεταξὺ Ἀθανάτων διαμοίρασις αὐτῆ δίδει μεγάλων λογομαχιῶν αἰτίας οὐκ ὀλίγας. Διὰ δὲ τῆς ἐκφράσεως τῷ Ποσειδῶνος „Ἡ γῆ ἔμεινεν εἰς ὅλην κοινὴ“ ἐννοεῖ ὁ Ποιητὴς τὰ τρία εἰς τὴν Γῆν εὐρισκόμενα στοιχεῖα· πῦρ, αἶρα καὶ ὕδωρ.

(21) Αὕτη εἶναι πικρά τις εἰρωνεία κατὰ τοῦ Διὸς· ὁ Ποσειδῶν θέλει νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ διὰ τῶν λόγων του ἑτέρων, ὅτι δὲν ἔχει τὴν ἰσχὺν νὰ ἐξεσιᾶσῃ τὰ ἴδια αὐτῆ τέκνα· ἐπειδὴ ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἀντιτείνουσι πολλάκις εἰς τὰς βουλάς αὐτοῦ.

(22) Ἀξιοθαύματος εἶναι τῷ ὄντι ὁ τρόπος τῆς συνέσεως καὶ εὐσχημοσύνης, διὰ τῆ ὁποῖου ἡ Ἴρις χωρὶς νὰ ἐλλείψῃ ἀπὸ τὸ πρὸς τὸν Ποσειδῶνα ὀφειλόμενον σέβας τῆς, τὸν ἐνθυμίζει τὸ χρέος του.

- „Καὶ σὺν αὐτῇ ὁ ὑψηλὸς Ὀλύμπος κ' ἐκταμιμένως
 „Εἰς ἔλκος ἔμειναν κοινὰ νὰ εἶναι· (20) κ' ἐπομένως
 „Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Διὸς, ἐγὼ διὰ νὰ ζήσω
 „Δὲν εἶμ' ὑπόχρεως, οὐδὲ ἤθελ' ἀπορασίω,
 „Μ' ἔλον ὅτ' εἶναι ἰσχυρὸς ὕβεν μεθ' ἡσυχίας
 „Σ' τό τρίτου του ἄς μὲν αὐτὸς μέρος τῆς βασιλείας·
 „Καὶ μὲ τὰς χεῖρας, ὡς δεῖλόν διὰ νὰ μὲ φοβίσῃ
 „Ἄς μὴ φαντάζῃται· ἀλλὰ κἀλλιοι ν' οὐειδίσῃ
 „Τὰς θυγατέρας καὶ υἱούς, αὐτῶ τούς γενημένους,
 „Μὲ λόγους φοβερικούς· (21) ὡς ὄντας βιασμένους
 „Κατὰ τὴν θέλῃσιν αὐτοῦ καὶ γνώμην ἵνα ζῶσι,
 „Νὰ πείθωταί τω, κ' ὅσ' αὐτὸς θέλῃ, νὰ ἐκτελῶσι
 „Τοῦτον τὸν λόγον τὸν σκληρὸν· (ἢ Ἴρις κ' ταχεῖα
 Ἀντιπεροῖθι·) Ποσειδῶν κράτις, πρὸς τὸν Δία
 „Νὰ ἀπαγγέλλω ἀπὸ Σοῦ, καθὼς μὲ ἐπιτέλλεις,
 „Ἦτε μετάθεσιν τινα νὰ ἐνείσῃξῃς θέλεις; (22)
 „Διότι ἔσοι ἀγαθοὶ εἰσὶ καὶ εὐφρονοῦσι
 „Εἴν' εὐμετάβλητ', ἑαυτοὺς σφάλλοντας ὡς ἰδοῦσι. (23)
 „Σὺ δ', Ἐριωνύες αἰθεαί, ἕξυρεις, ἀκολουθοῦσαι
 „Τοὺς πρεσβυτέρους, ὅτ' εἰσὶ πάποτε, (24) ὡς ζητοῦσαι
 „Ἴνα αὐτοὺς ἐδικηθῶν, ἔταν ἀνθαδιάσου
 „Νεώτεροῖ των ἀδελφοί, αὐτοὺς νὰ ἀτιμάσου.

(23) Ἐάν οἱ ἄνθρωποι ἐδύναντο νὰ ἐννοήσῃν τὸ βάθος ταύτης τῆς μεγίστης ἀληθείας, ἤθελε προφυλάττονται δι' αὐτῆς ἀπὸ πολλὰ σφάλματα· διότι πολλάκις χρειάζεται τις περισσώτερον κόπον ἵνα ἐγερθῇ ἀπὸ τινα πτώσιν παρὰ νὰ ἐμποδισθῇ τῆ νὰ πέσῃ.

(24) Αὕτη ἡ περίοδος εἶναι ὡσαύτως ἀξιοσημείωτος

- Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδῶν ἐνοσίχθων·
 „Γρι θεᾶ, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπας·
 „Ἐσθλοῦ καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἰσιμα εἰδὴ·
 „Ἀλλὰ τοῦ αἰὸν ἄχος κραδίη καὶ θυμὸν ἱκάνει, 210
 „Ὅππότεν ἰσόμορον καὶ ὀμῆ πεπρωμένον αἴση
 „Νεκκίεω ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
 „Ἀλλ' ἦτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεῖς ὑποεἶξω·
 „Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τό γε θυμῷ.
 „Δίκεν ἀνευ ἐμέθεν, καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης, 215
 „Ἡρῆς, Ἐρμείω τε, καὶ Ἡφαίστιο ὄνακτος,
 „Γλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐβελήσει
 „Ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
 „Ἴξω τοῦθ', ὅτι νῦν ἀνίκητος χόλος ἔσαι·

ὡς παρισάνουσα ἡμῖν, ὅτι καὶ οἱ Ἐθνηκοὶ αὐτοὶ ἐγνώρι-
 ζον ἡ θεῖον τὸ δίκαιον τῶν πρωτοτοκίων. Τὴν δὲ ἰ-
 θεῖαν τοῦ Ποιητῆ, παρισάνοντος ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς
 τὰ πρωτότοκα τὰς Ἐριννυῖς ὡς φύλακας διὰ τὰ ἐκδικῶ-
 ται αὐτὰ δι' ὅσα ὀνειδή καὶ ὕβρεις ἤθελεν ὑποφέρειν παρὰ
 τῶν ὑγερογεννῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, θέλει εὐρεῖ καθεὶς [ευαί-
 σθητος ἀναγνώστης ὠραιοτάτην καὶ ὑπὲρ λόγον θαυμασίαν.

(25) Πόσον ἐδαισία δέν εἶναι ἄρα καὶ αὕτη ἡ ἀλή-
 θεια! Πολλοὶ προσαγαί ὄχι μόνον δέν ἐπάγμισι πάντοτε
 τὴν ὑπακοήν, ἀλλὰ καὶ βιάζουσι τὰ πλεῖστα εἰς ἐπανάστα-
 σιν· ὅταν δὲ μετοχετεύονται συνοδευμένοι μὲ συνετήν
 τινα συμβουλὴν εἰσι πάντοτε δραστήριοι· διότι ἡ σύνα-
 σις τῆς βλάβης καταπολεμᾷ καὶ σκορπιζει τὰς ψευδεῖς
 αἰτίας ὅπως ἡμπορεῖ νὰ ἀντιθέσῃ τις εἰς αὐτὰς, καὶ πεί-
 θει ἐνταυτῷ τὸν προσαζόμενον εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὸ νῆ-

- „Πολλὰ καλῶς, ἴρις θεῶ, ἐκράσθης καὶ δικαίως,
 (Θεὸς τὴν γῆν ὁ συγκρατῶν ὑπέλαβεν εὐθίως).
 „Τῷ ἔντι προῦγμ' ἐπωφελὲς εἶν', ὅταν ὁ πρεσβεύων
 „Τὸ δέοντα εἶν' ἱκανὸς νὰ εἴπῃ συμβουλεύων· (25)
 „Ἄλλ' ὅμως, σοὶ ἰμολογῶ, ὅτι ἐπ' ἀληθείας
 „Λύπην μεγάλην προξενεῖς ἐν τῇ βόθῃ τῆς καρδίας,
 „Ὅταν μὲ λόγους δηκτικούς κ' ὀργίλους νὰ ἐγγίξῃ,
 „καὶ οὕτω ὑπεροπτικῶς θέλει νὰ ὀνειδίξῃ
 „καὶ νὰ ἐπαπειλῇ ὁ Ζεὺς, καὶ τὸν, μ' αὐτὸν, τυχόντα
 „Ὀμοίας μοῖρας· ἅμα δὲ ἰσότημόν τῳ ὄντα.
 „Ἄλλὰ νομίζων ὡς μεμπτόν νῦν, τὸ νὰ δυστροπήσω,
 „Ἄν καὶ μεγάλως μὲ λυπεῖ, θίλει ὑποχωρήσω.
 „εἶπέ τῳ ὅμως, ὅτι ἄν, πράττων τὰ ἐναντία
 „τῶν, ὅσ' ἐγὼ, ἢ Ἀθηναῖ, Ἦρα ἢ σεβασμῆα,
 „Ἐρμῆς τε κ' Ἦφαιστος ὁμοῦ φρονούμεν, (26) ἐθέλησῃ
 „Ν' εὐσπλαγχνισθῇ τῆς ὑψηλῆς Τρωάδος, καὶ κωλύσῃ
 „τὴν πρόθησίν τῆς· Ἀχαιῶν τοὺς κήπους μετακόσῃ,
 „καὶ εἰς αὐτοὺς νίκην λαμπρὰν θελήτῃ νὰ μὴ δώσῃ·
 „Ὅς ἔξεύρη, ὅτ' ἡμᾶς πολὺ τοῦτο θέλει ταράξῃ.
 „Ἢ αἰτία ἀνάτ' ὀργῆς πάντοτε θεῶν ὑπάρξει.

μιμόν τῃ χρέος· ὅθεν εἶναι δῆλον, ὅτι διὰ ταύτης τῆς περιόδου θέλει νὰ διδάξῃ ὁ Ποιητὴς τὴν ἡγεμόνα καὶ τὴν ἐν τιμαῖς, ὅτι εἰς ὑποθέσεις δυσκολοκατορθώτους καὶ κινδυνώδεις ὀφείλῃσι νὰ ἐκλέγῃν μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ σκέψεως πρέσβεις συνετὸς καὶ ἀγχίνοας πρὸς ἐκτελέσειν τῶν προσαγῶν αὐτῶν.

(26) Ὁ Ποιητὴς εἰσνοτίζει εὐφρῶς διὰ τῶν λόγων

Ὡς εἰπὼν, λίπε λαὸν Ἀχαιῶν Εἰνοσίγαιος, 220
 Δῦνε δὲ πύουσι δῶν· πόθησαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί.

Καὶ τότε Ἀπόλλωνά προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

„Ἐρχεο νῦν, φίλε Φοῖβε, μεθ' Ἐκτορα χαλκοκορυσήν.

„Ἡδὴ μὲν γάρ τοι Γαίηχος εἰνοσίγαιος

„Ὀχληται εἰς ἄλα δῖαν, εἰλευόμενος χόλου αἰπύου 225

„Ἡμέτερον· μάλα γάρ κέ μάχης ἐπίθοντο καὶ ἄλλοι,

„Ὅπερ νέρτεροί εἰσι Θεοί, Κρόνου ἄμφις εἶοντες·

„Ἀλλὰ τὸδ' ἡμῶν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον, ἠδὲ αἰ αὐτῷ

„Ἐπλετο, ὅτι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπέειξε

„Χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὐκ ἐν ἀνδρωτὶ γ' ἐτελέσθη. 230

„Ἀλλὰ σὺ γ' ἐν χεῖρεσσι λάσ' αἰγίδα Δυσσανόεσσαν,

„Τὴν μάλ' ἐπισσεύω, φοβέειν ἥρωας Ἀχαιοὺς·

„Ἴσὶ δ' αὐτῷ μελέτω, Ἐκατηδόλε, φαιδίμος Ἐκτωρ.

τῆ Ποσειδῶνος τέτων τὸν χαρακτήρα ὑπερηφάνου καὶ ἀλαζόνο ἀνδρός· ὅς τις μὴ δυνάμενος ν' ἀντιτείνῃ εἰς τὸν ἐναντίον του, καὶ ἐντριπόμενος νὰ δείξῃ ὅτι ὑποκλίνῃ, θέλει νὰ παρατήσῃ ὅτι δὲν ὑποχωρεῖ δι' ἀδυναμίαν, τὴν ὁποίαν ζητεῖ νὰ ὑποκρύψῃ μὲ ἀπειλὰς πραγμάτων τὰ ὅποια ἰξεύρει πάλῳ, ὅτι ποτὲ δὲν ἤμπορῶν νὰ ἀκολουθήσῃν. „Ἐὰν ὁ Ζεὺς θελήσῃ (λέγει Ποσειδῶν) νὰ ἐμποδισθῇ ἢ κόρθησις τῆς Τρωάδος· ἄς ἰξεύρῃ κτλ. Ἀλλ' ὁ Ζεὺς δὲν φεῖδεται αὐτῆς μὲ τὸ νὰ ἀπεφάσις τὴν κόρθησίν της.

(27) Ὁ Ποιητὴς παριγάνει πάντοτε τὰς ἰδέας αὐτῆ ἀναλογίαν πρὸς τὰ ὑποκείμενα φυλαττόσας, περὶ τῶν ὁποίων λαλεῖ. Ἐὰν ἠκολέθει μάχη μεταξὺ Διὸς καὶ Ποσειδῶνος ἔπρεπε βεβαίως νὰ ταραχθῶν καὶ τὰ θεμέ-

Ταῦτα εἰπὼν, ἐκ τοῦ κρατοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἀπῆλθε
τὴν γῆν Θεὸς ὁ συγκινῶν, κ' εἰς θάλασσαν εἰσῆλθε.

Οἱ ἥρωες δὲ Ἀχαιῶν, αὐτοῦ τῆς βοήθειας

ὅτι σερήθησαν, εὐθύς ἠσθάνθησαν, τῆς θείας·

καὶ τότε Ζεὺς, τῶν νεφελῶν τὰ πλήθη ὁ συναΐζων

πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα θεὸν εἶπεν, αὐτὸν προσάζων.

„Ἰπαγε, Φοῖβε ἀγαπητὲ, πρὸς Ἔκτορα ἀνδρεῖον

„τὸν χαλκοφόρον· ἐπειδὴ ὁ Ποσειδῶν ὁ σείων

„καὶ συγκατέχων τὰ τῆς γῆς θεμέλια, ἀπῆλθε

„ἐκ τῶν θυητῶν τῆς μάχης ἡμῶν, κ' εἰς θάλασσαν εἰσῆλθε,

„τὴν χαλεπὴν ἡμῶν ἔργῃν ἐκκλίνας, τῆς ὁποίας

„ἐκβάσεις τὰς ὀδυνηράς, δόξα ἀμφιβολίας

„ἦθελ' ἀκούσῃν κ' οἱ λοιπαί, οἱ ἀειδίως ζῶντες

„καὶ περὶ Κρόνου τὸν θεὸν ἐν τῷ Ταρτάρῳ ὄντες· (27)

„Ἄλλ' ἢ ἀπέφασις αὐτοῦ αὕτη, εὐχταιοτέρα

„καὶ εἰς ἐμέ, καὶ οἱ αὐτὸν εἶναι ὠφελεστέρα·

„Ὅπου ἡγούμενος μεμπτὸν τὸ νὰ μοὶ ἀντιτείνῃ

„ἔκρινε κάλλιον, ἐμοῦ τὰς χεῖρας νὰ ἐκκλίνῃ·

„Διότ' εἰς τὴν βουλὴν μου ἂν δὲν ἤθελεν εὐδώσῃ

„κ' ἤθελε μοὶ ἀντιταχθῆν, ἔπρεπε νὰ ἰδρῶσῃ.

„Ἀλλὰ σὺ, Φοῖβε τοξευτὰ εὐδοξ', ἵνα φοβήσῃς

„τοὺς ἥρωας τῶν Ἀχαιῶν, λάβε νὰ ἐπιτείσῃς

„διὰ τῶν θεῶν σου χειρῶν, τὴν χρυσωτῆν αἰγίδα· (28)

„καὶ φέρε περὶ τοῦ λαμπροῦ Ἔκτορος σὺ φροντίδα·

λια τῆς γῆς, καὶ ἐπομένως νὰ ἀνέδουν τὴν τυροχὴν καὶ οἱ θεοὶ τῆ Ἄδου.

(28) Ο' Ζεὺς δίδει εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τὴν αἰγίδα

„Τόσσα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἄν Ἀχαιοὶ
 „Φελοῦντες νῆας τε καὶ Ἑλλήσπουτου ἱκύνται· 235

„Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
 „Ὡς κε καὶ αὐτὲς Ἀχαιοὶ συναπυτίσωσι πένοιο.

Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούρησεν Ἀπόλλων·
 Βῆ δὲ κατ' Ἰθάκην ὄρεϊν, Ἴργκι ἰοικῶς
 Ὠλέϊ, καὶ φασσασύνω, ὡς τ' ὠκίστος πετεηνῶν· 240

Ἔορ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἔκτορα δῖον,
 Ἡμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο, νέον δ' ἔσαγγείρατο θυμῶν,
 Ἀμφὶ ἔχωνότικων ἐτάρους· ἀτὰρ ἀσθμα καὶ ἰδρῶς
 Παίειτ', ἐπεὶ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο·

Ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος προσέφη ἐκάεργος Ἀπόλλων. 245

„Ἐκτωρ, υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφι ἀπ' ὄλλων
 „Ἡσ' ὀλγηπελέων; ἦπου τί σε κῆδος ἰκάνει.

Του δ' ὀλγοδρανείων προσέφη κορυθαίολος Ἐκτωρ.
 „Τίς δὲ σὺ ἔσσι, φέρισε Θεῶν, ὅς μ' εἶραι ἀντην;
 „Οὐκ αἶεις, ὅ με νηστὴν ἐπὶ πρύμνησιν Ἀχαιῶν, 250
 „Οὓς ἐτάρους ὀλέκοντα, βοήην ἀγαθὸς βάλεν Αἴας,

αὐτῆ· τῆς ὁποίας ἀλληγορίας τὸ μυστήριον δύναται νὰ
 παυλαβῆ ἐυκόλως ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης.

(29) Ἐξιοπαρατήρητος εἶναι καὶ αὕτη ἡ περίοδος, ὡς
 παρισάνουσα ὅτι ὁ Ὀμηρὸς εἶχε γνωρίσῃ, ὅτι ἀρκεῖ νὰ
 ἐνθυμηθῇ μόνον ἡμῶν ὁ Θεὸς, καὶ ἡ ἴασις ἐπιτελεῖ-
 ται τὴν αὐτὴν στιγμήν καθ' ἣν μνησθῇ ἡμῶν ὁ Θεός.

„Εμπνευστον δὲ αὐτῷ ἰσχύον μεγάλην ἐν καρδίᾳ·
 „Δὸς εὐτολμίαν, ἕως οὗ Ἑλλήνων τὰ μύδραϊα
 „Τάγματα, εἰς κωήν φυγὴν νὰ ἤθελε τραπῶσι,
 „Κ' ἐφ' Ἑλληπόντου, εἰς αὐτῶν τὰ πλοῖα νὰ σωθῶσι·
 „Κεῖθεν δὲ θίλει λογισθῶ ἐγὼ τὸ ἀναγκαῖον
 „Λόγῳ τε κ' ἔργῳ ἅμ' αὐτοὺς διδόντων τὸ πρακτέον·
 „Ἴνα τοῦ κόπου τοῦ πολλοῦ πάλα ἀναπαυθῶσι,
 „Καὶ ἐκ τῆς βλάβης τοῦ σκληροῦ πολέμου νὰ σωθῶσι.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Θεῶν πατρὸς καὶ βασιλέως,
 Ὁ Φοῖβος ἐκ τῶν κορυφῶν Ἴδης ἀπῆλθ' εὐθέως, ἰ
 Ὡς φασσοφόνοσ τις ταχὺς Ἰέραξ, καταδαίνων,
 Ὁ εἰς τὴν πιῆσιν πᾶν πτηνὸν μεγάλως ὑπερδαίνων·
 Κ' εἶρε Πριάμου τὸν υἱὸν Ἐκτορα, καθεσμένον,
 Κ' ἐπὶ τὸ ἔδαρος τῆς γῆς οὐκέτι ἠπλωμένον·
 Διότι ἀπὸ τὴν τὸ πρὶν κατέχουσαν του ζάλην,
 Προὔλιγόν ἦδ' εἰς ἑαυτὸν εἶχε συνέλθῃ πάλιν·
 Φίλους του τοὺς περὶ αὐτὸν γνώριζε, κ' ἡ βαρεῖα
 Δίσπισια, ἅμα κ' ὁ ἰδρωὺς, στυγμῆ ἐν τῇ ἰδίᾳ
 Νὰ παύουιν ἤρξαντο εὐθύς, ἀφ' ἧς αὐτοῦ ἐμνήσθη (29)
 Ὁ τὴν αἰγίδα φέρων Ζεὺς ὁ μέγας, κ' εὐσπλαγχνίσθη.
 Αὐτοῦ πλησίον δὲ σταθεῖς. „ Τὶ οὕτω μακρομικίνος
 „Τῶν ἄλλων, ὦ Πριάμ' υἱέ, κ' ὀλιγοθυμημένος
 „Κάθησαι, Ἐκτωρ, (εἰπ' αὐτῷ) ἔνδοξε; τί λυπεῖ σε;
 „Τὶ ἔπαθες; μὴ πῶς τις που πληγὴ καταπονεῖ σε;
 „Τίς εἶσαι, κράτις Θεῶν, Σὺ νῦν ὁ προτελθὼν με,
 (Ἐκτωρ ὁ ἐξησθευκίως εἶπε) καὶ ἐρωτιῶν με;
 „Δὲν ξεύρεις ὅτ' ὁ ἰσχυρὸς Δίας, παρὰ τὰ τὰ πλοῖα
 „Τοὺς φίλους φθείρουτα αὐτοῦ ἐν μάχῃ τῇ ἀγρίᾳ,

„Χερμαδίω πρὸς σῆθος, ἔπαισε δὲ θούριδος ἀλκῆς;

„Καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην ἰέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο

„Ἡμῶσι τῷ δ' ὄψεσθαι, εἶπε φίλου αἴτου ἦτορ.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀναξ' ἐκείροτος Ἀπόλλων. 255

„Θάροσι ἰὼν, ταῖόν ται ἀρσσητήρα Κραυίων

„Ἐξ Γόης προέηκες παρεσάμεναι καὶ ἀμύνειν,

„Φοῖβόν Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὅς σε πάρος περ

„Ῥύοιμ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν προλήθερον·

„Ἄλλ' ὄγε, ἰὼν ἱππεύσαι ἐπὶ τρουκυ πολέεσσι, 260

„Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρήσιν ἐλαυνέμεν ὠκίας ἵππους·

„Αὐτὰρ ἐγὼ προπάρουθε κίων, ἵπποισι κέλευθον

„Πῶσαν λειαιέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιοῖς.

Ὡς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.

Ὡς δ' ὅτε τις σταῖος ἵππος ἀκοσῆσας ἐπιφάτη, 265

(30) Ἀυτὴ εἶναι ἡ ἴδια παραβολὴ τὴν ὑπόνοιαν εἰσηγαγὼν ὁ Ποιητὴς καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς Ζ. ῥαψδ. ὅπου φαίνεται νὰ εἶναι ἀρμοδιώτερα εἰσηγμένη· διότι παριστάνει ἐντελῶς τὴν εἰκόνα ἑνὸς ἡγεμόνος ἐπιτρέφοντος εἰς τὴν μάχην μετὰ πολυχρόνιον ἀνάπαυσιν εἰς τὰ βασιλικὰ τῶν παλάτια· τὸ ὅποτον δὲν ἀρμόζει ἐνταῦθα εἰς τὸν Ἔκτορα. Οἱ ἀρχαῖοι ἐδέχοντο τὰς δύο πρώτας τῆς παροβουλής μόνον εἰς τὴν Ζ. ῥαψδ. ἡσαν ἀρμοδιώτερα εἰσηγμένοι· τὰς δὲ λοιπὰς τέσσαρας εἰσημείωναν μὲ δύο διαφορετικὰ σημεῖα· τὸ πρῶτον εἰς ὁξὺ λήγον ἐκαλεῖτο ὄβελος καὶ παρίστανεν, ὅτι ἦσαν πακῶς εἰσηγμένοι· τὸ δεύτερον, ἀγερίσκος, ἐδηλῶσε τὴν ὠραιότητα αὐτῶν καὶ ὅτι εἰς τὴν Ζ. ῥαψδ. ἦσαν ἀρμοδιώτερα εἰσηγμένοι. Ἀλλὰ διατὶ τοῦτο; τὸ μόνον ἐν-

Θάλασσα, Ἐπίωρ μέγαρ βενδόν ἐκ κοροπιῶν Ἰνός Ἰόνος
 Προβιάμη δ' ὁ κρῆταρος ἢ μύριδος κροιδύς.

„Σ' τὸ σῆθος μὲ χειροπλήθῃ λίθου ἐκτύπησέ με,
 „Κ' ἰσχύος τῆς πολεμικῆς νὰ παύσω ποίησέ με;
 „Σήμερον ἴκευσ' ἀληθεῖς Ἀΐδου τὴν βασιλείαν
 „Ὅτ' ἔμελου καὶ τῶν νεκρῶν ν' ἰδῶ τὴν κατοικίαν
 „Διότι τόσ' ὀδονηρῶς μ' ἐπλήγωσεν ὁ λίθος,
 „Ὡς εἰς ἠθάβανθην ἢ ψυχὴ ν' ἐκλίπη μου τὸ σῆθος.
 „Θάρρει νῦν, Ἔκτωρ, (πρὸς αὐτὸν εἶπεν ὁ βασιλεύων
 Θεὸς Ἀπόλλων ὁ λαμπρὸς, μακρόθεν ὁ τοξεύων.)
 „Διότι μέγαυ βοητὸν, ἐκ κορυφῶν τῆς Ἰῶης
 „Προέπεμψέ σ' ἐ κρατοῖς καὶ μέγιστος Κρονίδης,
 „Ἀπέλλωνα τὸν φωταυγῆ, ἵνα παρασαθῇ σοι,
 „Ὅς τις δὲν ἔλαψε καὶ πρὶν πάντα νὰ βοηθῇ σοι,
 „Πᾶσαν δεῶν ἀποσοθῶν μοῖραν καὶ ὀλεθρίαν,
 „Καὶ τοῦ νὰ σώξῃ ἐνταυτῷ καὶ τὴν μεγάλην Τροίαν
 „Ὄθει σου τοὺς πολλοὺς ἵππεῖς πρόσσξον νὰ ταχύουσι
 „Τοὺς ταχεῖς ἵππους πρὸς τὰς ναῦς Ἑλλήνων ἵν' εὐθύουσι
 „Ἐγὼ δ' ἐρχόμενος αὐτῶν ἔμπροσθεν, νὰ ποιήσω
 „Αὐτῶν τὸν δρόμον ὀμαλὸν παντοῦ, θέλει φρουτίσω
 „Συεργᾶν, φόβον ἐνταυτῷ διὰ νὰ αἰσθανῶσι
 „Οἱ Ἀχαιοί, καὶ εἰς φυγὴν ἅπαντες νὰ τραπιῶσι.

Ταῦτα ὁ Φοῖβος πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, καὶ εὐτολμίαν
 Μεγάλην ἔμπνευσεν αὐτῷ, καὶ σώματος ἀνδρείαν.
 Κ' ὡς ὅταν ἵππος τις, (30) πολὺν καιρὸν ὦν δεδεμένος
 Παρὰ τὴν φάειν, καὶ καλῶς κ' ἐπιμελῶς θρεμμένος,

ταῦθα ὡς παράξενον τῆς παραβολῆς φαινόμενον εἶναι
 ἢ εἰς τὴν δέω πρώτης εἰχῆς ἀναφερομένη πολυχρόνιος
 τῆ ἵππου ἀνάπαυσις, τὴν ὁποίαν δυσκόλως ἢμπορεῖ νὰ

Δειπνὸν ἀπορρήξας, θεῖσι πεδίοισι κροαίνων,
 Εὐδωκῶς λαίεσθαι εἴροειο ποταμοῖο,
 Κυδισίων ὑψοῦ δὲ κάρη, ἄμφι δὲ χαῖται
 ὦμοις ἀΐσσεται· ὃ δ' ἀγλαΐῃσι πεποδῶσι 270
 Ρίμφο εἰ γούνα φέροι μετὰ τ' ἤλα καὶ νομῶν ἰππῶν·
 Ὡς Ἔκτωρ λαίψηρά παῖδας καὶ γούνατ' ἐνώμα,
 Οἰοῖντων ἰππῆας, ἐπεὶ Θεοῦ ἔκλυεν αὐδὴν.
 Οἱ δ', ὥστ' ἢ ἔλαφρον κροαόν, ἢ ἄγριον αἶγα
 Ἐσσειούτο κύνες τε καὶ ἀνέρες ὄγροκόται·
 Τῶν μὲν τ' ἠλίδωτος πέτρῃ καὶ δάσκιος ὕλη 275
 Εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφ' ἐκχιήμεναι αἴσιμον ἦεν·
 Τῶν δὲ θ' ὑπαὶ ἰαχῆς ἐφάνη Λῆς ἠϋγένειος
 Κίς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
 Ὡς Δαναοί, εἴως μὲν, ὀμιλαδῶν αἰὲν ἔποντο,
 Νύσσοντες ξίφασίν τε καὶ ἔγχεσσι ἀμφογύοισιν· 280

ἰφαρμόση τις εἰς τὸν Ἔκτορα· τὸ δὲ λοιπὸν τῆς παραβολῆς ἀρμόζει αὐτῷ ἐντελέστατα· διότι ὁ Ἀπόλλων ἠμπόρησε νὰ τῷ ἐμπνεύσῃ εἰς ῥοπήν ὀφθαλμῶ, καὶ τὴν ἰσχὺν, καὶ τὴν ὠραιότητα, καὶ τὴν ὑπερεφάνειαν, ὑπὸ τῶν ὁποίων παριστάνεται ἡ εἰκὼν τῆ Ἰπκυ. Καὶ πρὸς τελειωτέρας δικαιολογίαν τῇ Ποιητῇ ἀρκεῖ μόνον νὰ εἰπωμεν, ὅτι εἰδήγαγε καὶ ἐνταῦθα τὴν παραβολὴν ταύτην διὰ νὰ δώσῃ μόνον ἰδέαν τῆς ταχύτητος καὶ τοῦ τρόπου τῆς πρὸς μάχην ὁρμῆς τῷ Ἔκτορος.

(31) Ἴδὲ καὶ ἑτέρα περίοδος διὰ τῆς ὁποίας φαίνεται, ὅτι ὁ Ποιητὴς ἐπτείνει τὴν εἰμαρμένην, τῆτέστι τὴν φροντίδα τῆς Θείας προνοίας καὶ ἐπὶ τὰ ἴδια αὐτὰ κτήνη· τὸ ὁποῖον συμφωνεῖ ἐντελέστατα μὲ τὴν ἀληθῆ Θεολογίαν.

Ἐν τέλει δυσπαρεσχηθεὶς, τὸν λῶρον κόπτ' εὐθείως
 Ἐπὶ τὴν πεδιδῶν ὀρμιῶν, τρέχει κτυπῶν βαρέως
 Τοὺς πόδας τοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ὡς συνειδισμένος
 Νὰ βρέχηται εἰς ποταμὸν καλλιῤῥου λελουμένος·
 Τὴν κεφαλὴν τοῦ, γαυριῶν, κατέχει ὑψωμένην,
 Περὶ τῶν ὤμων δὲ αὐτοῦ τὴν χαίτην σεσωμένην·
 Καὶ πεπεισμένος εἰς τὴν ἰσχυρὴν, καὶ ὠραιότητα του,
 Μετὰ ταχύτητος πολλῆς κινεῖ τὰ γόνατά του,
 Διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τοὺς πολλοὺς ἵππους τοὺς βοσκομένους,
 Ἐπὶ τοὺς τόπους τῆς βοσκῆς, αὐτῷ τοὺς ἐγνωσμένους·
 Οὕτω κ' ὁ Ἔκτωρ, τὴν φωνὴν ὡς ἤκουσε τὴν θεῖαν,
 Τὰ γόνατά του τῶν ποδῶν ἐκίει μ' εὐκολίαν,
 Τὸ βῆμα τοῦ πρὸς τὸν στρατὸν τῶν Τρώων διευθύνων,
 Καὶ παρεκίει τοὺς ἵππους ἐν ὀρμῆσιν καθ' Ἑλλήνων.
 Ὡς δὲ ὅποτε κνηγοὶ καὶ σκύλοι, που κἄμμίαν
 Ἐλαφου, κέρατα μακρὰ φέρουσιν καὶ ταχέϊαν·
 Ἡ τράγου ὄχιου τινα διώκου, τὸν ὀπίου
 Σώζει, ἢ δάσος ἐκ πυκνῶν δένδρων καὶ πολυσκίαν,
 Ἡ τε σκληροῦ πέτραστινος σῶμα ἐξυψωμένου,
 Καὶ νὰ προφθάσωσιν αὐτῶν, δὲν ἦν τοῖς εἰμαρμένον· (31)
 Ἐπὶ δὲ σκύλων τῆς βοῆς, παρίστα' αἰφνιδίως
 Ἐπὶ τὸν δρόμον φοβερὸς λέων· κ' ὀρμιῶν ἀγρικῶς,
 Πάντας μ' ὀδοντας τοὺς σκληροὺς αὐτοῦ καταφασίξει,
 Καὶ ἀποτρέπων τῆς ὀρμῆς αὐτοῦς, διασκορπίζει·
 Οὕτω κατὰ Τρωαδικῶν οἱ Ἀχαιοὶ ὠρμούσαν
 Ἀχιτινος ὄλοι ὀμοῦ, καὶ τοὺς ἠκολουθοῦσαν,
 Διὰ δοράτων καὶ ξιφῶν αὐτοὺς κατακευτοῦντες,
 Καὶ εἰς τὴν φυγὴν, πολλὴν φθορὰν αὐτοῖς ἐμπροξενούντες.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἔκτορ' ἐποιοχόμενον σίχας ἀνδρῶν,
 Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός·
 Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός,
 Αἰτωλῶν ὄχ' ὄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,
 Ἔσθλος δ' ἐν σαδίῃ· ἀγορῇ δὲ ἑπαῦροι Ἀχαιῶν 285
 Νίκων, ἔπποτε καῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „ὦ πόποι· ἦ μέγα θάυμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι,
 „Οἶον δ' αὐτ' ἐξαυτίς ἀνέστη κῆρας ἀλύξας
 „Ἐκτορ; ἦ θῆν' μιν μάλα ἔλπετο θυμός ἐκάστου 290
 „Χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδα·
 „Ἄλλότις αἴτε Θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσε
 „Ἐκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
 „Ὡς καὶ νῦν εἶπεσθαι εἶομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
 „Ζητὸς ἐργαζούπου πρόμος ἴσεται, ὣδε μενοειῶν· 295

---

(32) Ὁ Ποιητὴς λέγει. „Πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός· ἢ ὅποια περίοδος, φαίνεται ἐδίδαξε καὶ τὸν Δημοσθένην νὰ εἰπῇ πρὸς τὰς Ἀθηναίους, ὅτι ἔχουσι τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὰς πτέρνας· ὡς ὁ ἀοίδημος Εὐστάθιος λέγει. „Καὶ ἴσως ἢ τοιαύτη τοῦ θυμῆ συμβολικὴ παρὰ τοῖς ποσὶ πτώσις ἐδίδαξε τὸν Δημοσθένην, εἰπεῖν μιμητικῶς καταπεκατημένον φέρειν ἐν πτέρναις Ἀθηναίους τὸν ἐγκέφαλον” καὶ τὸν κωμικὸν Ἄμφιν ὡσαύτως σκώπτοντα τὰς σοφιστὰς καὶ λέγοντα, „Ἐπαινῶ τὸν βίον τῶν φιλοποστῶν ἢ περ ὀμῶν τῶν μόνον ἐν τῷ μετώπῳ νῦν ἔχειν εἰωθότων·” ὡς ὁ ἴδιος Ἀρχιεπίσκοπος λέγει. „Ἰδέον

Ἀλλὰ τὸν Ἑκτορα καθὼς ἴδασιν ἐφορμοῦντα,
 Καὶ πάλιν τὰς Τρωαδικὰς τάξεις καθοδηγοῦντα,
 Κατεταράχθησαν εὐθύς, καὶ διὰ τὰ σωθῶσι,
 Ἀμέσως πάντες εἰς φυγὴν σκέρθησαν τὰ τραπέωσι. (32)
 Θύας δ' Ἀνδραίμοιός υἱός, κρατωτῶν, ἀνδρείος,
 Τῶν Αἰτωλῶν, ὁ ἀρχηγός, ἄξιός παρομοίως
 Κ' εἰς μόχνην τὴν κατὰ σκληρὸν ἀνθίσασιν κ' ἀγρίαν,
 Κ' εἰς τὴν τοῦ δόρατος βολὴν, μὲ χεῖρ' ἐπιτηδείαν.
 Καὶ τὸν ὁποῖον, Ἀχαιῶν, ὀλίγοι ἐνακούσαν
 Σ' τὸ λέγειν, ὅταν εἰς τὰς βουλὰς νέοι δημηγοροῦσαν.
 Ἐμρόβους κ' εἰς φυγὴν αὐτοὺς τραπέοντας θεωρήσας,
 Ἦροξάτο τὰ δημηγορή, εὐφρόνως ἐκφωνήσας.

„Φεῦ! μίγα θεῶμα θεωρῶ· ὁ Ἑκτωρ ἀνεσῆθη!
 „Ὁ Ἑκτωρ μαῖραν τὴν δευρὴν ἔκφυγῃ ἐδυνήθη!
 „Ὀντως, καθεὶς ἰδὼν αὐτὸν, ὑπ' Αἴαντος τρωμένον
 „Τοῦ Τελαμῶνος τοῦ υἱοῦ, θεῶρ' ἀποθαμένον.
 „Ἀλλὰ βαθαίως τις Θεῶν δεισώσέ του πάλιν,
 „Ἴν' εἰς Ἑλλήνων τὸν στρατὸν ὀρμῶν, φθορὰν μεγάλην
 „Ἐκ νέου φέρῃ ὡς καὶ πρὶν· διότ', ἐπ' ἀληθείας,
 „Δίχα τῆς τοῦ βροντοποιοῦ Κρονίδου βοηθείας,
 „Δεῖν ἤθελεν ἐμφανισθῆ μὲ τὴν προθυμίαν
 „Εἰς τοὺς προμάχους, ὀδηγῶν τοὺς Τρῶας μ' εὐτολίμῃαν.

δὲ ὅτι Ὀμήρου μὲν παρὰ ἰσοκράτους ῥίψαντος θυ-
 μὸν Ἀχαιοῖς, Δημοσθένους δὲ παρὰ πτέρ-
 ναις Ἀθηναίοις τὸν ἐγκέφαλον, ἢ κωμω-
 δία σπώπτυσσα τὴν σχηματιζομένην φιλο-
 σοφίας λόγῳ σεμνοπροσωπεῖν εἰς τὸ μέ-
 τωπον αὐτοῖς ἐπιγράφει τὸν νῦν.

„Ἄλλ' ἄγεθ' , ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω πειθόμεθα πάντες ·
 „Πληθὺν μὲν ποτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονείεσθαι ·
 „Αὐτοὶ δ' ὅσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι ,
 „Στείρομεν , εἴ κε πρώτον ἐρύξομεν ἀντίσσαντες ,
 „Δούρατ' ἀνασχόμενοι · τὸν δ' οἶω καὶ μεμαῶτα 300
 „Θυμῷ δεῖσσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὄμιλον .

Ὡς ἔφαθ' · οἱ δ' ἄρα τοῦ μύλα μὲν κλύου γ' δ' ἐπίθοντο ·
 Οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντα καὶ Γῆομενεῖα ἀνακτα ,
 Τεύκρου , Μηριόνην τε , Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἀρηϊ ,
 Γαμήνην ἥροτων ἀριστεῖας καλέσσαντες , 305
 Ἔκτορι καὶ Τρώεσσι ἐνασπίου · αὐτὰρ ὀπίσσω
 Ἡ' πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονείοντο .
 Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες · ἄρχε δ' ἄρ' Ἔκτωρ
 Μακρὰ βεβῆς , πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων ,
 Εἰμένος ὠμοῦν νεφέλην , εἶχε δ' αἰγίδα Θούριον , 310
 Δεινὴν , ἀμφιδάσσειαν , ἀριπρεπέ' , ἣν ἄρα χαλκεὺς
 Ἡφαίστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φίδου ἀνδρῶν ·
 Τῆν ἄρ' ὄγ' ἐν χεῖρεσσι ἔχων , ἠγγίστατο λαῶν ·

„ Ἀλλ' ἔλθετ' ὄλ' εἰς ὅ,τι νῦν θεῖλ' εἶπω νὰ πεισθῶμεν,
 „ Καὶ πρὸς ἐκτελεσῆν αὐτοῦ νὰ συμπροθυμηθῶμεν·
 „ Μαχητῶν πλῆθος τὸ κοινόν, ὃ ἀρήσωμεν ὃ ἀπέλθῃ
 „ Ἀπὸ τὴν μάχην, εἰς τὰς ναῦς διὰ νὰ ἐπαίλθῃ·
 „ Ἡμεῖς δὲ, ὅσ' εἰς τὸν κρατὶν καυχώμεθ' ὑπερτίραν
 „ Λειρῶν ὅτ' ἔχομεν ἰσχύν, ψυχὴν τ' εὐτολμοτέραν,
 „ Συνασθροισθέντες, κατ' αὐτοῦ ἢ ἀντιπαραταχθῶμεν,
 „ Καὶ μὲ δοράτων τὰς αἰχμὰς νὰ του ὑποδεχθῶμεν·
 „ Καὶ οὕτω θεῖλαι φοβήθῃ, νομίζω, νὰ τολμήσῃ,
 „ Ἄν καὶ μὲ θαύρος νῦν ὄρμα, πλέον νὰ προχωρήσῃ.

Ἄπαντες εἰς τὴν βουλήν αὐτοῦ ἐπέισθησαν· κ' εὐθὺς

Ἰδομένευσ' ὁ βασιλεὺς· ὁ Αἴας ὁ γενναῖος·
 Ὁ Μηριόνης σὺν αὐτοῖς· ὅ,τε ἀνδρειωμένους
 Τεῦκρος, κ' ὁ Μέγης, τῷ θεῷ Ἄρει ὁμοιωμένους,
 Τῆς κρατίας τοὺς ἐκλεκτοὺς καλεσαντες συναξοῦν,
 Καὶ κατὰ Τρώων τῆς ὄρμης τὴν μάχην ἐτοιμαξοῦν.
 Κ' ἐν ᾧ τὸ πλῆθος πρὸς τὰς ναῦς ἐπέσφερε, κινῶνται·
 Καθ' Ἐκτορος, καὶ τοῦ κρατοῦ αὐτοῦ, κ' ἐναντιοῦνται.
 Οἱ μαχηταὶ Τρωαδικῶν ἐτέρωθεν δ' ὁμαίως,
 Συμπαντες μεθ' ὄρμης σφοδρᾶς συνέβαλον ἀγρείως.
 Ὁ Ἐκτωρ προποδίζων μὲν μεγάλως, προηγθεῖτο
 Κ' ὑπὸ τοῦ πλῆθους τοῦ κρατοῦ Τρώϊον ἠκολουθεῖτο·
 Νεφέλην δ' Ἀπόλλων δέ, πυκνὴν περιβλήμενος,
 Κατὰ τοὺς ὤμους, καὶ αὐτοῦ ἔμπροσθεν τεθεμίμενος,
 Δίγδα τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν κυκλοδασεῖαν
 Ἐπίσημόν τε καὶ φρικτὴν κατείχε, τὴν ὁποῖαν
 Ὁ χυλὸς Ἡραϊεὺς χαλκεὺς εἶχε πεποιημένην
 Καὶ τῷ Θεῶν κ' ἀνδρῶν πατρὶ Κρονίδῃ δεδομένην,

Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' αὐτῇ
 Ὄξει' ἀμφοτέρωθεν· ἀπὸ νευρῶφι δ' ὄϊσοι 315
 Θρωῶσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
 Ἄλλα μὲν ἐν χροῖ πῆγνυτ' ἀρηιθῶων αἰζηῶν·
 Πολλὰ δὲ καὶ μετσηγυῖ, πάρος χροῖα καλὸν ἐπαυρεῖν,
 Ἐν γαίῃ ἴσαντο, λιλαϊόμενα χροῖος ἄσαι.
 Ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων, 320
 Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε', ἤπιετο, πίπτε δὲ λαός·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατενώπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπόλων
 Σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς αἴσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
 Ἐν στήθεσσιν ἔθειλξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
 Οἱ δ' ὡς γέ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶῦ μίγ' αἴων 325
 Θῆρε δῶν κλονέουσι, μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῶ,
 Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρίουτος·

---

(33) Ἐκ ταύτης τῆς περιόδου δεικνύεται ὅτι ἡ Αἰγὶς ἐνταῦθα εἶναι ἀσπίς.

(34) Διότι ὁ Ἀπόλλων ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναι ἀδύνατος εἰάν δὲν μεταχειρισθῇ τὰ ὄπλα τὰ ὅποια τῷ δανεῖζει ὁ Ζεὺς.

Ἐν τοῖς πολέμοις, μαχητῶν τὰς τάξεις νὰ κλονίζῃ,
 Καὶ τὰς τῶν πλίου θάρρετων καρδίας νὰ φοβίζῃ.
 Ταύτην κρατῶν οὖν ἐν χειρὶ (33) ὁ βασιλεὺς Ἀπόλλων,
 Τρωάδος τῶν πολεμιστῶν ἐπροηγείτο ὄλιον.
 Οἱ Ἕλληνας δὲ ὅλ' ὁμοῦ συμπαρατεταγμένοι
 Παρέμειναν, εἰς τὴν ὄρμην αὐτῶν ἀντιταγμένοι·
 Κ' ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἠγέρθη τότε εὐθίως
 Βοή βαρεῖα, κ' ἐκ νευρῶν ἠήδων τὰ βέλ' ὀξείως.
 Πολλὰ δὲ λόγχοι ἐκ χειρῶν τῶν τολμηρῶν ἔπετοῦσαν,
 Ἐξ αὐαὶ μὲν τῶν μαχητῶν τὰ σώματα κεντούσαν,
 Πολλὰ δὲ πρὶν νὰ ἐμπαγοῦν εἰς τὰ μέλη σώματος των
 Ἐπίπτον εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ τόπου κατεμπρός των
 Τῆδε κάκει, τῶν μαχητῶν μακρὰν, διεσπαρμέναι,
 Καὶ ὄρλιαπαντοῦ εἰς τὴν γῆν ἔσαντο πεπηγμέναι,
 Μὴ φθάσασαι τὰ ἰσχυρὰ μέλη των ν' ἐμπαγῶσι,
 Κ' ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν νὰ κατακορεσθῶσι.
 Ἐν ὅσῳ Φαῖδος δ' ὁ θεὸς εἰς τὴν χεῖρα του ἔκρατούσεν
 Δίγδοα τὴν φοδοποιόν, καὶ δὲν τὴν ἐκωούσε
 Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὰ βέλη ἔπετοῦσαν (34)
 Καὶ τῶν πολεμιστῶν πολλοὺς σκληρῶς ἔθανατοῦσαν.
 Ἄλλ' ὡς διέσεισεν αὐτὴν ἔμπροσθεν τῶν Ἑλλήνων,
 Φωνὴν μεγάλην ἐνταυτῷ ἐκ σήθους του ἀφίνων,
 Μέγιστον φόβον ἐν ψυχῇ παῖσ' ἐν αἰσθανθῶσι
 Κ' ἰσχύος τῆς πολεμικῆς νὰ ἐπιλανθασθῶσι.
 Ὡς δ' εἰς ἀγέλην που βοῶν καὶ ποιμνίου προβάτων,
 Ἐν σκοτεινῆς καιρῷ νυκτός, μ' ὄρμην τὰ βήματά των
 Εὐθύνοον δίκω φοβεροὶ λείοντες αἰφνιδίως,
 Ἀπόντος τοῦ βοσκῆ αὐτῶν, καὶ τὴν κλονοῦν καιρίως·

Ως ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπέλλῳ
 Ἦκε φόβου, Τρωσῖν δὲ καὶ Ἔκτορι κῦδος ὄπαζεν.
 Ἔυθα δ' ἀνὴρ ἔλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης. 330
 Ἔκτωρ μὲν Στιχίου τε καὶ Ἀρκεσίλαου ἔπεφνε,
 Τὸν μὲν, Βουκωῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων·
 Τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιτῶν ἑταῖρου·
 Αἰνείας δὲ, Μιέδοντα καὶ Γάσσον ἐξενάριξεν·
 Ἦτοι δ' μὲν νόθος υἱὸς Οἴληος θεῖοιο 335
 Ἔσκε Μιέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
 Ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτᾶς
 Γνωτὸν μητρικῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Οἴλεός·
 Γάσος αὐτ', ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
 Υἱὸς δὲ Σφίλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο. 340
 Μηκισην δ' ἔλε Πουλυδόμας, Ἐχίου δὲ Πολίτης
 Πρώτη ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίου δ' ἔλε δῖος Ἀγῆνωρ.
 Διήοχον δὲ Πάρις βάλε νεύατου ὤμον ὄπισθε,
 Φεύγοντ' ἐν προμάχοισι, διὰ πρόδ' ἑλασσει·

Ωσαύτως καὶ οἱ Ἀχαιοὶ καταθορυβημένοι
 Εὐθύς ὡς ἄναδρ' εἰς φυγὴν τράπησαν φοβισμένοι·
 Διότι τρόμον εἰς αὐτοὺς Ἀπόλλων ἐμποιοῦσε,
 Σ' τοὺς Τρῶας κ' Ἔκτορα, λαμπρὰν δόξου δ' ἐχορηγοῦσε.
 Τότε τῆς κατὰ τάξιν δὲ μάχης διαλυθείσης,
 Καὶ ἀταξίας μεταξὺ Ἑλλήνων εἰσαχθείσης,
 Καθ' ἕνας τῶν Τρωαδῶν ἀγρώως ἐφορμῶντων,
 Ἐφόνευσ' ἐκ τῶν μαχητῶν Ἑλλήνων, τῶν φευγόντων.
 Κ' ὁ Ἔκτωρ τὸν Στιχίου μὲν ἐφόνευσεν, ὁμοίως
 Καὶ Ἀρκεσίλαου (II) ὄρμων· ἐξ ὧν ὁ μὲν ἄνδρ' εἶς
 Τῶν Βοιωτῶν ἦν ἀρχηγός· ὁ δὲ τοῦ Μενεσθέως
 Προσφιλῆς φίλος καὶ πιστός, γεναίου βασιλείως.
 Τὸν Μέδοντα, Αἰῶας δὲ, κ' Ἴασου (III) ἐπομένως·
 Ὡν Μέδων μὲν, νόθος υἱὸς ἦτον γεγεννημένος
 Τ' π' Ὀϊλέως· ἀδελφὸν Αἴας δ' αὐτὸν ἄκαυσε,
 Καὶ τῆς πατρίδος του μακρὰν, ἐν τῇ Φυλάκ' οἰκοῦσε,
 Τὸν μητριᾶς του ἀδελφὸν φονεύσας τῆς ἰδίας,
 Τῆς Ἐρῳπίδος, αὐτοῦ πατρὸς οὔσης συμβίας.
 Ὁ Ἴασος δὲ ἀρχηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἦτο,
 Καὶ τέκνον Σφήλου (IV) τοῦ υἱοῦ Βουκόλου (V) ἐκαλεῖτο·
 Τοῦ Πολυδάμαντος δὲ χεῖρ πάλιν ἡ ῥώμαλαία,
 Τ' ἔρρησε τῆς προσφιλοῦς ζωῆς τὸν Μυκησεῖα.
 Παλίτης, ε' τοὺς προμάχους δὲ, φόνευσεν τὸν Ἐχίου·
 Καὶ ὁ Ἀγήνωρ ὁ λαμπρὸς καὶ μέγας, τὸν Κλοίου· (VI)
 Τὸν δ' εἰς προμάχους μεταξὺ Δηίοχου (VII) ταγμένον,
 Ὁ Πάρις, ὄντα εἰς φυγὴν, ἐπλήγωσε, τραμμένον,
 Σ' τὸ ἔσχατον τοῦ ὧμ' αὐτοῦ αὐτὸν ἐπιτυχίσας,
 Κ' ἐμπρὸς τὴν δόρατος αἰχμὴν νὰ διαδῆ ποιίσας.

Ὅρρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀ' χα.οἱ, 345
 Τάρφρῳ καὶ σκολόπεσσιν, ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῆ,
 Ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο, δύνοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκη.
 Ἐκτωρ δὲ Τρῳέσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας,
 Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, εἴαν δ' ἔναρα βροτόεντα.

„Ὅν δ' ἂν ἐγὼν ἀτάμευθε νεῶν ἐτέρωθι νοήσω, 350
 „Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσσομαι· οὐδέ νυ τόν γε
 „Γνωτοῖτε γνωταίτε πυρὸς λαλάχῳσι θανόντα,
 „Ἀλλὰ κύεες ἐρύουσι πρὸ ἄσπεος ἡμετέρου.

Ὡς εἰπὼν, μάστιγι κατ' ὠμαδὸν ἔλασεν ἵππους,
 Κεκλόμενος Τρῳέσσι κατὰ σίχας· οἱ δὲ, σὺν αὐτῷ 355
 Πᾶντες ὁμοκλήσαντες, ἔχου ἐρυτάρματος ἵππους,

(35) Οἱ Λογγῖνος Κεφ. κ2. ἀναφέρει τὴν περίοδον ταύτην ὡς παράδειγμα αἰφνιδίων μεταβάσεων· ὅταν δὲ Ποιητὴς ἀφίνων τὴν διήγησιν παριστάνει λαλῶν τὸ εἰσαγόμενον πρόσωπον. „Ἔτι γε μὴν ἐστ' ὅτε περὶ προσώπου διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρεντιχθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμεθίσταται, καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον εἶδος ἐμβολήτης πάθους

Ἐκτωρ δὲ Τρῳέσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας,
 Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι εἴαν δ' ἔναρα βροτόεντα.

ἐκδὼν τὴν διήγησιν, ἅτε πρέπυσαν, ὁ Ποιητὴς προσῆψεν ἑαυτῷ· τὴν δὲ ἀκότομον ἀπειλὴν τῷ θυμῷ τῷ ἡγεμόνος ἐξαπίνης, οὐδέν προδηλώσας, παρέθηκαν· ἐφύχεται γὰρ, εἰ παρεντιχθεὶς, ἔλεγε δὲ τοιαῦτα, καὶ τοιαῦτα δ' Ἐκτωρ νυγὶ δ' ἐφθάρκεν ἄφνω τὸν μεταβαί-

Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι τοὺς νεκροὺς τῶν ὅπλων ἐγυμνοῦσαν,
 Οἱ Ἕλληρες εἰς τὴν φυγὴν αὐτῶν ἐπροχωροῦσαν·
 Κ' ὑπερπηδῶντες τὰ ὄρθα ξύλα καὶ τὴν βαθείαν
 Τάφρου, τὴν ἐν τῷ μεταξὺ, ἀτάκτως καὶ μὲ βίαν,
 Ἐπὶ ἀνάγκῃ τῆς θεινῆς μεγάλως βιασμένοι,
 Διέβησαν, τῇ δὲ κάκει, τὸ τεῖχος, σκεδασμένοι·
 Ὅπερ Πριάμου ὁ υἱὸς ὁ Ἔκτωρ θεωρήσας,
 Ἐπρόσαξε τοὺς ὀπαδοὺς αὐτοῦ, τραυῶς δοήσας,
 Τὰ αἰμαγμῆνα τῶν νεκρῶν λάφυρα νὰ ἀφήσῃ,
 Καὶ κατ' εὐθείαν πρὸς τὰς ναῦς Ἑλλήκων νὰ ὀρμήσῃ.

„Ὅποιον ὑν ἀπὸ τὰς ναῦς τῶν Ἀχαιῶν, ὀπίσω
 „Μίνουτα πλέον (πρὸς αὐτοὺς εἰπ' ἀπειλῶν) νοήσω. (35)
 „Κεῖνος τὸ τέλος, ὑπ' ἐμοῦ θελ' εὔρει, τῆς ζωῆς του,
 „Κ' οἷ, τ' ἀδελφοί, αἱ ἀδελφαὶ φίλοι καὶ συγγενεῖς του
 „Μέλλου διὰ νὰ ζεργηθοῦν καὶ τῆς παραμυθίας
 „Τεῦ ν' ἀξιώσωσιν αὐτὸν διὰ πυρὸς κηδείας·
 „Διότ' εἰς σπάραγμα αὐτοῦ τὸ αἶμα, ἵνα σχίσῃ,
 „Ἐμπρὸς τῆς πέλειος ἡμῶν, οἱ σκύλοι θελ' ἐλκύσῃ.

Κατὰ τῶν ὤμων, ταῦτ' εἰπὼν, τοὺς ἵππους του μασιζέει,
 Καὶ Τρώων, τοὺς πολεμιστὰς φωνήσας, διορίζει
 Ν' ἀκολουθήσωσιν αὐτῷ· οἷ τωες παρεθίως
 Τοὺς ἵππους πλήττου, κ' ὄλ' ὀμοῦ ἐδύγησαν βαρέως.

νοντα ἢ τῆ λόγου μετάβσις. Διὸ καὶ ἡ πρό-
 σφρησις τῆ σχήματος τότε, ἡ νίκα ὀξὺς ὁ
 καιρὸς ὢν, διαμέλλειν τῷ γράφοντι μὴ δι-
 δῶ, ἀλλ' εὐθὺς ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν
 ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα.

Η'χῆ θεσπεσίη· προπάροισε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων,
 Ρ'εἴ ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων,
 Ἔς μίσσον κατέβαλλε· γεφύρωτεν δὲ κέλευθον
 Μακρόν, ἠδ' εὐρυΐαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωή 360
 Γίγνεται, ἔππότη' ἀνὴρ. σθέυεος πειρώμενος ἦσει.
 Τῆ ρ' οἴγε προχέουτο φαλαγγηδόν· πρό δ' Ἀπόλλων
 Αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τείχος Ἀχαιῶν
 Ρ'εἶα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης·
 Ὅς τ' ἐπεὶ οὖν ποιήσει ἀθύρματα νηπιέησιν, 365
 Ἀψ αὐτίς συνέχευε ποσσὶν καὶ χερσίν, ἀθύρων.
 Ὡς ῥα σὺ, ἦϊς Φοῖβε, πολὺν κάματος καὶ καὶ οἴζυν
 Σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνώρσας.

(36) Ἴδὲ ἡ ἐκτέλεσις τῆς πρὸς Ἑκτορα τῆ Ἀπόλλωνος ὑποσχέσεως, εἰπόντος αὐτῷ. „Εγὼ δὲ προσπορευόμενος θέλει ἐξομαλώσω παντῆ τὴν ὁδὸν αὐτῶν.“

(37) Ἡ ἐκφρασις „Θέλων νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀνδρείαν τῶν“ δὲν προστεθῆ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτειχεν· διότι ὅστις γυμνάζεται δοκιμάζων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ρίπτει μακρύτερα τὸ δόρυ τότε παρά εἰς τὰς ἀγῶνας ἢ εἰς τὰς μάχας, ὅπου ποτὲ δὲν τὸ ρίπτει ὁ μαχητὴς πολλα μακρὰν· διότι πάντοτε φυλάττει ἀναλογίαν τῆς βολῆς μὲ τὴν διάσασιν τοῦ ἐχθροῦ, ἢ μὲ τὴν τοῦ σκοποῦ (σημαδίῳ) ὅπου σημαδεύει.

(38) Ἀρμοδιωτέραν ταύτης παραβολὴν εἰς ἡμπορῶσε βεβαίως ὁ Ποιητὴς νὰ εὖρη ἄλλην διὰ νὰ παραστήσῃ τὴν μεγάλην ἐνκολίαν διὰ τῆς ὁποιᾶς ὁ Ἀπόλλων κατεδαφίῃ ἐνταῦθα μέρος τῆ σείχους τῶν Ἑλλήνων.

Ο΄ Φοῖβος ὃ ἔμπροσθεν αὐτῶν, μετ' ἄκρας εὐκολίας,
 Τὰς ὄχθας, δ' αὖ τῶν ποδῶν, τῆς τάφρου τῆς βαθείας·
 Κρημνίζων, ποιήσεν ὁδὸν μακράν τε καὶ πλατείαν (36)
 Ἐφ' ὅσου ὄρατος βολὴ γίνεται, τὴν αἰδρεία
 Νὰ δοκιμάσῃ (37) ὅταν τις ἐθέλων τῆς χειρός του,
 Γυμνάζεται βολὰς ποιῶν διὰ τοῦ ὄρατός του.
 Καὶ κατὰ τάξεις ἐπ' αὐτὴν διέβαινον εἰστρέχων
 Στρατός ὁ τῶν Τρωαδῶν· Ἀπόλλων δὲ κατέχων
 Αἰγίδα τὴν διαπρεπῆ, ἤγειτο πάντων ἄλλων,
 Τόσων εὐκόλως Ἀχαιῶν τὸ τεῖχος καταβόλλων
 Καθὼς τὴν ὄμμου ὅταν πού σ' τὴν θάλασσαν πλησίον
 Παιδίου παίζου νεαρὸν σκορπίζει (38) τὸ ὄποιον,
 Τὰ μωρὰ παίγνια αὐτοῦ ὅταν κατασκευάσῃ,
 Διὰ ποδῶν τε καὶ χειρῶν ἄρχεται νὰ χαλάσῃ.
 Μὲ τόσων, τοξικὴ καὶ σὺ Ἀπόλλων, (39) εὐκολίαν,
 Τῶν πολὺν κόπον Ἀχαιῶν, καὶ τὴν ταλαπωρίαν,
 Τότε συνέχεες, αὐτῶν τὸ τεῖχος ἐδαφίσσῃ,
 Φόβου φυγῆς πολὺν σ' αὐτῶν τὰ σήθη ἐμποιήσας.

Καὶ αὕτη ἢ οὕτω εὐάρετος καὶ ἠδυῖα παραβολὴ ποιεῖ
 ἐνταῦθα θαυμασιωτάτην τὴν ἀντίθεσιν τῆς παριγανομέ-
 νης εἰκόνας.

(39) Ἀντὶ νὰ κάμῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς παραβολῆς
 αὐτῆ κατὰ τὸν συνηθῆ τρόπον ὁ Ποιητής· δηλ. „τοιοῦ-
 τοτρόπως καὶ ὁ Ἀπόλλων κτλ.“ ἐκτελεῖ αὐτὴν
 δι' ἀποτροφῆς θαυμασιωτάτην ἐνέργειαν ποιήσας· διότι
 παρακινεῖ τὸν ἀναγνώστην νὰ γένη προσεκτικότερος εἰς
 ταύτην τὴν ἐκτακτοῦ καὶ τεράστιον τῷ Θεῷ πρᾶξιν.

Ὡς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
 Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι Θεοῖσι 370

Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.

Νέστωρ αὐτῆ μέλισσα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,

Εὐχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἄσερόεντα.

„Ζεῦ πάτερ· εἶποτέ τις τοι ἐν Ἀργεῖ περ πολυπύρῳ

„Ἡ βροῆς, ἢ οἶος κατὰ πύονα μηρία καίω, 375

„Εὐχετο νοσηῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·

„Τῶν μνήσαι, καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεῆς ἦμαρ.

„Μηδ' οὕτω Τρῶεσσι εἶα δάμνασθαι Ἀχαιούς.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,

Ἀράων αἴων Νηληϊάδαο γέροντος. 380

Τρῶες δ' ὡς ἐτύθοντο Διὸς νόου αἰγιόχοιο,

Μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνίσαντο δὲ χάρις.

Οἱ δ', ὡς τε μέγα κύμα θαλάσσης εὐρυπόροιο

Νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταθήσεται, ὀπιότ' ἐπέιγῃ

Ἴς ἀνέμου· ἢ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλαι. 385

(40) Δὲν εἶναι παράξενον ἂν οἱ Τρῶες ἐξέλαβον ὡς αἴσιον αὐτοῖς σημεῖον τὴν βροτὴν τοῦ Διὸς ταύτην, μετὸ τὸ νὰ μὴν ἠμπορῶσαν νὰ ἰξεύρουν τὸ αἴτιον αὐτῆς πόθεν κυρίως προῆλθε.

(41) Οἱ Ἀρχαῖοι δὲν ἔκανον τῷ νὰ θαυμάζωσι τὴν πολυγένειαν τοῦ Ὀμηρικῆ φαντασικῆ, καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν δεικνύει πρὸ πάντων εἰς τὰς εἰκόνας καὶ παραβολὰς αὐτῆ, τῶν ὁποίων ὑπερβαίνει πάντοτε ἡμία τὴν ἄλλην· ἢ παρῶσα εἶναι ὡσαύτως ὠραία καὶ προσφυστάτη· οἱ τοῖχοι τῆ πλοῖν παριγάγουσι τὸ τεῖχος ἢ τὰ ἐρίπεια τῆ τείχευ τῶν Ἑλλήνων· τὰ ἄλλη-

Καὶ οὕτω φεύγοντες κακῶς καὶ ἐν μεγάλῃ βίᾳ,
 Ἐ΄πασαν μίνον τῆς φυγῆς, ὡς ἔφθασαν εἰς τὰ πλοῖα·
 Ὅπου σταθύντες, ἑαυτοὺς ἀλληλοεμψυχοῦσαν,
 Καὶ μὲν ὑψωμένας, τοὺς Θεοὺς, χεῖρας, παρακαλοῦσαν.
 Νέστωρ, συνέσεως ἐσθρῶν περίφραγμα Ἑλλήνων,
 Τὰς χεῖρας του πρὸς οὐρανὸν τὸν ἕναστρον ἐκτείνων,
 „Ζεῦ πάτερ! (ἔλεγεν) εἰάν ποτὲ μετ’ εὐλαδείας,
 „Μηροῦς προδότου ἢ βοῶς παχεῖς, σοι εἰς θυσίας,
 „Σ’ τὴν καρποφόρον Ἄργου γῆν, ἔκαυσε τις Ἑλλήμων,
 „Ψυχῆς τὴν δέησιν αὐτοῦ, θερμῶς σοι διευθύνω
 „Ἴν’ ἐπιρρίψῃ εὐτυχῶς· κ’ ἂν ἔυευσας νὰ διώσῃς
 „Γ’ ὀσχεσῶν, ἵνα αὐτοῦ τὴν δέησιν πληρώσῃς·
 „Τῶν ὑποσχέσεά σου, νῦν μνήσθητι, Ζεῦ! ἐκείνων,
 „Καὶ σήμερον, τῶν χαλεπῶν κ’ ὀδυνηρῶν κινδύνων,
 „Ἀπάλλαξον τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ μὴ, νὰ δαμασθῶσι·
 „Ἀφῆσῃς, οὕτω ὑπ’ ἐχθρῶν, καὶ νὰ ἀφανισθῶσι.

Ταῦτ’ εὐχομένου, ἐνταυτῷ ἐδρόντησε βαρείως
 Ζεὺς ὁ βουλευτικὸς Θεὸς, τὴν τοῦ υἱοῦ Νηλέως
 Ἀκούσας ἑυθερμον εὐχὴν. Τὸν κτύπον δ’ Ἀγχιόχου
 Θεοῦ Διὸς, τοῦ τῶν Θεῶν ἀπάντων ὑπερόχου,
 Ὡς ἤκουσαν οἱ μαχηταὶ Τρώων, μὲν ἀγρευτέραν,
 Κινουῦντ’ εὐθύς κατ’ Ἀχαιῶν, ὄρμην κ’ αὐστηροτέραν. (40)
 Κ’ ὡς ἔταν κύματα πολλὰ θαλάσσης τῆς πλατείας
 Ὠθούμενα ὑπὸ πνοῆς ἀνέμων τῆς βαρείας, (41)

λεπισωρευόμενα κύματα, τῆς Τρώας· καὶ οἱ βίαιοι
 ἄνεμοι, τὴν ἐξακολουθῆσαν καὶ μετὰ σφοδρότερας ὄρ-
 μῆς αὐξάνουσαν μάχην.

Ὡς Τρῶες μεγάλη ἰαχὴ κατὰ τεῖχος ἔβαινον·

Ἴππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρύμνησι μάχοντο,
Ἐγγεσιν ἀμφεγύοις αὐτοσχεδόν, οἱ μὲν ἀφ' Ἴππων,
οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὑψημελαινώων ἐπιβάυτες,

Μακροῖσι ξυσσοῖσι, τὰ ρὰ σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο 390

Ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ σῶμα εἰμένα χαλκῶ.

Πάτροκλος δ', εἰὼς μὲν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε

Τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,

τόφρ' ὄγ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπίνυρος Εὐρυπύλοιο

ἠΰς τε, καὶ τὸν ἕτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἔλκεϊ λυγρῶ 395

Φάρμακ', ἀκήματ' ἔπασσε μελαινώων ὀδυνάων·

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε

Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γίνετο ἰαχὴ τε φόβος τε,

Ῥιμωξέν τ' ὄρ' ἔπειτα, καὶ ὦ πεπλήγετο μῆρ' ὠ

Χερσὶ καταπρηγείσ'· ὀλοφροόμενος δ' ἔπος ἠΰδα· 400

„Εὐρῆπυλ'· οὐκέτι τοι δύναιμαι, χατέοντί περ ἔμπης,

„Εὐνάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·

(42) Ἴδὸν νέος τις παρὰ τῆ Ποιητῆς μήκῳ ἀναφερθεὶς τρόπος μάχης· οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὰς πρύμνας τῶν πλοίων καὶ οἱ Τρῶες ἐπὶ τὰς ἀμάξας αὐτῶν, μάχονται ὡς ἐπὶ γέφυραν.

(43) Ὁ Ποιητὴς δὲν ἀμελεῖ τοῦ νὰ σημειώσῃ τὴν συνέχειαν τῆς πράξεώς τε. Ἴδὸν ἤδη ἐπιστρέφει πρὸς τὸν Πάτροκλον τὸν ὁποῖον εἰς τὸ τέλος τῆς Α· ράφδ. ἔφησε παρὰ τῷ Εὐρυπύλῳ.

(44) Οὗτοι οἱ λόγοι χρησιμεύουσι πρὸς δικαιολογίαν τῆς ἀργοπορίας τῆς Πατρόκλου· ὅστις ἔμεινε παρὰ τῷ Εὐρυ-

(Ἦτις αὐξάνει τὴν ὄρμιν αὐτῶν) σφοδροκινουῦνται
 Σ' τοὺς τοίχους πλοίου· καὶ ἐν ᾧ ἀλληλοκορυφουῦνται
 Μετὰ Θοριβοῦ τρομεροῦ, ἐν τέλ' ὑπερπηδοῦσι
 Τοὺς τοίχους πλοίου, καὶ αὐτὸ μὲ ὕδατα πληροῦσι·
 Οὕτω κ' οἱ Τρώων μαχηταί, ἐν ᾧ βαρυφωνοῦσαν
 Ὀρμιῶντες κατὰ Ἀχαιῶν, τὸ τεῖχος ἐπηδοῦσαν·
 Διώκοντες τοὺς ἔππους δὲ, καὶ εἰς τὰς ναῦς πλησίον
 Φθάσαντες, μάχοντο σκληρῶς διὰ τῶν ἀκουτίων,
 Οὔτοι μὲν ἐκ τῶν ἀμαξῶν ἀντιπαραταγμένοι,
 Οἱ Ἕλληρες δ' ἀπὸ πρυμνῶν τιῶν πλοίων, (42) ὠπλισμένοι
 Μὲ δόρατα πολλὰ μακρὰ, ὀξείως κωνημένα,
 Ἐκ ξύλων σύνθετα πολλῶν, καὶ χαλκοτομωμένα·
 Ἄπερ ε' τὰς ναῦς ἔκειντ' αὐτῶν, τὰς κοίλας καὶ βαθείας
 Ὡς ὅπλ' οἰκεῖα καθ' αὐτὸ, διὰ τὰς ναυμαχίας.

Ἐν ᾧ δὲ αἱ κραταὶ ἀμφοτέρ' ἀνθρωμοῦσαν
 Ἐκτὸς τοῦ τεύχους, καὶ μακρὰν τῶν πλοίων πολεμοῦσαν,
 Εἰς Εὐρύπυλου τὴν σκηνὴν, τ' ἀνδρείου, καθισμένος
 Ἦν Μενoitίου ὁ υἱὸς, (43) καὶ ἐνησχολημένος,
 Μὲ ὀμιλίας φιλικᾶς αὐτοῦ νὰ καθηδύνη,
 Καὶ τὴν πληγὴν του μ' ἀπαλὰ φόρμακα ν' ἐλαφρύνη·
 Ἀλλ' εἰς τὸ τεῖχος τοὺς ἐχθροὺς ὡς εἶδεν ἐφορμῶντας,
 Καὶ εἰς φυγὴν τοὺς Ἀχαιοὺς θορυβουμένους ὄντας,
 Τοὺς μηροὺς ἐπληξεν αὐτοῦ, μὲ λύπην του φωνάζων·
 Καὶ πρὸς Εὐρύπυλον γραφεὶς, εἶπεν αὐτῷ, σεναζών.

„Δὲν δύναμαι, ἀγαπητὲ Εὐρύπυλ', ἐπὶ πλέον
 „Ἐδῶ νὰ μείνω, καὶ πολὺ μ' ὄλον ὅτ' ἀναγκαῖον
 „Εἶναι νὰ εἶμαι παρὰ σοί· (44) διότ' ἰδοὺ ἀγρία
 „Ἠγέρθη μάχη, καὶ πολλὰ φοικτὴ φιλονεικία·

„Ἀλλὰ σὶ μὲν Θεράπων ποτιτερπέτω· αὐτὸρ ἔγωγε
 „Σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν·
 „Τίς δ' αἰδ'; εἶκεν σί, σὺν δαίμοσι, θυμὸν ὀρέω 405
 „Παρειπὼν; ἀγαθὴ δὲ παραίφρασις ἐςὶν ἑταίρου.

Τὸν μὲν ἄρ' ὡς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὸρ Ἀχαιοὶ
 Τρῶας ἐπερχομένους μένου ἔμπεδον· οὐδὲ δύναντο,
 Παιροτέρους περ εἶοντας, ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν·
 Οὐτέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας 410
 Ρῆξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, οὐδὲ νέεσσι·
 Ἀλλ' ὡς τε εἰσθμὴ δόρου νηῶν ἐξιθύνει
 Τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
 Εὐ εἰδῆ σοφίης ὑποθημοσύνησιν Ἀθῆνης·

Εὐρυκύλῳ ἐν ὄσῳ συνέβησαν ὅσα ἀνεφέρθησαν εἰς τὰς
 τελευταίας τέσσαρας ῥαψωδίας· καὶ ἤθελε μείνη παρ
 αὐτῷ καὶ περισσότερον καιρὸν ἀκόμι ἂν δὲν ἐβλεπεν
 ἤδη ὅτι ἡ βιάζουσα αὐτὸν ἀνάγκη διὰ τὰ ἐπιτρέψῃ πρὸς
 τὸν Ἀχιλλεῖα εἶναι μεγίστη.

(45) Ὁ Ποιητὴς σημειοῖ πάντοτε μετ' ἀκριβείας καὶ
 σαφέστατα τὸς τόπους τῆς μάχης. Ἐνταῦθα δεικνύει κα-
 θαρώτατα, ὅτι οἱ Τρῶες προσβάλλουν τὴν πρώτην τῶν
 πλοίων σειρὰν, δηλ. τὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς τείχους ἐμ-
 προσθεν, καὶ ὅτι κινῶσι πάντα λίθον διὰ τὰ προχω-
 ρήσων ἕως εἰς τὰς σπηνάς, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ταύ-
 τῃ τῆς σειρᾶς ὀπισθεν, καὶ ἕως εἰς τὰ πλοῖα τὰ ὁ-
 ποῖα εὐρίσκονται ἐπὶ τὸ περιγιάλιον πλησιέστερα τῆς
 θαλάσσης· τὸν ὁποῖον σκοπόντων διὰ τὰ κατορθώσων
 πρέπει νὰ κυριεύσων τὴν πρώτην σειρὰν τῶν πλοίων
 καὶ νὰ ἀφανίσων τὸς ταῦτα ὑπερασπίζοντας Ἕλληνας.

„Αλλά σου ὁ Θεράπων, νῦν ἐν τούτοις, ἄς φρουτήσῃ,
 „Ὅπως τῷ εἶναι δυνατὸν, νὰ σὲ παραμυθήσῃ*
 „Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ, μὲ βήματα ταχέα,
 „Ἀναχωρῶν ἀπὸ ἐδῶ, σπεύδω πρὸς Ἀχιλλεῖα,
 „Ἴνα, πρὸς πόλεμον αὐτὸν ὕψι ἐξέλθῃ, ἐρεθίστω*
 „Καὶ τίς ἐξεύρει (σὺν Θεῷ) ἐὰν δὲν καταπέισσω,
 „Παρακαλῶν καὶ παραινῶν, ψυχῆν του τὴν ἀνδρείαν,
 „Διὰ τὸ ἀφήσῃ τὴν ὄργην τὴν οὕτω ὀλεθρίαν*
 „Διότ' οἱ λόγοι κ' αἱ βουλαὶ φίλου εὐκλειείας
 „Πολλάκις ἔχουσιν ἰσχυρὴν μεγάλῃς ἐνεργείας.

Ταῦτα ὁ Πάτροκλος εἰπὼν, ἀπήρχετο δρομαίως*
 Τοὺς Τρῶας δὲ οἱ Ἀχαιοὶ παρέμενον ἐδραίως,
 Μετὰ σφοδρότητος πολλῆς, ἐπαύωντων ὀρμῶντας*
 Καὶ μὲν οἱ Ἕλληες αὐτοὺς, ὀλιγωτέρους ὄντας,
 Ἐδύναντο ἀπὸ τὰς ναῦς ἕνα ἀποσοθῆσαι, (45)
 Μήτε αὐτοὶ τὰς Ἀχαιῶν τάξεις νὰ διαλύσων,
 Μὲ τὴν βιαίαν των ὀρμὴν νὰ τοὺς διασκεδάσων,
 Καὶ οὕτω ἕως εἰς τὰς σκηναὶς καὶ πλοῖα των νὰ φθάσων*
 Ἀλλὰ εἰς τέκτονος καθὼς χεῖρα, ἐμπείρου ὄντος, (46)
 Τὴν τέχνην ἐκ τῆς Ἀθηνᾶς πᾶσαν καλῶς μαθόντος,
 Εὐθύν' ἢ σαθρῆ καὶ ὀρθοῖ τὸ ξύλον, τὸ ὁποῖον
 Ἐργάζεται, ἵν' ἐξ αὐτοῦ κατασκευάσῃ πλοῖον*

---

(46) Τὴν ἐπιτηδειότητα καλεῖ Σοφίαν ἐνταῦθα ὁ Ποιη-
 τῆς. ἐπειδὴ οἱ Ἀρχαῖοι τὸ σεβάσμιον τῆς Σοφίας ὄνομα
 ἐδίδον εἰς τὴν ἐπιδειξιότητα τῶν τεχνῶν, διότι πρὶν νὰ
 φωτίσῃ τὸν ἀνθρώπινον νῦν ἡ φιλοσοφία, δὲν ἔγγνω-
 ριζον οἱ ἄνθρωποι ἄλλην σοφίαν εἰμὴ τὴν φιλοποιίαν

Ὡς μὲν τῶν ἐπὶ ἴσα μάχῃ τέτατο πτόλεμόστε· 415

Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλησι μάχην ἐμόχοντο νέεσσιν·

Ἐκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος εἴεσατο κυδαλίμοιο.

Τῷ δὲ μή τις περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδ' εἰδύναντο

οὔθ' ἔτιν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας,

οὔθ' ὁ τὸν ἄψ ὥσασθαι, ἐπεὶ ῥ' ἐπέλασσε γε δαίμων. 420

Ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Δῖας

Πῦρ εἰς νῆα φέροντα, κατὰ σῆθος βάλε δουρί.

Δουπήσεν δὲ πεσῶν, θαλὸς δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.

Ἐκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιῶν ὀφθαλμοῖσιν

Ἐν κονίῃσι πεσόντα νεῶς προπάροιθε μελαίνης, 425

Τρωτῆτε καὶ Λυκίους ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας·

„Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δόρδανοι ἀγχιμαχῆται.

„Μὲ δὴ πῶ χάξεσθε μάχης ἐν ζεῖνεί τῷδε·

„Ἄλλ' υἷα Κλυτίοιο σώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ

„Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα. 430

Ὡς εἰπὼν, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαινωῖ·

Τοῦ μὲν ἄμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα Μάστρος υἱόν,

καὶ τῶν τεχνῶν τὴν πρᾶξιν, τῶν ὁποίων προγατεύει
ἢ Ἀθηνᾶ· τὸς δὲ τεχνίτας ὠνόμαζον σοφῆς.

(47) Πόσον ἐπιτηδεῖως ὑφώνει ὁ Ποιητὴς τὴν ἀνδρείαν τοῦ Αἴαντος! θέττων μεταξὺ αὐτῆ καὶ Ἐκτορος ὁμοιότητα μ' ἔλον ὅκθ' ὁ Ἐκτωρ βοηθεῖται ὑπὸ τῷ Διός.

(48) Στενὸν ὀνομάζει ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς τὸ μεταξὺ τῆ τείχους καὶ τῆς πρώτης τῶν πλοίων σειρᾶς διάστημα, καθὼς ὠνόμασε μὲ τὴν ἰδίαν λέξιν (γεῖνος) καὶ τὸ μεταξὺ τῆς τάφρου καὶ τῆ τείχους. Ὁ δὲ Ἐκτωρ διὰ τὴ ἐγκαρδιώσῃ περισσότερον τὸς Τρῶας ἀναφέρει αὐτοῖς τὸν τόπον ἐφ' ᾧ μάχονται.

Οὕτω κ' ἤμαχῃ τότε αὐτῶν ἐκάνθη κατ' εὐθείαν,
 Κ' ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν πάντες μὲ προθυμίαν
 Ἐπολέμων τὴν αὐτὴν, κ' ἐδῶ οὗτοι ἀντιθεμίνοι,
 Κ' οἱ ἄλλοι εἰς τὰς ἄλλας ναῦς συμπαρατεταγμένοι.
 Ὁ Ἐκτωρ τοῦ ἐνδοξοῦ δὲ Αἰάντος ἐναντίον
 Μ' ὄρμην εὐθύνη· περὶ ἐν ἀμφοτέροι δὲ πλοῖον
 Ἀλληλεμάχοντο σκληραῖς· κ' οὐδ' Ἐκτωρ ν' ἀποβάλλῃ
 Ἐκείνου δ' ὄνατο, καὶ πῦρ σ' τὰς ναῦς, ὄρμῶν, νὰ βάλλῃ,
 Οὐδ' Δίης ν' ἀπωθίῃ αὐτὸν καὶ νὰ ἀποσοδίῃ,
 Ἀφ' οὗ πλησίασε σ' τὰς ναῦς, τῆ τοῦ Διὸς βουλήσει. (47)
 Ἀλλὰ ὡς εἶδε τὸν υἱὸν, Καλήτορα, Κλυτίου,
 Σ' τὰ πλοῖα φέρουτα τὸ πῦρ, διὰ τοῦ ἀκουτίου
 Τὸ σῆθος πληγῶσεν αὐτοῦ· πεσόντος δὲ, βαρίως
 Τὰ ὄπλα ἤχησαν αὐτοῦ, κ' ἐξέφυγεν εὐθέως
 Ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ὀδουλῆς· Ἐκτωρ δὲ νεκρωμένου
 Τὸν προσφιλῆ ἀνεψιὸν αὐτοῦ, καὶ ἠπλωμένου
 Πλοῖου τοῦ μελανοῦ ἐμπρὸς, σ' τὴν κόκιν θεωρήσας,
 Τοῖς τε Λυκίοις καὶ Τρωσὶν εἶπε, τρανῶς βοήσας·
 ὦ Τρωῖες, Λύκιοι, καὶ σεῖς Δάρδαν' ἀνδρειωμένοι!
 Ἐκ τοῦ πλητίου κατ' ἐχθρῶν νὰ μάχησθ' ἐθισμένοι·
 Μὴ ἀπὸ μάχης τὸ ξενὸν τοῦτο, (48) ἀναχωρεῖτε,
 Ἀλλὰ Κλυτίου τὸν υἱὸν, ἤδη ἀγωνισθῆτε,
 Πεσόντα ἐμπροσθεν σ' τὰς ναῦς, νὰ σώσητε, μὴ φθάσουν,
 Τὰ ὄπλα αὐτοῦ, οἱ Ἀχαιοὶ ἐκδύσαντες, ν' ἀρπάσουν.
 Ταῦτα εἰπὼν, τὸ δῶρ' αὐτοῦ κατ' Αἰάντος βιαίως
 Ἀπέσεισε τὸ ξερεὸν ὠρμήσας· πλὴν ματαίως·
 Πρὸς τὸν θεράποντα δ' εὐθύς Αἰάντος, κεκλημένον
 Λυκόφρονα, (VIII) ὄντα υἱὸν Μάισορος (IX) περιλινθέν.

Αἶαντος Θερσίποντα, Κυθήριον, ὃς ῥά παρ' αὐτῷ
 Ναί, ἐπεὶ ἄνδρα κατίκτα Κυθήροισι ζαθίοισιν.
 Τὸν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ σῆατος ὀξείῃ χαλκῷ, 435
 Ἐσαότ' ἄγχ' Αἶαντος· ὃ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
 Νηὸς ἀπὸ πρύμνης χαμάδις πέσε· λῦτο δὲ γυῖα.
 Αἴας δ' ἐρρίγητε, κασιγνητοῦ δὲ προσήϊδα.
 „Τεῦκρε πέπαι, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πεισὸς ἑταῖρος
 „Μασορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἔοντα, 440
 „Ἴσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισιν·
 „Τὸν δ' Ἐκτωρ μεγάλθυμος ἀπέκτανε. Ποῦ νύ τοι ἴοι
 „Ῥήκυμοροι, καὶ τόξου ὅ, τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
 Ὡς φάθ'· ὃ δὲ ξυνέηκε· θεῶν δὲ οἱ ἄγχι παρέστη
 Τόξου ἔχων ἐν χειρὶ παλίντωνον, γδὲ φαρίτρον 445
 Γοδόκον· μάλα δ' ὤκα βέλη Τρώεσσιν ἐφέει·
 Καὶ ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον, Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν
 Πουλυδάμαντος ἑταῖρον, ἀγαυοῦ Πανθοῖδασ,
 Ἡῖα χερσὶν ἔχοντα· ὃ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·
 Τῇ γὰρ ἔχ', ἥ ῥά πολὺ πλείεσαι κλονέοντο φάλαγγες, 450
 Ἐκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ

Στρέφεται εἶτα μεθ' ὀρμῆς ὅς τις γεγεννημένος
 Εἰς τὴν Κυθήραν νῆσον ἦν ἄλλ' ἐξῆ ἐπομένως
 Παρὰ τὰ Διάυτι, φυγῶν, ἀφ' οὗ τῶν Κυθηρίων
 Τοῦ ζῆν ὑξέρησε τινα, ἄνδρῶν τῶν Θαρμασίω.
 Τοῦτου κατὰ τὴν κεφαλὴν, ἄνωθεν τοῦ ὠτίου
 Πλήγωσε διὰ τοῦ ζερόρου κ' ἐξέως ἀκοντίου,
 Οὐτα τοῦ Διάυτος ἐγγύς κ' ἀμέσως νεκρωμένος
 Ἐκ πρύμνης ἔπεσ' ἐπὶ γῆν ὑπτιος ἔκταμμένος.

Ἐταράχθη δὲ Αἴας δὲ αὐτὸν πεσόντα θεωρήσας,
 Καὶ πρὸς αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν ἔλεγεν ἐκφωνήσας·

„Ἐπεσε, Τεῦκρ' ἀγαπητὲ, σκληρῶς ἠκουτισμένος,
 „Λυκίφρων Μάσσορος υἱὸς, ἡμῖν ἠγαπημένος
 „Ἐπάρχων φίλος καὶ πεζός· οὐ περ ἡμεῖς, φυγόντα
 „Ἐκ τῆς Κυθήρης, κ' ἐξ αὐτῆς εἰς τὸν οἴκου μας ἐλθόντα,
 „Μὲ τοὺς γεννήτορας ἡμῶν τοὺς προσφιλεῖς ὁμοίως
 „Τιμοῖσάμεν· ἔκτωρ δ' αὐτὸν φόνευσεν ὁ ἀνδρείος.
 „Ποῦ σου τὰ βέλη τὸ λοιπὸν καὶ τόξον, τὸ ὅποιον
 „Ἐλάβες ἀπὸ τοῦ λαμπροῦ Ἀπόλλωνα καὶ Θεῖον;

Τεῦκρος τοὺς λόγους τοῦ εὐθύς ἐνόησε, καὶ τρέχων
 Πλησίον ἔσθη εἰς αὐτὸν, τὸ τόξον του κατέχων
 Εἰς χεῖρας, τ' ὀπισθοκαμπὲς, καὶ τὴν πεποικιλμένην
 Φαρέτραν του, μ' ὀδυνηρὰ βέλη πεπληρωμένην·
 Καὶ νὰ τοξεύῃ κατ' ἐχθρῶν ἀρχίσας, ὀλεθρῶς
 Κλειῖτον (X) Πεισήνορος (XI) υἱὸν πλήγωσεν ὁ ὁπίστος
 Τοῦ Πολυδάμαντος, υἱοῦ Πάνθου, ὁ φίλος ἦτο,
 Τοὺς ἵππους ὠδήγοῦσ' αὐτοῦ, καὶ ἐφιλοτιμεῖτο,
 Σ' τοὺς Τρῶας κ' Ἔκτορα ὁμοῦ, χάριν ἵνα ποιήσῃ,
 Ἐκεῖ τοὺς ἵππους ν' ὠδήγῃ, ὅπ' ἠθέλεε νοήσῃ

Ηλθε κακόν, τὸ οἱ οὐ τις ἐρύκακεν ἱεμένω περ·
 Αὐχένι γὰρ οἱ ὄπισθε πολύζονος ἔμπασεν ἰός·
 Ηῤ' ἴπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δὲ οἱ ἵπποι,
 Κεῖν' ὄχεα κροτίουτες· ἀναξ δ' ἐνόησε τάχιστα 455
 Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίον ἤλυθεν ἵππων.
 Τοὺς μὲν ὄγ' Ἀΐονόω Προτιάουος υἱεὶ δῶκε·
 Πολλὰ δ' ἐπιότρυνε σχεδὸν ἴσχειν εἰσορόωντα
 Ἴππους· αὐτὸς δ' αὐτίς ἰὼν προμάχουσι ἐμίχθη·
 Τεῦκρος δ' ἄλλου οἴζον ἐφ' Ἐκτορι χαλκοκορυτῆ 460
 Λίυτο· καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀΐακῶν,
 Εἴμιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν·
 Ἀλλ' οὐ λήθε Διὸς πυκνῶν νόον, ὅς ῥ' ἐφίλασσεν
 Ἐκτορ', ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εἶχος ἀπήυρα,
 Ὅς οἱ εὖσφραξία νευρῶν ἐν ἀμύμονι τόξῳ 465

(49) Ἐκ τῆς περιγραφῆς τῆς πληγῆς ταύτης ἠθέ-
 λησαν νὰ συμπεράνουν τινες τῶν ἀρχαίων Κριτικῶν, ὅτι
 ἡ μάχη ἐγένετο τοιμητοτρόπως, ὥστε οἱ Τρῶες εἶχον γρεμμένα
 τὰ ἔμπροσθεν τῶν ἀμαξῶν πρὸς Τρωάδα καὶ τὰ ὄπισθεν
 πρὸς τὰ πλοῖα, καὶ οὕτω ἔτσι ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν καὶ οἱ Ἑλ-
 ληνες ἐκ τῶν πρυμνῶν τῶν πλοίων ἐμάχοντο ὡς ἐπὶ
 γέφυραν· διότι κατ' ἄλλον τρόπον, λέγουσιν, πῶς ἡμ-
 πορῆσε νὰ κληρωθῆ ὄπισθεν τῆ αὐχένος ὁ ἱππηλάτης
 τῆ Πολυδάμαντος; Ἀλλ' ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης θέ-
 λει γνωρίσει εὐκόλως ὅτι ὁ συμπαρασμός ἔτος εἶναι κα-
 κῶς τεθεμελιωμένος· διότι ὁ Κλεῖτος φαίνεται ἐκ τῶν
 ἀνωτέρω τῆ Ποιητῆ λόγων ὅτι ἦτον ὀλιγόνους νέος καὶ

Ὅτι σκληρῶς οἱ μαχηταὶ ἀλληλευαντιοῖντο,
 Καὶ μάλις αὖ πολεμιστῶν αἰ φάλαγγες ἔκλονοντο.
 Ἀλλ' οὐτ' ὀρμῶντα, τὸ δεινὸν τὸν εὖρε, τὸ ἴποιον
 Οὐδείς, ἢ ἀπίσῃ ἀπ' αὐτοῦ εὐρέθη, τῶν ἀνδρείων.
 Διότι βέλος τὸ πικρὸν, ὅπισθεν τοῦ αὐχένος (49)
 Τὸν εὖρ' ὀξέως, κ' ἐπὶ γῆν ἔπεσε νεκρωμένος.
 Κ' οἱ ἵπποι δίχα ὀδηγοῦ, εὐθύς ὑποχωροῦντες,
 Τῷ ἄρματι ἔστυρον κενόν, κρότον πολὺν ποιοῦντες.
 Ὁ Πολυδάμας βασιλεὺς, πρῶτον αὐτοὺς νοήσας
 Ἠ' ἄθ' ἐναντίοντων, κ' αὐτοὺς Ἀσύνω (XII) ἐγγχειρίσας,
 Τῷ Προτιάουρος (XIII) υἱῷ, πλησίον νὰ κατέχη
 Τῷ εἰπ' αὐτοὺς, καὶ προσοχὴν μεγάλην νὰ παρέχη.
 Αὐτὸς δὲ δίχ' ἀναδελφῆς εἰς τὴν συμπλοκὴν εἰσῆχθη,
 Καὶ μὲ τοὺς πρωτομαχητὰς Τρωαδαιτῶν ἐμίχθη.
 Ὁ Τεῦκρος ἄλλο βέλος δὲ πάλιν λαθεὶν εὐθέως,
 Καθ' Ἐκτορος ἢ ἀφῆσ' αὐτὸ τοίμαζε· καὶ βεβαίως
 Τέλος, εἰς μάχην τὴν σκληρὰν παρὰ τὰς ναῦς, νὰ δώσῃ
 Ἐμελε τότε, κ' Ἀγαυῶν τὴν νίκην νὰ κυρώσῃ,
 Ἄν ἐπρολάμβανεν αὐτοῦ τὸ βέλος νὰ σφῆσῃ,
 Καὶ τῆς ζωῆς τὸν ἰσχυρὸν Ἐκτορα νὰ σερύσῃ.
 Ἀλλὰ Διὸς τὸν ὀφθαλμῶν δὲν ἔλαθε τὸν θεῖον,
 Φυλάττοντος ἀπανταχοῦ Ἐκτορα τῶν ἀνδρείων.
 Ὅς τις τὸν Τεῦκρον, τὸν υἱόν, τότε, τοῦ Τελαμώνιος
 Τὴν δόξαν ἤρπασε, ποιεῖν ἵνα κοπῆ συγχρόνως,

διὰ νὰ δείξῃ θαρράλειότητα ὠδήγει τὸς ἵππους τῆδε καί-
 περ ὅπως ἐβλεπεν ὅτι ἡ μάχη ἦν σφοδρότερα· ὅθεν τοιού-

Ρ' ἄρ' ἐπὶ τῷ ἐρίοντι· παρεπλόγχη δὲ οἱ ἄλλη
Γὸς χαλκοβαρῆς, τέξον δὲ οἱ ἔκπεσε χεῖρός.

Τεῦκρος δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προτηρῖδα·

„ὦ πόποι, ἢ δὴ πάγχυ ἐπὶ μῆδεα κείρει

„Δαίμων ἡμετέρης, ὅ, τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χεῖρός· 470

„Νευοῖν δ' ἐξέρρηξε νεόστρατον, ἦν οἱ ἔδρα.

„Πρωῖου, ὅρρ' ἀνέχετο θαμὰ θρωίσκοντας ἕκούς.

Τὸν δ' ἡμέριβέτ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Δίας·

„ὦ πόποι, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰούς.

„Κεῖνθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεός, Δαναοῖσι μεγέρας· 475

„Αὐτὰρ χερσὶν ἐλών δολεχὺν δόρυ, καὶ σόκος ὤμῳ,

„Μόρναό τε Τρῳέεσσι, καὶ ἄλλους ἔρυνθε λαούς.

„Μὴ μὲν ἀσπουδαίγῃ, δαμασσομένοι περ ἔλοιεν

„Νῆας εὐσσίλμους, ἀλλὰ μνηστῖμεθα χάρις.

Ὡς φάθ'· ὁ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν· 480

Αὐτὰρ ὄγ' ὀμφ' ὤμοισι σόκος θέτο τετραθέλυμνον·

Κρατὶ δ' ἐπ' ἐφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν,

τοτρόπως περιφερόμενος εἶναι πολλά εὐκόλον ναὶ ἐ-
πληγώσῃ ὀκισθῆν ἐν ἐν ᾧ ἀναχωρῶν ἀπὸ ἐν πλοῖον
ἤλαυγε τῆς ἵππου πρὸς ἄλλο.

Αὐτοῦ ἐλκύνοντος, νευρὰ ἢ καλσσυγκλωσμένη
 Ἡ' ε' τὸ ἀμώμητον αὐτοῦ τόξου ἐκταυσομένη·
 Κ' οὕτω τὸ βέλος μὲν ἄλλου πέτασε, κ' ἐκ χειρός του
 Τὸ τόξον ἅμα ἐπὶ γῆν κατέπεσεν ἔμπρός του.

Τότε ὁ Τεῦκρος ὑπ' ὀργῆς καὶ φόβου ταραγμένος,
 Ἐλεγε, πρὸς τοὺς ἀδελφὸν αὐτοῦ διευθυμένους·

„Φεῦ! ε' τοὺς σκοποὺς μου, ὁ Θεὸς βεβαίως ἐναντίας,

„Ἐξέβαλέ μου τῆς χειρός τὸ βέλος αἰφνιδίως,

„Καὶ τὴν νευρὰν ἔκοψ' αὐτοῦ, τὴν ἐπιταυσομένην.

„Ἦν σήμερον ἔδῃσ' ἐγὼ, προσφάτως συγκλωσμένην,

„Ἴνα ἀνθίξῃ ἀσφαλῶς βολὰς τὰς τῶν βελῶν μου,

„Ὅπου, ν' ἀρήσω συνεχῶς ἤλπιζα, ἐκ χειρῶν μου.

„Ἄφες νὰ κῆτ', ἀγαπητὲ, τὸ τόξου καὶ τὰ βέλη,

(Ὁ μέγας Δίας πρὸς αὐτὸν ὑπέλαβεν ἐν τέλει.)

„Διότι οὕτως ὁ Θεὸς τοὺς Ἕλληνας φθονήσας,

„Μάταια ποίησεν αὐτὰ, ε' τὰς χεῖρας σου συγχύσας·

„Κί εἰς τὰς παλάμας τὸ μακρὸν ὄφρυ λαθῶν εὐθείως,

„Κ' ἀσπίδ' ἐπ' ὤμου τὴν σερρῶν, πολέμησον γενναίως

„Κατὰ τῶν Τρώων· ἅμα δὲ καὶ τοὺς λοιποὺς Ἕλλησι

„Διέγειρε παρακινῶν αὐτοὺς καὶ ἐνθαρρύνων·

„Ἴνα μὴ, ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἴθελ' ὑπερισχύσουν,

„Δίχα ἀγῶνος καὶ πολλοῦ κόπου, τὰς ναῦς κερδίσουν.

„Ὅθεν μὲ θάρρος καὶ ἰσχίην πρέπει, νὰ ἐπλισθῶμεν,

„Καὶ ἐπιμένως κατ' ἐχθρῶν ν' ἀντιπαραταχθῶμεν.

Εὐθὺς ὁ Τεῦκρος ε' τὴν σκηνὴν τὸ τόξου καταθέττει,

Κ' ἐπὶ τοῦ ὤμου του, λαθῶν ἀσπίδα, ἐπιθέττει,

Τέσσαρας ἔχουσαν πτυχὰς (*)· μὲ περικεφαλαῖαν

Τὴν κεφαλὴν καλύπτ' αὐτοῦ, σερρῶν τε καὶ ὠραίων

(*) Δίπλας.

Ἴππουρον· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθευ ἔνευεν·
 Ἔλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὀκαχμένον ὄξείῃ χαλκῷ.
 Βῆ δ' ἰέναι μάλα δ' ὄκα θείων Αἴαντι παρόσση. 485
 Ἔκτωρ δ' ὡς εἶδεν Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
 Τρωσὶ τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέλευτο μακρῶν αὔσας·
 „Τρωῶες, καὶ Λυκιοὶ, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί·
 „Ἄνῆρες ἐσὲ, φίλοι, μνίσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
 „Νῆας ἀνά γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδου ὀφθαλμοῖσιν 490
 „Ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα·
 „Ρ' εἶα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίνεται ἀλή·
 „Ἡ μὲν ὀτίοισιν κῦδος ὑπέροτρον ἐγγυαλίξῃ,
 „Ἡ δ' ὀτίνας μινύθητε, καὶ οὐκ ἐθέλησιν ἀμύνειν·
 „Ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄρμ' δ' ἀρήγει· 495
 „Ἄλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ὀσλλέες· ὅς δέ κεν ὑμῶν
 „Βλήμενος, ἠὲ τυπείς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη,
 „Τεθνάτω· οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
 „Τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλογός τε σόη καὶ παῖδες ἐπίσσω,

(50) Οἱ Ἔκτωρ ἐμφράττεται τοιυτοτρόπως διὰ τὴν
 δειξῆν ὅτι δὲν ὀμιλεῖ κατὰ συμπερασμὸν, ἀλλ' ὅτι εἰ-
 δὲν ἀληθῶς ἐκεῖνο ὀποῦ λέγει.

Ἔχουσαν λόφον, ἐκ τριχῶν ἰππεύων, ὑψωμένου,

Καὶ πρὸς τὰ κάτω φοβερῶς νὰ νεύῃ ποιημένου·

Ἡκονημένου, εἶτα δὲ δόρου λαθῶν, ὀξείως,

Ἔτρεξε κ' Αἴαντος ἰγγὺς ἐς ἅθλη παρευθείως.

Βλαβῆν τὸ Τεύκρου τόξου δὲ, ὃ ἔκτωρ θεωρήσας,

Πρὸς τὸν στρατὸν Τρῳαδῶν ἔλεγεν ἐκδοήσας·

„ὦ Τρῶες, Λύκιοι, καὶ σεις Δόρδαν' ἀνδρευομένοι!

„Ἐκ τοῦ πλησίον κατ' ἐχθρῶν νὰ μάχησθ' ἐθισμένοι!

„Ὅτ' εἴσθε ἄνδρες ἰσχυροὶ, φίλοι, ἐνθυμηθῆτε,

„Καὶ πρὸς τὰς ναῦς τῶν Ἀχαιῶν ἀνδρείως κινήεϊτε·

„Δι' ὀφθαλμῶν μ', ὑπὸ Διός, εὖν εἶδον, βεβλαμένα,

„Ἀνδρὸς μεγάλως ἰσχυροῦ, βέλη τὰ ὀξύμμένα.

„Κυκάλως τὴν Θεοῦ Διὸς ἰσχὺν ἵνα γυωρίσασθαι

„Δύνανται ἄνθρωποι οἱ θνητοὶ, καὶ νὰ τὴν ἐννοήσουν, (50)

„Τόσου ὑπόταν εἰς ταῦς ἤθελ' ἀποφασίσῃ,

„Δόξαν μεγάλην κατ' ἐχθρῶν διὰ νὰ χορηγήσῃ,

„Ὡς κ' ὅταν ἄλλων τὴν ἰσχὺν θελήσῃ ν' ἐλαττώσῃ,

„Καὶ βοηθείας παντελοῦς νὰ μὴ τοὺς ὀξυιάσῃ·

„Καθὼς καὶ εὖν τῶν Ἀχαιῶν ἡμικρούει τὴν ἀνδρείαν,

„Καὶ τὴν ἀντιληψῆν, ἡμῖν παρέχ', αὐτοῦ τὴν θείαν·

„Ὅθεν ε' τὰ πλοῖα Ἀχαιῶν ὀρμήσατε εὐθείως

„Ὅλοι ὁμοῦ διὰ μιᾶς, καὶ μάχεσθε γενναίως.

„Ὅς τις ἡμῶν δὲ μεταξὺ, μὲ δόρ' ἠκοντισμένος,

„Ἦτε μὲ βέλος πληγῶθεις, πέσῃ ἀποθαμένος,

„Ἀποθανέτω ἐν χαρᾷ· διότι ν' ἀποθάνῃ

„Ἵπὲρ πατρίδος τις, λαμπρὰν δόξαν ἀπολαμβάσῃ·

„Καὶ ἡ γυνὴ ἔπειτ' αὐτοῦ, εἶναι ἴσφαλισμένη

„Ἀπὸ τῆς βλάβης τῶν ἐχθρῶν, καὶ οἱ ἠγαπημένοι

„Καὶ οἶκος, καὶ κληῖρος ἀκήρατος, εἶκεν Ἀχαιοὶ 500

„Οἴχωνται σὺν νηπιφίλῃ ἐς πατρίδα γαίαν.

Ὡς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκείνου·

Δῖας δ' αὐτ' ἐτέρωθεν ἐκέχλετο εἰς ἐτόροισιν·

„Διδῶς, Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον, ἢ ἀπολίσσῃαι,

„Ἡὲ σωθῆναι, καὶ σπώτασθαι κακὰ νηῶν· 505

„Ἡ' ἔλπεσθ', ἣν νῆας ἔλη κορυθαίολος Ἔκτωρ

„Ἐμβαδὸν ἔξεσθαι ἣν πατρίδα γαίαν ἑκάστος;

„Ἡ' οὐκ ἔτρυνοντος ἀκούετε λαοὺ ὅπαντα

„Ἐκτορος, ὅς δ' ἠ νῆας εὐπροχῆσαι μενεαίνεις;

„Οὐ μὸν ἐς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι. 510

„Ἡ' μὲν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μήτις ἄμεινων,

„Ἡ' αὐτοσχεδεῖη μῖζαι χεῖρας τε μένος τε.

„Βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἓνα χρόνον, ἢ ἐ βικῶναι,

(51) Μεγάλην δύναμιν καὶ ἐνοίαν ἐγκλείει ἡ λοι-
 δωρία αὐτῆ τοῦ Διαντος· διὰ τῆς ὁποίας ἐπικλήττει
 τὴν κρατιώτατος τοῦ ὁπῶ ἀκούων μὲ τὴν ἰδίαν ἀδιαφο-
 ρίαν καὶ ἡσυχίαν τὸν Ἐκτορα δημηγοροῦντα καὶ ἐν-
 θαρρύνοντα τὴν Τρῶας, ὡς νὰ ἦσαν εἰς τινα συνέλευ-
 σιν, ὅπν ἠθέλαν ἀλέγ αὐτὸν τὴς μαχητάς τε παραινῶν-
 τα διὰ νὰ χορεύσων καλῶς· καὶ πρὸς τοῦτοις θέλει
 νὰ τοῖς εἰπῇ δι' αὐτῆς, ὅτι οἱ Τρῶες ὑπακένειν εἰς
 τὸν Ἐκτορα καὶ τῶ ἀπολυθῆσιν εἰς μάχην μὲ τόσην
 προθυμίαν ὡς νὰ τὴς ὠδηγῆσων εἰς χορὸν· ὅθεν οἱ Ἑλ-
 ληνες εἰσι μᾶλλον ὑπόχρεοι νὰ ὑπακένωσιν εἰς τοὺς
 ὀδηγῆτων καὶ νὰ μάχωνται μὲ γεναιότητα μεγάλην καὶ
 ἀνδρείαν, ἐπειδὴ τοῖς εἶναι δῆλον, ὅτι πρέπει ἢ νὰ νι-
 κήσων ἢ νὰ καταφανισθῶν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ὁμι-
 λία τῆ Ἐκτορος εἶναι τονοδεγέρα καὶ σοβαροτέρα ἀπὸ

„Παῖδες· ὁ οἶκος ἄμ' αὐτοῦ, καὶ ἡ περιουσία
 „Μέν' ἀδιάφθορος· ἐόν οἱ Ἕλληνες τὰ πλοῖα,
 „Κ' ἐν τάχ' ἤθελε βιασθῶν, αὐτῶν, ἵνα ἀνέλθουν,
 „Κ' εἰς γῆν τῆς προσφιλοῦς αὐτίων πατρίδος ὑ' ἐπανέλθουν.

Διὰ τῶν λόγων του αὐτίων ἐπέπνευσ' εὐτολμίαν·
 Εἰς τὴν καρδίον καθενός, καὶ μάχης προθυμίαν.
 Ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δὲ, ὁ Αἴας Τελαμωνίους
 Πρὸς τοὺς Ἑλλήνων μαχητὰς, εἶπε μεγαλοφύωνος·
 „ὦ τῆς αἰσχρόνης, Ἀχαιοί! ἢ ὅλοι νὰ χαθῶμεν
 „Σήμερον πρόπ', ἢ νικηταὶ φανέντες νὰ σωθῶμεν,
 „Καὶ τὴν τῶν Τρώων ἐμμανῆ ὄρμην, ἀπὸ τὰ πλοῖα
 „Νὰ ὀποβάλλωμεν, χειρὶ μαχόμενοι ἀνδρεία.
 „Ἦτε ἐλπίζετ', ἔτι, ἂν τὰς ναῦς ἡμῶν κερδίση
 „Ὁ Ἐκτωρ ὁ ὄρμητικὸς, μέλλει νὰ σὰς ἀφήσῃ,
 „Διὰ ξηρὰς ε' τὴν προσφιλῆ πατρίδα σας καθένας
 „Νὰ ἔλθητε, μὲ δίχως ναῦς τὰς μελανοβαμένας!
 „Δὲν τὸν ἤκούσατε, αὐτοῦ τοὺς μαχητὰς φωνοῦντα,
 „Καὶ πῦρ νὰ βόλλῃ εἰς ἡμῶν τὰ πλοῖα ἀπειλοῦντα;
 „Τοὺς μαχητὰς του πρὸς χερῶν δὲν φώνησε ὑ' ἐλθῶσι (51)
 „Ἀλλὰ εἰς μάχην καθ' ἡμῶν φρικτὴν νὰ κινηθῶσι·
 „Ἵμῖν δὲν μένει δὲ ὁδὸς τις ἄλλη σωτηρίας,
 „Εἰμὴ καὶ μόνου, ὑ' ὀπλισθῆ καθένας μετ' ἀνδρείας·
 „Μ' ἄπτου σῆθος, τὸ λοιπὸν, βῆμα ζεφύρου κ' ἀνδρείου,
 „Ὅς ἐκτεθῶμεν εἰς σκληρὰν μάχην ἐκ τοῦ πλησίου.
 „Εἶνοι καλῆτερον πολὺ, σήμερον νὰ χαθῶμεν
 „Μαχόμενοι ἡρωϊκῶς πάντες, παρὰ νὰ ζῶμεν,

τὴν τῆ Αἴαντος, ἀλλ' οἱ λόγοι τῆτι εἰσὶ πολιτικώτεροι, πλεον ἡρωϊκῶν, καὶ καταπεισιμότεροι.

„Η δὴ θὰ κρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ θηϊότητι,

„Ὡδ' αὐτως παρὰ νηπιῖν, ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισα. 515

Ὡς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάσου.

Ἐνθ' Ἐκτωρ μὲν ἔλε Σχεδίου Περιμήδεος υἱόν,

Ἀρχὸν Φωκίων· Δίας δ' ἔλε Λαοδάμαντα,

Πυγμαλία πρυλείων, Ἀντήνορος ἀγλαῖν υἱόν·

Πουλυδάμας δ' ὦτον Κυλῆϊκου ἐξευάρηξε, 520

Φυλείδου ἕταρον, μεγαθύμου ἀρχὸν Ἐπειῶν·

Τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδὼν· ὁ δ' ὑπαίθα λιάσθη

Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλλων

Εἶα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι.

Αἰτὰρ ὅγε Κροίσμου γῆθος μέσου οὔτασε δουραί. 525

Δούπηγτεν δὲ πεσών, ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.

Τόρρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ, αἰχμῆς εὐεῖδως,

Λαμπετιόης, ὃν Λάμπος ἐγένεατο, φέρτατος ἀνδρῶν,

Λαομεδοντιάδης, εὐεῖδοτα Θούριδος ἀλκῆς·

„Καὶ κατ' ἐλέγου συνεχῶς, μετὰ τάλαιπωρίας
 „Ν' ἀναλυσκώμεθα σκληρῶς, εἰς μάχας τὰς ἀγρίας,
 „Μαχόμενοι διὰ τὸς ναῦς ἡμῶν, μὲ κατωτέρους
 „Τήν τε ἀνδρείαν κ' ἀριθμὸν ἅμα ὀλιγοτέρους.

Οὗτοι οἱ λόγοι, ἰνταύτῳ πόντων, μετ' εὐτολμίας
 Τῶν Ἀγαθῶν, τὰς ἰσχυράς, ἐπλήρωσσαν, καρδίας.
 Οὐδ' ἕκαστ' ἔφονευσεν εὐθύς ἁρμῆσας, τὸν Σχεδίου (XIV)
 Τοῦ Περιομήδους (XV) τοῦ υἱοῦ, καὶ ἀρχηγὸν Φωκίων.
 Τὸν Λαοδόμαντα (XVI) δ', υἱὸν Αὐτήνορος ὁμοῦς,
 Οὐκ ἔπειθ' ὄντα ὀδηγόν, ὁ Αἴας ὁ ἀνδρείος.
 Ὡς τῶν (XVII) τὸν ἐκ Κυλλήνης δὲ εἶτα, ἡγαπημένον
 Φίλον Φυλέως τοῦ υἱοῦ, καὶ τῶν ἀνδρειωμένων
 Ἀρχηγῶν ὄντα Ἑπειῶν, ὑσέρησε καιρίως
 Οὐκ ἔπειθ' ἄμα τῆς ζωῆς. Μέγης δὲ ὁ ἀνδρείος
 Νεκρὸν τὸν φίλον τοῦ ἰδῶν, ἀπέσεισεν εὐθείως
 Ἐπὶ Πολυδάμαντα, αὐτοῦ τὸ δόρ', ἄλλα ματαίως
 Διότι καθ' αὐτοῦ αὐτὸν ὀρμῶντα θεωρήσας,
 Τὴν βολὴν ἔκκλιεν εὐθύς, ἐμπρὸς ἀναχωρήσας.
 Ἐπειδὴ Φοῖβος ὁ θεὸς, δὲν θέλησε ν' ἀφήσῃ,
 Οὐκ ἔπειθ' ἄμα τὸν υἱὸν τοῦ ζῆν νὰ ὑσέρησῃ,
 Εἰς τοὺς προμάχους μεταξὺ ἅν κ' ἦτον τεταγμένος,
 Καὶ διὰ τοῦτο εἰς πολὺν κίνδυνον ἐκθεμένος.
 Τοῦ δόρατος δὲ ν' αἰχμὴ ἐπέρασεν ὀξείως
 Τὸ σῆθος Κροίσμ', (XVIII) ὃς τιςπεσῶν ἐβρόντησε βαρείως.
 Ἐν ᾧ τὰ ὄπλα δὲ αὐτοῦ ὁ Μέγης ἀφαιροῦσε,
 Οὐκ ἔπειθ' ἄμα τὸν Λάμπρος μὲν, υἱὸν τοῦ ἔκαλοῦσε
 Οὐκ ἔπειθ' ἄμα τὸν ἐγγονὸν πολλὴν ἔχων ἀνδρείαν
 Καὶ ἐπιτήδειος πολλὰ εἰς τὴν δορυφορίαν,

Ὅς τότε Φυλείδῃσιν μέσσον σάκος οὔτασε δουρί, 530
 Ἐγγύθεν ὀρμηθεῖς· πυκινὸς δὲ οἱ ἦρκεσε θώρηξ,
 Τὸν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τὸν ποτε Φυλεὺς
 Ἦγάγεν ἐξ Εὐφύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος·
 Ξεῖνος γὰρ οἱ εἶδ' αὖτε ἀναξ ἀνδρῶν Εὐφύτης,
 Ἐς πόλεμον φορέειν, δῆϊόν ἀνδρῶν ἀλευρήν· 535
 Ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροῶς ἦρκεσ' ἔλαθρον.
 Τοῦ δὲ Μείγης, κόρυθος χαλκεῖης ἵπποδασεῖς
 Κίμβραχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι·
 Ῥ' ἦξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμάζε
 Κάππεσεν ἐν κούρητι, νέου φοῖνικι φαιεινός. 540
 Ἔως ὃ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἄλπετο νέκην,
 Τόρρα δὲ οἱ Μειέλαος ἀρήϊος ἦλθεν ὀμύντωρ·
 Στη δ' εὐραξ σὺν δουρί λαθῶν, βάλε δ' ἄμμου ὀπειθεν.
 Αἰχμῇ δὲ ζέφυνοι διέσσυτο μαιμώωσα,
 Πρόσσω ἱεμένη· ὃ δ' ὄρα πρηγνὴς ἐλίασθη· 545

Κατ' αὐτοῦ ὠρμηθεν εὐθύς· κ' ἔλθῶν αὐτοῦ πλησίον,
 Μίσσον ἀσπίδος τὸν κτυπᾶ με δόρυ του τ' ἀνδρῶν·
 Καί τὴν ἀσπίδα μὲν αὐτοῦ ἐτρύπητε τὸ δόρυ,
 Ἀλλ' ἐθαρήθητε αὐτῷ ὁ Θῶραξ, ὅν ἐφόρει·
 Ὅστις σερόνως κατὰ πολλὰ ἦτον ἐξεργασμένος
 Κ' ἐπιμελῶς εἰς τὰς συναφὰς τὰς κοίλας ἤρμοσμίνας·
 Καί τὸν ὁποίου ὁ Φυλεὺς ἐκ τῆς καλοκτισμένης
 Ἐφύοις, ἔφερε ποτὲ, πόλεως τῆς κειμένης
 Ἐπὶ Σελλήεντα· ἦν δὲ δῶρον φιλοξενείας
 Ὅπερ Ἐφύτης βασιλεὺς (πρὸς εὐδοίειν φίλιας
 Τῷ ἔδωκεν, ὡς φυλακὴν σερόντων τῶν ἀκουτίων
 Νὰ τὸν φορῆ, ὅταν ὄρμῃ κατὰ τῶν ἐναντίου.
 Οὗτος καὶ τότε τὴν ζῶν ἐσωσε τοῦ υἱοῦ του·
 Ὅστις τὴν κίνδυνου φηγῶν, διὰ τοῦ σεροῖ του
 Κ' ὀξείος δύρατος, κτυπᾶ τὴν περικεφαλαίαν
 Τοῦ Δίλοπος, εἰς τὴν κορυφὴν, μεῖ χεῖρα ῥωμαλαίαν·
 Καὶ λῆρον τοῦ ἀπὸ τριχῶν ἰππεύων σκευασμένον
 Καὶ νεωσὶ μεῖ φοικικῶν χρωμα λελαμπρυσμένον,
 Κόψας, ἐποίηθεν εὐθύς διακεχωρισμίνας
 Νὰ πῆσῃ εἰς τὸν κοινορτὸν τῆς γῆς κεκυλισμένος.
 Ἐν ᾧ ὁ Δόλοψ ἔτι δὲ μένων ἐπυλεμοῦσε,
 Καὶ νὰ φανῇ ὁ νικητὴς ἀκόμι ἐθαρρόυσε,
 Ἐφθασεν ὁ πολεμικὸς Μειέλαος ὠρμήσας,
 Καὶ ἐκ πλαγίου κατ' αὐτοῦ τὸ δόρυ ἀποσεύσας,
 Δίχως ὁ Δόλοψ νὰ ἰδῇ, ὅπισθ' ἐπλήγωσε του
 Κατὰ τὸν νόμον· ἢ αἰχμὴ ἐδιατρώπησέ του
 Καὶ εἰς τὸ σῆθος ἀντικρὺ περῆσασα βιαίως
 Τὸν ἔρριψεν ἐπὶ τὴν γῆν προὔμυτα παρευθείας.

Τῷ μὲν εἰσαάσθην χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων
 Συλήσειν· Ἐκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευε
 Πᾶσι μάλα· πρῶτον δ' Ἴκταονίδην ἐνέεισπεν,
 Γῆριμον Μελάμπρον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλέποδας βοῖς
 Βῶσά' ἐν Περκώτῃ, δῆϊόν ἀπυρόσφον εἴοντων· 550
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσσαι,
 ἈΨ εἰς Ἴλιον ἤλθε, μετέπρεπε δὲ Τρῳέεσσιν·
 Ναῖε δὲ παρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἴσα τέκεσσι.
 Τὸν ῥ' Ἐκτωρ ἐνέεισπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτ' οὐόμαζεν·
 „Οὐτῷ δὴ, Μελάμπρε, μεθήσομεν; οὐδὲ νῦ σοί περ 555
 „Ἐντρέπεται φίλου ἤτορ ἀνεψιῦ κταμένοιο;
 „Οὐχ' ὀρέας οἴου Δόλοπος περὶ τεύχε' ἔπουσεν;
 „Ἀλλ' ἔπευ· οὐ γὰρ εἴ' ἐξίν ἀποσαδὸν Ἀργεῖοισι
 „Μόρνασθαι, πρὶν γ' ἦ κατακτάμεν, ἦ κατ' ἄκρης
 „Ἴλιον αἰπεινῆν ἐλέειν, κτᾶσθαι τε πολέτας. 560
 Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν ἤρχ', ὁ δ' ἅμ' ἔσπετο ἰσόθεος τῶς.

(52) Διότι ἔτσι ἦσαν περισσότερο ἀπὸ καθένα ἄλλων ὑπόχρεοι νὰ σκεύσουν εἰς βοήθειαν τοῦ συγγενοῦς αὐτῶν.

Μενέλαος κ' ὁ Μίγης οὖν, ἀμίσιως ἐφορμούσι
 Κ' ἀπὸ τῶν ὤμων τὰ λαμπρὰ ὄπλα του ἀφαιροῦσι·
 Τοῦτο ὁ Ἔκτωρ δὲ ἰδὼν ἤρξατο νὰ φωνάζῃ
 Καὶ μάλιστα τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ νὰ ὀνομάζῃ. (52)
 Πρὸ πάντων δὲ τὸν ἰσχυρὸν Μελάνιππον ἄκαλοῦσε
 Τὸν Ἰκετάουος υἱὸν, καὶ τὸν ἄκαλογοῦσε·
 Ὅστις, πρὸ τοῦ οἱ Ἀχαιοὶ νὰ κάμουν ἐκτρατεῖαν,
 Κ' ἐν ὄσῳ Τρώων οἱ λαοὶ ἔζων μὲ ἴσυχίαν,
 Ἐν τῇ Περκωτῇ ἦν βοσκὸς βοῶν· ἀλλ' ὡς τὰ πλοῖα
 Ἡλθὼν Ἑλλήκων, ἐνταῦτ' ἐπέσρεψεν ἐν Τροίᾳ·
 Ὅπου τῶν Τρώων μεταξὺ διέπρεπ' ὡς ἀνδρεῖος,
 Εἰς τὴν οἰκίαν κατοικῶν Πριάμου· ὁ ὅποιος,
 Ἐξ ἕλης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, τόσον τὸν ἠγαποῦσε,
 Ὡς με τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὁμοίως τὸν ἱμιοῦσε.
 Τοῦτον ὁ Ἔκτωρ τότε δὲ μεγάλως ὠνειδίσας
 Τοιαῦτα ἔλεγεν, αὐτὸν κατ' ἔνομα φωνήσας·

„Οὕτω, Μελάνιππε, ἡμεῖς ἤδη θελ' ἀφειθῶμέν,
 „Ἀπὸ τὰς χεῖρας Ἀχαιῶν νὰ καταδαμασθῶμεν;
 „Δέν σου ταραττετ' ἡ ψυχὴ εἰς τὰ σῆθη, νεκρωμένον
 „Ὅρωσα τὸν ἀνεψιὸν ἡμῶν, τὸν περιλμένον;
 „Ἦτε δὲν βλέπεις οἱ φρονεῖς αὐτοῦ πῶς τὸν κυκλοῦσι,
 „Κ' ἀπ' ὤμων του τὰ σιδηρὰ ὄπλα του ἀφαιροῦσι;
 „Ἐλθε κατόπιον μου εὐθύς! δὲν μᾶς συμφέρει πλέου
 „Ἡ μάχη ἢ δ' ἀπὸ μακρὸν· ἀλλ' εἶναι ἀνυγκαῖον,
 „Ἦτ' οἱ ἐχθροὶ νὰ φουεθοῦν ἢτε νὰ ἐκπορθήσουν,
 „Ἡμῶν τὴν πόλιν, κ' ἐν αὐτῇ ἅπαντας ν' ἀφανίσουν.

Ταῦτα εἰπὼν, πρῶτος αὐτὸς ὠρμησε, κ' ἐπομένως
 Μελάνιππος ὁ ἰσχυρὸς, θεῶ ὠμοκωμένος.

Ἀργείους δ' ὠτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.

„ὦ φίλοι· ἄνδρες ἐς ἐγὼ, καὶ αἰδῶ θεῶν ἐνὶ θυμῷ,

„Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑμῖνας.

„Αἰδομένω ἀνδρῶν πλέονες σόοι, γὰρ πέφανται· 565

„Φευγόντων δ' οὔτ' ἄρ' κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαιον·

Ἐν θυμῷ δ' ἐβάλουτο ἔπος· φράζοντο δὲ νῆας

Ἐρκεῖ χαλκίῳ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρώας ἔγειρεν.

Ἀντίλοχου δ' ὠτρυνε βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος· 570

„Ἀντίλοχ'· αὐτίς σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,

„Οὔτε ποσσὶν θάσσω, οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ μάχεσθαι,

„Εἰ τανάπου Τρώων ἐξάλμενος ἀνδρα βόλησθα.

Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὐτίς ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθηνεν·

Ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δοῦρι φαιεῶν, 575

(53) Τὸ αὐγήρην καὶ ζωηρότητα πλήρες τῆς δημηγορίας ταύτης συμφωνεῖ ἐνταλέγιστα μὲ τὸν χαρακτήρα τοῦ Αἴαντος.

(54) Ἀντὶ τοῦ λιθίνου τείχους τὸ ὁποῖον ἠδάρισαν οἱ Τρῶες, περιφράττυσιν οἱ Ἕλληνες τὰ πλοῖα αὐτῶν μὲ χαλκῶν, τῆτέσι ἐνώσαντες τὰς ἀσπίδας καὶ τὰς αἰχμάς τῶν δοράτων αὐτῶν, ἀνδίσανται καὶ κωλύουν τὴν προχώρησιν αὐτῶν.

(55) Ὁ ἀμίμητος Ποιητὴς διὰ τὰ ὑψώση τὴν ἀνδρείαν τῆ Ἐκτορος εἰσήγαγεν ἀνωτέρω ἀνταγωνιστὴν αὐτῆ τὸν Ποσειδῶνα· ἐπομένως δὲ διὰ τὰ ὑψώση τὴν τῆ Αἴαντος ἀντέθηκεν αὐτῷ τὸν Ἐκτορα βοηθούμενον ὑπὸ τῆ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐνταῦθα τῷ ἀντιθέτῳ καὶ τὸν Αἴα αὐτόν.

Ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δὲ, ὁ Αἴας Τελαμῶνος
 Παρώξυνε τοὺς Ἀχαιοὺς, λέγων μεγαλοφώνως·

„Μὲ εὐτολμίαν καὶ ἰσχύϊν, ὦ φίλοι, ὀπλισθῆτε,
 „Καὶ ὅτ' Ἑλλήνων εἰσθ' υἱαί, καὶ σήμερου δειχθῆτε (53)
 „Σκεφθῆτε, πύσῳ λυπηρῶν καὶ πρόξενον ὀδύνης
 „Τὸ νῶ καλῆται, εἵναι, τις θεῖός, ἐν τοῖς κινδύνοις!
 „Εἰς τῶν μαχῶν τὰς συμπλοκάς, ν' ἀλληλοδοθηθεῖθε
 „Καὶ μετ' ἀνδρείας καὶ αἰδοῦς, πρίπτε ν' ἀγωνεῖσθε·
 „Διότι τῶν πολεμιστῶν, ὅσοι μετ' εὐτολμίας
 „Εἰς τοὺς πολέμους ἐνεργοῦν, καὶ σταθερὰς καρδίας,
 „Τὰ πλεῖστα μένουσι ἀβλαβεῖς, καὶ φήμην ἀποκτώσι,
 „Ἐν ᾧ, ἐκ τοῦ ναυπίου δὲ, ἐπόσαι δέλλωσι,
 „Ἐκτός ἐποι μ' ὄπνηρὰν καλύπτουτ' ἀτιμίαν
 „Ἡ' ἀντὶ ἐπαίνου, ἀποκτοῦν μεγάλην δυσφημίαν,
 „Καὶ τὰς δυνάμεις τὰς μικρὰς χάνουσι τῶν μελῶν τῶν,
 „Καὶ σπέρραγμα γίνουτ' αἰσχροῦν, φεύγοντες, τῶν ἐχθρῶν τῶν.

Τόσῳ πολὺ τοὺς Ἀχαιοὺς, ὁ Αἴας Τελαμῶνος
 Παρώξυν' οὐτ' αὐτοῖς λαλοῦν, ὡς' ἐνταῦτ' ἀμφώνας
 Τρέξαντες ἅπαντες, τὰς ναῦς διέφραξαν εὐθείως
 Μὲ χαλκοῦν τεῖχος, (54) κατ' ἐχθρῶν μαχόμενοι γενναίως.
 Ὁ Ζεὺς τοὺς Τρῶας πάλιν δὲ ἔγειρε κατ' Ἑλλήνων. (55)
 Μενέλαος τὸν λόγον δὲ, τῷ Ἀντίλοχ' εὐθύμων·

„Ἀντίλοχ', (εἶπε) εἴ τὸν στρατὸν, οὐδεὶς νεώτερός σου,
 „Οὔτε ταχύπους εἶν' ὡς σὺ, οὐδ' ἰσχυρότερός σου·
 „Εἰς μάχην τὴν σημερινήν, χεῖρα σου τὴν βαρεῖαν
 „Δὲν θέλει δοκιμάσει τις ἐχθρῶν, καὶ τὴν αἰδορέϊαν;
 Ὁ μὲν Μενέλαος εἰπὼν, ὠρμησ' εὐθείως πάλιν·
 Ἀντίλοχος δὲ, αἰσθανθεὶς διέγερσιν μεγάλην,

Ἀμφὶ ἐπαπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρωῆς κεκάδοντο,
 Ἀνδρὸς ἀκουτίσσαντος· ὁ δ' οὐχ' ἄλιον βέλος ἤκει,
 Ἀλλ' Ἰκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάιππου
 Νισσόμενον πέλεμνόνδε βόλε σῆθος παρὰ μαζόν·
 Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράθῃσε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 580
 Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὡς, ὅστ' ἐπὶ νεβρῶ
 Βλημένῳ αἰΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφθι θορόντα
 Θηρητῆρ' ἐτύχησε βαλῶν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
 Ὡς ἐπὶ σοί, Μελάιππε, θορ' Ἀντίλοχος μινεχόρμης,
 Τεύχεα συλήσω· ἀλλ' οὐ λάθειν Ἔκτορα δῖον, 585
 Ὅς ῥὰ οἱ ἀντίος ἦλθε, θείων ἀνὰ θεϊοτήτα.
 Ἀντίλοχος δ' οὐ μείνε, θοός περ ἔων πολεμιστῆς,
 Ἀλλ' ὄγ' ἄρ' ἔτρεσε, θηροὶ κακὸν ῥέξαντι ἰοικῶς,
 Ὅς τε κύνα κτείνας, ἢ βουκόλου ἀμφὶ βόεσσι,
 Φεύγει· πρὶν περ ὄμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν· 590
 Ὡς τρέσε Νεσσορείδης· ἐπὶ δὲ Τρωῆς τε καὶ Ἔκτωρ
 Π' ἤχῃ Θεσπεσίῃ βέλεα στυφύοντα χέοντο·
 Στῆ δὲ μετασφρηθεῖς, ἐπὶ ἴκετο ἔθνος ἑταίρων.

Πηδᾶς ἑ' τοὺς πρωταγώνους, κύκλω αὐτοῦ κυτᾶζει,
 Κ' ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ τὸ λαμπρὸν δόρυ ἀποταύζει.
 Οἱ Τρῶες, τὸν ἄκουσμον ἰδόντες, θορυβουῦνται,
 Κ' ἐν' ἀποφύγῳ τὴν βολὴν, τῆδ' ἐκεί κινουῦνται.
 Ἦ' τις ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ δὴν ἔγνω ματαίως,
 Ἀλλ' ὑπερῶ τοῦ μαζοῦ ἐπλήγωσε βαρέως
 Τὸν Ἰκετάουος υἱὸν, Μελάμπου, ὀρμῶντα.
 Κ' αὐτοῦ πεσόντος, τ' ὄπλ' αὐτοῦ ἀντήχησαν βοουῶντα.
 Ἀντίλοχος δὲ, ἐπ' αὐτὸν ὤρμησεν, ὡς τις κύων
 Ἐπὶ ἐλάφου νεωγνὸν ὀρμῶντος, τὸ ὁποῖόν
 Ἀπὸ τῆς κοίτης ἐκπηδῶν νοήσας, ἔκτοξέυει
 Βέλος ὀξὺ ὃ κυνηγός, καὶ πλῆξας τὸ φουεῦει.
 Οὕτω κ' ὁ Νέσσορος υἱός, Μελάμπ', ὁ ἀνδραῖος
 Ὄρμησε τότε ἐπέσοι, πληγέσας σ' ἐλευθέρως,
 Ἴνα σου ὄπλα τὰ λαμπρὰ ἐκδύσ', ἀλλὰ τὸν θεῖον,
 Δὴν ἔλαθ' Ἔκτορα ὀρμῶν· ὅς τις κατεναντίου,
 Τρέχων κατὰ τὴν συμπλοκὴν, τῷ ἦλθε, καὶ εὐθείως
 Ἀντίλοχος, μ' ὄλου ὅτ' ἦν ταχύπους καὶ γενναῖος,
 Κ'φυγεῖ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὅμοιος μὲ θεοῖον
 Ἀγρίου καὶ κακοποιῖον κύνεον, τὸ ὁποῖον
 Περὶ τὰς βοῦς, σκύλον τινα φουεῦσαν ἢ βουκόλον
 Φεύγει πρὶν φθάσαι οἱ βοσκοὶ μερῶν τῶν περίξ ὄλων.
 Οὕτω φοδῆθη κ' ὁ υἱὸς τοῦ Νέσσορος Νηλέως,
 Καὶ ἐκινήθη εἰς φυγὴν ἐκεῖθεν, παρευθείως
 Καθὼς ὁ Ἔκτορ καὶ λοιποὶ, βοῶντες ὑψιφώνως
 Ὄρμησαν, βίλη κατ' αὐτοῦ ἀφίνοντες ἀφθόως.
 Καὶ μόνον ὅταν ε' τὴν στρατὸν ἔφθασε τῶν Ἑλλήνων
 Στάθη στραφεῖς, εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν Τρῶων ἀντιτείνων.

Τρώες δὲ, Λεύουσι βεικότες ὠμοφάγοι,
 Νηυσὶν ἐπασσεύοντο· Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμάς· 595
 Ὅς σφιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θάλγε δὲ θυμὸν
 Ἀργείων, καὶ κῆδος ἀπαίνυτο· τοὺς δ' ὀρύθνευ.
 Ἐκτορι γὰρ οἱ θυμὸς ἰβούλετο κῆδος ὀρέξαι
 Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαῖς πῦρ
 Ἐμβάλη ἀλάματου, Θέτιδος δ' ἐξάισιον ἀοήν 600
 Πᾶσαν ἐπικρήνεις· τὸ γὰρ μένε μοιτίετα Ζεὺς,
 Νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
 Ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε παλιώξιν παρὰ νηῶν
 Θησήμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῆδος ὀρέξαι.
 Τὰ φρονέων, νήεσσι ἐπὶ γλαφυρῶσσι ἔγειρεν 605
 Ἐκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτοῦ·
 Μαινέτο δ', ὡς ἔστ' Ἀρης ἐγγέσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
 Οὔρσει μαινέται, βαθύης ἐνὶ τάρφωσσι ὕλης·
 Ἀφλοισμὸς δὲ περὶ σόμα γίνεται, τῷ δὲ οἱ ὄσσε
 Λαμπέσθην βλοσυρῶσιν ἐπ' ὀφρύσιν· ἀμφὶ δὲ πύληξ 610
 Σμερδαλέον κροτάφωσι τινάσσειτο μαρναμένοιο
 Ἐκτορος· αὐτὸς γὰρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
 Ζεὺς, ὃς μα πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον εἶοντα
 Τίμα καὶ κῆδαινε· μωνυθαῖος γὰρ ἔμελλεν

Οἴαντες ὄμοιοι καθὼς λέοντες ἐν μαίᾳ,
 Μ' ὄρμην ἐφέρουτο σφοδρὰν ἐπ' Ἀχαιῶν τὰ πλοῖα,
 Ἴνα τὴν τοῦ Διὸς βουλὴν τελέσωσι τὴν θείαν,
 Ὅστις εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐνέπνε' εὐτολμίαν,
 Καὶ ἐγογγεῦ' ἐνταυτῷ καρδίας τὰς Ἑλλήνων,
 Τὴν δόξαν τούτοις ἀφαιρῶν, κ' ἐκείνους παροξύνων·
 Διότι ἴνα τὴν εὐχὴν, Θετιδος ἐκπληρώσῃ
 Τὴν ἀδικῶν καὶ ἀπρεπῆ, δόξαν πολλὴν νὰ δώσῃ
 Τῷ Ἑκτορι, Πριάμ' υἱῷ, εἶχε ἀπορρασίην,
 Νὰ βόλλῃ πῦρ φθοροποιῶν ε' τὰς ναῦς, νὰ τὸν ἀφήσῃ·
 Τοῦτο παρέμενε ν' ἰδῆ ὁ εὐβουλος Κρονοῖον,
 Πλοίου τὴν ἐξαψενταῖος, δι' ὀφθαλμῶν ἰδίων,
 Κ' εἶτα τοὺς Τροῖας εἰς φυγὴν ἔμελλε νὰ βιάσῃ
 Ἀπὸ τὰς ναῦς, καὶ τὸν στρατὸν Ἑλλήνων νὰ δοξάσῃ·
 Ταῦτα φρονῶν, κατὰ τὰς ναῦς εἶχε, διερεθίσῃ
 Τὸν Ἑκτορα, Πριάμ' υἱόν, ἀγρίως νὰ ὀρμήσῃ.
 Ὅτις κ' ἀπ' ἑαυτοῦ πολλὴν ἔχων τὴν προθυμίαν,
 Καὶ πλέον τότε ἐμπνευσθεὶς θεῶθεν εὐτολμίαν,
 Ὠρμήσεν ἐνθουσιῶδ' εἰς τὸν στρατὸν Ἀργείων,
 Ὡς Ἄρης ὁ τρομακτικὸς, ἥτε οἷς πῦρ τ' ὁποῖον
 Εἰς τὰ δασυδένδρα βουναὶ ἐκβαῖνον μὲ μαίαν,
 Φθορὰν μεγίστην προξενεῖ, καὶ τρομερὰν ζημίαν.
 Τὸ σῆμα ἀφρίζεν αὐτοῦ· ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του,
 Ἰπὸ ὀφρύων τῶν πυκνῶν καὶ καταπληκτικῶν του,
 Σπαθῆρες ἐκβαίνου πυρὸς· καὶ περικεφαλαίας
 (Σ' τὴν μάχην κινουμέν' αὐτοῦ μετὰ ὀρμῆς βιαίας)
 Ὁ λόφος ὁ τρομακτικὸς, ἐν ᾧ ἐπεκτυπούσεν
 Εἰς τοὺς κρατάφους του, διπλοῦν φόβον ἐνεποιούσεν·

Ἔσσεσθ' ἤδη γὰρ οἱ ἐπώρυνε μόρσιμον ἦμαρ 615
 Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλεΐδαο βέηρι.

Καὶ ῥ' ἔθελεν ῥῆξαι τίχας ἀνδρῶν, πειρητέζων
 Ἦ, δὴ πλείστον ὄρα, καὶ τεύχε' ἄριστα·
 Ἀλλ' οὐδ' οἷς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μευγαίνων·
 Ἰσχου γὰρ πυργηθῶν ἀρηρότες, ἤυτε πέτρα 620
 Ἡλιδάτος, μεγάλη, πολιῆς ἄλως ἐγγύς ἐούσα,
 Ἦ τε μένει λιγέων ἀνέμων λαυφηρὰ κέλευθα,
 Κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτῇ·
 Ὡς Δαναοὶ Τρωῶας μένου ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο·
 Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν, ἔντρο' ὀμίλη· 625

(56) Δὲν ἀναφέρεται πν (λέγουσι τινες τῶν Κριτικῶν) ὅτι ἡ Παλλὰς ἔχει ἐφορίαν ἢ τε ἰσχὺν τινα ἐπὶ τὸ κεκρωμένον· πῶς λοιπὸν ἐκφράττεται οὕτω ὁ Ὅμηρος ἐνταῦθα; ἀλλ' ἔτσι, φαίνεται, ἐνόησαν κακῶς τὴν περίοδον ταύτην. Ὁ Ποιητὴς ἐκφράττεται οὕτω ἐνταῦθα ἐπειδὴ ἡ Ἀθηναῖα ἀπεφάσισε νὰ βοηθήσῃ τῷ Ἀχιλλεΐ καὶ ν' ἀπατήσῃ τὸν Ἔκτορα εἰς τὴν κατ' ἰδίαν μάχην ὅπῃ μέλλων νὰ κάμνῃ παθῶς θέλει ἰδῶμεν εἰς τὴν Χ. ῥαψδ. Ὅθεν ἡ Ἀθηναῖα μηδέν τι ἄλλο ἔσα εἰμὴ ἢ τοῦ Θεῆ σοφία καὶ συνεσις, προεδρεύει πάντοτε εἰς τὰς βουλὰς τῆς προνοίας τῆς, καὶ ἐπομένως θεωρεῖται ὡς τὰ πάντα εἰς τὸ ἐκ Θεῆ διωρισμένον αὐτῶν τέλος ἔγρουσα.

(57) Αὕτη ἡ ἐκφρασις τῆ Ποιητῆς ἀνάγεται εἰς ὅσα προανέφερε, δηλ. ὅτι οἱ ἀνδρειότεροι μαχηταὶ ἀλλάξαντες τὰ ὅπλα μὲ τὰς κατωτέρως ἔλαβον τὰ γερρότερα δόρατα, τὰς μεγαλητέρας ἀσπίδας καὶ τὰς καλητέρας περικεφαλαίας· κτλ.

Διότ' ὁ Ζεὺς ἔξ οὐρανοῦ τοῦ ὕψους τῷ Ἰσθήθει,
 Ὄστις αὐτὸν καὶ μοναχόν, ἐν τῷ τοσοῦτῳ πλήθει
 Τῶν ἐν πολέμῳ μαχητῶν, μὲ δόξαν καὶ καλύφῃ
 Καὶ τιμῇ ἤθελε πολλήν· ἵνα τὸν ἀνταμείψῃ,
 Διὰ τοῦ βίου τὸ βραχὺ ὅπ' ἔμελε καὶ ζήσῃ·
 Διότ' Ἀθήνη ἢ Παλλὰς, τῷ εἶχ' ἀντικινήσῃ
 Ἡμέραν τὴν φθοροποιάν· (56) ἐν ἣ ἦν πεπρωμένον
 Νὰ ρίψ' αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὴν γῆν νευροκωμένον.

Ἐν τούτοις δὲ τῶν Ἀχαιῶν φάλαγγας τὸς ἀνδρείας
 Νὰ σχίσῃ θέλων, δοκιμὴν ἐποίηε, μετ' ἀγρίας
 Ἐκεῖ ριπτόμενος ὀρμῆς, ὅπ' ἔδραπέ' ἠθροισμένους
 Τοὺς πλείους τῶν πολεμιστῶν, καὶ σερωπλισμένους. (57)
 Ἀλλὰ καὶ μ' ὅλην τὴν σφοδρὰν ὀρμὴν του, ὃ' ἐξισχύσῃ
 Πάλιν δὲν ὀδύνατο, αὐτῶν τὰς τάξεις ἵνα σχίσῃ·
 Διότ' ὡς τοῖχος σερεὸς, ἀλληλοκροσμένοι
 Οἱ μαχηταὶ τῶν Ἀχαιῶν ἴσαντο συνταγμένοι.
 Καὶ ὡς τις πέτρα ὑψηλῇ, ἐκτεθεμένη οὐσα
 Ἐγγὺς θαλάσσης τῆς λευκῆς ἴσεται ἀντωλοῦσα
 Τῶν τε ἀνέμων τὰς πνοάς, πυκνάς τε καὶ ταχείας,
 Καὶ τῶν μεγάλων καὶ σφοδρῶν κυμάτων τὰς βαρείας
 Ἐφόδους ἅμα, μεθ' ὀρμῆς ὅταν ἀλληλυψοῦνται
 Καὶ πρὸς αὐτὴν, ἀμοιβαδίον κυλούμεν', ἐξωθοῦνται·
 Οὕτω κ' οἱ Ἕλληνες σερόωσ' ταγμέν', ἠναντιοῦντο
 Κατὰ τῶν Τρώων, κ' εἰς φυγὴν οὐδ' ὄλωσ' ἐκινούντο.
 Ὁ Ἐκτωρ ἀπὸ λάμφῃ δὲ, πάντοθεν κυκλωμένος (58)
 Ὀρμῶν εἰς τὸ πλήθος Ἀχαιῶν, ρίψθ' ἐνθουσιασμένος

(58) Ὁ Ποιητὴς δὲν λέγει ἂν ἡ λάμφις αὐτῆ, ὑφ'

Ἐν δ' ἔπειθ', ὡς ὅτε κῶμα θοῆ ἐν νηϊ πίσηται
 Λέβρον ὑπαί νεφέων, ἀνεμοτορεφές, ἢ δέ τε πᾶσα
 Ἀχὴν ὑπεκρούφθη, ἀνέμοιο δὲ θεινός ἀήτης
 Ἰσίων ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φοῖνα ναῦται
 Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρουται· 630
 Ὡς ἰδαίκετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι Λ' Ἰαχῶν·

ἡς ἐπικλυστο ὁ Ἐκτωρ, ἐξήρατο ἀπὸ τὰ ὄπλα αὐ-
 τῷ, ἤτε ἀπὸ τὰς λαμπάδας ὅπῃ ἔφερον διὰ τὰ βάλλειν
 κῦρ εἰς τὰ πλοῖα.

(59) Ὁ Λογγίνος Κεφ. 10., διὰ τὰ παρατήρησι, ὅτι
 αἱ μετ' ἐκλογῆς, ἐν καιρῷ καὶ προσηπδόντως σημειώμε-
 ναι περιβάσεις συνεισφέρου μεγάλοις εἰς τὸ τὰ κατα-
 γήσων εὐγενεστέραν τὴν ὁμιλίαν, εἰσάγει ὡς παράδειγμα
 ταύτην τῇ Ποιητῇ τὴν περίοδον· ὅτις περιγράφων τρι-
 κυμίαν ἐφρόντισε τὰ συλλέξῃ πᾶν τὸ ταύτην τρομακ-
 τικωτέραν κυριότατον, καὶ δὲν θέτει ὑδρόως πρὸ ὀφ-
 θαλμῶν τὸν κινδυνὸν εἰς τὸν ὅποιον εὐρίσκονται ἐλθε-
 μένοι οἱ ναῦται, τὴν ὅποιον εἰκονίζει ὡς εἰς ἐκάστην
 εἰγμὴν κινδυνεύοντας τὰ καταβυθισθῆν ἀπὸ τὰ ἐξυψώ-
 μενα κύματα· καὶ τὴν εἰκόνα τῷ κινδύνῳ ἐντυπώνει σχε-
 δὸν εἰς τὰς λέξεις καὶ συλλαβὰς τῆς διηγήσεως τοῦ·
 ὅθεν λέγει πρὸς τοῖς ἄλλοις·

„Τῇ δὲ τῷ ἔκπυς συνθλίψει τὸ πάθος
 κρως ἀπεπλάσατο καὶ μορονὸν ἐνετύπω-
 σε τῇ λέξει τῷ κινδύνῳ τὸ ἰδίωμα· ἐν γὰρ
 ἐκ πολλῶν.

„Ἐν δ' ἔπειθε, ὡς ὅτε κῶμα θοῆ ἐν νηϊ πίσηται.”
 Ἐπεχείρησε καὶ ὁ Ἄρατος τὸ αὐτὸ τῷτο με-
 τενευχεῖν

. . . . Ὀλίγον δὲ διὰ ξύλων αὐτὸ ἐρύκει.

Ὡς ὕταν κῆμα τρομερῶν, μέγα κ' ἐξογκωμένον
 Ὑπὸ ἀνέμων, τὰς σφοδρὰς πνοάς, (59) κατερχομένον
 Ἀπὸ τοῖς κόλποις τῶν νεφῶν, ἐπὶ κἀνεὺ που πλοίου
 Ἦθελ' ἐμπέσῃ μὲ ἱρμὴν βραίων, τὸ ὁποῖον
 Καλύπτει ὑπὸ τοῦ ἄφρου θαλάσσης τῶν ὑδάτων·
 Οἱ ἄνεμοι δὲ οἱ σφοδροὶ, μὲ τὰ φυσήματά τω
 Εἰς τὸ ἴσον ἐνγχοῦν, κ' οἱ ναῦται θορυβοῦνται
 Ἐμφοβοὶ διὰ τὴν φθορὰν, ὑφ' ἧς ἐπαπειλοῦνται·
 Οὕτω καὶ τότε οἱ Ἄχαιοί ἦσαν ἐκπεπληγμένοι
 Ὑφ' Ἐκτορος ταύρμητικοῦ, καὶ καταταραγμένοι· (60)

πλὴν μικρὸν αὐτὸ καὶ γλαφυρὸν ἐποίησαν
 ἀντιφοβεροῦ· ἔτι δὲ παρώρισε τὸν κίνδυνον
 εἰπὼν· ζόλον αἶδ' ἐρύκει· ἔκῃν ἀπείργει·
 ὁ δὲ Ποιητῆς οὐχ, ἀπαξ· πτλ. Ἐπειδὴ ἡ παρά-
 φρασις τῆ Ἀράτῃ σμικρύνει καὶ μακρύνει μᾶλλον τὸν
 κίνδυνον ἀντὶ τ' αὐξήσῃ καὶ νὰ παραστήσῃ αὐτὸν πλη-
 σιέστερον· διότι ἡ μόνη λέξις „ἐρύκει“ ἀναπαύει τὸν
 φόβον τῆ ἀναγνώσει θέτινσα εἰς ἀσφάλειαν τῆς ναύτας.
 Λέγεται δὲ, ὅτι ὁ Ἀνάχαρσις πλέων ἐπὶ θάλασσαν, ἠ-
 ρώτησε τὸν ναύκληρον, πόσον πάχῃς ἦσαν αἱ σανίδες
 τῆ πλοίου αἰτοῦ· ἔτος τῶ ἀπεκρίθη, τὸσων δακτύ-
 λων. Καλῶς λοιπὸν, εἶπεν ὁ Ἀνάχαρσις, τὸσον
 ἀπέχομεν ἀπὸ τὸν θάνατον· ἀλλ' ἔτσι τοῦ
 Ἀναχάρσιος οἱ λόγοι δὲν παρισάνουσιν ὡς ἡ εἰκὼν τοῦ
 Ὀμήρου τὸν κίνδυνον παρόντα.

(60)· Ἀξιοπαρατήρητος εἶναι ἡ φράσις τοῦ Ὀμήρου
 αὕτη καὶ ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποῖου κοικίλλει τὰς παρα-
 βολὰς· ἤρξατο, „Ὡς ὅτε κῆμα φοβερόν“ πτλ.
 ἡ ἀναγνώσεως περιμένει, κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ἀπό-

Αὐτὰρ ὄγ', ὡς τε λέων ὀλοόφρων βουσίη ἐπελθὼν,
 Αἰεὶ ῥά τ' ἐν εἰαμενῷ ἔλεος μεγάλοιο νέμονται
 Μυρίαί, ἐν δέ τε τῆσι νομεύς οὐπω σάφα εἰδὼς
 Θηρί μαχέσσασθαι ἔλικος βοῶς ἀμφὶ φονῆσιν· 635
 Ἦτοί ὁ μὲν πρῶτῃσι καὶ ὑστατέῃσι βόεσσιν
 Αἰὲν ὁμοσχεῖ· ὁ δὲ τ' ἐν μέσσηται ὀρούσας
 Βοῶν ἔδει, αἰ δέ τε πῶσαι ὑπέτρεσαν· ὡς τότε Ἀχαιοὶ
 Θεσπεσίως ἐφρόθηθεν ὑφ' Ἐκτορι καὶ Δαῖπατρὶ
 Πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφρήτην, 640
 Κοροῖνος φίλον υἱόν, ὃς Εὐρυσθέης ὄνακτος
 Ἀγγελίης οἴχευσκε βίη Ἡρακλεείη·

δοσιν „οὐτω ὁ Ἐκτωρ κτλ. ἀλλ' ὁ Ποιητὴς ἀ-
 φίνων τὸ τὴν φρίκην ἐμποιοῦν μεταβαίνει εἰς τὰς αὐ-
 τὴν πάσχοντας. „Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἡ τῆς παραβο-
 λῆς ἀπόδοσις· (λέγει ὁ Εὐστάθιος) καινοτέρᾳ
 καὶ ἢ πάνυ συνήθης ἐστίν· ἤρξατο μὲν γὰρ
 ἐκ τοῦ ἐνεργουῦντος Ἐκτορος, εἰπὼν, „ἐπέ-
 πετε τῷ ὀμίλῳ ὡς κύμα νηϊ. „ἀπέδωκε δὲ πρὸς
 τὸν πασχόντα ὀμίλον· φησὶ γὰρ, „ὣς ἐ-
 δαΐζετο θυμὸς Ἀχαιῶν·“ πῶς δὲ ἐδαΐζετο, εἰ-
 ρηται.

(61) Ὁ Ποιητὴς ἀρτίσας τὴν παραβολὴν τοῦ
 „Ὁ Ἐκτωρ ὥς τις λέων.“ κτλ. δὲν ποιεῖ τὴν
 ἀπόδοσιν αὐτῆς κατὰ τὸ σῆμα, ἀλλ' ἀφίνει τὸν
 Ἐκτορα καὶ λέγει. „Ὅτω καὶ τότε οἱ Ἑλ-
 λῆνες“ κτλ. συμφωνῶν τὴν φράσιν τε μὲ τὴν
 εἰς ταύτην τὴν μάχην περιγραφομένην σύγχυσιν· καὶ
 συρόμενος ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμῶν αὐτοῦ, ὅστις τῷ ἐ-

Ὅστις, ὡς λέων τις, κακῶς προυῖν καὶ ἀλεθρίως,
 Μετα ὀρμῆς τραμακτικῆς ἐπέρχεται ἀγρίως
 Εἰς βίαις πάμπολλας, ἐν γῆς βαλτιόδους που βροσκύσας
 Τόπων, ἐκτάσεως μακρῆς, κ' ὀδηγουμένας οὕτως
 Ἐπὶ βουκόλου μὴ κακῶς ἀκόμι κατ' ἀγρίου
 Νὰ μάχηται κ' ὀρμητικῶν, ἰξεύρουτος, θηρίου,
 Ἀλλὰ ποτὲ μὲν εἰς τὰς βουῖς αὐτοῦ προηγουμένου,
 Ποτὲ δὲ ὀπίσθεν αὐτῶν μένουτος κ' ἐπομένου
 Ὁ Λεων δὲ ἐν μίᾳ ὀρμῶν, βία πικρὰ ἀρπάξει,
 Καὶ τὰς λοιπὰς τῆδε κάκει, φροῦν, διασκεδάξει
 Οὕτω καὶ τότε Ἀχαιῶν, ὑφ' Ἐκτορος τ' ἀνδρείου, (61)
 Βηθουμένου ἐκ Διὸς πατρὸς τοῦ οὐρανοῦ,
 Φόβον θεόπεμπτον πολὺν ἠσθάνθη ἡ καρδιά
 Ἡ χεὶρ ἡ ῥωμαλαία δὲ Ἐκτορος, καὶ βαρεῖα,
 Ἐνα καὶ μόνου ἐξ αὐτῶν ἐπλήγωσ' ὀλεθρίως,
 Τὸν Περιφῆτην, Μυκητῶν γέννημα, ὁ ὁποῖος
 Ὁ προσφιλέστατος υἱὸς ἄλειτο τοῦ Κοκρέως (XX)
 Ὅστις ὑπῆρξε μνηστὴρ ἀνακτος Εὐρυσθέως,
 Τὰς δεινὰς τούτου προσαγὰς φέρων πρὸς Ἡρακλῆα
 Καὶ ἀπὸ τούτου τὸν πολλὰ οὐτιδανὸν γούια (62)

χορήγησε τόσας εἰκόνας, ἀμελεῖ τὴν συνέχειαν, καὶ
 συνάφειαν καὶ προτιμᾷ τὴν σύγχυσιν.

(62) Ἡ περίοδος αὕτη εἶναι ἀξιοπαρατήρητος. Ὁ
 Ποιητὴς κατηγορεῖ τὸν Κοκρέα, ὑπηρετήσαντα τὸν Εὐ-
 ρυσθέα μ' ὅλον ὅπου δὲν ἐπραξεν ἄλλο τι εἰμὴ μόνου
 ὅπου ἔφερε τὰς προσαγὰς τοῦ ἡγεμόνος τέτυ πρὸς τὸν
 Ἡρακλῆα.

Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρωνος υἱὸς ἀμείνων
 Παντοίας ἀρετὰς, ἡμῖν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
 Καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο. 645
 Ὅς ῥα τόθ' Ἔκτορι χυδὸς ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε·
 Στρεφθεὶς γὰρ μετόπισθεν, ὑπ' ἀσπίδος αὐτυγι πάλτο,
 Τὴν αὐτὸς φορέεσκε, ποδηνεκὴς ἔρκος ἀκόντων·
 Τῇ ὄγ' ἐνὶ βλαφθεὶς πέσεν ὑπίτιος· ἀμφὶ δὲ πῆληξ
 Σκερδαλίου κονάβησε περὶ κροτάφοισι πετόντος. 650
 Ἔκτωρ δ' ὄξυ νόησε, θίωυ δὲ οἱ ἄγχι παρέσθη,
 Στήθεϊ δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγυὸς ἑταίρων
 Κτεῖν'· οἱ δ' αὖκ ἐδύναντο, καὶ ἀγνύμενοι περ ἑταίρων,
 Χραιομῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλ' ἐδειδίσασαν Ἔκτορα δίου·
 Ἐλωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι 655
 Νῆες, ὅσαι πρώται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχοντο·

(63) Ὁ Ποιητὴς δίδει τόσον καθαρὰν ἰδέαν τῶν πράξεων καὶ περιγράφει οὕτω ἀκριβῶς καὶ τοιμοτρόπως τὸν τόπον ὅπου ἐπτελοῦνται, ὥστε ὁ φανταστικὸς τοῦ ἀναγνώστου ὀφθαλμὸς δύναται νὰ ἰδῇ αὐτὰς ὡς νὰ ἦτον αὐτὸς ὁ ἴδιος παρὼν εἰς τὴν μάχην. Ἔως εἰδὼ ἐπολεμοῦσαν τὰ στρατεύματα εἰς τὸν μεταξὺ τοῦ τείχους καὶ τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν πλοίων τόπον, τὰ ὅποια, οἱ αὐτὰ ὑπερασπιζόντες, Ἕλληνας εἶχον ὀπισθεν αὐτῶν· Οὗτοι οἱ ὑπερασπισταὶ αὐτῶν ἐβιάσθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος νὰ μεταβῶσι πέραν τῆς πρώτης ταύτης τῶν πλοίων σειρᾶς, καὶ νὰ τεθῶσιν ἔμπροσθεν τῆς δευτέρας ἢ τελευταίας· δηλ. ἔμπροσθεν ἐκείνων τῶν πλοίων τὰ ὅποια ἦσαν ἐπὶ τὸ ἀχρογιάλιον πλησίον τῆς θαλάσσης, καὶ τὰ ὅποια καλεῖ ὁ Ποιητὴς „ἄκραι καὶ πρώται

Γεινήθη οὗτος· ὅστις ἂν κ' ἐλέγετο υἱὸς του
 Ἐκατοῦ παντοίας ἀρετῆς ἦεν ἀνώτερός του·
 Κ' οὐ μόνου μέγας μαχητὴς εἰς τοὺς πολέμους ἦτο,
 Καὶ εἰς τὰ γόνατα ταχὺς, ἀλλὰ ἐθεωρεῖτο
 Κ' ὡς εἰς τῶν πρώτων μεταξὺ κατοικητῶν Μικῆνης,
 Κατὰ τὴν σύνεσιν νοῦς, κ' ἀκμὴν ἔχε φρασούνης·
 Οὗτος τοῦ Ἐκτορος, υἱοῦ Πριάμου, λαμπροτέραν
 Τότε ἐποίησε πολλὰ τὴν δόξαν, κ' ὑπερτέραν·
 Διότ' ὀπίσω κατ' ἐχθρῶν ἵνα σραφῆ Φελίστας,
 Καὶ εἰς τὸ κύκλω τῆς λαμπρᾶς ἀσπίδος του πατήσας,
 (Ἦν ὡς περιφραγμα τερρόδον ἀκόντων, προθεμένην
 Κ' ἕως εἰς τὰ κέρα τῶν ποδῶν ἔφερ' ἐκτεινομένην)
 Πρόσκοψε κ' ἔπεσ' ἐπὶ γῆν εἰς τὰ νῦκτα παρευθέως,
 Κ' ἐπὶ τοὺς μῆμγας αὐτοῦ ἐβρέντησε βαρέως
 Ἡ' περικεφαλαί' αὐτοῦ· ὁ Ἐκτωρ δὲ νοήσας
 Πέσεντ' αὐτὸν, ἔδραμ' ἐγγὺς αὐτοῦ, καὶ εἰσθεύσας
 Δόρου, εἰς τὸ σῆθος του, τὸ ὄξυ, ἐδιατρύπησέν του,
 Κ' ὄλων τῶν φίλων του ἔμπρὸς, σκληρῶς ἐφένευσέν του·
 Οἵτινες ἂν καὶ περισσῶς λυπήθησαν, ν' ὀρμήσων
 Δὲν οὐδ' αὐτὸ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵνα τῷ βοηθήσων·
 Διότ' οἱ ἴδιοι αὐταί, Ἐκτορα τὸν ἀνδρείου
 Φοβούμενοι κατὰ πολλὰ, εἰς τὰ ἔπισθεν τῶν πλοίων
 Ἐσπευσαν, εἰς αἰγιαλοῦ τὴν ἄκρην τὰ θεμένα,
 Καὶ εἶχον ἔμπροσθεν αὐτῶν, τὰ πρώτ' ἐξελκυσμένα. (63)

νῆες· “καὶ οὕτω εἶχον ἔμπροσθεν αὐτῶν τὴν πρώ-
 την τῶν πλοίων σειράν. Ἴδὸν δὲ τί ἐννοεῖ ὁ Ποιητὴς
 διὰ τοῦ. „Εἰς ὧ καὶ ἐγένοντο νεῶν.“ Οἱ

Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκη
 Τῶν προτέρων, αὐτοῦ δὲ πόρα κλιτήσιν ἔμεναν
 Ἀθρόοι, οὐδ' ἐκέδασθεν ἀνά κρατὶν· ἴσχε γὰρ αἰδῶς
 Καὶ δέος· ἀζηγῆς γὰρ ὁμόκλειον ἀλλήλοισι. 660
 Νέστωρ αὐτὲ μάλις Γερίνιος, οὐρός Ἀγαῶν,
 Λίσσῃ ὑπὲρ τοκίων γουνούμενος ἄνδρα ἕκασον·
 „ὦ φίλοι, ἀνῆρες ἐστέ, καὶ αἰδῶ θεῶν ἐνὶ θυμῷ
 „Ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
 „Παιδῶν, ἠδ' ἀλόγων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκίων, 665
 „Ἡμῖν ὅτεφ' ζώουσι, καὶ ὧ κατατεθνήκασι·
 „Τῶν ὑπὲρ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεύτων,
 „Ἐξάμεναι κρατερῶς, μηδὲ τροπιάσθε φέβουδε.
 Ὡς εἰπὼν, ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἕκαστου·

Ἕλληνας εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης εἶχον ὄπισθεν αὐ-
 τῶν ἀμφοτέρας τῶν πλοίων τὰς σειράς· βιασθέντες δὲ
 νὰ ὑποχωρήσῃν εἰς τὴν ὄρμην τοῦ Ἑκτορος, μετέβησαν
 εἰς τὴν δευτέραν καὶ εἶχον ἔμπροσθεν αὐτῶν τὴν πρῶ-
 τὴν πρὸς Τρωάδα σειρὰν τῶν πλοίων. Ταύτην τὴν διάταξιν
 τοῦ τόπου τῆς μάχης καὶ τῶν μαχομένων, μὴν ἐννοήσαντες
 παλῶς πολλοὶ τῶν Ἑλληνιστῶν μεταφραστῶν τῆς Ἰλιάδος
 ὑπέπεσαν εἰς μεγάλα σφάλματα.

(64) Ἡ λέξις ἀπόντων, ἀναφέρεται τόσον πρὸς
 τὰς ζῶντας ὡς καὶ πρὸς τὰς θανόντας τῶν γεννητόρων·
 ὁθεν δέλει ὁ Ποιητὴς νὰ παραστήσῃ εἰς τέτυς τὰς ἡρω-
 ας, ὅτι οἱ γεννητόρες των ἂν καὶ ἤθελεν εἶναι ἀπο-
 θάμενοι εἰς μ' ὅλον τοῦτο μάρτυρες καὶ τῶν καλῶν

Κ' οἱ μὲν τῶν Τρώων μαχηταὶ τοὺς ἐπηκολουθοῦσαν,
 Καὶ κατ' αὐτῶν μετὰ πολλῆς ἔρμης ἐπροχωροῦσαν.
 Οὔτοι μὴ δυνήθεις δὲ νὰ τοὺς ἀναχαιτίσουν,
 Τὰς προσωτέρω καὶς αὐτῶν, 'διάσθησαν ἢ ἀφήσουν,
 Καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὰς σκιρὰς ἔσπευσαν νὰ τεθῶσι
 Ὅλοι ὠρμήσαντες ἁμοῦ, χωρὶς νὰ σκεδασθῶσι.
 Διότι φόβον κ' ἐντροπὴν ἤπθάνοντο μέγαλον,
 Ἢ ἀπαύτως θάρρουνεν ὁ εἰς, ἀλλήλοισιν τῶν, τὸν ἄλλου.
 Νέστωρ ὁ ἐκ Γερῆνης δὲ, ὁ δὲ τῶν καλῶν του,
 Διὰ παντὸς ἐπωφελῶν, καὶ συνετῶν βουλῶν του,
 Μέγα περίφραγμ' Ἀχαιῶν· καθένα παρεκόλει
 Γουκιλιτῶς, εἰς τοὺς γονεῖς ὀμνύωντους, κ' ἐλάλει·
 „Ἐκασθε ὄνδρες ἰχυροὶ, φίλοιμου! ἐντραπήτε,
 „Ἀνθρώπους τοὺς μετογενεῖς· καθεὶς ἐνθυμηθῆτε
 „Τῶν τέκνων σας, τῶν γυναικῶν, κτημάτων καὶ γονέων,
 „Τόσου θανούτων, ὅσον δὲ ζώωντων καὶ γηραλαίου·
 „Ἐπὲρ αὐτῶν, ἐνταῦθ' ἐγώ, ἀπόντων, (64) γόνυ κλίνων,
 „Θερμῶς παρακαλῶ, ὑμῖν τὸν λόγον μου εὐθύνων·
 „Ἀνδρείως κατὰ τῆς ὀρμῆς ἐχθρῶν ἀντισηθῆτε,
 „Μὲ πόδα πάντες σταθερὸν· ὀπίσθεν μὴ τραπήτε.
 Οὗται οἱ λόγοι, παρευθὺς ἰσχύον καὶ εὐτολμίαν
 Εἰς καθενὸς πολεμιστοῦ ἔμπνευσαν τὴν καρδίαν·

καὶ τῶν καλῶν πράξεών των, καὶ ὅτι θέλει μεθῆξουν
 καὶ αὐτοὶ τῆς δόξης ἢ τῆς αἰσχύνης τῶν ἀπογόνων αὐ-
 τῶν. Ταύτης τῆς ἀξιοσημειώτου περιόδου τὴν δύναμιν γνω-
 ρίσας καλῶτατα καὶ ὁ Δημοσθένης ἐπωφελήθη αὐτῆς.

Τοῖσ' δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νίφος ἀχλὺς ὥσεν Ἀθήνη 670
 Θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φῶς γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
 Ἡ μὲν πρὸς νηῶν, καὶ ὁμοίου πτολέμοιο.
 Ἔκτορα δ' ἐφράσσαντο βῶν ἀγαθὸν, καὶ ἱταίρας,
 Ἡ μὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφίσασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
 Ἡ δ' ὅσοι παρ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῆσιν. 675
 Οὐδ' ἄρ' ἐτ' Δίαντι μεγαλήτορι ἠνδανε θυμῷ
 Ἐτάμεν εὐθά περ ἄλλοι ἐφίσασαν νῆες Ἀχαιῶν·
 Ἀλλ' ὅγε νηῶν ἱκρὶ ἐπέχετο, μακρὰ βιδάσθων·
 Νῶμα δέ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμησι,
 Καλλητὸν βλήτροισι, δυοκαιεικοσίπηχυν. 680
 Ὡς δ' ὅτ' ὄνῃρ ἵπποισι κελητίζεν εὐ εἰδώς,
 Ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναγείρεται ἵππουσ',
 Σεία, ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ὄσφ' ὀϊώκει,

(65) Ο Ὅμηρος παριστάνει ποιητικώτατα ἐνταῦθα, ὅτι ἡ σοφὴ ὁμιλία τοῦ Νέστορος ἠνοιξε τὰς ὀφθαλμοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ εἶδον τὸν μικρὸν τῶν Τρωῶν ἀριθμὸν ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

(66) Ἐκ ταύτης τῆς παραβολῆς μανθανομεν ὅτι ἡ τέχνη τοῦ ἀναβαίνειν καὶ δαμάζειν τοὺς ἵππους εἶχε φθάσει εἰς τόσην τελειότητα καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ὥστε ἕνας ἄνθρωπος καὶ μόνον ᾧδήγει περισσοτέρους ἵππους, καὶ ἐπηδοῦσε ἐξ ἑνὸς ἐπ' ἄλλον ἵππον, ἐν ᾧ ἔτρεχον ταχύτατα. Ἀλλὰ, λέγουσι τινες τῶν αὐστηρῶν ἐκείνων Κριτικῶν· ἡ συνήθεια τοῦ ἀναβαίνειν τὰς ἵππους δὲν ὑπῆρχεν ἐν καιρῷ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ὅθεν ἡ παραβολὴ αὕτη δὲν εἶναι ἐντελῶς δικαία, καὶ κατὰ τῆτο, καὶ

Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν δ' αὐτῶν, τὸ νέφος τῆς σκοτίας
 Ἐσκίδασεν ἡ Ἀθηνᾶ, (65) καὶ φῶς ἀκτῖνος θείας
 Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐκτάθη, πρὸς τὰ πλοῖα
 Καὶ πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἦν μάχη ἡ ὀλεθρία·
 Καὶ οὕτω εἶδον ἐνταύτῳ, κ' Ἔκτορα τὸν ἀνδρείον,
 Κ' ὅλους αὐτοῦ τοὺς ὀπαδοὺς· τοὺς τε κατὰ τῶν πλοίων
 Μάχην ποιοῦντας μὲθ' ἑρμῆς, καὶ τοὺς μὴ μαχομένους,
 Καὶ τῶν ὀρμώντων μαχητῶν ὀπισθεν ἰσαμίους.
 Ο' δ' Αἴας ἀπρεπὲς αὐτῷ νομίζων, τὸ γὰρ μὲν
 Ὅπου οἱ ἄλλοι Ἀχαιῶν ἦσαν ἀντιταγμένοι,
 Σ' τὰ κατασρώματα πρυμνῶν, μακροπατῶν ἠθοῦσε,
 Κ' εἰς τὰς παλάμας τοῦ χειρῶν τῶν ἰσχυρῶν ἔκρατοῦσε
 Δόρυ, διὰ τὰς συμπλοκὰς ἐπὶ τὰς ναῦς, οἰκείου,
 Δύω καὶ εἴκοσι πηχῶν μεγάλου, τὸ ὀπίσθον
 Μὲ συναφὰς ξύλου μερῶν ἀλληλοσηρμοσμένων,
 Καὶ μ' ἐπ' αὐτὰς κύκλους χαλκοῦς, ἤτου συγκολλημένον.
 Ὡς δὲ ἰππεύς, τὴν ἰππικὴν καλῶς μεμαθημένος,
 Κ' ἵππους ἔλαύνῃ, ἐνταύτῳ πολλοὺς, γεγυμνασμένους (66)

ἐπειδὴ οἱ Ἴπποι τρέχουσι μετὰ ταχύτητος
 καὶ τὰ μὲ αὐτὰς παραβαλλόμενα πλοῖα εἰς ἰ
 γάσιμα. "Ἄν ὁ Ποιητὴς ἐθετε τὴν παραβολὴν ταύτην εἰς
 τινος τῶν ἡρώων τῆ γόμα, οἱ αὐτηροῖ τῆ Κριτικῶι ἠθέλεν
 ἔχουσι δίκαιον, διότι ἔκαμνεν ἐσφαλμένον ἀναχρονισμόν δι
 αὐτῆς· ἀλλ' ὁ λαλῶν εἶναι ὁ Ποιητὴς αὐτός, καὶ εἰς τὸν
 καιρόν τῆ ἐσυνηθίζετο ἡ ἵππευσις. Πρὸς τούτοις δὲ
 ἕνας ποιητὴς ἠμπορεῖ ἐλευθέρων νὰ ἐξηγήσῃ τὰ τῆς ἀρ
 χαιότητος μὲ εἰκόνας τότε μὲν ἀγνώστους εἰς τὴν ἐποχήν
 τῆ δὲ συνήθεις. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ πρώτου τῆς

Λαοφόρον καθ' ἑδὲν, πολῖες τὲ ἐθήσαντο
 Ἄνδρες, ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ 683
 Θρώσκων ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται·
 Ὡς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἰκρία νηῶν
 Φοῖτα μακρὰ βιδᾶς, φωνὴ δὲ οἱ αἰθέρ' ἔκτανεν·
 Αἰεὶ δὲ σμερδόνον βοόων Δαναοῖσι κέλευε,
 Νηυσί τε καὶ κλισίῃσι ἀμυνέμεν. Οὐδὲ μὲν Ἔκτωρ 690
 Μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὀμάδῳ πύκα θωρηκτάων·
 Ἀλλ' ὥς τ' ὀριθῶν πετεηνῶν Αἰετὸς αἰθῶν
 Ἔθνος ἐφορμᾶται, ποταμὸν παρά βοσκομενάων
 Χηνῶν, ἢ Γεράων, ἢ Κύκνων δουλιχοδείρων·
 Ὡς Ἔκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρώροιο 695
 Ἄντιος αἰξας· τὸν δὲ Ζεὺς ὥσε ὀπίσθε
 Χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὠτρυνε δὲ λαὸν ἄμ' αὐτῷ.

ἀδίκῃ κατηγορίας των μέρους, περὶ δὲ τοῦ τῆς δευτέρας ὁμοίως μὴ δικαίας, ῥητέον. Δὲν εἶναι πάντοτε ἀφεύκτως ἀναγκαῖον ὅπου αἱ παραβολαὶ νὰ εἶναι καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτῶν δίκαιαι, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶναι τοιαῦται κατὰ τὸ κεφαλαῖῳδες διὰ τὸ ὅποῖον γίνονται, καθὼς εἶναι καὶ ἡ παροῦσα τὴν ὁποίαν δὲνεἰσήγαγεν ὁ Ποιητὴς δι' ἄλλο τι, παρὰ μόνον διὰ νὰ παραστήσῃ δι' αὐτῆς τὴν ἀνδρείαν καὶ εὐκρινῆσιαν, τοῦ Αἴαντος ἐξ ἑνὸς ἐπ' ἄλλο πλοῖον ἔλαφρῶς ἐπιπηδῶντος καὶ τοιωτοτρόπως πάντα ὑπερασπίζοντος· ὅθεν δὲν δύναται τις νὰ εἰπῇ μὲ ὀρθότητα ὅτι ἡ παραβολὴ δὲν εἶναι δικαιολογητή.

(67) Διὰ ταύτης τῆς περιόδου μᾶς διδάσκει εἰσέτι ὁ Ποιητὴς, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς δὲν ἐγένοντο αἱ ἵπποδρομίαι μόνον εἰς τὰ γάδια τῶν ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὸν

Ἐκλέγων τέσσαρας αὐτῶν, κ' ἐπὶ πολυπλατείαν
 Γῆς πεδιάδα παρορμῶν πρὸς πόλιν που κάμμιναν,
 Ἐπὶ τὸν δρόμον τὸν κοινὸν (69) νὰ τρέχουν τοὺς βιάζει,
 Πλήθος δ' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν βλέπον αὐτὸν θαυμάζει.
 Καὶ ὡς πετώμενοι ἐν ᾧ οἱ ἵπποι του, βιαίως
 Μετὰ ταχύτητος πολλῆς τρέχουν, αὐτὸς ἐδραίως
 Μὲ σερόρον πόδα, προπηδῶν πάντοτε μεταβαίνει
 Δ' ἐπ' ἄλλου εἰς ἄλλον, κ' ἐφ' ἑνὸς ἐπὶ πολὺ δὲν μένει.
 Οὕτω κ' ὁ Αἴας συνεχῶς μακροπατῶν ἠηδοῦσε
 Σ' τὰ κατασρώματα πολλῶν πρυμνῶν, καὶ ἐβοοῦτε
 Τόσον τρανῶς πρὸς τὸν στρατὸν, νὰ μόχλωντ' ἐν ἀνδρείᾳ
 Διὰ νὰ ὑπερασπισθῶν τὰς τε σκηνὰς καὶ πλοῖα,
 Ὡς εἰ φωνή του ἢ μακρὰ ἀντίχ' εἰς κάθε μέρος,
 Κ' ἔφθανεν ἕως εἰς τὸ κενὸν τοῦ ὑψηλοῦ αἰθέρος.

Οὐδ' Ἐκτωρ ὁ ὀρμητικὸς, ἐτέρωθεν, ἦν μένων
 Τῶν μαχητῶν του μεταξὺ τῶν σερωπλισμένων
 Ἀλλ' ὡς ὀξύς τις ἀετὸς, κατὰ πτηνῶν ποικίλων,
 ἢ τε Γεράνων ἢ Χηνῶν, Κύκνων μακροτραχήλων,
 Μ' ἀγρίαν ρίπτεται ὀρμῆν, πολλῶν συνηθραισμένων
 Ἐπὶ τὰς ὄχθας ποταμοῦ τῆος, καὶ βοσκομένων
 Οὕτω, κατὰ τῶν μελαιῶν ἐπὶ τὰς πρώρας πλοίων,
 Ὄρμητε, τότε ἐπιδραμῶν ὁ Ἐκτωρ, ἐναυτίων.
 Διότ' ἰδί' αὐτοῦ χειρὶ ὁ Ζεὺς τὸν ὠδηγοῦσε,
 Παρώξυνε καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ καὶ ἐμψυχουσε.

κοινὸν δρόμον, ἀπὸ ἑνα ἕως εἰς ἄλλον τόπον ἢ πόλιν,
 καθὼς συνεθίζεται καὶ τὴν σήμερον ὑπὸ τῶν Γάλλων
 καὶ μάλισα ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Αὐτίς δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶ ἐτύχθη.
 Φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρίας ἀλλήλοισιν
 Ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὡς ἔσσυμένως ἐμάχοντο. 700
 Τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὄδ' ἦν νόσος· ἦτοί Αἰχαιοὶ
 Οὐκ ἔφασαν φευξέσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι·
 Τρωπίῳ δ' ἤλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἐκάστου
 Νῆας ἐμπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Αἰχαιούς.
 Οἱ μὲν τὰ φρονέουτες ἐφρέσασαν ἀλλήλοισιν· 705
 Ἐκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἤψατο πρυτοπόροιο,
 Καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαου ἔνεικεν
 Ἐς Τροίην, οὐδ' αὐτίς ἀπήγαγε πατρίδα γαίαν.
 Τοῦπερ δὴ περὶ νηὸς Αἰχαιοὶ τε Τρώες τε
 Δῆλον ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἔρα τοίγε 710
 Τόξων αἰκάς ἀμρὶς μίνον, οὐδὲ τ' ἀκόντων·
 Ἀλλ' οἷγ' ἐγγύθεν ἰσόμενοι, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
 Οἴξεισι δὴ πελέκεσαι καὶ ἀξίνησι μάχοντο,

(68) Μ' ὁποῖαν ἐπιτηδειότητα ὑφώνει ὁ Ποιητὴς τὴν δόξαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐν ᾧ καιρῷ παριστάνει αὐτὸς νικωμένους! Δὲν εἶναι θαῦμα ἂν οἱ ὑπὸ τῆ Διὸς βοηθούμενοι Τρῶες μάχονται εὐτόλμως, ἀλλὰ ὅπῃ οἱ μηδέντι ἄλλο εἰμὴ τὴν φθορὰν αὐτῶν περιμένοντες Ἕλληνες, ἀκολουθήσει τὴν μάχην μετ' ἀνδρείας καὶ χωρὶς νὰ χάσῃσι τὸ σύνηδες καὶ ἐμφυτον αὐτοῖς θάρρος καὶ γεναιότητα.

(69) Ὁ Πρωτεσίλαος ἐφρονεύθη ἐκπηδήσας ὁ πρῶτος ἀπὸ τοῦ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν τῶν Τρώων· ὅθεν ἰδὼν διατὶ τὸ πλοῖον τυ ὡς ὑπερέμμενον τῆ ἀρχηγῆ αὐτῆ εἶχεν ἀφεθῆ εἰς τὴν δευτέραν σειρὰν. Ὁ δὲ Ποιητὴς παριστάνει τὸν

Κ' ἐκ νέου τότε φοβερὰ, ἠγέρθη, κ' ὀλεθρία,
 Μὲ σφοδρουτέραν τὴν ὄρμην, μάχη παρὰ τὰ πλοῖα.
 Κ' ἤθελεν εἰπεῖς ἀληθῶς, ὅτ' οἱ ἀναιεοῦντες
 Τὴν σκληρὰν ταύτην συμπλοκὴν, κ' ἀλληλοπολεμοῦντες
 Νέοι ὅλλ' ἦσαν μαχηταί, μὴ κεκοπιασμένοι.
 Ἐκ τόσου ἐνθουσιασμοῦ ὤρμων ἐρεθισμένοι.
 Ἀλλὰ ἀμφοτέρῳ οἱ στρατοὶ διάφορα φρονούσαν· (68)
 Διότ', οἱ μὲν τῶν Ἀχαιῶν, ν' εἰπίσουν δὲν τολμοῦσαν
 Ὅτ' ἤμποροῦν, ἐκ τοῦ δεσμοῦ κινδύνου, νὰ σωθῶσι,
 Ἀλλ' ὅτι ἔμελλον ἐκεῖ πάντες ν' ἀπολεσθῶσι.
 Τῶν Τρώων δ' ἠλπίζε καθείς, τὰς ναῦς νὰ πυρπολήσουν,
 Καί ἐπ' αὐτὰς τοὺς Ἀχαιῶν ἥρωας ν' ἀφανίσουν.
 Ταῦτ' ἀμφοτέρων στρατιῶν οἱ μαχηταί φρονούντες,
 Εἰς μάχης ἐρίδα σκληρὰν ἦσαν ἀλληλορμούντες.
 Ὁ Ἔκτωρ ἐκ τῆς πρύμνης δὲ, ἐκράτηε τὸ πλοῖον
 Τ' ὠραῖον καὶ πολλὰ ταχὺ ἐκείνο, τὸ ὅποῖον
 Τὸν Πρωτεσίλαον ἐκεῖ, ἔφερε, πρὸ Τρωάδος, (69)
 Καὶ δὲν μετέφερεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν Ἑλλάδος.
 Δι' ὃ οἱ Τρῶες κ' Ἀχαιοὶ σκληρῶς ἐπολεμοῦσαν,
 Ἐκ τοῦ πλησίον, κ' ἑαυτοὺς ἀλληλαθανατοῦσαν.
 Δὲν μάχοντο διὰ βελῶν πλέον, ἢ ἀκουτίων,
 Ἀλλ' ἕνα τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἔχοντες, καὶ πλησίον,
 Ἰσάμεν' οἱ πολεμεταὶ τῶν δύο στρατευμάτων,
 Ἐμάχοντο διὰ ξερῶν, δεσόμεν τε θοράτων,

Ἐπειτα ἐπὶ τοῦτο καὶ ὄχι ἐπ' ἄλλο πλοῖον ὀρμῶντα,
 διὰ νὰ μὴ προσάψῃ ὄνειδος εἰς τινα τῶν ζώντων ἡγε-
 μόνων, τὸ πλοῖον τε ὑπὸ τῶν Τρώων καιόμενον βλέ-
 ποντα.

Καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφυγίοισι.
 Πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα, κωπήεντα, 715
 Ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
 Ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
 Ἐκτωρ δὲ πρὺμνηθεν ἐπεὶ λάθει, οὐχὶ μεθείει,
 Ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων· Τρωσὶν δ' ἐκέλευεν·
 „Οἴσσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρουτ' αὐτήν. 720
 „Νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἤμαρ ἔδωκε,
 „Νῆας ἔλεῦν, αἱ δὲυρο Θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι,
 „Ἡμῖν πῆματα πολλὰ θείσαν, κακότητι γερόντων,
 „Οἳ μ' ἐθέλουτα μάχεσθαι ἐπὶ πρὺμνησι νέεσσαν,
 „Αὐτὸν ἰσχυράατκον, ἱρητίοντό τε λαόν. 725

(70) Οἱ Ποιητῆς θέττει εἰς τὸ τόμα τῆ Ἐκτορος τὸς λόγους τέτυς μετὰ μεγίγης τέχνης καὶ συνέσεως, διὰ νὰ προλαβῆ μὲ τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὴν κατηγορίαν εἰς τὴν ἀκοίαν προβλέπει ὅτι ἡμπορεῖ νὰ ὑποπέσῃ ἐπειδὴ ἐπρόσμενε τόσον καιρὸν χωρὶς νὰ ὀρμήσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ καύσῃ τὰ πλοῖα αὐτῶν ὅθεν καριγάνει αὐτὸν τὴν αἰτίαν τῆς ἀναβολῆς ταύτης εἰς τὴν δειλίαν τῶν γερόντων Τρώων ἀποδίδοντα, οἳ τινες ἀπὸ τὴν θέαν μόνον τοῦ Ἀχιλλέως ἐκπληττόμενοι ἐκυριεύοντο ἀπὸ τόσον φόβον, ὥστε δὲν τῷ ἐσυγχώρουν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως. Πρὸς τέτοις χρησιμεύει ἡ περίοδος αὕτη καὶ πρὸς ἐξύψωσιν τῆς δόξης τῆς Ἀχιλλέως· ἐπειδὴ οἱ γέροντες τῶν Τρώων κατατρομαγμένοι ὑπ' αὐτῆ, ἐνόμιζον ὅτι ἦγον εὐπολῶτερον νὰ χαλασθῶν οἱ Ἕλληνας ὑπερασπιζόμενοι ἀπὸ σερὰ χαρᾶκώματα, κατὰ βοηθούμενοι κατὰ τῆ Ἀχιλλέως καὶ

Διά τε πολυκοπτερῶν πελέκων κ' ἀξίνων,
 Κ' ἀλλήλοισ μίγαν καὶ φρικτὸν ἐπροξενούσαν θρήνον.
 Μάχαιραι, σπάθαι, ἐπὶ γῆς ἔλειπτο σκορπισμέναι,
 Πολλαὶ, ὠραῖαι, τὰς λαβὰς σιδηροδεδεμέναι·
 Ἄλλαι μὲν πίπτουσ' ἐκ χειρῶν, ἀλληλοκτυπούμενων,
 Ἡαὶ ἄλλαι μετὰ τῶν χειρῶν, ἐξ ὤμων κεκομμένων.
 Γῆ δ' ἦ ὑπὸ τῶν μαχητῶν τοὺς πόδας πατουμένη,
 Μ' αἵματ' οὐτῶν τὰ μελανὰ ἦτον ἐπιβρεγμένη.
 Ἐκτιωρ ἀπὸ τῆς πρύμνης δὲ ὡς ἔλαβε τὸ πλοίου,
 Πλέον δὲν ἄφινεν αὐτὸ, ἀλλὰ ἀκροσολίου
 Τὸ κυρτὸν μέρος, σερεῶς δ' τὰς χεῖρας τοῦ κρατούσσε,
 Καὶ Τρώων τοὺς πολεμιστὰς φωνάζων, ἔβοούσε·
 „Φέρετε πῦρ! καὶ ἐνταύτῳ σύμπαντες κενηθῆτε·
 „Σπεύσατε ὅλοι! εἰς σκληρὰν μάχην διεγερθεῖτε.
 „Ἴδού ἡμέρ' ἀνταμοιβῆς δευνῶν μας, τὴν ὁποίαν
 „Ἐδῶκ' ἡμῖν Ζεὺς ὁ πατήρ, ἵνα μὲ χεῖρ' ἀνδρείαν
 „Ἐξουσιάσωμεν τὰς ναῦς Ἑλλήνων τὰς παρούσας,
 „Καὶ παρὰ γνώμην τῶν Θεῶν ἐνταῦθα συνελθούσας,
 „Προξένους τε πολλῶν δευνῶν καὶ βλάβης· τῆς δειλίας
 „Τῶν πρεσβυτέρων πολιτῶν Τρωάδος ἐξ αἰτίας· (70)
 „Οἵτινες, κατὰ τῶν ἐχθρῶν θέλοντα νὰ ἐρμήσω
 „Ἴνα δ' τὰς ναῦς ἔμπροσθ' αὐτῶν τὴν μάχην συγκροτήσω,
 „Πάντες ἐφρόντιζαν, κ' ἐμὲ αὐτὸν νὰ ἐμποδίσουν
 „Καὶ τὸν λαόν μου ἐν ταύτῳ, τοῦ νὰ μ' ἀκολουθήσουν.

δίχα χαρακωμάτων. Ἐδὲ λοιπὸν διατὶ τῷ ἐσυγγώρησαν νὰ
 ἐξέλθῃ καὶ νὰ προσβάλλῃ τὰς Ἑλληνας εἰς τὸ στρατόπεδόν
 των ἀφ' ἧ ὠργίσθη ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἐκτίσθη τὸ τεῖχος.

„Ἄλλ' εἰ δὲ γὰρ τότε ἴδλαπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς

„Ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπὶ Ἀργείοισιν ὄρουσαν·

Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·

Ἄλλ' ἀνεχάζετο τυτθῶν, αἰόμενος θανέεσθαι, 730

Θρήνων ἐφ' ἐπταπόδην· λίπε δ' ἴκρια νηὸς εἴσης.

Εὐθ' ἄρ' ὄγ' εἰσῆκει δεδοκμημένος· ἔγχρῃ δ' αἰεὶ

Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅς τις φέροι ἀκάμπτου πῦρ.

Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοῶων, Δαναοῖσι κέλευεν·

„ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄργος· 735

„Ἄνδρες ἐς ἐε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.

„Ἡέ τινας φαιμὲν εἶναι ἀσπαστήρας ὀπίσσω;

„Ἡέ τι τεῖχος ἄρειον, ὃ κ' ἀνδράσι ληγὸν ἀμύναι;

„Ἀλλ' ἕως τοῦδε ἂν ἡμῶν τὸν νοῦν τε καὶ τὰς φρένας,
 „Κρόνου υἱὸς ὁ κραταῖος κατεῖχε βεδλαμένως,
 „Σήμερον ὅμως ὁ αὐτὸς εὐθέως μᾶς φωτίζει,
 „Θάρρος ἐμπυε' ἡμῖν κ' ἰσχύϊν, καὶ μᾶς διερεθίζει.

Ταῦτα εἰπὼντας, περιπαῶς ἐκ νείου ἐμψυχοῦνται,
 Καὶ κατ' Ἑλλήνων μὲ ὄρμην πλεον σφοδρὰν κινοῦνται.
 Ο' Αἴας δὲ, μὴν ἡμποριῶν πλεον διὰ νᾶ μείνη
 Εἰς τὸ κατάσρωμα πρυμνῶν τῶν πλοίων, ἐν' ἐκκλίνη
 Τὸν θάνατόν του· (ἐπειδὴ ε' τὰ βέλ' ἦν ἐκθεμένος)
 Ν' ὑποχωρᾷ ὀλίγον τι, ἦτον βεδιασμέως·
 Οὔθι ἀμείσως μεταδᾷς ἀπὸ τὰς πρύμνας πλοίων
 Ἐπὶ τὰς τῶν κωπηλατῶν καθέδρας· τῶν ὁποίων
 Τὸ ὕψος ἦν ἑπτὰ ποδῶν· ἴσατο περιμένων,
 Μὲ ὄρου του τὸ σερεὸν καὶ πολυεκταμμένον,
 Ἀπὸ τὰς ναῦς ὕ' ἀποσοθῆ, τῶν Τρώων τοὺς ἐρμιῶντας,
 Καὶ πῦρ νᾶ βάλλου εἰς αὐτὰς, προθυμουμένους ὄντας.
 Ἀπαύσως δὲ τῶν Ἀχαιῶν τοὺς μαχητὰς φωνάζω
 Μεγαλωτάτῃ τῇ φωνῇ, τοῖς ἔλεγε προσάζω·

„ὦ ἦρωες τῶν Ἀχαιῶν, σύνοπλ' ἠγαπημένοι!
 „Καὶ Ἄρεος τούρμητικῷ θεράποντες γνωσμένοι·
 „Ὅτ' εἴσθε Ἑλληνας, καὶ νῦν, φίλοι, ἐνθυμεθῆτε·
 „Μὲ τὴν συνθήσας ἰσχύϊν πάλιν ἐφοκλισθῆτε.
 „Μένει μας ἦδη ἄλλη τις ἐλπίς που σωτηρίας,
 „Τῆς σαθερᾶς ἡμῶν ἐκτὸς ἰσχύϊς κ' εὐτολμίας;
 „Εἶναι τινας ὅπισθ' ἡμῶν ἄλλοι, νᾶ σαχασθῶμεν,
 „Ὅτι δυνάμεθ' ὑπ' αὐτῶν νᾶ ὑποσηριχθῶμεν;
 „Ἦτε κανέν που ἰσχυρὸν τεῖχος, νᾶ ἰξισχύισῃ
 „Στρατοῦ φθορὰν τὴν παντελῆ, ἵνα ἀποσοθῆσῃ;

„Οὐ μέν τις σχεδὸν ἐς πόλιν πύργους ἀραρυῖα,
 „Ἢ κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκεία δῆμον ἔχοντες· 740
 Ἀλλ' ἐν Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηχτάων,
 „Πόντῳ κεκλιμένοι, ἐκάς ἤμεθα πατρίδος· αἴης.
 „Τῶ, ἐν χερσὶ φόως, οὐ μείλιχίη πολέμοιο.
     Ἢ, καὶ μαιμώνων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὄξυόεντι·
 Ὅς τις δὲ Τρώων καίληε ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο, 745
 Σὺν πυρὶ κηλείῳ, χόρειν Ἔκτορος ὀτρύναντος,
 Τὸν δ' Αἴας οὐτάσκει δεδεγμένος ὄξεϊ δουρί.
 Διῶδεα δὲ προπάρειθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὔτα.

Τέλος τῆς Ο'. Ῥαψωδίας.

Надъ впадинею аиловъ, сподобивъ 95. По впадинею
 востановленъ востановленъ, востановленъ 96. По востановленю

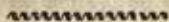
„Ὅχι, ὦ φίλοι· οὔτε τις πλησίον μας κειμένη
 „Πόλις ὑπόσχει που σεῖρά καὶ εὐωγηρωμένη,
 „Νὰ καταφύγῃ ἐν αὐτῇ· οὔτε νὰ ἐφοσιμήσουν
 „Συμμάχους ἔχομεν τινας που, νὰ μᾶς βοηθήσουν·
 „Ἄλλ' εὐρισκόμεθ' ἐπὶ γῆν πλατείας πεδιάδος
 „Τῶν ὀπλισμένων σεραῦς, κατακλιτῶν Τρωάδος·
 „Ἀπὸ τὸν πόντον τὸν πλατὸν εἶμεθα κυκλωμένοι,
 „Καὶ τῆς πατρίδος μας τῆς γῆς, πολὺ μεμακρομένοι·
 „Ὅθεν ἡ μόνη νῦν ἐλπίς, ἡμῶν τῆς σωτηρίας,
 „Κεῖτ' εἰς ἡμῶν καὶ μοναχᾶ, τὰς χεῖρας τὰς ἀνδρείας·
 „Ἐὰν δ' ἐκλύτως κ' ἀμελῶς, ἤθελεν ἀφειθῶμεν,
 „Βεβαίως τότε ὑπ' ἐχθρῶν μέλλει ν' ἀφανισθῶμεν.

Ταῦτα εἰπὼν, μαυροδῶς κύκλῳ ἐθεωροῦσε,
 Καὶ τὸ μεγάλο καὶ ὄξυ δόρυ περικινούσε·
 Καὶ ὅς τις τῶν Τρωαδῆων, ἵνα εὐαρεσθήσῃ
 Τῷ Ἕκτορι, πῦρ εἰς τὰς ναῦς ἐτόλμα νὰ κομίσῃ,
 Ἐπιτηρῶν ὁ ἰσχυρὸς Αἴας αὐτὸν, κινούσε
 Δόρυ τ' ὄξυ του καὶ σεῖρᾶν, καὶ τὸν διατρυπούσε.
 Καὶ οὕτω δώδεκα αὐτῶν, ἐμπροσθεν εἰς τὰ πλοῖα
 Ἐπλήγωσε διατρυπῶν, χειρὶ του τῇ ἀνδρείᾳ.

Τέλος τῆς Ο΄. Ῥαψωδίας.

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ

Τ Η Σ Π Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Σ.

Τὴν μεγάλην δυστυχίαν τῶν Ἑλλήνων βλέπων ὁ Πάτροκλος ἔρχεται μετὰ δακρύων πρὸς τὸν Ἀχιλλεῦα καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τῷ δώσῃ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ ἵνα ἐξέλθῃ ἀντ' αὐτῆ κατὰ τῶν Τρώων συρωδευμένος ὑπὸ τῶν ἀνδρείων Μυρμιδόνων. Ὁ Ἀχιλλεὺς κατανεύσας τέλος πάντων εἰς τὴν αἴτησιν τῆ φίλων, ἔρχεται ὁ ἴδιος πρὸς τὴν Μυρμηδόνα καὶ τὴν διορίζει, νὰ ὀπλισθῆν πρὸς μάχην. Ὡς δὲ συνηθροίσθησαν ἅπαντες, ὀπλίσθη ὁ Πάτροκλος καὶ ὁ Αὐτομέδων ἔξενξε τὰς ἵππους εἰς τὴν ἄμαξαν, ἐσυμβύλευσεν ὁ Ἀχιλλεὺς τῷ φίλῳ του ἔξαιρέτως τὰ δέοντα, καὶ οὕτω ἐξῆλθεν ὁ Πάτροκλος ὀδηγῶν τὴν Μυρμηδόνα, οἵτινες ἔτρεψαν, καὶ διὰ τῆς παρουσίας τῆ ἀρχηγῆ των καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας των, εὐθέως τὴν Τρώα εἰς φυγὴν, ἐκλαβόντας ἀντὶ τῆ Ἀχιλλεῦος τὸν Πάτροκλον· ὅστις φονεύσας πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Σαρπηδόνα, διώκει τὸν Ἔκτορα ἕως ὑπὸ τῶν τειχῶν τῆς Τρωάδος· ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων, ἐγκαρδιώσας τὸ πρῶτον τὸν Ἔκτορα, ἀφαιρεῖ διὰ τῆς θεϊκῆς τῆς δυνάμεως τὴν

πανοπλίαν τῆ Πατρόκλυ, τὸν ὁποῖον πληγώνει τὸ πρῶ-
τον ὁ Εὐφορβος καὶ ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν ἐν τέλει ὁ Εὐκ-
τωρ· εἰς τῆ ἐποίῳ τῆς κομματικῆς καὶ ὑβριστικῆς λόγους
ἀποκρίνεται ὁ ψυχορῥαγῶν Πάτροκλος μὲ ἥρωϊκὸν καὶ
οἰκείον τῷ φίλῳ τῆ Ἀχιλλέως τόνον, προφητεύων αὐτῷ
τὸν ἀφεύκτως μετ' ὀλίγον θάνατόν τε ὑπὸ τῶν ἀνδρείων
τῆ φίλυ τε χειρῶν.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

Ρ Α Ψ Ω, Δ Ι Α Π'.

Ως οἱ μὲν περὶ νηὸς εὐσσήμοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλλῆϊ παρίζατο ποιμένι, λαῶν,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ὥς τε κόνη μηλάνυδρος,
Ἢ, τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης ὀνοφερὸν χέει ὕδωρ.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἄκτειρε ποδύρκης δῖος Ἀχιλλεύς, 5
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
,,Τέπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἤνυτε κούρη
Νηπίη; ἢ ἄμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνάγει,
,,Εἰανοῦ ἄπτομένη, καὶ τ' ἐσσυμίνην κατερύκει,
,,Δακρυόεσσα δὲ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται· 10

(1) Τὸ ὑψηλὸν ἀνάγημα τῷ Πατρόκλῳ ἔδωκε ταύτην τὴν ιδέαν εἰς τὸν Ποιητὴν.

(2) Αὕτη ἡ παραβολὴ παριστάνει μὲ φυσικὴν ἀπλότητα τὴν θέσιν τῷ Πατρόκλῳ, ὅστις ἴσατο πλησίον τῷ Ἀχιλλεῦς ἔχων τὰς ὀφθαλμὸς αὐτὸν προσηλωμένους καὶ πλαίων, χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ τῷ εἰπῇ τὴν αἰτίαν τῶν δακρύων του.

Τ Η Σ

Ο Μ Η Ρ Ο Υ Ι Λ Ι Α Δ Ο Σ

Ρ Α Ψ Ω Δ Ι Α Π'.

Οἱ Τρῶες μὲν καὶ Ἀχαιοὶ οὕτω ἐπολεμοῦσαν
Περὶ τοῦ πλοίου, κ' ἑαυτοὺς σκληρῶς ἐθανατοῦσαν·
Τοῦ Μενoitίου δ' ὁ υἱὸς, ἔμπροσθεν Ἀχιλλέως
Παρθρησίασθη προσελθὼν, λαῶν τοῦ βασιλέως,
Θερμῶν δακρυῶν σαλαγμοὺς χέων ἀπὸ καρδίας
Ὡς τις πολυῦδρος πηγὴ· τὸ ὕδωρ τῆς ὁποίας
Ἐκ τινος πέτρας ὑψηλῆς, (1) ἀφθόνως ἀναβλύζου
Χέεται κάτω, μελανὴν αὐλάκα σχηματίζου.

Ἰδὼν δ' ὁ Θεὸς Ἀχιλλεὺς αὐτὸν καὶ ἐλέησας,
Τοιοῦτους λόγους πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν, ἐκφωνήσας·

- „Τὲ κλαίεις, Πάτροκλε, καθὼς κόρη, νηπία οὔσα;
„Ἦτις κατέπιν τῆς μητρὸς τρέχουσα (2) καὶ κρατοῦσα
„Τὸν πέπλον τῆς ἐν τῇ χειρὶ, ζητεῖ νὰ τὴν βιάσῃ,
„Λαβοῦσ' αὐτήν, εἰ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας νὰ βασάσῃ.
„καὶ σπεύδουσαν κωλύ' αὐτήν, τὸν πέπλον τῆς κρατοῦσα,
„Κ' ἀκαταπαύστως πρὸς αὐτήν βλέπει δακρυρροοῦσα,
„Ἐν ὅσ' ἐν τέλει νὰ πεισθῇ, ἵνα ἀποφασίσῃ,
„Εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς αὐτὴν λαβοῦσα νὰ κρατήσῃ·

- „Τῆ ἔκελος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκτυλον εἶδεις.
 „Ἡ' ἔτε Μυρμιδόνεσσι πεφάσκειαι, ἢ ἔμοι αὐτῶ;
 „Ἡ' ἔτεν' ἀγγελίην Φθίης ἐξεκλυες οἶος;
 „Ζῶεν μὲν ἔτι φασί Μενoitιον, Ἀκτορος υἱόν.
 „Ζῶει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι, 15
 „Τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνεώτων.
 „Ἡ' ἔσὺ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
 „Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυροῦσιν, ὑπερδασίης ἔνεκα σφῆς;
 „Ἐξαῖδα, μὴ κεῖθε νόω, ἵνα εἶδομεν ἄμφω.
 Τὸν δὲ βαρυσθενόχων προσέφησ, Πατρόκλειεσ ἱππεῦ. 20
 „ὦ Ἀχιλλεῦ, Πηλῖος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
 „Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεδίηκεν Ἀχαιοῖσ.
 „Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πόρος ἦσαν ἄριστοι,
 „Ἐν νηυσὶν κίεσσι βεβλημένοι σὺτ' ἀμεινοί τε.

(3) Ὁ Ἀχιλλεὺς μ' ὅλον ὀπῆ εἶναι οὕτω μέγας ἦ-
 ρως καὶ καὶ Θεᾶσ υἱὸσ ὁμολογεῖ κάλιε τὴν θερμην του
 πρὸσ τὸν θεητόν πατέρα αὐτῆ ἀγάπην.

(4) Αὐτῆ ἡ ἀπορροφή ὁμολογεῖ οὐ μόνον τὸ πρὸσ τὸν Πά-
 τρολον τῆ Ποιητῆ φρόνημα, ἀλλὰ δεικνύει ἐνταυτῶ, καὶ
 ὅτι οἱ τοιῦτοι μεγάλοι ἄνδρες θεωρῶνται καὶ μετὰ θάνα-
 ὡσ ζῶντες.

(5) Ἡ ὁμιλία τῆ Πατρόκλου πρὸσ τὸν Ἀχιλλεῖα εἶ-
 ναι ἰσχυρὰ καὶ εὐφραστάη. Ὁ Ἀχιλλεὺσ εἶπεν αὐτῶ
 προτήτερα. „Ἡ τε θρηνεῖσ τὴν Ἀχαιῶν φθο-
 ράν κτλ., καὶ ἐπειδὴ ἡ κυρία τῶν δακρύων τῆ αἰτία
 εἶναι αὐτῆ, ὁ Πάτροκλοσ δίδει ἀπ' αὐτῆσ ἀρχὴν εἰσ τὸν
 λόγον τῆ λέγων „μὴ μέμφασαι τὸν θρηνον· κτλ.
 Τοῦτο λέγει ὁ Ποιητῆσ διὰ τῆσ λέξεωσ ἡμὴ νεμέσα!

- „Μὲ ταύτην ὅμοιος καὶ σὺ, Πάτροκλε, ἤδη κλαίεις,
 „Κ' ἐξ ὀφθαλμῶν σου ἀπαλὰ δάκρυα καταχέεις.
 „Ἐχεις δ' τοὺς Μυρμιδόνους τι ἵνα δηλοποιήτης;
 „Ἦτε ἐθέλεις εἰς ἐμὲ μόνου, τι νὰ μηνύσης;
 „Ἦκουσας, ἴσως, λυπηρὰν τινά που, ἀπὸ Φθίαν,
 „Σὺ μόνος, κ' ἔτι εἰς ἡμᾶς ἀγνωστοῦ ἀγγελίαν;
 „Ἄλλὰ κ' ὁ Ἄκτορος υἱὸς Μενόιτιος ὁ θεῖος,
 „Καὶ ὁ Πηλεὺς ἔτ' Αἰακοῦ ζῆ, λέγουσιν, ὁμοίως,
 „Τοὺς Μυρμιδόνους διοικῶν· ὁ τῶν ὀπίστων μόνου
 „Θάνατος, ἴδιον ἡμῖν πολὺν τὰ φέρη πόνου· (3)
 „Ἦτε θρηεῖς τὴν Ἀχαιῶν φθορὰν ἐπὶ τὰ πλοῖα,
 „Ἦν ἡ παράβασις αὐτῶν, τοῖς ἔφερ', ἡ βαροῖα.
 „Λέγε, μὴ κρύπτεις ἀπ' ἐμοῦ, τὴν τόσην σ' ἀθυμίαν,
 „Ἴνα ἐξεύρω καὶ ἐγὼ λύπης σου τὴν αἰτίαν.

Πρὸς τοῦτον δὲ ἀπὸ ψυχῆς τενάξας, σὺ βαθείως,
 Ἐλέγες, Πάτροκλ' ἱππασό· (4) ὦ Ἀχιλλεῦ Πηλείως!
 „Ἀπάντων κράτις Ἀχαιῶν· μὴ μέμφεται τὸν θρηῖνον
 „Καὶ τὰς δακρυῶν μου ῥοὰς, (5) ὑπὲρ κρατοῦ Ἑλλήνων.
 „Διότι ὄλ' ὑπὸ σκληρᾶς λύπης καταποιοῦνται,
 „Κ' ὑπὸ κινδύνου φοβεροῦ, μεγάλως ἀπειλοῦνται.
 „Ὅλ' οἱ αὐτῶν τῆς κρατιᾶς ἀνδρεῖοι, πληγωμένοι
 „Διὰ δοράτων καὶ βελῶν, κείνται δ' τὰς ναῦς κλειμμένοι

καὶ ὄχι ὡς τινες ἐξήγησαν αὐτὴν «μὴν ἐπιμένεις
 εἰς τὴν ὀργὴν σου κατ' Ἀχαιῶν» Ὁ Πάτροκλος
 δὲν ἦτον οὕτω ἀνόητος διὰ τὸ ἀρχίσῃ τοιωτοτρόπως τὸν
 λόγον τε ἐν ᾧ ἡ θερμὴ τῆς ψυχῆς τε ἔφεσις ἀπέβλε-
 πεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆ σκοπῆς τε.

- „Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερός Διομήδης. 25
 „Οὔτασαι δ' Οὔσευς δουρικλυτός, ἢ δ' Ἀγαμέμνων.
 „Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν οἴσῳ.
 „Τοὺς μὲν τ' ἴητροί πολυφάρμακοι ἀμφιπέονται,
 „Ἐλκε' ἀκείόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ.
 „Μὴ ἐμὲ γοῦν οὗτός γε λάβη χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις. 30
 „Αἶναρέτη· τίς σευ ἄλλος ὀνήσεται ὑψίγονός περ,
 „Αἶκε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λογὸν ἀμύνης;
 „Νηλεῖς· οὐκ ἄρα σοί γε πατήρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
 „Οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίθει Θάλασσα,
 „Πέτραι τ' ἡλίβατοι, ὅτι τοι νῆος ἐστὶν ἀπηγής. 35
 „Ἐξ δέ τινα φρεσὶ σῆτι θεοπροπῆην ἄλεεῖνεις,
 „Καὶ τινά τοι παρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,

(6) Οἱ Πάτροκλος ἐπαριθμῶν τῆς πληγωθέντας βασιλεῖς δὲν ἀναφέρει μῆτε πρῶτον τὸν Ἀγαμέμνονα, φοβόμενος μήπως τοῦτο τὸ εἰς τὸν Ἀχιλλεῦ μισητὸν ὄνομα ἀντηχῆν εὐθέως εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ τὸν βιάσῃ νὰ μὴ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τὸ λοιπὸν τῆς ὁμιλίας τῆς, μῆτε τελευταῖον, ὡς προβλέπων ὅτι ἡμπορεῖ νὰ ἐρεθίσῃ μᾶλλον τὴν ὀργὴν τῆς· ἀλλὰ μιγνύει καὶ συγχέει αὐτὸ μὲ τὰ τῶν ἄλλων διὰ νὰ περάσῃ, ἢ οὕτως εἶπω, χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ, καὶ διὰ νὰ μετριάσῃν τὰ προηγούμενα καὶ τὸ ἐπόμενον, τὸ μῖσος ὅπῃ ἡμπορεῖ νὰ ἀνανείωσῃ αὐτὸ εἰς τὴν καρδίαν τῆς, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν προσφέρει τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως τέτου καὶ χωρὶς τινος ἐπιθέτω.

(7) Ἡ λέξις, Αἶναρέτης, ὡς ἐκφράττεται ὁ Ποιητής, συμφωνεῖ, καθὼς σοχάζομαι, μὲ τὴν παρ ἡ-

- „Ὁ Διομήδης, ὁ υἱὸς Τυδίδος ὁ ἀνδρείος,
 „Ὁ, τ' Ὀδυσσεὺς ὁ ἰσχυρὸς ἀκουτιζης, ὁμοίως·
 „Ὁ Ἀγαμέμνων σὺν αὐτοῖς, (6) καὶ ὁ ἀνδρεικωμένος
 „Εὐρύπυλος, εἰς τὸν μηρὸν εἶναι τετοξευμένος·
 „Καὶ πάντες ἐκ τῶν Ἱατρῶν ἤδη περιποιῶνται,
 „Ὅττινες τὰς πληγὰς αὐτῶν, ν' ἰάσων ἀσχολοῦνται.
 „Σὺ δὲ σκληρὸς, ὦ Ἀχιλλεῦ, κ' ἄκαμπτος πάντη εἶσαι·
 „Δὲν παραιτεῖς σου τὴν ὄργην, εἰς οἴκτου δὲν κινεῖσαι.
 „Εἴθε, μηδέποτε ὄργην τοσοῦτω ἐλευθρίαν,
 „Ἐμοῦ συλλαβὴ ἢ ψυχὴ, τῇ ἐδικῇ σ' ὁμοίαν.
 „Τῆς σῆς ἐνδόξου ἀρετῆς κ' ἰσχύος τὸ μέγιστον,
 „Δώθῃ σοι, μόνου πρὸς κακὸν νὰ χρησιμεύῃ ἄλλων; (7)
 „Τίν' ἄλλον τῶν μεταγεννῶν διὰ νὰ ὠφελήσῃς
 „Προσμένεις, ἂν σ' τοὺς Ἀχαιοὺς τῶρα δὲν βοηθήσῃς,
 „Ἐν ἀποβάλλῃς τὴν φθορὰν αὐτῶν τὴν ὀλεθρίαν,
 „Μὴ τὴν γεναίαν σου ψυχὴν, καὶ χεῖρα τῆς ἀνδρείαν;
 „Ἀσπλαγγε! οὐδ' ὁ ἵππαστῆς Πηλεὺς ἐγέννησέ σε,
 „Οὔτε ἢ Θέτις ἢ θεὰ ἔκυοφίρησέ σε·
 „Ἄλλ' ἔτεκέ σ' ἢ φοδερὰ θάλασσα καὶ ἄγρια,
 „Τραχεῖς τε βράχοι κ' ὑψηλοὶ· διό σου ἢ καρδίαν
 „Οὔτω ὠμὴ ναι κ' ἢ ψυχὴ. Ἄκίσως δὲ μαυτεῖαν
 „Τινά ν' ἐκκλίνῃς λυπηρὰν ἐθέλεις, τὴν ὁποίαν
 „Ἡ μήτηρ σου ἢ σέβαστῃ Θέτις φανέρωσέ σοι,
 „Ἐκ μέρους τοῦ θεοῦ Διὸς ἐκοινοποίησέ σοι,

μῖν συνηθιστομένην ἐκφρασίαν „κατὰ δυσυχίαν με-
 γάλως.“ Καὶ τῷ ὄντι, δὲν εἶναι τρομερώτερον, ὡς
 τὸ νὰ εἶναι τις μέγας πρὸς δυσυχίαν τῶν ἀνθρώπων.

- „ Ἀλλ' ἐμὲ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλου λαῖν ὕπασσον
 „ Μυρμιδόνων, ἣν που τι φῶϊος Δαναοῖσι γίνομαι.
 „ Δὸς δέ μοι ὤμοιῖν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι, 40
 „ Αἰκ' ἐμὲ σοι ἴσκοντες ἀπόσχονται πολέμοιο
 „ Τρωῆες, ἀναπνεύσωσσι δ' ἀρήϊοι υἱὲς Ἀχαιῶν
 „ Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπαυσις πολέμοιο.
 „ Ρεῖα δ' ὀκμηῆτες κεκμηῆτας ἀνδρας αὔτῃ
 „ Ὡσοίμεν ποτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων. 45
 Ὡς φάτο λισσόμενος, μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελεν
 Οἱ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκῦς Ἀχιλλεύς.
 „ Ὡς μοι, διογενὲς Πατρόκλεις, οἶον ἔειπες;
 „ Οὔτε θεοπροπίας ἐμπόζομαι, ἣν τινα οἶδα, 50
 „ Οὔτε τί μοι παρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ.
 „ Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει,
 „ Ὅππότε δὴ τὸν ὁμοίου ἀνὴρ ἐθέλησιν ἀμέρσαι,
 „ Καὶ γέρας ἄψ ὀφελέσθαι, ὅτε κράτει προσιδέηαι.
 „ Αἰνὸν ἄχος τό μοι ἴσιν, ἐπεὶ πάθον ὄλγεα θυμῷ. 55

(8) Οἱ Πάτροκλος ἐκφράττεται περὶ ἑαυτοῦ μὲ τὴν ἀνήλικσάν τω σεμνότητα, καὶ μὲ τὰς ἰδίας λέξεις ὅπῃ τῷ εἶπεν ὁ Νέτωρ εἰς τὴν Α ῥῶδ. Εἰκφράττεται δὲ οὕτως διότι ὁ Ἀχιλλεύς μόνον καὶ ὕδεις ἄλλος ἐδύνατο νὰ δώσῃ τέλειον φῶς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν.

(9) Δὲν ἤμπορεῖ ὁ Ἀχιλλεύς ν' ἀποφασίσῃ διὰ νὰ ἐκφράσῃ τοῦ Ἀγαμέμνονος τὸ ὄνομα, τόσῳ μεγάλον εἶναι τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος τῆς.

„ Ἐμὲ ταχέως πέμψου κῆρ, μὲ τὸν ἀνδρειωμένου
 „ Τῶν Μυρμηδόνων σου στρατὸν, ἐκεῖ, συνωδευμένον·
 „ Ἴσως καὶ δυναθῆαι τι πῶς καλὸν νὰ κατορθώσω,
 „ Καὶ φῶς μικρὸν εἰς τοὺς μαχητὰς τῶν Ἀχαιῶν νὰ δώσω. (8)
 „ Δός μοι καὶ τὰ λαμπρά σου δὲ ὄπλα ἕνα ἐνδύσω,
 „ Ὅπου ἂν μ' ἴδουν ὑπ' αὐτὰ οἱ Τρῶες νὰ ὀρμήσω,
 „ Νομίζοντές μ' ὅτ' εἶσαι σὺ, ἴσως ἀποτραπῶσι,
 „ Κ' οἱ δακόμεν' Ἀχαιοὶ οὕτω ἀναψυχθῶσι.
 „ Διότ' ἀνσπᾶντις μικρὰ, εἰς τῶν μαχῶν τῆν ζάλην,
 „ Σ' τοὺς πολεμοῦντας προξενεῖ ὠφέλειαν μεγάλην·
 „ Καὶ Μυρμηδόνων, ὁ στρατὸς, ὄντων ἀναπαυμένων,
 „ Ὀρμῶν κατὰ Τρωαδῆων τῶν κεκοπιασμένου,
 „ Ευκόλως δύνανται αὐτοὺς ὑπίσω νὰ κτίσῃ,
 „ Κ' ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ σκηνὰς ἅμα ν' ἀποσοβίσῃ.

Ταῦτα, αὐτὸν παρακαλῶν, ὁ ἄφρων ἐλαλοῦσε,
 Ὡς ἀγνοῶν ὅτ' ἑαυτοῦ τὸν θάνατον ἔζητοῦσε.

Ὁ δὲ ταχύπους Ἀχιλλεὺς, πολλὰ ἀδημονήσας,
 Ἄντεπεκράθη πρὸς αὐτόν· „ Φεῦ! Πάτροκλε (φωνήσας)

„ Φεῦ μοι! τί τόλμησας ν' εἰπῆς; Ἐγὼ οὔτε φροντίζω
 „ Περὶ προφητειῶν, τινα αὐτῶν εἰὼν γνωρίζω·

„ Οὔτε ἡ μήτηρ μου, θεὰ Θέτις ἡ σέβασμία,
 „ Ἐκ μέρους μ' εἶπε τι Διός· ἀλλὰ μου ἡ καρδία

„ Λυπεῖται μὲ ὑπερβολὴν, ὅπταν ν' ἀδικήσῃ
 „ Ἐκείνος θέλῃ ὁ ἀνὴρ (9) καὶ νὰ καταφρονήσῃ

„ Τὸν ὁμοίου τῷ, ὀφαιρῶν γέρας μου, τὸ ὅποιον
 „ Ὡς πράξεών μου ἴμοισθ' ἡμ' εἰδόθῃ καὶ βραβεῖον,

„ Διότι ἄρχει τῶν λοιπῶν. Αὐτ' εἰν' ἡ μόν' αἰτία
 „ Ὅφ' ἣς σπαράττεται σκληρῶς εἰς τὸ σῆθος μ' ἡ καρδία.

- „Κούρην, ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀγαυῶν,
 „Δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
 „Τὴν ἄψ' ἐκ χειρῶν ἔλετο κορείων Ἀγαμέμνων
 „Ἀτρείδης, ὡσεὶ τιῶν ἀτίμητον μετανόσῃν.
 „Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι εἰάσομεν· οὐδ' ἄρα περὶ νῦν 60
 „Ἀσπερχεὺς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσὶν ἤτοι ἔφην γε
 „Οὐ πρὶν μνησθῆναι καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὅπότεν δῆ
 „Νῆας ἐμὰς ἀψίκηται αὐτῆ τε, πτόλεμός τε.
 „Τύνη δ' ὡμοῖον μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δύθει,
 „Ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι· 65
 „Ἢ δῆ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιδέδηκε
 „Νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥήγμινι θαλάσσης
 „Κελιάται, χώρης ὀλίγην ὅτι μοῖραν ἔχοντες,
 „Ἄργοιοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέδηκε,
 „Θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσασουσι μέτωπον 70
 „Ἐγγύθει λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες, ἐναύλους

(10) Τὸν ἴδιον τῆτος λόγος εἶπε καὶ πρὸς τὸν Τελαμώνιον Αἴαντα ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν τῇ I. ῥψδ. ἀπὸ Ἰδε ὑποσημειώσιν 143.

(11) Ὁ Ἀχιλλεὺς διατηρεῖ τὸν ἀδυσώπητον χαρακτῆρα του καὶ ἐν ᾧ κατανεύη εἰς τὴν δέησιν τοῦ Πατρόκλου καὶ ἐκτελεῖ τὴν αἰτησίαν του· τοῦτο δὲ, διὰ νὰ δεῖξη ὅτι ὄχι διὰ τὰς δεήσεις κατακείθεται, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὄργη δὲν ἠμπορεῖ νὰ διαρκῆσῃ αἰωνίως, καὶ ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι θέλει παύσαι τῆς ὄργης του ὅταν ἰδῇ τὸν κίνδυνον ἐπαπειλῶντα καὶ τὰ ἰδιότατα κλοῖα.

(12) Αὕτη ἡ μεγάλη περὶ ἑαυτοῦ ἰδέα, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ τῶν ἑξῆς λόγων, δὲν εἶναι πακῶς τῶς ἐμελιωμένη, ἐπειδὴ ἐκεῖνο ὅπῃ λέγει ἐνταῦθα

- „Διότι ἔπαθον πολλά· τὴν νείαν δ', ἦν Ἀργείων
 „Μοὶ ἴδωκαν οἱ μαχηταὶ συμφώνως ὡς βραβεῖον,
 „Κ' ἦν μὲ τὸ δόρυ μου ἐγὼ εἶχον ἀπεκτιμημένην,
 „Πόλιον πορθήσας τὴν σερόφως περιτετελισμένην,
 „Ἀφήρπατέ μου ἐκ χειρῶν, υἱὸς ὁ τοῦ Ἀτρείως
 „Ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς, θελήσας με, θαρσέως,
 „Ὡς ἕνα τῶν αὐτιδανῶν ἵνα καταφρονήσῃ,
 „Κ' ὡς ἀκατάστατον τινα κ' αἰσχρὸν, ἢ ἐξουθενήσῃ. (10)
 „Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν αὐτὰ ἤδη, ὡς προσυμβάντα·
 „Δὲν ἔμπορεῖ τις εἰς ὀργὴν νὰ ἐπιμένῃ πάντα,
 „Ἄν κ' ἐγὼ εἶπον, ὅτι πρὶν εἶ τὰ ἰδικά μου πλοῖα
 „Νὰ φθάσ' ἢ μάχη, καὶ βοή πολέμου ἢ βαρεία
 „Δὲν θέλει εἶναι δυνατὸν ποτὲ ἢ ἀποφασίσω
 „Τὴν κατ' Ἑλλήνων μου ὀργὴν διὰ νὰ παραιτήσω.
 „Ἐὶ δὲ μου ὄπλα τὰ λαμπρὰ λαβῶν, (11) τοὺς Μυρμιδόνας
 „Ὀδήγει, τοὺς εἰς τῶν μαχῶν προθύμους τοὺς ἀγῶνας
 „Ὅπου ὡς νέφος μελανόν, τῶν Ἀχαιῶν τὰ πλοῖα,
 „Ἐκύκλωσαν Τρωαδῆτων κρατεύματα τ' ἀνδρεία·
 „Οἱ δ' Ἑλληγες ἐκ τῆς ὀρμῆς τούτων βεβιασμένοι,
 „Κ' ἐκ μέρους τοῦ αἰγιαλοῦ ὄντες περικλεισμένοι,
 „Ὀλίγον τόπον ἔτι γῆς ἔχουσι· τὸ δὲ πλήθος
 „Ὀρμᾶ, τῶν Τρώων, κατ' αὐτῶν, μ' εὐθαρρῦμμένον σῆθος,
 „Τὸ μέτωπόν μου ἐπειδὴ τῆς περικεφαλαίας
 „Ἐγγυὸς δὲν βλέπου (12) τῆς σφοδρῶς λαμπούσης καὶ ἰωραίας·

Σα, ὅτι δηλ. ἡ μόνη τῶν ὄπλων αὐτῆ λάμψις εἶναι ἰ-
 πανὴ νὰ τρέψῃ τὴν Τρῶαν εἰς φυγὴν, ἀκολουθεῖ τῷ ὄν-
 τι μετ' οὐ πολὺ.

- „Πλήσειαν νε νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
 „Ἦπια εἰδέει· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
 „Οὐ γὰρ Τυδείδω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
 „Μαίνεται ἐγχείη, Δαιαῶν ἀπο λοιγὸν ἀμῦναι· 75
 „Οὐδέ πω Ἀτρείδω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος,
 „Ἐχθρὸς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἐκτορος ἀνδροφόνου
 „Τρωσὶ κελεύουτος περιόγυται· οἱ δ' ἀλαλητῶ
 „Πᾶν πεδίου κατέχουσι, μόχῃ νεκῶντες Ἀχαιοῦς.
 „Ἀλλὰ καὶ ὧς, Πάτροκλε, νεῶν ἀπο λοιγὸν ὀμύων 80
 „Ἔμπεσ' ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
 „Νῆας ἐμπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόσου ἔλωνται.
 „Πεῖθεο δ, ὧς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θεῶν,
 „Ὡς ἂν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄροιο

(13) Καθὼς θέλει συμβῆ τοῦτο ὀλίγωρα ὡς θέλει ἴδομεν εἰς τὴν Φ. ῥψδ. ἐκ τῶν λόγων τῆ Ξάνθου ποταμῆ πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

(14) Ταῦτα λέγει ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ τὰ ἐκδιπνηθῆ διὰ τὴν καταφρονητικὴν ὁμιλίαν ὅπῃ ὁ Διομήδης περὶ τὸ τέλος τῆς I. ῥψδ. μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πρέσβειων ἔκαμε πρὸς Ἀγαμέμνονα εἰκῶν. „Εἶθ', Ἀγαμέμνων βασιλεῦ· κτλ. (Ἴδε I. ῥψδ. Σλδ. 127) ἢ ὅποια ἔφθασεν εἰς τὰς ὦτα αὐτῆ.

(15) Αὕτη εἶναι πικρὰ λοιδορία κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, τὸν ὅποῖον παριστάνει δειλὸν, διότι δὲν σπεύδει εἰς τὴν μάχην ἵνα ἐγκαρδιώσῃ τὰ στρατεύματα

„Κ' ὁ Ἀγαμέμνων βασιλεὺς, υἱὸς ὁ τοῦ Ἀτρείως,
 „Εἴνευς μ' ἂν ἦν καὶ προσηγῆς, ἐν τάχει καὶ βεβαίως
 „Ὁ Τρώων ἔμελε στρατὸς ὀπίσω νὰ ὀρμήσῃ,
 „Καὶ φεύγον, μὲ τὰ τῶν νεκρῶν σώματα, νὰ γεμίσῃ
 „Τὰς ρεναῖς τάρρους ποταμοῦ· (13) ἀντὶ νῦν κυκλωμένου
 „Νὰ ἔχ' Ἑλλήνων τὸν στρατὸν, καὶ περισφριγμένου.
 „Εἰς τοῦ Τυδέως τοῦ υἱοῦ παλάμας τὰς ἀνδρείας,
 „Τὸ δόρυ δὲν ἐνθουσιᾷ, (14) ἵνα ἐκ τῆς ἀγρίας
 „Ρύσῃ φθορᾶς τοὺς Ἀχαιοὺς. τὴν τοῦ υἱοῦ Ἀτρείως
 „Δὲν ἤκουτα ἔτ' ἐχθρικὴν φωνὴν· (15) ἀλλὰ βαρέως
 „Τοῦ ἀνδροφύου περηχεῖ Ἔκτορος, ἐκφωνοῦντος,
 „Καὶ τὸν στρατὸν τοῦ εἴ τὴν ὀρμὴν ἀπαύσιως ἐμψυχοῦντος·
 „Ὅτινες μετὰ φοβεροῦ θορύβου ἐν ᾧ κινεῖνται,
 „Σ' τὴν πεδιστῆρος πᾶσαν γῆν σιγμαίως ἐφαπλοῦνται,
 „Ἀγρίως κατὰ τοῦ στρατοῦ Ἑλλήνων ἐφορμῶντες
 „Κ' εἰς τὰς τῆς μάχης συμπλοκαῖς σκληροῦς αὐτοὺς ναιῶντες·
 „Ἀλλ' ὅμως, Πάτροκλ', ἐπ' αὐτοὺς ὀρμησον ἐν ἀνδρείᾳ·
 „Καὶ σῶσον ἀπὸ τῆς φθορᾶς, τῶν Ἀχαιῶν τὰ πλοῖα.
 „Σπεῦσον γενναίως, ἵνα μὴ τὰ πλοῖα πυρπολήσουν,
 „Καὶ τὴν ἐπάνοδον ἡμῶν τὴν ἐφετῆν κωλύσουν. (16)
 „Πλὴν ἵνα, δόξαν καὶ τιμὴν μεγάλην νῦν ἐπίσης,
 „Νὰ δώσουν μοι οἱ Ἀχαιοὶ ἅπαντες, ἐνεργήσης,

αὐτῆ· Ἄλλ' εἶναι πληγωμένος; τοῦτο δὲν βλέπει· ὁ
 γενναῖος ἀρχιστράτηγος, εἰς τὰ ἔσχατα τῆς κινδύνου, κα-
 θὼς εὐρίσκονται νῦν οἱ Ἕλληνες, ὀφείλει νὰ ἀποθάνῃ
 ἐπὶ τὸν τόπον τῆς μάχης μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν του.
 (16) Δὲν πέμπει τὸν Πάτροκλον ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ

- „Πρὸς πάντων Δαναῶν, ἀτὰρ οἳ περικαλλέα κούρην 85
 „Ἄψ ἀπονάσσωσιν, ποτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
 „Ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἔναι πάλλιν* εἰ δέ κεν αὐτοὶ
 „Δῶν κῦδος ἀρέσθαι ἐρέγδουπος πόσις Ἡΐρης,
 „Μὴ σύγ' ἀνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμιζέειν
 „Τρωτὶ φιλοπταλέμοισιν* ἀτιμώτερον δέ με θήσεις. 90
 „Μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δῆϊοτῆτι,
 „Τρῶας ἐναιρόμενος, ποτὶ Γῆλιου ἡγεμονεύειν*
 „Μὴ τις ἀπ' Οὐλύμποιο Θεῶν ἀειγενεταῖων
 „Ἐμβήη* μάλα τοὺς γε φιλεῖ ἐκάεργος Ἀπόλλων*
 „Ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὴν φάος ἐν νύεσσι 95
 „Θείης, τοὺς δὲ ἔσν πεδίου καταδῆριάσθαι*

τῶν Τρῶων μὲ τὰ ὄπλα του, εὐσπλαγχνία κινύμενος
 διὰ τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ φοβόμενος νὰ μη κίψουν οἱ ἔχθροὶ
 καὶ τὰ ἔδικά του κλοῖα καὶ ἔπειτα δὲν ἤθελεν ἡμπορῆ
 νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

(17) Ἀλλὰ, τοῦτο ὑπισχέθησαν αὐτῷ οἱ Ἕλληνες,
 αὐτὸς δὲ τὸ ἀπέβαλλε· ἰδὲ λοιπὸν ἀνισότης φανερὰ εἰς
 τὰ ἦθη τῆ Ἀχιλλείως· (εἶπον τινες τῶν αὐστηρῶν ἐκεί-
 νων Κριτικῶν). Ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆτο ἐλανθάσθησαν μεγά-
 λως. Οἱ Ἀχιλλεὺς μένει πάντοτε φιλόδοξος· ὅταν ἀ-
 πέβαλε ταύτην τῶν Ἑλλήνων τὴν προσφορὰν, οἱ
 προσφέροντες δὲν ἦσαν ἀλόμι εἰς κακίην κατάγασιν* ὁ-
 ρεν θέλει νὰ δεχθῆ ταῦτα ὅταν τὸς ἰδῆ εἰς τὸν ἔσχατον
 βαθμὸν, καὶ ἐκδιηθῆ διὰ τῶν μεγάλων τῶν χαμῶν.

(18) Οἱ Ἀχιλλεὺς δὲν θέλει μήτε λαμπρὰν νίκην
 νὰ κριῆσῃ ὁ Πάτροκλος μήτε νὰ φονευθῆ εἰς τὴν μά-
 χην, τὸ ὁποῖον φοβεῖται ὅτι ἡμπορεῖ νὰ συμβῆ ἂν ὁ
 φίλος του δώσῃ καιρὸν εἰς τὰς Τρῶας νὰ καταλάβουν
 ὅτι ὁ μαχόμενος δὲν εἶναι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀλλ' ὁ Πάτρο-
 κλος ὑπὸ τῶν ὄπλων ἐκείνου.

„Καὶ ἐνταῦτ' ἴδ' ἄπ' ἐμὲ κόρη ἀφρημένῃ
 „Νὰ μ' ἀποδώσουν, μὲ λαμπρὰ δῶρα συνωδευμένῃ, (17)
 „Ἀκουσον ἤδ' ἐν προσοχῇ, τὰ ὅσα σοὶ λαλήσω,
 „Καὶ πείσθητι εἰς ὃ, τι νῦν θέλει σὲ νοηθῆσαι.
 „Ὅταν τοὺς Τρώων μαχητὸς ἀπὸ τὰ πλοῖα τρέψῃς,
 „Ἄφες αὐτοὺς, κ' ὅπισθ' εὐθύς σπεῦσον νὰ ἐπιστρέψῃς. (18)
 „Ἄν Ἦρας δ' ὁ βρουτοποιὸς ἀνὴρ νὰ σὲ τιμήσῃ
 „Πλείου θελήσῃ, καὶ τὴν σὴν δόξαι νὰ ἐπαυξήσῃ,
 „Μὴ τὴν πολεμικὸν στρατὸν Τρωαδίτων θελήσῃς
 „Ἴνα δαμάσῃς δέχ' ἐμοῦ, μήπως μὲ ἀτιμῆσῃς. (19)
 „Μὴδ' ἢ μεγάλη σου χαρὰ, εἰάν νενικημένους
 „Τοὺς Τρῶας ἴδῃς, κ' εἰς φυγὴν ὀπίθην τετραμμένους,
 „Ἄς σ' ἐρεθίσῃ τὴν ἔρμην νὰ ἐξακολουθήσῃς,
 „Κ' εἰς εἰς τὴν Τρωάδ' αὐτοὺς, φονεύων, νὰ ὠθήσῃς
 „Μήπως Θεὸς τις κατὰ σοῦ ἀείδιος ὀρμήσῃ
 „Ἐκ τοῦ Ὀλύμπου, ἐν' αὐτοὺς φεύοντας βοηθήσῃ
 „Διότ' Ἀπόλλων ὁ λαμπρὸς ὑπὲρ αὐτῶν φροντίζει,
 „Κατὰ πολλὰ τοὺς ἀγαπᾷ, καὶ τοὺς ὑπερασπίζει.
 „Ἄλλο τὰς ναῦς ἐκ τοῦ δεινοῦ κινδύνου ὅταν σώσῃς,
 „Κ' εἰς τὸν στρατὸν τῶν Ἀχαιῶν, φωτὸς ἀκτῖνα δώσῃς,
 „Στρέφου ὀπίσω· κ' οἱ λοιποὶ ἄφες νὰ πολεμῶσι
 „Κ' ἐπὶ τὴν πεδιάδ' αὐτοὺς, νὰ ἐξακολουθῶσι.

---

(19) Κατὰ δύο τρόπους φοβεῖται ὁ Ἀχιλλεὺς μήπως τῷ προξενήσῃ ἀτιμίαν ὁ Πάτροκλος· καὶ ὡς νικητὴς καὶ ὡς νικημένος· ὡς νικητὴς μὲν, ἐπειδὴ ἐλευθερωμένοι οἱ Ἕλληνες μὲ τελειότητα ἀπὸ τὸν κίνδυνον δὲν θέλει τῷ ἀποδώσαν μῆτε τὴν Βρισηίδα, μῆτε θέλν

„Αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
 „Μῆτε τις οἷν Τρώων θάνατον φύγοι ὅσσοι ἔασι,
 „Μῆτε τις Ἀργείων, κούρην δ' ἐκδύμεν ὕλεθρον
 „Ὅφρ' οἷοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύοιμεν. 100

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.

Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
 Δάμνα μιν Ζηνός τε νόος, καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
 Βάλλοντες· δευρὴν δὲ περὶ κρατόφοισι φαεινὴ
 Πύληξ βαλλομένη καυαχὴν ἔχε· βάλλετο δ' αἰεὶ 105
 Καπρῶλαρ' εὐπόιήθ'· ὁ δ' ἄριστον ὤμον ἔκαμνε,
 Ἐμπεδον αἰεὶ ἔχων σάκος αἰόλου· οὐδὲ δύνατο
 Ἀμφ' αὐτῷ πελεμίζαι, ἐρείδοντες βελέεσσιν·

φροντίσει πλέον νὰ τὸν ἐξιλεώσων μὲ δῶρα· ὡς νικη-
 μένος δὲ, ἐπειδὴ θέλει ἀφήσῃ τὰ ὄπλα τῆ εἰς τὰς χεῖ-
 ρας τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐνταυτῷ θέλει κατηγορηθεῖ ὁ
 Ἀχιλλεὺς διὰ τὸν θάνατον τῆ φίλυ τυ.

(20) Ἰδὲ φρόνημα εἰς τὸν χαρακτήρα τῆ Ἀχιλλέως
 οἰκειότατον· μισεῖ τόσον τὲς τε Ἕλληνας ὡς καὶ τοὺς
 Τρῶας, ὧστε ἤθελε νὰ ἔχῃ μόνος τὴν δόξαν τῆς κορθῆ-
 σεως τῆς Τρωάδος. Ἐκ τούτου λοιπὸν φαίνεται πάλιν,
 ὡς καὶ ἀλλαγῆ εἴρηται, ὅτι ὁ Ἥρωε ἐνὸς ποιήματος
 δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ παριστάνηται ἀγαθοκαρδὸς, διό-
 τι τοιοῦτος τις δὲν εὐχεται ποτὲ παρομοίαν εὐχὴν. Ὁ
 Ἀχιλλεὺς εἶναι Ἥρωε ἄδικος καὶ κακὸς, ἢ κακία του
 ὅμως κρύπτεται ὑπὸ τὴν λάμψιν τῆς μεγίστης ἀνδρείας.
 Τινὲς τῶν Κριτικῶν ἠθέλησαν ἵνα ἀποβάλλουν ἐκ τοῦ
 Ἡμιμένου τὰς κατάραι αὐτῆ ταύτας ὡς κολὰ αὐστηράς

„Εἶθε, Ζεῦ πάτερ, Ἀθηνᾶ, καὶ ἔνδοξε Ἀπόλλων!
 „Τὸν θάνατον μὴ φύγη τις, οὔτε τῶν Τρώων ἔλων,
 „Οὔτε Ἑλλήνων τῶν ἐδῶ (20)· ἡμεῖς δὲ νὰ σωθῶμεν
 „Ὀλέθρου τοῦ φθοροποιῦ, καὶ νὰ ἐξιωθῶμεν,
 „Μόνοι ὀρμιῦντες κατ' ἐχθρῶν, διὰ χειρὸς ἀνδρείας
 „Τειχίσματα τὰ ἱερὰ νὰ φθειρώμεν τῆς Τροίας.

Τοιαῦτ' ἀλλήλοισ μὲν αὐτοὶ ἔλεγον· ὁ δὲ Αἴας

Ἐτενοχωρεῖτο περισσῶς, ἀπὸ τε τῆς βιαίας
 Βελῶν βολῆς τῶν κατ' αὐτοῦ, ἅμα ἀπὸ τῆς θείας
 Διὸς Θεοῦ καταδρομῆς, καὶ ἀπὸ τῆς ἀγρίας
 Καὶ αὐστηρᾶς ἐχθρῶν ὀρμῆς, βιαίως ἐμπίπτόντων,
 Καὶ πάντοθεν νὰ τὸν κτυποῦν ἠσυχολημέων ὄντων.
 Ἐπὶ τοὺς μύνηγας αὐτοῦ ἠ̄ περικεφαλαῖα,
 Ἦχον μέγαλον ἠ̄ λαμπρὰ, ἐποίει, καὶ ὠραία·
 Διςτ' ἀπαύτως ἐπ' αὐτὴν τὰ βέλη ἐπετοῦσαν
 Ἐ' εἰς τ' ἀσπίδίσκια αὐτῆς τὰ εὐμορφα κτυποῦσαν.
 Ὠμὸς του ὁ ἀριστερὸς πολὺ τὸν ἐνοχλοῦσε,
 Διότι πάντα τὴν λαμπρὰν ἀσπίδα ἐκρατοῦσε·
 Καὶ μ' ὅλον τοῦτο οἱ ἐχθροὶ, ἐν ᾧ τὸν ἐκτυποῦσαν·
 Μὲ βέλη ἀπὸ πανταχοῦ, πάλιν δὲν ἠ̄μποροῦσαν
 Νὰ τὸν βιάσουν, τὸ κερδὸν βῆμα του νὰ κινήσῃ,
 Καὶ εἰς αὐτοὺς, ὑποχωρῶν, τὸ πλοῖον νὰ ὀφίση†

διὰ τῆς ὁποίας ἐδήλωσαν ὅτι μήτε τῆ Ἀχιλλείως τὰ ἠ-
 ση μήτε τῆ Ποιητῆ τὸ πνεῦμα ἐγνώρισαν. Ἴδε ὅσα
 περὶ τούτου λέγει ἐν διεξόδῳ ὁ ἀοιδίμος Εὐστάθιος. Σλδ.
 1047.

Αἰεὶ δ' ὀργαλίῳ, ἔχειτ' ἄσθματι· καθδὲ οἱ ἰδρῶς
 Πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πη εἶχευ 110
 Ἀμπνεῦσαι· πάντα δὲ κακὸν κακῷ ἐσήρικτο.

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ο'λύμπια δώματ' ἔχουσαι,
 Ὅπως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.

Ἐκτῶρ Διάντος δόρυ μέλιον ἄγχι παραστῆς
 Πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὀπισθεν. 115
 Ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Λίας
 Πηλ' αὐτῶς ἐν χειρὶ κολόν δόρου· τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
 Αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.

Γυνὼ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥέγγέν τε
 Ἔργα Θεῶν, ὃ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μνῆα κείρει 120
 Ζεὺς ὑψιδρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βεβλήτο νίκην.
 Χάζετο δ' ἐκ βελέων· τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
 Νηὲ θοῆ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέση κέχυτο φλόξ.

(21) Πόσω λαμπρὸς δεικνύεται καὶ διὰ τῆς περιόδου ταύτης ὁ χαρακτήρ τοῦ Διάντος! Οὗτος ὁ ἥρωας ἔχει ἐναντίοντε ὄλως τοὺς Τρῶας καὶ τὸν ἴδιον αὐτὸν Δία, καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν ὑποχωρεῖ προτιήτερα παρὰ μόνον ὅταν ἔγινε τὸ δόρυ τυ ἄχρηγον. Ο' δὲ Ποιητὴς φειδόμενος αὐτοῦ, δὲν λέγει μῆτε ὅτι ἔφυγε, μῆτε ὅτι ὑπεχώρησεν, ἀλλὰ ἐμακρύνθη ἀπὸ τὴν ὀρμὴν τῶν βελέων.

Ἀλλὰ ἀσθμαίνων, τὴν σκληρὰν μάχην ἠκολουθοῦσε,
 Καὶ τὰς ἐμπτώσεις τῶν ἐχθρῶν γενναίως ἀπωθοῦσε.
 Ἀπὸ ἰδρωῖτα τὸν πολὺν καὶ πάντοθεν, βρεγμένα
 Τὰ μέλη σώματος αὐτοῦ ἦσαν τ' ἀυδροειωμένα.
 Νὰ ἀναπνεύσ' οὔτε σιγμῆς δὲν εἶχευ εὐκαιρίαν,
 Διότι πάντοθεν μ' ὄρμην πολλὰ σφοδρὰν κ' ἀγρίαν,
 Πάντα, κακὸν ἐπὶ κακῷ ἄπαυσ' ἀκολουθοῦσε,
 Καὶ μὲ κινδύνου ἀπειλὰς σφοδρὰς τὸν ἐκλονοῦσε.

Τώρα δὲ εἶπατέ μοι Σεῖς, Κόραι Κροκίδου Μοῦσαι,
 Αἱ ἐπ' Ὀλύμπῳ τὰ λαμπρὰ δώματα κατοικοῦσαι·
 Πῶς πρῶτον φλόξ τοῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς ἢ ὀλεθρία,
 Εἰς τοῦ κρατοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἐνέπεσε τὰ πλοῖα.

Τοῦ Αἴαντος πλησίον οὖν ὁ Ἔκτωρ τότε ὠρμήσας,
 Μὲ ἕξφοσ τὸ μακρὸν αὐτοῦ ἀπέκαψε κτυπύσας,
 Τὸ ἐκ μελίας ξερεὸν δόρυ του κ' ἐκταμμένον,
 Ὅπισθεν, παρὰ τὸν καυλὸν, ὅπου συνηροσμένον
 Τὸ ξύλου ἦν εἰς τὴν αἰχμὴν· κ' ὁ Δίας μὲν τὸ δόρυ
 Ματαίως ἐν χειρὶ αὐτοῦ κολοσσωμένον ἴφορει·
 Ἡ δὲ αἰχμὴ μακρὰν αὐτοῦ, ἐπὶ τὴν γῆν πεσοῦσα
 Ἡΐχησεν, ὅπο τὸν καυλὸν ἀποκομμένη οὔσα.
 Τοῦ Αἴαντος δὲ ἡ ψυχὴ τότε πληροφόρηθη
 Ὅτ' ἦσαν ἔργα τῶν Θεῶν ταῦτα, καὶ ἐξεπλήχθη·
 Γνοὺς ὅτι Ζεὺς ὁ κραταιὸς ὄλας του τὰς γεναίας
 Πράξεις πολέμου καὶ βουλὰς, παντάπασι ματαίας
 Δεικνύει καὶ ἀνωφελεῖς· (21) Θέλων νὰ συνεργήσῃ
 Ἴνα ἡ Τρώων κρατιὰ τὴν Ἀχαιῶν νικήσῃ.
 Ὅθεν ἄμακρυνθ' ἐκ τῆς ὄρμης βελῶν τῶν ἐναυτίων·
 Οἱ δὲ ἐχθροὶ φθοροποιὸν πῦρ ἔβαλον εἰς τὸ πλοῖον,

Ὡς τὴν μὲν πρῶμην πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
Πηρῶ πληξάμενος Πατρόκληα προσέειπεν· 125

„Ὅρσεο, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἵπποκέλευθε·

„Λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς θηίοιο ἔρωήν·

„Μὴ δὴ νῆας ἔλωσι· καὶ οὐκέτι φικτὰ πέλωνται·

„Δύσπεο τεύχεα θάσπον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.

Ὡς φάτο· Πάτρυκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ. 130

Κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε

Καλαῖς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·

Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσιν ἔδυνε,

Ποικίλον, ἀσερόεντα, ποδῶκεος Αἰακίδαο·

Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὠμοῖσιν βάλτρον ξίφος ἀργυρόηλου, 135

Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε σιβορόου τε·

Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν,

(22) Μετὰ μεγάλης τέχνης καὶ πιθανότητος παρεσκεύασεν ὁ Ποιητὴς τὴν ἀνάλυσιν ταύτην. Ἡ θεωρία τῶν φλογῶν ἐνεργεῖ εἰς τὴν ψυχὴν τῆ Ἀχιλλεύως ἐκεῖνο ὅπῃ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐνεργήσουν αἱ δεήσεις καὶ ἰκεσίαι ὄλων τε τῶν φίλων.

(23) Ὁ Ποιητὴς δὲν περιγράφει ἐνταῦθα καταλεπτῶς τὰ ὄπλα τοῦ Ἀχιλλεύως, ἐπειδὴ ἐκτός ὅτι ὁ καιρὸς δὲν τῷ συγχωρεῖ τὸ τοιῦτον, ἀναβάλλει διὰ τὴν κἀμῃ τὴν τοιαύτην περιγραφὴν εἰς τὰ νέα ὄπλα ὅπου θέλει φέρει ἢ θέτις τῷ υἱῷ αὐτῆς, ὅπως θέλει ἔχει περισσοτέραν εὐκαιρίαν.

(24) Αἱ ἐν τῷ Κειμένῳ λέξεις, ποικίλον, ἀσερόεντα (θώρηκα) δύνανται νὰ ἐκληφθῶν καὶ κατὰ τὴν

Ἐν ᾧ φλόξ ἄσβεστος εὐθύς πάντοθεν ἐξυψώθη,
 Ἐ' ἕως ε' τὴν πρύμνην μὲ σφοδρὸν βίαν ἐπεξηπλώθη.
 Ὅπερ ἰδὲν ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ τοῖς μηροῖς κτυπήσας,
 Ἐστράφη, πρὸς Πάτροκλον εὐθύς, καὶ εἶπε τῷ φωνήσας·

„Σπεύσου, ὦ Πάτροκλ' εὐγενεὺς καὶ τάχασε· ἀγρία
 „Βλέπ' ὅτ' ἠγέρθη φλόξ πυρὸς Τρωαδικοῦς ε' τὰ πλοῖα· (22)
 „Τρέξου, τὰς ναῦς μὲν οἱ ἐχθροὶ ὀρμήσαντες κρατήσου,
 „Καὶ τὴν ἐπάνοδον ἡμῶν ματαίαν καταστήσου.
 „Τὰ ὄπλ' ἐνδύσθητι εὐθύς· ἐγὼ δὲ νᾶ φροντίσω,
 „Τοὺς Μυρμιδόνων μαχητῶν, οὐν σπεύδω, ἐν' ἀθροίσω.

Ταῦτα μὲν εἶπ' ὁ Ἀχιλλεύς· Πάτροκλος δ' ὀγεναῖος
 ἠ'πλήσθη, σίδηρον λαμπρὸν περιδυσθεὶς εὐθέως.

Περὶ τὰς κνήμας πρῶτον μὲν ἔθιχ' εὐσκευασμένας (23)
 Ἡμηΐδας, οὐσας μ' ἄργυρὰς πόρπας προσηροσμένας·

Στὸ σῆθος θώρακ' εἶτα δὲ, ποικίλως εἰργασμένων
 Μὲ χρυσοχρούς τε μορφὰς ἄσρων χρωματισμένον, (24)

Τοῦ ἐγγονοῦ ὄντ' Αἰακοῦ· κ' ἐπ' ὤμων κρεμασμένην
 Ἐθιχε σπάθην μὲ χρυσὰ κορφία κοσμημένην.

Ἐπειτ' ἀσπίδα σερεῶν ἔλαβε καὶ μεγάλην

Ἐπ' ὤμου τοῦ ἀριστεροῦ· τὴν κεφαλὴν δὲ πάλιν

ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ἠπολύθησα εἰς τὴν παράφρασίν μου
 καὶ πάλιν, ὅτι ὁ θώραξ ἦν λαμπρὸς ὡς ἄγρον· ὡς λέ-
 γει ὁ Εὐστάθιος. „Ὅρα δὲ τὸ ἀσερόεντα, ἐπὶ
 θώρακος· οὐρανὸς μὲν γάρ, ἄλλως ἀσερό-
 εις, ὡς ἄγρω ἔχων, θώραξ δὲ, ἐτέρως, ὡς
 ἄγρω εἰσικῶς.

Ἴππουρι, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθευ ἔνευεν·
 Ἔϊλετο δ' ἄλκιμα δοῦρα, τὰ οἱ παλαμῆφι ἀρήρει·
 Ἐγχοσ δ' οὐχ' ἔλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο, 140
 Βριθῦ, μέγα, ριβαρόν· τὰ μὲν οἱ δῶιαι ἄλλος Ἀχαιῶν
 Πάλλειν, οὐδ' αὖτις οἶος ἐπίσατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
 Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων
 Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνου ἔμμεναι ἠρώεσσαν.
 Ἴππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνύμεν' ἄνωγε, 145
 Τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥήξινυρα τίς μάλις·
 Πιστότατος δὲ οἱ ἔσκε μάχη ἐνὶ μείναι ὀμοκλήν·
 Τῶδε καὶ Αὐτομέδων ὑπαγε ζυγὸν ὠκέας Ἴππους,
 Ξάνθου καὶ Βαλίου, τῷ ἅμα προῖσι πετίεσθην·

(25) Ὁ Εὐστάθιος παρατηρῶν ἐνταῦθα λέγει· ὅτι
 ἂν ὁ Ὅμηρος ἠμπορθεε νὰ πλάσῃ καὶ δόρυ Ἑφαιστέ-
 τευκτον καθὼς τὰ λοιπὰ τῷ Ἀχιλλέως ὄπλα, ἤθελε
 δῶσῃ καὶ τὸ δόρυ αὐτῷ εἰς τὸν Πατρόκλον· ἀλλ' ἐ-
 πειδὴ ὁ Θεὸς ἔτος ἦτον χαλκεὺς μόνον ἔχι δὲ καὶ δο-
 ρυξόος, δὲν ἰδύατο νὰ τῷ δῶσῃ ἐπεὶτα καὶ δόρυ ὡς
 τὰ λοιπὰ ὄπλα. „Ἰδέον δὲ καὶ ὅτι εἶπερ εἶχεν
 Ὅμηρος ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ δόρυ πλάσασθαι
 Ἑφαιστέτευτον ἔδωκεν ἂν κατὰ τινα μέθο-
 δον καὶ τὴν Πηλιάδα μελίην τῷ Πατρό-
 κλῳ· νῦν δὲ ἐκκλίνει τὸ ἀπίθανον· οὐ γὰρ
 δορυξόος ἀλλὰ χαλκεὺς ὁ Ἑφαιστος· διὸ
 τὸ μὲν δόρυ ἀπόθετον ὁ Ποιητὴς φυλάσσει
 τῷ Ἀχιλλεῖ παρὰ ταῖς ναυσὶ, τὰ δὲ λοι-
 πὰ ὄπλα περιθέσθαι τῷ Πατρόκλῳ δίδω-
 σιν, ἵνα, σκυλευθέντος αὐτοῦ, ἢ μετὰ ταῦτα
 ὀπλοποιία ἐχῇ πισταγὴν ἀφορμὴν.

Ἐκάλυψε τὴν ἰσχυράν, μὲ περικεφαλαίαν
 Ἐσκευασμένην σερείως, λαμπράν τε καὶ ὠραίαν·
 Ἡς ἐκ τριχῶν ὁ λόφος ἦν ἱππέων σελοισμένος,
 Καὶ πρὸς τὰ κάτω φοβερῶς νὰ κλίη σκευασμένος.
 Ἐπειτα ἔλαβε σερρὰ δόρατα, τὰ ὅποια
 Καλῶς αὐτῷ ἐν τῇ χειρὶ ἤρμοζαν τῇ ἀνδρείᾳ·
 Τὸ δόρυ μόνον Δίακου ἑγγόνου, τὸ μέγαλον
 Πολλὰ βαρὺ τε καὶ σερρὸν, μετ' ὀπλων του τῶν ἄλλων
 Δὶν ἔλαβ', (25) ἐπειδ' Ἀχαιῶν δὶν ἦν τις, ὁ ὁποῖος
 Ἴνα κινήσῃ, ἱκανῶς, αὐτὸ, ἦτον ἀνδρεῖος·
 Ἀλλὰ Πηλείως ὁ υἱὸς καὶ μόνος, νὰ κινήσῃ
 Εὐκόλως δύνατο αὐτὸ, καὶ νὰ τὸ ἀποσειτή.
 Ἦν δ' ἐκ μελίας, εἰς τοῦ βουνοῦ Πηλίου ἀξήμημνης
 Τὴν ἀκροτάτην κορυφῆν, κ' ὑπὸ χειρὸς κομμένης
 Τοῦ Χείρουτος, ὅς τις ποτὲ εἰς τὸν ἠγαπημίον
 Πηλέα φίλου του, αὐτὸ εἶχε δεδωρισμένον,
 Ἴνα ὡς μέγα καὶ σερρὸν ὄπλον τῷ χρησιμεύῃ,
 Καὶ δι' αὐτοῦ τοῖσι δυσμενεῖσι ἥρωας νὰ φουεῖῃ.
 Τοὺς ἵππους Ἴνα ζεύξῃ δὲ μετέπειτα ταχέως,
 Τοῦ Μεινοΐτου ὁ υἱὸς Διῶρις ὁ γεναῖος,
 Τὸν Αὐτομέδοντ' ὃν πολὺ ἠγάπα καὶ τιμοῦσε,
 Μετ' Ἀχιλλείᾳ τὸν λαμπρὸν, καὶ τὸν ἔθεωροῦσε
 Ὡς τὸν πιστότατον αὐτῶν, ὅπο καθίνα ἄλλον,
 Κατὰ κούρην των πολλῶν, πολέμου, καὶ μεγάλου.
 Ὅστις αὐτῷ καταπεισθεῖς, τὸν Ξάνθου καὶ Βαλίου,
 Ἐθῆκ' εὐθύς ὑπὸ ζυγὸν ἀμάξης· τῶν ὁποίων
 Τέσσω, τὸ τρίξιμον ταχὺ, ὑπερβαλλύτιες, ἦτο,
 Ἄσε μ' ἀνέμων ταῖς σφοδράς πνοάς ἐξωμοιοῖτό·

Τοὺς ἔτεκε Ζεφύρω ἀνέμω Ἄρπυια Ποδάργη, 150
 Βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
 Ἐν δὲ παρορέσῳ ἀμύμονα Πύδασσος γει,
 Τὸν ῥά ποτ', Ἡετίωνος ἑλών πόλιω, ἦγαγ' Ἀχιλλεύς,
 Ὅς καὶ θνητὸς ἑὼν, ἔπευ' ἵπποις ἀθανάτοισι.

Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιοχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεύς 155
 Πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἱ δὲ, λύκοι ὡς
 Ὠμοφάγοι, τοῖσιν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή,
 Οἷτ' ἔλαφον κρασὸν μέγαν οὖρεσι δαχύσαντες
 Δάπτουσι· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοιῶν,

(26) Ἐπειδὴ εἶπεν ὁ Ποιητὴς, ὅτι οὗτοι οἱ ἵπποι ἦσαν ταχεῖς ὡς αἱ πνοαὶ τῶν ἀνέμων, προσθέττει ὅτι ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς Ζεφύρου καὶ τῆς Ἄρπυϊας Ποδάργης, τὸτέστι ἐκ γεννητόρων περιφήμων, διὰ τὴν ταχύτητα αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔτρεχον ὡς νὰ εἶχον πτέρυγας· διότι οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλεον Ἄρπυϊας δαιμόνια τινα πτερωτά, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐδίδοτο εἰς ὅλα τὰ μετὰ μεγίτης ταχύτητος τρέχοντα ἢ ἱκτάμενα.

(27) Ἴδὲ ἀμάξα συρομένη ὑπὸ τριῶν ἵππων· πρέπει νὰ ἰξεύρωμεν ὅμως ὅτι εἰς τὰς τοιαύτας τῶν ἀρχαίων ἀμάξας ὁ τρίτος ἵππος δὲν ἐτίθετο ἔμπροσθεν τῶν μεταξὺ τοῦ ῥομῆ (τιμονίης) δύο ἐδευγμένων ἵππων, καθὼς συνηθίζεται τὴν σήμερον παρὰ τοῖς νεωτέροις τῶν Εὐρωπαϊῶν, ἀλλ' ἐδίδοτο εἰς τὴν ἰδίαν γραμμὴν ἐκ δεξιῶν.

(28) Φαίνεται ὅτι ἤθελεν εἶναι ἁρμοδιώτερον νὰ παραβληθῶσιν οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τῶν λύκων, ἐπειδὴ πρὸ τούτων ἡμερῶν ἀντεχό-

Ἦν Ἄορνια (I) ἡ μήτηρ ἦν, Ποδάργη καλουμένη,
 Ὑπὸ Ζεφύρῳ δὲ αὐτοὺς ἔτεκε, (26) βοσκομένη
 Ἐν τῷ ἐπὶ Ὠκεανοῦ τὰς ὄχθας λιθαδίῳ.
 Στὰς παραζεύξεις (*) εἶτι δὲ, τούτων ἐκτὸς τῶν δύο,
 Τὸν Πηδάσσῳ ἔθηκ' ὄμοῦ· (27) ὃν Ἄχιλλεὺς ὠρμίσας
 Κατ' Ἠετίωνος, κ' αὐτοῦ τὴν πέλιον ἐκπορθήσας;
 Ἐλάβε λάφυρον ποτιέ· κ' ὅστις ἠκολουθοῦσε
 Τοὺς ἀθανάτους, μ' ὄλ' ὅπου σῆμα θνητῶν φοροῦσε.

Ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους δὲ ὁ Ἄχιλλεὺς φροντίζει
 Σπεύδων παντοῦ εἰς τὰς σκηνάς, καὶ ἅπαντας ἀπλίζει
 Τοὺς Μυρμιδόνων μαχητάς. Ὡς δὲ ἠγρυμμένοι
 Λύκ' αἰμοδόρ' ὀρμητικὴν δύναμιν ἐνδύμενοι, (28)
 Οἴπαιες ἔλαφον τινα, μεγάλην κέρασφόρου
 Ὅταν φανεύτουσ' τὰ βουναῖα, καὶ φάγουσιν κατὰ κόρον,
 Κατασπαράτοντες αὐτήν, πολλοὶ σινάμ' ὄρμοῦσι
 Μ' αἱματωμένας παρειὰς ἅπαντες, καὶ ζητοῦσι

(*) Οὕτω ἐλέγοντο τὰ σκιοινία ἐξ ὧν προσεδέετο
 εἰς τὴν ἄμαξαν ὁ ἔξω τῷ ζυγῷ τρίτος ἵππος.

μενοι τῆ πολέμῳ ἐπροθυμῶντο μεγάλως νὰ ἔλθουν εἰς
 μάχην, παρὰ μὲ χορτάσαντας καὶ ἐκ τούτου μεγάλως δι-
 ψῶντας. Ἀλλ' ὁ ἀμίμητος Ὅμηρος ἠθέλησε νὰ δείξῃ
 τὴν παραβολὴν νεωτέραν, κλίον ἀξιοκατατήρητον, καὶ
 ἰσχυροτέραν· διότι, λέγεται, ὅτι οἱ Λύκοι ὑποφέρουσιν
 εὐκολώτερα τὴν πείναν παρὰ τὴν δίψαν· ἐπειδὴ τὰ
 κρέατα τὰ ὅποια κατατρώγουν αὐξάνουν εἰς ὑπερβολὴν
 τὴν δίψαν αὐτῶν, καὶ οὕτω τρέχουσιν μετὰ μεγαλητέρας
 ὀρμῆς εἰς τὰς πηγὰς· ὅθεν ἡ εἰκὼν περιζάνεται διὰ τῆ-
 ν ζωηροτέρα.

Καί τ' ἀγελήδων ἴαται ἀπὸ κρήνης μελανύδρου, 160
 Λάφοντες γλώσσησιν ἀραιῆσι μέλαν ὕδωρ
 Ἄκρου, ἐρευγόμενοι φόνου αἵματος· ἐν δέ γε θυμὸς
 Στήθεσιν ἀτρομός ἐσι, περιζίνεται δέ τε γαστήρ·
 Τοῖσι Μυομιδόνων ἡγήτορες, ἡδὲ μέδοντες
 Ἄμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο 165
 Ρ' ὄντι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἴσατ' Ἀχιλλεύς,
 Ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνείρας ἀσπίδιώτας.

Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαί, ἦσαν Ἀχιλλεύς
 Εἰς Τροίην ἡγεῖτο, Διὸς φίλος· ἐν δὲ ἐκάσῃ
 Πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῖτιν ἑταῖροι· 170
 Πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποιθεῖ,
 Σημαίνειν· αὐτὸς δὲ ἡμέγα κρατείων ἦνκασε.

Τῆς μὲν ἰῆς ριχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ
 Τῶς Σπερχεῖοιο, δεῦτεός ποταμοῖο·
 Τὸν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ, καλὴ Πολυδώρη, 175
 Σπερχεῖο ἀκάμαντι, γυνὴ θεῶ εὐνηθεῖσα·
 Αὐτὰρ ἐπέκλησεν Βόρω, Περιήρεος υἱί,

Πηγήν πολυῦδρου τινα, ὕδωρ ἵνα ρουφήσουν
 Μὲ τῶν λεπτῶν γλωσσῶν αὐτῶν τ' ἄκρα, καὶ ν' ἀποσθύσουν
 Τὴν δάψαν, ἣν τοῖς προξενεῖ ἡ αἵματος ποιότης,
 Ἢν ἐξερεύγουτ' ἐκ γαστρὸς καὶ ἦτις, ἢ ὠμότης
 Πλείον ν' αὐξάν', αὐτῶν, ποιεῖ· κ' οὕτω οὐδὲν φοβοῦνται,
 Καὶ αἱ κοιλίαι τῶν πολὺ περιενοχωροῦνται·
 Κ' οἱ Μυρμηδόνων ἀρχηγοὶ καὶ βασιλεῖς ὁμοίως
 Κύκλω τοῦ φίλου, ἐγγονοῦ τοῦ Δίακου, ἀνδρείως
 Πάντες ὠρμούσαν· Ἀχιλλεὺς δὲ ὁ ἀνδρευομένος
 Ἐν μέσῳ ἴσατο αὐτῶν, καὶ ἦν ἡσυχολημένος
 Τούς τε πεζοὺς καὶ τοὺς ἵππους διὰ νὰ ἐνθαρρύνῃ,
 Καὶ κατὰ τοῦ Τρωαδῆτων στρατοῦ νὰ παροτρύνῃ.

Τὰ πλοῖα, ὅσα Ἀχιλλεὺς ἔμπροσθεν τῆς Τρωάδος,
 Ὁ προσφιλὴς Θεοῦ Διὸς, ὠδήγησ' ἐξ' Ἑλλάδος,
 Πεντήκοντ' ἦσαν· καὶ καθ' ἓν πενήκοντα ἀνδρείους
 Τῶν Μυρμηδόνων μαχητὰς ἔφερε· τοὺς ὁποίους
 Μέρισ' εἰς πέντε ἀρχηγούς, (*) πιστοὺς κ' ἀνδρευομένους,
 Κ' εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ πάντας ὑποκειμένους.

Τὸ πρῶτον τάγμ' ὠδήγει μὲν Μενέαιος ἀνδρεῖος,
 Ποικίλου ἔχων καὶ λαμπρὸν θώρακα· ὁ ὁποῖος
 Ἐκ Σπερχεῖοῦ τοῦ ποταμοῦ, τοῦ ἐκ Διὸς, γεννήθη,
 Κ' ἐκ τοῦ Πηλέως τῆς καλῆς κόρης κρυορρήθη,
 Τῆς Πολυδώρης· (II) Σπαρχεῖῳ τῷ θεῷ, συμμιγείσης
 Καὶ ἀκαμάτω ποταμῷ, κ' αὐτοῦ μητρὸς κληθεῖς ἴσ.
 Τοῦ Βῶρου Περιόρους δὲ (III) υἱοῦ, ἐθεωρεῖτο
 Καὶ κατ' ἐπίκλησιν, κοινῶς, τούτου υἱὸς καλεῖτο·

(*) Εἰς καθένα πενταποσίους στρατιώτας.

Ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπιε, ποριῶν ἀπερείσια ἔδνα.

Τῆς δ' ἐτέρης Εὐδωρος ἀρήϊος ἠγεμόνευε,
 Παρθένος, τὸν ἔτικτε χορῶ καλῇ Πολυμήλῃ, 180

Φύλατος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφρότης
 ἠΐσατο, ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελπομένησιν

Ἐν χορῶ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδείους·
 Αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῶ' ἀναδῆς παρελίξατο λάθρη

Ἑρμείας ἀκάκητα· πόρην δὲ σὶ ἀγλαῶν υἱὸν 185
 Εὐδωρον, περὶ μὲν ταχύν, ἠδὲ μαχητήν·

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὸν γε μογοςόκος Εἰλειθῖαια
 ἔξάγαγε προφύσθε, καὶ ἠελίου ἴδεν αἰγῆς,

Τῆν μὲν Ἐχελῆος κρατεροῦν μένος Ἀκτορίδαο
 ἠγάγετο πρὸς δῶματ', ἐπεὶ πῶρε μυρία ἔδνα· 190

Τὴν δ' ὁ γέρον Φύλας εὐ ἔτρεφεν, ἠδ' ἀτίταλλον,
 Ἀμραγαπαζόμενος ὡσεὶ δ' ἰὸν υἱὸν ὄντα.

Τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος ἀρήϊος ἠγεμόνευε
 Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν

Ἐγγεῖ μάνασθαι, μετὰ Πηλεΐωνος ἑταῖρον. 195

---

(29) Οἱ τότε Ἕλληνες συνήθιζον γὰ ἔχωσι τῆς κοι-
 τῶνας τῶν θυγατρῶν τῶν εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆ ὀσπη-
 τίν, διὰ τὰ εἶναι μεμακρυμμένα ἀπὸ πάθε κοινωνίας
 καὶ προφυλαγμένα· τὸ ὁποῖον μέρος οἱ Λακεδαιμόνιοι
 ὠνόμαζον, Ὠόν, (ὑπερῶν, ἀνώγειον) καὶ ἐπειδὴ ἡ
 λέξις αὕτη συμφωνεῖ σχεδὸν μὲ τὸ ὦν, (αὐγὴν) θέ-
 λουσι τινες γὰ ἀποδείξεν ὅτι ἐν τῆτι ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ
 μυθολογία τῆς γενέσεως τῆς Ἑλένης.

Δίστε τὴν μητέρ' αὐτοῦ ἔλαβ' εἰς ὑπανδρείαν,
Διωραϊὰν γάμου δούς αὐτῇ μεγάλην καὶ πλουσίαν.

Τὸ δεύτερον δ' ὑφ' ὀδηγοῦ ἦτον ἀνδρειωμένου,
Εὐδώρου (IV) τοῦ πολεμικοῦ, τεχθέντος ἐκ παρθένου,
Τῆς Πολυμήλης, (V) θυγατρὸς Φύλατος, (VI) ἡ ἑποία
Εἰς τὸν χορὸν, κατὰ πολλὰ ἦτον ἐπιτηδεΐα·

Ὁ Ἄργεφύτης δὲ Ἑρμῆς, ὁ ἰσχυρὸς καὶ θεῖος,
Κακὸν οὐδέποτε ὁ ποιῶν, καὶ εἰς κακὸν τελείως
Μὴν ὑποκείμενος κανέν· ταύτην δ' τὰς χορευούσας
Γῶν παρθένους μεταξὺ, εἰς ἑορτὴν παρούσας
Ἀρτέμιδος, διὰ χρυσῶν βελῶν τῆς τοξευούτης
Καὶ εἰς τὰς ἄγρας φοβερὸν θόρυβον ἐμποιοίσης,
Ἡράσθ' αὐτῆς· καὶ ἀνάσας τὸ δῶμ' αὐτῆς λαθραίως, (39)
Συγκατεκλίνθη μὲ αὐτὴν ὑπνώτιτους ἠδέως,
Καὶ οὕτω ἔδωκεν αὐτῇ υἱὸν ἠγαπημένον,

Εὐκύνητον, καὶ μαχητὴν ὅμα ἀνδρειωμένον,
Τὸν Εὐδωρον· κ' ὅταν αὐτῷ, διὰ τῆς βοήθειας
Λοχεύτριας, εἰς τοκετοῦς παρούσης Εἰλειθυΐας,
Τεκούσα ἔδωκε τὸ ζῆν, ταύτην μὲν ὁ ἀνδρεῖος
Ἐχελῆς (VII) ἔγνημεν, υἱὸς Ἄκτορος· ὁ ὅποιος
Δῶρα τῇ ἔδωκε πολλά· τὸν Εὐδωρον δὲ πάλιν,
Μὲ ἐπιμέλειαν πολλήν, ἔτραφε, καὶ μεγάλην
Πόππος του Φύλας γηραιὸς, δ' οἶκον τὸν ἰδίου του,
Καὶ τὸν ἠγάπα ὡς υἱὸν ἕνα ἐκ τῶν υἱῶν του.

Τοῦ τρίτου ἦν δὲ γέμων Πείσανδρος· ὁ ὅποιος
Μαιμάλου (VIII) ἦτον ὁ υἱὸς, πολεμιστὴς ἀνδρεῖος,
Καὶ Μυρμιδόνου μεταξὺ, ἐν τῇ δρορυφορίᾳ,
Μετὰ τὸν Πάτροκλον, αὐτὸς ἔφερε τὰ πρωτεΐα·

Τῆς δὲ τετάρτης ἤρχε γέρον ἱππηλάτα Φοῖνιξ.
 Πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων, Λαέρκος υἱὸς ἀμύμου.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντας ἅμ' ἠγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
 Στῆσεν εὐκρίνας, κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.

„Μυρμιδόνες· μὴ τις μοι ἀπειλάων λελαθίσθω, 200
 „Ἄς ἐπὶ νηαὶ θοῶσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
 „Πάνθ' ὑπὸ μνησθμόν· καὶ μ' ἠτιάσθε ἕκαστος·
 „Σχέτλιε Πηλέος υἱέ· χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·
 „Νηλεές· ὅς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους·
 „Οἴκαδ' ἐπερ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν 205
 „Αὐτίς, ἐπεὶ ῥά τοι ὠδὸς κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
 „Ταῦτα μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάξετε· νῦν δὲ πύραυται
 „Φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἔης τὲ πρὶν γ' ἐράσθη.
 „Ἐνθά τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.

Ὡς εἰπὼν, ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἕκαστον· 210
 Μᾶλλον δὲ εἶχεσ ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
 Ὡς δ' ὅτε τοῖχου ἀνὴρ ἀράρη πυκνοῖσι λίθοισι

(30) Ἰδὸν πολεμικὴν δημηγορίαν, εὐφραδῆς, ἰσχυρὰν καὶ τοῦ χαρακτήρος τῆ Ἀχιλλέως ἀξίαν.

(31) Ὁ Ποιητὴς παραβάλλει τὴν θέσιν τῶν Μυρμιδονιπῶν ταγμάτων μὲ οἰκοδομήματος μεγάλης τοῖχου, τῆ ὁκοῖς οἱ λίθοι εἶναι οὕτω ἀρμοδίως καὶ ἐπιμελῶς συνθεμένοι, ὥστε ἀνθίσταται μ' εὐκολίαν καὶ εἰς τὰς βιαίας τῶν ἀνέμων πνοάς καὶ εἰς τὰς ῥαγδαίας βροχάς. Ἡ παραβολὴ δὲ αὕτη εἶναι τόσῳ μᾶλλον ἀρμοδία, ἐπειδὴ οἱ τότε Ἕλληνες τὰς περισσοτέρας λέξεις ὁποῦ μετεχειρίζοντο διὰ τὰ ἐξηγήσασθαι τὰς διαφορετικὰς τάξεις τῶν μαχῶν ἐλάμβανον ἀπὸ τὴν ἀρχιτεκτονικῆν.

Τὸ τέταρτον ὁ Φοῖνιξ δὲ, ὁ γέρον, ὠδήγησεν·
 Ὁ δ' Ἀλκιμέδων (ΙΧ) ὁ υἱὸς Λαέρκου (Χ) διεικούς
 Τὸ πέμπτον τόγμα. Ὄταν δὲ οὕτω ἐμέρισέτους
 Καὶ εἰς τοὺς ὀδηγούς αὐτῶν καλῶς ὑπέταξέτους,
 Τριούτους λόγους πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν ὀγεναῖος,
 Καὶ ἰσχυρότατος, υἱὸς, τοῦ ἵππασοῦ, Πηλέως·

„ὦ Μυρμιδόνων μαχηταί! ἦδη ἐνθυμηθῆτε,
 „Τὰς τε καυχῆσεις κ' ἀπειλὰς, (30) τὰς ὅσας ἐποιεῖτε
 „Κατὰ τῶν Τρώων, εἰς τὰς ναῦς, μεγαλοῤῥημονοῦντες
 „Ὅσῳ δειήκει μ' ἡ ὀργή, κ' ἐμὲ κατηγοροῦντες
 „Καὶ λέγοντες· „ὦ χαλεπὴ κ' ἄδικ' υἱὲ Πηλέως·
 „Μὲ γολῆν σ' ἔτρεφε πικρὰν ἢ μήτηρ σου βεβαίως.
 „Σκληρὰ καὶ ἄκαμπτος ψυχῆ! τί τοὺς ἠγαπημένους
 „Φίλους σου ἔχεις σανικῶς ε' τὰς ναῦς κερρατημένους;
 „Ἄς ἐπιστρέψωμεν λοιπὸν ὀπίσω μὲ τὸ πλοῖον,
 „Διότ' ὀργή σου ε' ἰτὴν ψυχὴν ἐπέπεσε βαρεῖα.“
 „Ταῦτα πολλάκις ὄλ' ὁμοῦ συνηθροισμένοι οὔτες,
 „Ἐπὶ τὰς ναῦς περὶ ἐμὲ, ἐλέγετε βοῶντες·
 „Νῦν δὲ πρὸς πόλεμον ἰδοὺ παροῦσα εὐκαιρία,
 „Ὅν τόσῳ πρότερον, ἡμῶν ποθοῦσεν ἡ καρδίαν·
 „Ἀπέλθ' οὖν· καὶ ἰσχυρὰν, ὅς τις ὑμῶν, καρδίαν
 „Ἐχει ε' τὰ σῆθη, κατ' ἐχθρῶν ἄς πολεμᾷ μ' ἀνδρείαν.

Ταῦτα εἰπόντος, ὁ καθεὶς τόσον ἐνθουσιάσθη,
 Ὡς τὸ θάρρος κ' ἡ ἰσχύς αὐτοῦ διπλασιάσθη.
 Πλείον δ' ἠρμόθησαν αὐτῶν αἱ τάξεις ῥωμαλαίως,
 Εὐθύς ὡς ἠχσ' ἡ φωνὴ αὐτῶν τοῦ βασιλέως.
 Ὡς δ' ὅταν τις μετὰ πολλῆς κτίζει ἐπιμελείας, (31)
 Μὲ πυκνοὺς λίθους, ὑψηλῆς τοῖχον τινος οἰκίας,

Δώματος ὑψηλοῦ, βίας ἀνέμων ὀλεείνων·
 Ὡς ἄραρον κόρυθες τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι·
 Ἀσπίς ἄρ' ἐπ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυ, ἀνέρα δ' ἀνήρ· 215
 Ψαῦον δ' ἵπποκόμοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλαισι
 Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέεσσαν ἀλλήλοισι.
 Πάντων δὲ προπάραιθε δὴ· ἀνέρα θωρήσσεσθον,
 Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες
 Πρὸςθεν Μυρμηδόνων πολεμίζειν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 220
 Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέσχε
 Καλῆς, θαυδαλέης, τὴν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
 Θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, εὐπλήσασα χιτῶνων,
 Χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὐλῶν τε ταπίτων·
 Ἔνθα δὲ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος 225
 Οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἶθοπα οἶνον,
 Οὔτε τῶ σπένδεσκε Θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί·

(32) Ὁ Ποιητὴς ζωγραφίζει ἐξαισιῶς ἐνταῦθα τὴν
 οἰλοσοργίαν μητρὸς τινος ἢ ὁποῖα βλέπυσα τὸν υἱὸν αὐ-
 τῆς μελετώντα νὰ ἀπέλθῃ εἰς πόλεμον φροντίζει ἐπιμε-
 λῶς νὰ θέσῃ εἰς τὴν ἀποσκευὴν τῆς ὅλα ἐπιβίοντα, ὅσα
 προβλέπει ὅτι ἡμπορεῖ νὰ τῷ χρειασθῆι.

Ζεῦ Διὸς πατέρα, καλλιπάρη, ἄρ' ὕψιστε καὶ Διὸς πατέρα
 Νηλεΐδην ὅμις φεγγαῖος Διὸς ἑρμῆος, βασιλεύων.

Κατὰ ἀνέμους τοὺς σφοδροὺς διὰ νὰ ἀντιτείνῃ,
 Κ' ὁ οἰκητὴς τὰς αἰετράς πρὸς τῶν νὰ ἐκκλίνῃ·
 Οὕτω συνήρμωσαν πυκνῶς ἀσπίδας τὰς ὠραίας
 Ἄς ἐκρατοῦσαν εἰς τὰς σερραῖς χεῖρας καὶ ῥωμαλαίας·
 Κ' ἀσπίδες ἐπ' ἀσπίδων μὲν ἐσφρίζοντο ἰδραῖαι,
 Ἐπὶ περικεφαλαῶν αἱ περικεφαλαῖαι,
 Κ' ἐπ' ἀνδρ' ἀνδρ' ἠγγίζον δὲ πᾶσαι ἐπιπολαίως
 Δι' περικεφαλαί' αὐτῶν, αἱ κοσμημέν' ὠραίως
 Μὲ ἵππων τρίχας, εἰς τὰς λαμπρὰς λάφω τῶν κλινομένων
 Προμετωπίδας, κ' ἐπ' αὐτὰς ὑψοχαμιλουμένων.
 Οὕτω ἀλλήλοισ τῶν πυκνὰ ἴσαν συντεταγμένοι
 Οἱ Μυρμιδόνων μαχηταὶ τότε, οἱ ἀνδρειωμένοι.
 Πάντων δὲ ἔμπροσθεν αὐτῶν, ὁ Πάτροκλος ἠγείτο,
 Καὶ Λυτομέδων σὺν αὐτῷ· κ' ἕκαστος ἔπροθυμείτο,
 Μὲ ψυχῆς θάρσος τὸ αὐτὸν, διὰ νὰ ὀδηγήσουν
 Τοὺς Μυρμιδόνας, καὶ αὐτοὶ πρῶτοι νὰ πολεμήσουν.

Ὁ δ' Ἀχιλλεὺς εἰς τὴν σκηνὴν ἔμβας, ἦνοιξ' εὐθέως
 Τὴν σκευασμένην κιβωτὸν ποικίλως καὶ ὠραίως,
 Ἦν εἶχε Θέτις ἢ θεὰ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ θεμένου,
 Μετὰ χλαμίδων ἐκλεκτῶν, χιτῶνων, γεμισμένην
 Ταπήτων τ' ἅμα μαλλωτῶν κ' ὠραιοποιημένων, (32)
 Πρὸς τῶν ἀνέμων τὰς πρὸς σκέπην παρεχομένων·
 Εἰς ταύτην ἔκειτο καὶ ἔν ποτήριον, μὲ κάλλος
 Ἐσκευασμένον θυμασόν· ἐκ τοῦ ὁποῦ ἄλλος
 Οἶνον δὲν ἔπινε κοινῆς, ἀνδρῶν τῶν ἐπιγεῖων,
 Οὔτε σποδὴν ἄλλω τιμὴ Θεῶν τῶν ἀειδίων
 Ἐξ αὐτοῦ ἔσπειδεν· εἰμὲν ἐπόταν εἰς τὴν Δία,
 Τοῦ Θεσπάτορα, σποδὴν νὰ κάμῃ ἦτον χρεῖα.

Τὸ ρά τὸτ' ἐκ χηλοῖο λαβῶν ἐκάθηρε Θεῖῳ
 Πρῶτου, ἔπειτα δὲ νύψ' ὕδατος καλῆσαι ῥοῆσι·
 Νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσπατο δ' αἶθοπα οἴνου· 230
 Ἐὔχει' ἔπειτα σὰς μέσῳ ἔρκει· λείθε δὲ οἴνου,
 Οὐρανὸν εἰσανιδῶν· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον.
 „Ζεῦ ἄνα, Δωδωναίε, Πελασγικέ, τηλόθε ναίου,
 „Δωδώνης μεδίῳ δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
 „Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται, ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι· 235

(33) Ὁ Ποιητὴς δίδει εἰς τὸν Ἀχιλλεῖα φρονήματα κοινῆς εὐλαβείας ἢ ὅποια εἶναι συμπαθῆς μὲ τὸν χαρακτήρα ἀνδρῶν ὀργίλου καὶ ἀδυσωπήτη, τὸν ὅποιον ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

(34) Εἰς τὴν Δωδώνην, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Μελοσῶν (νῦν Δρυννπόλεως) μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου, εὐρίσκετο ναὸς τοῦ Διὸς πισθεῖς ὑπὸ τῶν Πελασγῶν· τῆ ὅποιον οἱ Ἱερεῖς, Σελλοὶ καλέμενοι, διηγόν σκληρότατον βίον. Τοῦ σκοποῦ ἡμῶν ἀντικείμενον δὲ δὲν εἶναι νὰ ἐξακριβώσωμεν ἂν ἦτοι οἱ Ἱερεῖς ἐκαλεῖντο Σελλοὶ ἢ Ἑλλοὶ, ἐπειδὴ ὁ Ἡσίοδος ὀνομάζει τὴν Δωδώνην Ἑλλοπῖαν καὶ ὄχι Σελλοπῖαν· ὅς τις θέλει νὰ πληροφορηθῆ ἐντελεγερα περὶ τούτου δύναται νὰ ἀναγνώσῃ ὅσα ὁ Στράβων ἀναφέρει ἐν διεξόδῳ πρὸς λύσιν τῆς ἐπιτῆτο φιλονεικίας τῶν Κριτιλῶν.

(35) Ἡ λέξις „ὑποφῆται“ τὴν ὅποιαν ἀπαντῶμεν ἐν τῷ κειμένῳ εἶναι δῆλον ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀντὶ τῆς „προφῆται“ ὡς τινες ἠθέλησαν νὰ ἐκλάβουν αὐτήν· ἀλλὰ ἐγγλεῖται διαφορετικὴν ἐννοιαν. Εἰς τὰ σχόλια τοῦ Διδύμου ἀναγινώσκωμεν ταύτην τὴν

Τοῦτο λαβὼν ἐκ κιβωτοῦ τὸτ' ὁ υἱὸς Πηλέως,
Μὲ Θεοῦ πρῶτον τὸν καπνὸν ἐκάθ' ἤρην εὐθέως· (33)

Ἔτα ἐξέπλυνεν αὐτὸ μὲ ὕδωρ· κ' ἀποπλύνων
Τὰς χεῖρας του ἐπιμελῶς, ἐγίμισε μὲ οἴνου.

Ἔτα ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς σταθείς, σπουνδὴν ποιούσας

Εἰς Δία τὸν βροντοποιὸν, ὅς τις τὸν θεωροῦσε,

Μὲ ἀτενὲς πρὸς οὐρανὸν ὄμμα σρεμμένον ὄντα,

Καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ψυχῆς τοιαῦτα ἐκβοῶντα·

„Ζεῦ, Δωδωναίε, κραταίε! ἐν ὕψει καθεδρεύων·

„Πελασγικέ· ὁ τῆς ψυχρᾶς Δωδώνης βασιλεύων· (34)

„Ὅπου λατρεύουσ' οἱ Σελλοὶ, οἱ ὑποχρησμοδοῦντες, (35)

„Πόδας μὲ νύπτοντες ποτὲ (36) καὶ κατάγῃς ὑπνοῦντες (37)

ἐξηγήσιν αὐτῆς. Ἐποφήτας λέγουσι τὰς περὶ τὰ χρηστήρια ἀσχολυμένους, καὶ τὰς μαντείας γιγνομένας ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐκφέροντας. Εἶναι δὲ δῆλον ὅτι εἰς τὰς ναὺς τῶν χρησμοδοτῶν Θεῶν εὐρίσκοντο καὶ ὑπηρεταὶ τῶν ἱερέων ἦτοι ὑποϊερεῖς· οἵ τινες, φαίνεται, διὰ τὰ περδιζῶσι χρήματα, ἐπιμελῆντο τὰ ἐξηγῆν εἰς τὰς χρηστηριαζομένους τὰς σκοτεινὰς τῶν θεῶν χρησμῶν. Αὕτη ἡ συνήθεια δηλοῦται μᾶλλον διὰ τῆς τραγωδίας τῆ Εὐρυκίδους, Ἰων ὅπου ὕτος ὁ νέος ἀφ' ἧ εἶπεν ὅτι ἡ ἱέρισσα κἀθετα ἐπὶ τῷ τρίποδος καὶ χρησμοδοτεῖ ὅσα ἐμπνέει· αὐτῇ δ' Ἀπόλλων, σρέφεται πρὸς τὰς ὑπηρετας τοῦ ναοῦ καὶ διορίζει αὐτὰς τὰ ἔλθην ἵνα λησθῶσιν εἰς τὴν Κασαλίαν πηλὴν καὶ τὰ ἐπιγρέψιν εἰς τὸν ναὸν διὰ τὰ ἐξηγήσων τὰς χρησμοὺς εἰς τὰς χρεῖαν ἔχοντας τῆς ἐξηγήσεως αὐτῶν. *Ὁ Ὅμηρος λοιπὸν ἠθέλησε τὰ παρα-

„Ἡ' μὲν δὴ ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
 „Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἕψασ λαὸν Ἀ'χαιῶν·
 „Ἡ' δ' ἔτι καὶ νῦν μοι τὸδ' ἐπικρήγηνου ἑέλωρ.

τήση ὅτι οἱ Σελλοὶ ἔστοι ἦσαν τοιῦτοιτινες ὑποἰερεῖς εἰς τὸν ἐν Δωδώνῃ ναόν· ἀλλὰ τῷτο δὲν φαίνεται ἀρμόττον εἰς ταύτην τῷ Ποιητῷ τὴν περίοδον, διότι ἐκτὸς ὅπῃ αὐτὴ ἢ συνήθεια δὲν ὑπῆρχεν ἀπόμῃ εἰς τὴν ἀποκτὴν τῷ Ὅμηρῳ, καὶ ὅπῃ ὑδὲν ἴχνος αὐτῆς ἀπαντῶμεν πῦ εἰς τὰς ἱστορίας ταύτης τῆς ἀρχαιότητος· ἔστοι οἱ Σελλοὶ τὴς ὁποιῦς ἀναφέρει ὁ Ποιητὴς, δὲν εἶναι ὑποἰερεῖς ἀλλὰ πρῶτοι τῷ ναῖ ἱερεῖς· ὅθεν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα ἀκριβέτερα. καὶ οὕτω δεμελιθῶντες τὴς συμπερασμὸς ἡμῶν εἰς τὴν ξεχωριστὴν ἰδιότητα τῷ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖν· τὸ ὁποῖον ἦτον πάνυ διαφορετικὸν πάντων τῶν ἄλλων μαντεῖων, θέλει δυνηθῶμεν νὰ εὐρωμεν εὐκόλως τὴν ἀληθῆ τῆς λέξεως τῶν Ὑποφήτων εἰνοιαν. Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μαντεῖα ἐδιδον οἱ ἱερεῖς τὴς χρησμὸς δεχόμενι αὐτὸς ἀμέσως παρά τῶν Θεῶν αὐτῶν· εἰς τὸ ἐν Δωδώνῃ δὲ δὲν ἐδιδε τὴς χρησμὸς ὁ Ζεὺς ἀμέσως εἰς τὴς Σελλὰς ἱερεῖς αὐτῷ, ἀλλὰ εἰς τὰς δρυῖς, καὶ αἱ θανματουργοὶ δρυῖς μετοχίτευον αὐτὸς εἰς τὴς ἱερεῖς, καὶ ἔστοι εἰς τὴς χρησηριαζομένους· ὅθεν ἔστοι οἱ ἱερεῖς δὲν ἦσαν κυρίως προφήται, διότι δὲν ἐδέχοντο τὴν ἀπόκρισιν ἀμέσως ἐν σώματος τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἦσαν ὑποφήται, ἐπειδὴ ἐδέχοντο αὐτὴν ἐκ σώματος τῶν δρυῶν, ἂν εἶναι συγχωρημένον νὰ ἐκφρασθῶμεν οὕτως Αἱ δρυῖς λοιπὸν κυρίως εἰπεῖν, ἦσαν οἱ προφήται τῷ Διῷ· οἱ δὲ Σελλοὶ ὑποφήται· καὶ ἰδὲ πῶς ὁ Ποιητὴς ἐγελείει εἰς

„Καὶ ἄλλοτέ μου, βασιλεῦ, ἤκουσας εὐχομένου,
 „Καὶ τὴν ἀντίληψιν τὴν Σὺν θερμοῦς ἐξαιτουμένου·
 „Κὶ ἐτίμησάς με, σ' τὴν ἐμὴν εὐχὴν τὸ οὖς Σου κλίνας,
 „Καὶ τῶν Ἑλλήνων τὸν στρατὸν ἐκάλυψας μ' ὀδύνας·
 „Νεῦσον καὶ ἤδη, κραταίε, ἀκρόασαι νὰ δώσης
 „Ταῦτίη μου τὴν ἀπὸ ψυχῆς εὐχὴν ἵνα πληρώσης·

μίαν μόνην λέξιν ταύτην τὴν περιεργείας ἀξίαν ἀρχαιότητα.

(36) Ἰξεύρομεν ὅτι ἡ σκληράγωγία δὲν εἶναι παράξενος ὅταν ἐκτελεῖται πρὸς μετάνοιαν. Εἶναι ἀκατάληπτον ὅμως πῶς δύναται τις νὰ φαντασθῆ ὅτι ἀρέσκει τῷ Θεῷ διὰ ῥυπαρότητος καὶ ἀκαθαρσίας θέλων νὰ δοξάσῃ καὶ τιμήσῃ αὐτόν, ὅστις ἔδωκεν ἡμῖν ὕδωρ, ἐλαιον, λυτρά, λιπὸν κ. τ. τ. καὶ μᾶς ἐπρόσβαξε νὰ θυμαζώμεθα καὶ ἐν καιρῷ τῶν νησειῶν ἡμῶν. Ἡ διδασκαλία τῆς Πυθαγόρου πρὸς τὸς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ζῶσι καθαρὰν καὶ ἐγκρατῆ ζωὴν εἶναι σοφωτάτη.

(37) Ὁ Ποιητὴς λέγει καθαρῶτατα, ὅτι οἱ ἱερεῖς ἕτοιμοι δὲν ἐνικτον τῆς πόδας αὐτῶν καὶ ἐκοιμῶντο ἐπὶ τὴν γυμνὴν γῆν πρὸς τιμὴν τῆς Διός. „Σοὶ ναίουσιν ἀνικτόποδες χαμαὶ εὐναί·“ τὸ ὅποιον „Σοὶ“ δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῆ ὡς ὀνομαστικὴ κτητικῆς, ἀλλὰ δοτικὴ πρωτοτύπου ἀντωνυμίας, ὡς παρατηρῶν ἀκριβῶς ὁ προσεπιτικὸς ἀναγνώστης θέλει καταλάβει, ὅτι ὁ Ποιητὴς λέγει ὅτι ἀπὸ εὐλάβειαν καὶ πρὸς τιμὴν τῆς Θεοῦ αὐτῶν ἔδωκεν οὕτως οἱ θελλοί. Τοῦτο τὸ παράδειγμα εἶναι ἀξιοσημείωτον, ἔτι δὲ καὶ παράξενον, ἐπειδὴ εἰς τὴν ἰσορίαν τῆς ἀρχαιότητος δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν τοιαῦτα τῶν Ἑθνικῶν ἔθιμα, οἳ τινες δὲ αὐτηρᾶς ζα-

Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
 „ Ἀλλ' ἔταρου πέμπω, πόλεσσι μετὰ Μυρμιδόνεσσι, 240
 „ Μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἄμα πρίεσ, εὐρύοπα Ζεῦ.
 „ Θάρσυνον δὲ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, ὄφρα καὶ Ἔκτωρ

ἥς καὶ σκληροδιαίτης ἐζήτην νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸς Θεοὺς.
 Οἱ Στράβων μ' ὅλον τῦτο, ὅστις εἰς τὸ Ζ. αὐτῆ βιβλίον ὀμιλεῖ διεξοδικῶς περὶ Σελλῶν, δὲν θεωρεῖ ταύτην τὴν σκληραγωγίαν ὡς εὐλαβείας ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ὡς λείφανον τῆς ἀπαιδευσίας τῶν προγόνων αὐτῶν οἵτινες βάρβαροι ὄντες καὶ ἀπὸ τόκου εἰς τόπον περιπλανώμενοι μῆτε τὰ λυτρά ἐγνώριζον μῆτε κλίην ἄλλην εἰμὴ τὴν γυμνὴν γῆν εἶχον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι ἐκεῖνα ὅπῃ εἰς τὸς πρώτους Πηλασγῆς ἦσαν ἔθιμα καὶ συνήθειαι, διεδέχθησαν καὶ ἐπελῶσαν οἱ ἱερεῖς ἕτοι δι' εὐλάβειαν. Πᾶσα πράγματα δὲν βλέπει τις καὶ τὴν σήμερον, τῶν ὁποίων ἡ ἀρχὴ ἐκπηγάδει ἀπὸ τὰ ἔθιμα τῶν ἀρχαίων, νὰ ἐκτελοῦνται μὲ δῆλον πρὸς εὐλάβειαν! Εἶναι πιθανὸν δὲ ὅτι ἕτοι οἱ ἱερεῖς διὰ ταύτης τῶν τῆς σκληροδιαίτης ἐπεμελῶντο νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὴς τὴν ἐμπιστάσθησιν καὶ τὸν θαυμασμόν τῷ πλήθει τὸ ὁποῖον συνήθιζε νὰ εἶναι μὲ τόσῃν μαλακότητι καὶ καθαρῶτητι. Τὴν ἀρχὴν τῆς καταγωγῆς τῶν Σελλῶν τῷ Διὸς εἰς μάτην ἠθελε ζητήσῃ τις εἰς τὴν ἀρχαιότητα, διότι δὲν θέλει εὖρει ἄλλον οὕτω ἀρχαῖον ὡς τὸν Ὅμηρον. Οἱ Ἡρόδοτος λέγει εἰς τὸ Β. αὐτῆ βιβλ. ὅτι τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἦν τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι καὶ τὸ μόνον τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. Τὸ γὰρ δὴ μαντηῖον τῦτο νεύομιναι ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἑλλησι χρησθηρίων εἶναι. καὶ ἦν τὸν χρόνον τῦτον

„Εγὼ μὲν μένω νῦν ἐδῶ, εἰς τὸν σταθμὸν τῶν πλοίων·
 „Τὸν φίλον μου, μετὰ πολλῶν πολεμικῶν ἀνδρείων,
 „Ἐκπέμπω δὲ κατὰ ἐχθρῶν, διὰ νὰ πολεμήσῃ·
 „Νεῦσον οὖν, χροῖτις Θεέ! δόξαι τὴν ἀποκτῆσθαι.
 „Τὴν ψυχὴν θάρρουνος, αὐτῷ ἐμπνέων εὐτολμίαν,
 „Καὶ ὑποστήριξον αὐτοῦ τὴν χεῖρα, μὲ ἀνδρείαν·

μῦθον.” ἄλλ’ ἢ κατωτέρω αὐτῷ προσθήκη. ὅτι τὸ
 μαντεῖον τῆτο ἐκτίσθη ὑπότινος Διγυκτίη ἰερίσσης...
 ἔπειτα δουλεύουσα αὐτόθι ἰδρύσασθαι ὑπό
 φηγῶ πεφυκυίη Διὸς ἰρόν... ἐκ δὲ τῆ
 τῆ χρηστήριον κατηγήσατο ἐπεὶ συνέλαβε
 τὴν Ἑλλάδα γλώσσων κτλ.” ἀναιρεῖται διὰ ταύ
 τῆς τῆ Ποιητῆ τῆς περιόδου μαρτυρωῖτος, ὅτι ἐν καιρῷ
 τοῦ Τρωϊκῆ πολέμου οἱ ὑπῆρέται τῆ ἱερῆ τῆτε ἦσαν
 ἄνδρες, Σελλοὶ παλόμενοι καὶ ὄχι γυναῖκες. Ὁ Στρά
 βων ἀναφέρει ἡμῖν τὴν παράξενον παλαιὰν μαρτυρίαν
 ὅτι ἕτος ὁ ναὸς τὸ πρῶτον ἐκτίσθη εἰς Θεσσαλίαν καὶ
 ἐκεῖθεν ἐματήχθη (τῆνι τρόπῳ εἶναι ἄδηλον) εἰς Δω
 δώνην· καὶ ὅτι πολλαὶ Θετταλαὶ, ἱερίσσαι ὄσαι, ἠκολό
 θησαν ἐκεῖ· τῶν ὁποίων αἱ ἀπόγονοι ἐγιναν ἐπομένως
 προφῆτιδες. „Συῖδαν δὲ τοῖς Θετταλοῖς μυ
 θώδεις λόγους προσχαριζόμενος, ἐκεῖθεν
 τε φησὶν εἶναι τὸ ἱερόν μετενηνεγμένον
 ἐκ τῆς περὶ Σκοτῆσαν Πελασγίας. Ἔστι δὲ
 ἡ Σκοτῆσα τῆς Πελασγιώτιδος Θετταλίας.
 συνάκολουθῆσαι δὲ γυναῖκας τὰς πλεῖστας
 ὧν ἀπογόνους εἶναι τὰς νῦν προφῆτιδας.”
 Στράβ. κεφ. Ζ. Ἄλλ’ ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν Σελλοῦς.
 Ὁ Σοφοκλῆς ὅστις μεταξὺ πάντων τῶν Ἑλλήνων

„Εἴσεται, ἢ ῥα καὶ οἶος ἐπίτηται πολεμίζειν
 „Ἡμέτερος θεράπων, ἢ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
 „Μαίνυθ', ὅππότε ἔγὼ περ ἴω μετὰ μύλου Ἀρης. 245
 „Αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ὀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
 „Ἀσκηθῆς μοι ἔπειτα θεῶς ἐπὶ νῆας ἴκοιτο
 „Τεύχεσίν τε ξυρὸν πᾶσι, καὶ ἀγχεμάχοις ἐτάροισιν.
 Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητιέτα Ζεὺς·
 Τῷ δ' ἑτέρου μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἑτέρου δ' ἀνένευσε. 250
 Νηῶν μὲν οἱ ἀπώσαθαι πόλεμόν τε μάχην τε
 Δῶκε· σόου δ' ἀνένευτε μάχης ἐξαπουέσθαι.
 Ἦτοί ο' μὲν σπείσας τε, καὶ εὐξάμενος Διὸς πατρί,
 Ἀψ' κλισίην εἰπήλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῶ.
 Στῆ δὲ πόροισ' ἔλθων κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ. 255

ποιητῶν ἐμιμήθη περισσότερο τὸν Ὀμηρον, ἀναφέρει
 ὡσαύτως τὰς Σελλοὺς εἰς τὰς Τραχινίας, ὅπου ὁ Ἡ-
 ρακλῆς λέγει πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆ Ἴλλον.....

Φανῶ δ' ἐγὼ τούτοις συμβαίνοντ' ἴσα
 Μαντεῖα καινά, τοῖς πάλαι ξυνήγορα,
 Ἀτῶν ὀρείων καὶ χαμαιποιτῶν ἐγὼ
 Σελλῶν ἐσελθῶν ἄλλος εἰσεγραψάμην
 Πρὸς τῆς πατρῶας καὶ πολυγλώσσω δρυὸς.
 Ἦ μοι χρόνον τῷ ζῶντι . . . . κτλ.

ἀλλὰ περὶ τούτου ρηθῆσεται ἀκριβέστεραν καὶ διεξοδικότε-
 ρον εἰς τὰς ὑποσημειώσεις τῆς Ξ, Ὀδυσσεΐας, ὑγείας
 οὐσης.

„Ἴνα καὶ Ἑκτωρ ὁ υἱὸς Πριάμου νῦν γνωρίσῃ,
 „Ὅτι θερύπων μ' ὁπίσθους (38) ἕξειρει ναπολεμικήσῃ
 „Κ' ἐμοῦ ἀπόντος· κ' ὅτ' οὐχὶ μόνου εὐθουσεῖσι
 „Δί χεῖρες του αἰ ἰσχυροί, φοίκεν ναπροξενῶσι
 „Ὅσακίς μοι ἀκαλουθεῖ, κ' ἐμοῦ εἶναι πλησίον,
 „Ὅταν ἐξέρχωμαι ἐγὼ κατὰ τῶν ἐναντίου.
 „Ὅπταν δὲ ἀπὸ τὰς ναῦς, πολέμου τὴν βαρεῖαν
 „Αποδιώξῃ ταραχὴν, καὶ μάχην τὴν ἀγρίαν,
 „Δὸς, μὲ τὰ ὄπλα του, ὁμοῦ καὶ φίλους, ἐν ὑγείᾳ
 „Νὰ ἐπανέλθῃ ἀβλαβῆς εἰς τὰ Μυρμιδόνικου πλοῖα.

Οὕτω προσνύχεται ὁ δὲ Ζεὺς ἤκουσε τῆς εὐχῆς του,
 Δὲν εἶευσ' ὁμως εἰς τὸ πᾶν κατὰ τὴν αἰτησίᾳ του·
 Ἀλλὰ τὸ ἔμειου αὐτῆς μόνου νατελεκῶσῃ,
 Δ' ἀρῶσιν δὲ εἰς τὸ λοιπὸν δὲν εἶευσε ναδῶσῃ.
 Ἐδῶκε μὲν ἀπὸ τὰς ναῦς, μάχην τὴν ὀλεθρίαν
 Τοῦ Μενοικίου ὁ υἱὸς ν' ἀπίωσῃ μὲ ἀνδρείαν·
 Δὲν εἶευσε δὲ ἐνταυτῶ δια ναεπιτρέψῃ,
 Ἀπὸ τὴν μάχην ὑγίης καὶ σώος ν' ἐπετρέψῃ.
 Ὁ Ἀχιλλεὺς δὲ τὴν σπονδὴν, ἔταν, καὶ προσευχῆν του
 Τελεῖσῶσε τὴν πρὸς Θεόν, εἰσήλθε εἰς τὴν σκηνὴν του,
 Καὶ τὸ ποτήριου σπονδῆς εἰς τὴν κισῶτον ἐγκλείσας
 Ἐξῆλθε· κ' ἐμπροσθεν σκηνῆς τὸν ἑαυτὸν του εἴσας

(38) Ὁ Ἀχιλλεὺς διατηρεῖ πάντοτε τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ὑπεροχὴν του· μ' ὄλον ὀποῦ ὀνόμασιν ἀνωτέρω τὸν Πάτροκλον ἀκριβῆ αὐτῆ φίλον, τὸν ὀνομάζει ἐνταῦθα θερύπωντα αὐτῆ, ὀλος ἦν τῶ ὄντι.

Εισδίδεον Τρώων και Ἀχαιῶν φύλασιν αἰνῶν.
 Οἱ δ' ἄμα Πατρόκλον μεγαλήτορι θυρηχθίντες
 Ἔειπον, ὄρο' ἐν Τρώσιν μέγα φρονέοντες ὄρουσαν·
 Αὐτίκα δὲ σφίκεται ἐρικυότες ἐξεχέοντο
 Εἰσοδίους, οὓς παῖδες ἐριδμαίνουσιν ἔθουτες, 260
 Δίει κερτομείοντες ἑδῶ' ἐπι οἰκί' ἔχοντας,
 Νηπίαχοι· ξυῶν δ' ἐκ κακὸν πολέεσσι τίθεισι·
 Τούς δ' εἶπερ παρά τες τε κῆρ ἄνθρωπος ὀδίτης
 Κενήσει ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες,
 Πρόσσω πᾶς πέτεται, και ἀμύνει οἷσι τέκεσσι· 265
 Τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην και θυμὸν ἔχοντες,
 Ἐκ νῆων ἐχέοντο· βοή δ' ἄσθετος ἀφύρει.
 Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν ἐκίκλετο, μακρὸν αὔσας.
 „Μυρμιδόνες, ἔταροι Πηλεΐδῳ Ἀχλῆτος·
 „Ἄνῆρες ἐσέ, φίλοι· μνήσασθε δὲ Θούριδος ἀλκῆς, 270
 „Ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὅς μὲγ ἄριστος
 „Ἀργείων παρά νηυσί, και ὑγχέμαχοι θεράποντες·
 „Γυνώ δὲ και Ἀτρεΐδης, εὐσφικρείων Ἀγαμέμνων,

Ἐθεοροῦσε τοὺς στρατοὺς, ἔχων ἐπιθυμίαν
 Νὰ εἶη Τρώϊον κ' Ἀχαιῶν τὴν μάχην τὴν ἀγρίαν.
 Οἱ Μυρμιδόνες πάντες δὲ, βήματα θάρραλαῖα
 Σὺν Μενουτιάου τῷ υἱῷ, προὔχουσαν, τῇ γενναίῳ,
 Μὲ ἀνυπόμοτον ψυχὴν καὶ πρόθυμον καρδίαν,
 Πότε ν' ὀρμήσουσιν κατ' ἐχθρῶν εἰς συμπλοκὴν ἀγρίαν.
 Ἐκινῶντο σύμπαντες ὁ εὐθύς, μὲ σφῆκας ὁμοιοῦντες,
 Οἰκῶντας παρὰ τὰς ὁδοὺς· οὓς παῖδες ἀφρονεῖντες
 Κατὰ συνθήθειαν κακὴν συμπαίζοντες συγχίζουσι
 Ἐρχόμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ τοὺς διερεθίζουσι,
 Καὶ διὰ τούτου εἰς πολλὰς κοινὸν κακῶν ποιοῦσι·
 Διότ' ὃν ἀκουσάωσι τις τῶν, ὅτ' ὁδοιποροῦσι,
 Αὐτοὺς ἐγγίξῃ διαδῶς· οὐτὲς ἠρεθισμένοι,
 Εὐθείως ἐμπροσθεν αὐτοῦ πέτονται ἀθροισμένοι
 Πάντες ὡς σύνεφρον πικρῶν, τὰ τέκνα τῶν, ζητοῦντες
 Νὰ βοηθήσουσιν, καὶ αὐτὸν κατακεντοῦν κυκλοῦντες.
 Κ' οἱ Μυρμιδόνες τὴν αὐτὴν ἔχοντες προθυμίαν
 Ἀπὸ τὰ πλοῖα, κατ' ἐχθρῶν, ἔτρεχον μ' εὐτολμίαν,
 Κ' ἐποίουν θόρυβον βαρύν· ὁ Πάτροκλος δ' ἀρχίσσας,
 Ταῦτα παρήγειλλεν αὐτοὺς, μεγάλως ἐκδοήσας·
 „ὦ Μυρμιδόνες προσφιλεῖς, σύνοπλοι Ἀχιλλείως·
 „Ἕλληνες, φίλ' ἀγαπητοί, ἔσασθε, καὶ γενναίως
 „Ὀπλίσθητε μ' ὀρμητικὴν δύναμιν κ' εὐτολμίαν,
 „Ἴνα Πηλείως τὸν υἱὸν σήμερον κατ' ἀξίαν
 „Τιμῆσωμεν, τὸν εἰς τὸν στρατὸν ἅπαντα τῶν Ἀργείων
 „Δοῖσιν ὄντα, μετ' αὐτοῦ συνόπλων τῶν ἀνδρείων·
 „Κ' ἴν' Ἀγαμέμνων βασιλεὺς τὴν βλάβην του γνωρίσῃ,
 „Καὶ ὅτι ἔσραλλε πολὺ, μὴ θέλων νὰ τιμῆται

„Ἦν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀ'χακῶν οὐδὲν ἔτισεν.

Ὡς εἰπὼν, ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου· 275

Ἐν δ' ἔπεσον Τρῳέεσσιν ἀσκήεες· ἀμφὶ δὲ νῆες

Σμερδαλέου κονίθησαν αὔσαντων ὑπ' Ἀ'χαῶν.

Τρῳες δ' ὡς εἶδοντο Μενoitίου ὄλκιμον υἱόν,

Αὐτὸν καὶ Θεράπουτα, σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας;

Πᾶσιν ὀρέυθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες, 280

Ἐλπίμενοι παρὰ ναυφί ποδώκεα Πηλεΐωνα

Μητιθμόν μὲν ἀπορρόψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι·

Πάπτηεν δὲ ἕκαστος ἄπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον!

Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκούτισε θουρι φαειῶ

Ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλείεσι κλονέοντο, 285

Νηὶ παρὰ πρύμνῃ μεγαθύμου Πριoteσιλάου·

Καὶ βάλε Πηραχίμην, ὃς Παίονας ἵπποκορυζᾶς

Ἦγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἐπ' Ἀ'ξίου εὐρὺν ῥέοντος·

Τῆν βαλε δεξιῶν ὤμου· ὃ δ' ὑπτιος ἐν κονίχαι

(39) Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ ὁ ἀνάγνωστης, ὅτι τὸ πλοῖον τοῦτο εὐρίσκειτο εἰς τὴν δευτέραν σειρὰν καὶ ὅτι ἡ μάχη νῦν γίνεται μεταξὺ τῶν δύο τῦτων σειρῶν· ὅθεν ἀναφέρεται ἐνταῦθα ἡ πρύμνη τοῦ πλοῖου, ἐπειδὴ ἡ πύρα ἦτον σρεμμένη πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.

„Τὸν μεταξὺ τῶν Ἀχαιῶν πλεῖον ἀνδρειωμένον,
 „Καὶ ἀρχηγὸν πολεμιστῶν οὕτω ἐκλελεγμένον.

Ταῦτα εἰπόντος, ἐνταῦτῳ ὤρμησαν μὲ εὐτολμίαν
 Σύμπαντες κατὰ τῶν ἐχθρῶν· κ' οὕτω φωνὴν ἀγρίαν
 Ἐξέπεμπον καὶ φοβεράν, ἐν ᾧ ἐπροχωροῦσαν,
 Ὡς τὰ πλοῖα Ἀχαιῶν πάντοθεν ἀντηχοῦσαν.
 Οἱ Τρῶες δὲ τὸν ἰσχυρὸν υἱὸν τοῦ Μενoitίου
 Μετὰ Θεράπυτος αὐτοῦ ἰδόντες τοῦ ἀνδρείου,
 Ἀπὸ τὴν λάμπην τῶν σερρῶν ὅπλων κεκυκλωμένους,
 Κ' ὑπ' Ἀχιλλέως τοῦ στρατοῦ ἐπακολουθουμένους,
 Εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ταραχὴν ἠσθάνθησαν βαθύως,
 Κ' αἱ φάλαγγες τῆς στρατιᾶς συγχύσθησαν εὐθέως·
 Ἐλπίσαντες ἅτ' Ἀχιλλεὺς ὀργῆν του τὴν βαρείαν
 Ἀπέρριψε καὶ ἀντ' αὐτῆς ἔκλεξε τὴν φιλίαν·
 Ὅθεν ἐκύταξε καθεὶς τὸ βῆμα ποῦ εὐθύνη,
 Ἴνα τὸν ὀλεθρον αὐτοῦ, μὲ τὴν φυγὴν ἐκκλίνη.
 Ὁ Πάτροκλος δὲ κατ' αὐτῶν, τὸ πρῶτον ἐφωρμήσας,
 Κ' ἐκ τῆς χειρὸς του τὸ λαμπρὸν ἀκόντιον ἀφῆσας,
 Κατὰ τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν, ὅπου συνηθροισμένους
 Τοὺς πλείους εἶδεν ἀντικρὺ, καὶ συνταρασσομένους,
 Παρὰ τὴν πρύμνην, περισσῶς, τοῦ εὐσκευόσου πλοίου
 Πρωτεσλάου τοῦ λαμπροῦ ἥρωος καὶ ἀνδρείου, (39)
 Ἐπλήγωσε εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον πληγὴν καιρίαν,
 Πυραΐχμην, (XI) ἔντα ἀρχηγὸν τῶν ἀπὸ Πακωνίας
 Ἐκεῖ παρόντων μαχητῶν· οὗς ἐκ τῆς Ἀμυδῶνος,
 Στ' ἄκρα κειμένης ποταμοῦ Ἀξίου, τοῦ ἀφλύου
 Τὸ ρεῦμα χέοντος αὐτοῦ, ὠδῶγει· καὶ εὐθέως
 Πεσιῶν εἰς τὰ νῶτα ἐπὶ γῆν ἐξέναξε βαθύως.

Κύππεσεν δ' αἰώξας· ἔταροι δέ μιν ἀμφοτέρωθεν 290
 Παυρες· ἐν γὰρ Πατρόκλος φρόνυ' ἔλεν ἅπασιν,
 Ἡγεμόνα κτείνεας, ὅς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι·
 Ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ·
 Ἡμιδανὸς δ' ὄρα νηῆς λίπει· αὐτόθι· τοὶ δ' ἐφρόνηεν·
 Τρώες θασπεσάω' ἐμάδω· Δαναοὶ δ' ἐπέχοντο 295
 Νῆες ἀνὰ γλαφυράς· ἑμάδος δ' ἀλίαντος ἐτύχθη·
 Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς οὐρεος μεγάλας·
 Κανῆρει πυκνῆν νερέην κροπὴ γαρετὰ Ζεὺς,
 Ἐκ τ' ἔφαθον πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρῶονες ἄχροι,
 Καὶ νᾶσαι, οὐρανόθεν δ' ὄρ' ὑπερράγῃ ἦσπετος αἰθήρ· 300
 Ὡς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπώσάμενοι δῆϊόν πῦρ,
 Τυτθὸν ἀνέπνευσαν· πολέμου δ' αὐ γίγεται ἔρωή·

(40) *Eis* τὴν ὁμιλίαν ὁκοῦ ἔλαμεν ὁ Πάτροκλος πρὸς τὸν
 Ἀχιλλεὺς ἐπαρακάλεσε νὰ τῷ δώσῃ τὰ ὄπλα τυ διὰ νὰ δοκι-
 μάτῃ ἴσως δυνηθῆ νὰ προξενήσῃ ἀκτίνα κἄν φωτὸς εἰς τὰς
 Ἑλληνας. Ὁ Ποιητὴς προσέχων εἰς ἐπεὶνους τὰς λόγους, ἐν-
 ταύτῃ τυ τῇ παραβολῇ ἔλκει ἐκ αὐτῶν ταύτην τῆ Πατρό-
 κλου τὴν ἰδέαν ὑπὸ τὴν εἰκόνα τῷ Διὸς, ὅς τις διασχίζων
 τὰ νέφη διὰ τῆς ἀκτίνος τῶν κεραυνῶν του, χεῖρι φῶς
 ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν βουνῶν τὰς ὁποίας τὰ πε-
 πυκνωμένα νέφη παρίζανον κατεξοφωμένας. Ἴδὸν δὲ ἡ
 εἰκὼν αὐτῆ φυσικῶς θεωρημένη. Καθὼς ὅταν ἀγράφ-
 τη ὁ Ζεὺς ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ὑρανῶν, βλέπῃ τις ἀ-
 μέσως τὰ ὑπὸ τῶν πεπυκνωμένων νεφῶν κεκαλυμμέ-
 να μέρη, οὕτω καὶ ὁ Πάτροκλος ὠρμήσας μετὰ τῶν ἀν-
 δρείων τυ ὀπαδῶν ἐπὶ τοὺς Τρώας, ἐξέλκει τοὺς Ἑλληνας
 ἀπὸ τοῦ σκότος εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν βυθισμένοι, καὶ δεικνύει
 ἀκτίνα φωτὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν· τὺτέστι τοῖς

Παίονες δ' οἱ περὶ αὐτὸν, κατατεταραγμένοι
 Τῆδε σκορπίσθησαν ἀκκεί, φόβῳ κατασχημένοι·
 Διότι φόβησεν αὐτοὺς ὁ Πάτροκλος ὠρμήσας,
 Καὶ τοῦ ἀνδρείου ἀρχηγὸν αὐτῶν, τοῦ ζῆν ζερήσας·
 Κ' οὕτω ἐδῶκεν αὐτοῖς, ἅπ' Ἀχαιῶν τὰ πλοῖα
 Κ' ἔσθεσε φλόγας τοῦ πυρός, χειροῖτο τῇ ἀνδρείᾳ.
 Κ' οἱ Τρῶες μὲν μετὰ πολλοῦ θορύβου ὑπεκκλήσθη,
 Ἢ ἤμικαυσον τὸ μελαυὸν πλοῖον ἐκεῖ ἄφροντον·
 Οἱ δ' Ἀχαιοὶ ἀπὸ παντοῦ τὰ πλοῖα τῶν κυκλοῦσι,
 Καὶ ἀταξίαν φοβερὰν εἰς τοὺς Τρῶας ἐμποιοῦσι.
 Ὡς Ζεὺς ἦ ὁ ἀσραποποιὸς ὅταν ποτὲ ἐκχύσῃ
 Τῶν ἀσραπιῶν τῆν σφοδρὰν λάμψιν, (40) καὶ διαλύσῃ
 Ζοφεροῦν νέφος, δὲ αὐτῆς, καὶ καταπυκνωμένον,
 Ἐφ' ὑψηλοῦ, τῆν κορυφῆν, ὄρους ἐψηπλωμένον,
 Κ' εὐθέως τόπ' οἱ ὑψηλοὶ, ἀκρώσειαι μεγάλαι,
 Σύνδεδυδροὶ λόφοι, κ' ἐξοχαὶ φαίνοντα· ἔτι ἄλλαι·
 Διότ' αἶρος τὸ παχὺ ἢ ἀσραπὴν σκορπιῖζει,
 Καὶ τὸν αἰθέρα τὸν πλατὺν λαμπρύνει καὶ φωτίζει·
 Οὕτω καὶ τότε οἱ Ἀχαιοὶ, φλόγα τῆν ὀλεθρίαν
 Διώξαντες ἀπὸ τὰς ναῦς, ἔλαβον εὐκαιρίαν
 Νὰ ἀναπνεύσωσι μικρὸν· ὅμως ἐπεκρατοῦσε
 Ἡ τοῦ πολέμου ταραχὴ, κ' ἡ μάχ' ἠκολουθοῦσε·

δίδει μικρὰν ἄνεσιν καὶ ἀναψυχὴν. Ἡ δὲ παροῦσα πα-
 ραβολὴ εἶναι τόσῳ μᾶλλον δικαία, ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ φω-
 τὸς ἀπ' αὐτοῦ ὅπου προξένησεν ἡ παρουσία τοῦ Πατρόκλου
 παρήλαθε τῷ ὄντι ὡς ἀσραπὴ καὶ ἐσβέσθη σχεδὸν εἰς
 τὸν αὐτὸν καιρὸν ὅπου ἔλαμψε.

Οὐ γάρ πώ τι Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
 Προτροπόδην φοβέοντο μελαινόων ἀπὸ νηῶν,
 Ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθήσαντο, νεῶν δ' ὑπόσεικου ἀνάγκη. 305
 Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἔλεν ἄνδρα, κεδασθείτης ὑσμίνης,
 Ἡγεμόνων· πρῶτος δὲ Μενoitίου ἄλκιμος υἱός,
 Αὐτίκ' ἄρα κρηθίντος Ἀρηϊλίου βάλε μηρὸν
 Ἐγγεῖ ὀξυόεντι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
 Ρῆξεν δ' ἄσιον ἔγχος· ὁ δὲ πρηγῆς ἐπὶ γαίης 310
 Κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος ἀρήϊος οὐτα Θόαντα,
 Στίρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
 Φυλείδης δ' Ἀμφικλου ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
 Ἐφθῆ ὀρεξάμενος προμυῶν σκέλος, ἔνθα πάχιος
 Μυῶν ἀνθρώπου πέλεται, περὶ δ' ἔγχος αἰχμῆ 315
 Νεῦρα δισχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὅσα' ἐκάλυψε.
 Νεσορίδαι δ', ὁ μὲν εὔτασ' Ἀτύμνιον ὀξείῃ δουρὶ
 Αὐτίλοχος, λαπάρης δὲ ὀσάλασε χάλκεον ἔγχος·
 Ἡρίπε δὲ προπόροιθε· Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ

(41) Θαυμάσιον εἶναι τῷ ὄντι ὁποῦ, ὁ Ποιητὴς ἀφ' οὗ περιέγραψε τόσας μάχας εὐρίσκει ἀκόμη τὸν τρόπον νὰ εἰσαγάγῃ οὕτω μεγάλας ποικιλότητας ὅχι μόνον εἰς τὰς πληγὰς καὶ πτώματα τῶν νεκρῶν καὶ τῶν θνησκόντων ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν φράσιν αὐτὴν· οὐδὲν εἶναι τῷ ἄλλῳ ὁμοίον εἰς τὰς εἰκόνας του, καὶ τὸ ἴδιον ῥήμα „θνήσκειν” εἶναι κατὰ διαφόρους τρόπους μετῆλλαγμένον. . . . . Τοιαύτη τις κἀνταῦθα τῷ Ὀμηρικῷ πέπλῳ ποικιλία ἐμπάσσεται, (λέγει ὁ Εὐστάθιος) καὶ οὐ μόνον κατὰ τοὺς τρόπους

Διότ' οἱ Τρώων μαχηταί, εἰς τὴν ὄρμην Ἀργείων
 Δέν τράπησαν εἰς γενικὴν φυγὴν· ἀλλ' ἐκ τῶν πλοίων
 Οὐλίγοντι νὰ κινήσῃν ὀπίσθεν βιασθέντες,
 Ἦναυτιοῦντο, ἔ τὴν ὄρμην ἐχθρῶν ἀντιταχθέντες.

Ἡ μάχης τάξις δ' ἐπειδὴ, ἐν τούτοις, διελύθη,
 Εἰς καθὲ μέρος συμπλοκὴ ἰδίως ἐκροτήθη·
 Ὅπου καθεὶς τῶν ἀρχηγῶν, Ἑλλήνων, τῶν ἡρώων
 Ἐφύευσ' ἐκ τῶν ἰδηγῶν τῆς στρατιάς τῶν Τρώων.
 Πρῶτος οἶν Πάτροκλος ἰδῶν, ὑποχωροῦντ' ἐμπρός του,
 Τὸν Ἀρήϊλον, (41) εὐθὺς διὰ τοῦ δόρατός του
 Τὸν μηρὸν πλήγωσεν αὐτοῦ, καὶ μὲ συντετριμμένον
 Ὁσοῦν, τὸν ἐρρίψ' ἐπὶ γῆν προὔμυτα ἠπλωμένον.
 Μενέλαος δ' ὁ ἰσχυρὸς πολεμιστῆς ὠρμίσας
 Κατὰ τοῦ Θούαντος, κ' αὐτοῦ τὸ δόρυ ἀποσεύσας,
 Εἰς τὸ, ἀσπίδος γυμνωθέν, σῆθος του τὸν πληγώνει,
 Καὶ δι' αἰχμῆς τῆς σιδήρεας τὰ μέλη του νεκρώνει.
 Τὸν Ἄμφιον ὀρμῶντα δὲ, ἰδῶν υἱὸς Φυλείως
 Ἐπρόλαβε, δόρυ τὸ σερόν ἄφῆτας παρευθέως,
 Καὶ διεπέρασεν αὐτοῦ τὸ κάτω σκέλους, ὅπου
 Τῆς γαστροκνήμης τὸ παχὺ ὑπάρχει τοῦ ἀνθρώπου·
 Τὰ νεῦρά αὐτοῦ δὲ ὁ σκληρὸς σίδηρος διασχίσας
 Τὸν νείκρωσε, σκότος πικρὸν ἔ τῶμματου ἐπιχύσας.
 Ἀντίλοχος δὲ ὁ υἱὸς Νέστορος τοῦ Νηλείως,
 Διὰ τοῦ δόρατος αὐτοῦ, τοῦ σιδηροῦ κ' ὀξέος,
 Εἰς τὴν λαγύνα ἐνταύτῃ, Ἀτίμιου πληγώνει,
 Καὶ ἔμπροσθέν του κατὰ γῆς ἄπυσεν τὸν ἐξαπλώνει.

τῶν πληγῶν τε καὶ πτωμάτων, ἀλλὰ καὶ
 κατὰ φράσιν τὴν αὐτὴν τοῦ ἔθαιου."

Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε κασιγνήτοιο χολωθεῖς 320

Στὸς πρόσθεν νέκυος· τοῦ δ' ἀπίθεος Θρασυμήδης

Ἐφθῆ ἔρεξόμενος, πρὶν οὐτόσαι, οὐδ' ἀφάρμαρτεν,

Ὡμῶν ἄφαρ· προμυῖν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκῆ·

Δρούψ' ἀπὸ μυώνων, ἀπὸ δ' ὄσιον ὄχθις ὄραξε·

Δούπησεν δὲ πεσῶν, κατὰ δὲ σκότος ὄσ' ἐκάλυψεν. 325

Ὡς τῷ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμίετο

Βήτην εἰς Ἴρσθος, Σαρπηδέουσι ἐσθλοὶ ἐταῖροι,

Τίεις ἀκοντισαὶ Ἀμισωδύρου, ὅς ῥα Χίμαιραν

Θρέψεν ἀμαμακέτην, πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.

Αἴας δὲ Κλέοβαυλον Οἴκιαδης ἐπορούσας 330

Ζῶν ἔλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνου· ἀλλὰ οἱ αἴθι

Λύπε μένος, πλήξας ξίφει ἀύχένα κωλύεντι·

Πῶν δ' ὑπεθερμιάνη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε

Ἐλλαβε πορφυρέος θάνατος, καὶ μοῖρα κρατααή.

Πηνέλεως δὲ Λυκῶν τε, συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ 335

Ἦμβροτου ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·

Τῷ δ' αὖτις ξιφίεσσι συνέδραμον· εἶθα Λύκων μὲν

Ἰπποκόμου κόρυθος φάλου ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ αὐτῶν

Φάσγανον ἐρράισθη· ὁ δ' ὑπ' οὐατος ἀύχένα θείνε

Πηνέλεως, πᾶν δ' εἶσω ἔδω ξίφος, ἔσχε δὲ οἶον 340

(42) Ο' Ἀμισώδαρος ἦτον βασιλεὺς τῆς Καρίας, τοῦ
 ἰσοῖν τὴν θυγατέρα ἐγημεν ὁ Βελλεροφόντης· καὶ ἐπει-
 δὴ ὁ Ποιητῆς ἀναφέρει ἐνταῦθα τὸν καιρὸν κατ' ὃν ὑ-
 πῆρξεν ἡ Χίμαιρα καὶ παρά τινι ὑπῆρξεν, οἱ ἀρχαῖοι
 ἐσυμπέραναν ἐκ ταύτης τῆς περιόδου ὅτι δὲν εἶναι πε-
 πλασμένη ἢ ὑπαρξίς αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι ἦτον κἀνὲν ζῶον
 ἀπὸ τὰς ποιμένας τοῦ βασιλέως τῆς, τὸ ἐποίησεν ἐλθὼν
 εἰς λύσσαν ἐπροδένησε μεγάλας ζημίας, ὡς καὶ ὁ Καλυ-
 δῶτιος χοῖρος.

Ο' Μόρῃς (XII) ἀργισθεῖς, πολὺ διὰ τὴν ἀδελφούτου,
 Τοῦ Ἀυτιλόχ' ὄρμα ἔγγυς μὲ δέρου τὸ τερόρουτου,
 Κ' ἐσάθ' ἐμπρὸς εἰς τὸν νεκρὸν· ἀλλὰ προτοῦ ν' ἀφήσῃ
 Τὸ δέρου ται ἐκ τῆς χειρὸς, πρόλαβε ν' ἀκοντίσῃ
 Ο' Θρασυμήδης κατ' αὐτοῦ, κ' ἐπλήγωσα βαρείως
 Τὸν ὤμου του ἐπιτυχῶν· ὁ σάδηρος δ' ὀξείως
 Τ' ἄκρον βραχίονος αὐτοῦ ἔλαψ', αὐτὸ χωρίσας
 Ἐκ τῶν μινύκων, καὶ τ' ὄσουν σάντριψεν εἰστρουπήσας
 Καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἐσβρόντησε βαρείως,
 Καὶ σκότος κάλυψε πικρὸν τὸ ὄμμα του εὐθείως.

Οὕτω οἱ οὖτω ἀδελφοί, σύνοπλοι Σαρπηδόνας,
 Τ' πό τῶν Νέστορος υἱῶν φουεῦθησαν συγχρότως·
 Ἀμισσοδάρ' (XIII) ἕντες υἱοί, Χίμαιραν τὴν ὄγριαν
 Τοῦ ἀναθρέψαντος, (42) πολλοῖς ἀνθρώποις ὀλεθρίαν.
 Αἴας ὁ Ο'ίλιεος δὲ ἐξώγρησεν, ὠρμήσας,
 Κλειόβουλον, (XIV) εἰς τὴν ταραχὴν τῆς μάχης θεωρήσας
 Ἐμποδισθέντα· κ' ἐνταύτῳ τὸ ξίφος του βυθίζε
 Εἰς τὴν λαμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος χωρίζε
 Καὶ τὸ μὲν ξίφος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ αἵματος ἑρμάνθη,
 Σκότος θουότου δ' ἐπ' αὐτὸν παρὸν περιεκταύθη.
 Πηλέας καὶ Λύκων (XV) δὲ, ἀμφότεροι ματαίως
 Ἀλληλοῤῥέψαντες αὐτῶν τὰ δόρατα, εὐθείως
 Συμβάλλουσι διὰ τῶν ξιφῶν, μετὰ ὀρμῆς βιαίας·
 Καὶ ὁ μὲν Λύκων τὸν καλὸν τῆς περικεφαλαίας
 Ἐκτύπησε λόφον· ἀλλ' αὐτοῦ τὸ ξίφος ἐτζακίσθη·
 Τὸ Πηλεάου, κάτω δὲ ὠτίου, ἐδυθίσθη
 Εἰς τὸν τοῦ Λύκωνος λαμῶν· καὶ ἡ κεχωρισμῆν
 Ἐκ τοῦ ἀχέου κεφαλῇ, ἔμεινε κρεμαμῆν

Δέρμα· παρήέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυτο δὲ γυῖα.
 Μηριόνης δ' Ἀκόμαντα κίχεις ποσὶ καρπαλίμοισι,
 Νύξ' ἔππων ἐπιθασόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον·
 Ἡῖριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς.
 Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ σῶμα νηλεῖ χαλκῷ 345
 Νύξε· τὸ δ' ἀνταρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε,
 Νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλαιο, κίασσε δὲ ἄρ' ὄσια λευκά·
 Ἐκ δὲ τίναχθεν ὀδόντες, ἐνέπλησθεν δὲ οἱ ἄμφω
 Αἵματος ὀφθαλμοί, τὸ δ' ἀνὰ σῶμα καὶ κατὰ ῥίνας
 Πρῆσε χανῶν· θανάτου δὲ μέλαν νίφος ἀμφεκάλυψε. 350
 Οὗτοι ἄρ' ἠγεμόνες Δαναῶν ἔλου ἄνδρα ἕκαστος.
 Ὡς δὲ λύκοι ἄρυσσιν ἐπέχραον, ἢ ἐρίφοισι,
 Σύνται, ὑπ' ἐκ μῆλων αἰρευόμενοι, αἷτ' ἐν ὄρεσσι
 Ποιμένος σφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες,
 Δῖψα διαρπάζουσι ἀνάγκησιν θυμὸν ἐχούσας. 355
 Ὡς Δαναοὶ Τρῶεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
 Δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλλῆς.

Ἀπὸ τὸ δέρμα μοναχᾶ· ὁ Λύκων δ' ἐξηπλώθη,
 Καὶ πᾶν τοῦ σώματος αὐτοῦ μέλος κατενεκρώθη.
 Ὁ Μηριόνης φθάσας δὲ, πὰ φύγῃ μελετώτα
 Ἀκάμαντα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἄμαξον πιδῶντα,
 Τὸν ἐπλήγωσε εἰς τὴν δεξιὸν ὤμον· κ' ὡς ἐρριψέ τον
 Ἐκ τῆς ἀμάξης, τὸ παρὸν σκότος ἐκόλυψέ του.
 Ἐρύμαντα (XVI) δ' Ἰδομενεὺς μὲ δέρου τ' ἄξυμμίον
 Στὸ σῶμα εὔρε· κ' ὁ σκληρὸς σιδηρὸς διαβαίνων
 Τοῦ σώματός του ἀντακρῖ, ἐπέρασε ὀριμῆως
 Κάτω τοῦ ἐγκεφάλ' αὐτοῦ· καὶ τὰ ὄσα βιαίως
 Συτρίψας, ἔκαμιν εὐθύς ἵνα ἐκτιναχθῶσι,
 Καὶ οἱ ὀδόντες ἐνταυτῷ, καὶ μ' αἷμα ν' ἐμπληθῶσι
 Ἀμφοτέροί τ' οἱ ὀφθαλμοί· τὰ ρεῖθρα δ' αἵματός του
 Ἐκ τῶν μυκτήριων ἄφα δὲ καὶ ἐκ τοῦ σώματός του
 Ἐχέοντο ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ οὕτω ἐκυκλώθη
 Ἀπὸ θανάτου τὸ πυκνὸν νέφος καὶ ἐνεκρώθη.

Οὕτω καθεὶς τῶν ἀρχηγῶν, Ἑλλήνων, τῶν Ἰσθίων,
 Ἐφόνευσ' ἐκ τῶν ὀδηγῶν τῆς στρατίας τῶν Τρωῶν.
 Ὡς αἰμοβόροι λύκοι δὲ, ὅποταν ἀπαντῶσι
 Ἐρίρους ἔτε καὶ ὄρουσας, ὅπου ἴθελ' ἰδῶσι
 Ἐκ τῶν θρεμμάτων τῶν λοιπῶν ὅτ' εἶναι μακρομμένον,
 Τῆδε κάκει εἰς τὰ ὑψηλὰ ὄρη πεπλανημένοι,
 Διὰ τὴν ἄνοιαν βοσκοῦ, ἐπόνων των βιαίως
 Ὀρμῶσι πάντες, καὶ αὐτοὺς ἀρπάζουσιν εὐθέως·
 Οὕτω κατὰ Τρωαδῆτων οἱ Ἕλληνες ὠρμούσαν,
 Οἷτινες θόρυβον φυγῆς κακῆγον ποιούσαν·
 Δὲ ἧς ἐξήτου τοῦ θειοῦ κινδύνου νὰ σωθῶσι,
 Παραιτηθέντες παντελῆς τοῦ νὰ ἀντισταθῶσι·

Δίας δ' ὁ μέγας αἶν' ἐφ' Ἑκτορι χαλκοκορυσῆ
 Γετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ ἰδρεῖη πολέμοιο,
 Ἀσπίδι ταυρεῖη κεκαλυμμένος εὐρέας ὦμους, 360
 Σκέπτει' οἷσ' ὧν τε ροῖζον, καὶ δοῦπον ἀκόντων·
 Ἥ μὲν δὴ γένεσθε μάχης ἑτεραλκία νίκη,
 Ἀλλὰ καὶ καί ωσ ἀνέμιμενε, σώω δ' ἐρήφας ἑταίρους.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω,
 Αἰθέρος ἐκ δόης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τεύσει· 365
 Ὡς τῶν ἐκ νηῶν γένητο Γαχήτε Φόβος τε·
 Οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέρασον πάλλω. Ἑκτορα δ' ἵπποι
 Ἑκφρον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι· λείπε δὲ λαόν

(43) Οἱ Πονητῆς παριστάνει ἐνταῦθα τὸν Ἑκτορα
 φεύγοντα καὶ κατὰ καιρὸς ἰσάμενον ἵνα σώσῃ τὸν στρα-
 τὸν αὐτῆ· καὶ αὐτῆ ἐστὶν ἡ κυρία ἐννοια τῆ ἐν τῷ 363. τοῦ
 Κεϊμένε γίγνη, „ἀνέμιμνε“ ὡς ὁ ἀοιδιμος Εὐστάθιος
 παρατηρῶν λέγει. „Τὸ δὲ ἀνέμιμνεν ἔ πάντη
 λυεὶ τὴν τῆ Ἑκτορος φυγὴν, ἀλλὰ μᾶλλον
 βεβαιοῖ ἔ γὰρ ἔμενεν ὁ Ἑκτωρ ὡς ἐξ ἀρ-
 χῆς, ἀλλ' ἀνέμενεν, ἤ γυν ὑποχωρήσας μι-
 κρόν πάλιν ἔμενε· τοῦτο γὰρ ἡ „Ἄνά“ πρό-
 θεσις ἐνταῦθα δηλοῖ· οὕτω καὶ ἀναμάχε-
 σθαι, τὸ πάλιν μάχεσθαι, καὶ ἀναπαλαίειν,
 τὸ ἐκ δευτέρου παλαίειν, καὶ ἄλλα μύρια“

(44) Οἱ Ποιητῆς παρέβαλε τὰς ἐπὶ τὰ πλοῖα ἐμ-
 πίπτουτας Τρῶας μὲ πεκυνηωμένον νέφος, τὸ ὁποῖον
 καταφερόμενον ἐγείρει φοβερὰν ἀεμοζάλην· καὶ ἐν-
 ταῦθα παραβάλλει τὴν φυγὴν αὐτῶν μὲ τὸ ἴδιον νέ-
 φος ὑφέμενον πρὸς ἕρανόν· Ἡ εἰς τὴν ἐνταῦθα παρα-
 βολὴν ἐμφωλεύσα δὲ ἑρραιότης καὶ ποιητικὴ τέχνη

Ο μέγας Αἴας πάντα δὲ, τὸν σιδηρωπλισμένον
 Ἔκτορα, ἤθελε μ' αὐτοῦ ἄρου τὸ ἐξυμμένον
 Νὰ ἀκουτίσῃ· οὗτος δὲ τῆς μόχης γυμνασμένος,
 Μὲ τὴν ἀσπίδα τοὺς πλατεῖς ὤμους κεκαλυμμένος,
 Τῶν τε βελῶν τὸν συρογμὸν πάντα παρετηρούσε,
 Κ' ἤχον ὀραμάτων τὸν βαρύν· καὶ αἶ δὲν ἤγνωσε
 Ὅτι ἡ νίκη τὸν στρατὸν τῶν Τρώων νὰ ἀφῆν
 Ἡρξάτο, καὶ εἰς Ἀχαιῶν τὰ τάγματα νὰ κλῖνῃ,
 Ἀπὸ καιρὸν κατὰ καιρὸν, ἔστατο πάλιν μένων, (43)
 Καὶ τὸν στρατὸν ἔσωζ' αὐτοῦ, τὸν εἰς φυγὴν τραμμένον.
 Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ Ὀλύμπου ἀναβαῖνον
 Φαίνεται που ἐν οὐρανῷ νέφος πεπικνωμένον,
 Ὅταν, ἐν ᾧ εἶν' ὁ αἰθέρ' εὐδῖος, μὲ μεγάλην
 Ἐπαπειλή τινα ὁ Ζεὺς, τὸ πᾶν, ἀνεμοζάλῃ·
 Οὕτω καὶ τότε ἀπὸ τὰς νηῦς οἱ Τρῶες διωγμένοι, (44)
 Μετὰ θορύβου εἰς φυγὴν ἔτρεχον τετραμμένοι.
 Ἡ ἀταξία δ' ἐν τῷ στρατῷ παντοῦ ἐπεκρατοῦσε,
 Ὅστις ὀπίσω, ὀπρεπῶς τραπεῖς, ὑπεχωροῦσε.
 Τὸν Ἔκτορα δὲ οἱ ταχεῖς ἵπποι, καθωπλισμένον
 Ἐξέφερον τῆς ταραχῆς, ὄντα βεδιασμένον

εἶναι, ὅτι ἀπὸ ὅλης τῆς τεθορυβημένης καὶ φεύγοντας
 πολεμικᾶς τάτης κατεσκεύασε καὶ παρέστησεν ὁ θεόπ-
 νευτος Ὅμηρος δύο ὑποκείμενα, τὴν Φυγὴν καὶ τὸν
 Φόβον, τὰ ὅποια μακρύνονται ἀπὸ τὰ πλοῖα τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ σπεύδουσι πρὸς Τρωάδα. „Ὡς τῶν ἐκ νη-
 ῶν γένητο Ἰαχὴ τε Φόβος τε.“ Εἰς τὴν πα-
 ράφρασίν μιν δὲ δὲν ἐδυνήθη νὰ φυλάξω τὴν ἰδιότρο-
 πον τῆς Ποιητῆς ἔκφρασιν διὰ τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς.

Τρωϊκόν, οὓς ἀέκοντας ὄρουκτῆ τάφρῳς ἔρουκε.
 Πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἔρουσάρματες ὠκίεες ἵπποι· 370
 Ἀΐξαντ' ἐν πρώτῳ ῥύμῳ λείπου ἄρματ' ἀνάκτων.
 Πάτροκλος δ' ἔπετο σφραδαυὸν Δαναοῖσι κελεύων,
 Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δ' ἰαχῆ τε φόβῳ τε
 Πάσας πλήσαν ὁδοὺς, ἐπεὶ ἄρ τμάγευ· ὕψι δ' ἀέλλη
 Σκιδναθ' ὑπαὶ νεφείων· ταυύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι· 375
 Ἀψορῶρον προτὶ ἄστρ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
 Πάτροκλος δ' ἤ πλείστον ὀρωόμενον ἶδε λαοῦ,
 Τῆ ρ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
 Πρηνεῖς ἐξ ὀχείων, δέφροι δ' ἀνεκυμβαλίαζον.
 Ἀντικρὺ δ' ἀνὰ τάφρου ὑπέρθουρον ὠκίεες ἵπποι, 380
 Ἄμβροτοι, οὓς Πηληγῆ Θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
 Πρόσσω ἴεμενοι· ἐπὶ δ' Ἐκτορι κίχλετο θυμός·
 Γέτο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκπερον ὠκίεες ἵπποι.

(15) Περὶ τῶν ἵππων τῷ Ἐκτορὸς εἶπεν ὁ Ποιητὴς ὅσον καὶ ὅπως ἡ ποιητικὴ τῷ ἐσυγχώρει νὰ εἰπῆ περὶ ἵππων ποιῶν καὶ θνητῶν· παρέστησεν αὐτὸς ἐπὶ τὰς διχθας τῆς τάφρου ἀφρίζοντας καὶ χρεματισσομένους ὑπὸ γενοχωρίας διότι δὲν ἤμπορεῖσαν νὰ πηδήσουν πέραν. Ἀλλ' οἱ ἀθάνατοι τῷ Ἀχιλλεῖος ἵπποι δὲν εὕρισκουν καμμίαν δυσκολίαν, διαβαίνουσιν ἀμέσως τὴν τάφρον καὶ τρέχουσιν, ὡς ἱπτάμενοι, ἐπὶ τὴν πεδιάδα.

Ν' ἀφ' ἑσ' αὐτοῦ τοὺς μαχητὰς σκληρῶς δακνουμένους
 Κ' ὑπὸ τῆς τάφρου, ε' τὴν ὄρμην φυγῆς, κωλυομένους·
 Ε'ν ἧ εὐκίνητοι πολλοὶ ἵπποι ὑπεξευγμένοι,
 Τ' ἄκρα συντρίψαντες ῥυμῶν, ἄφρονι λελυμένοι,
 Ἀμάξας τὰς βασιλικὰς· Πάτροκλος δὲ συντόως
 Ε'δίωκεν ἀκολουθῶν, κ' ἐπρόσασε συγχρούως
 Τῶν Ἀχαιῶν τοὺς μαχητὰς, ν' ἀκολουθοῦν ἀνδρείως,
 Κακῶς περὶ Τρωαδῆτων φρονῶν καὶ ὀλεθρίως·
 Οἴτινες ἀπὸ τὴν φυγῆς βοῆν τεταραγμένοι,
 Πάντες τοὺς δρόμους, πανταχοῦ, πλήρωσαν, σκεδασμένοι.
 Νέφη πυκνὰ κοκοροῦ, πρὸς οὐρανὸν ὑψοῦντο,
 Καὶ μὲ ταχύτητα σφοδρὰν οἱ ἵπποι ἐκινουῦντο,
 Ἀπὸ τὰ πλοῖα καὶ σκηπὰς ὀπίσω τετραμμένοι,
 Καὶ πρὸς τὴν πόλιν, τὴν ὁδὸν πρόσω διευθυμμένοι.
 Ο' Πάτροκλος δ', ἔπει πολλοὺς φεύγοντας θεωροῦσε,
 Ἐκεῖ, φωνάζων κ' ἀπειλῶν μεγάλως, ἐφωροῦσε.
 Ἄνδρες ἀπὸ τῶν ἀμαξῶν πίπτοντες κρημισμένοι,
 Ἦσαν ε' τοὺς ἄξωνας αὐτῶν προῦμιτ' ὑψηλωμένοι.
 Ἄνατραμμένοι πανταχοῦ πίπτοντες ἐκροτοῦσαν
 Σφοδρῶς οἱ δέφροι ἀμαξῶν, καὶ τὰς ὁδοὺς πληροῦσαν·
 Οἱ δὲ ταχεῖς καὶ μὴ θνητοὶ ἴπα' οἱ εἰς τὸν Πηλεῖα
 Δῶρα δοθέντες ἐκ Θεῶν, μὲ θήματα ὀξεία,
 Κατὰ τὴν τάφρον ἀντικρὺ εὐκολ' ὑπερπηδοῦσαν, (45)
 Καὶ εἰς τὰ πρόσω μὲ σφοδρὰν ὄρμην ἐπροχωροῦσαν·
 Διότ' ὁ Πάτροκλος, πολὺ εὔχετο ν' ἀπαντήσῃ
 Τὸν Ἕκτορα, ἐπιθυμῶν νὰ τὸν διακονίσῃ·
 Οὐ οἱ εὐκίνητοι αὐτοῦ ἵπποι, μ' ὄρμην μεγάλην
 Τρέχοντες, ἔφερον μακρὰν ἀπὸ φυγῆς τὴν ζάλην.

Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πῶσα κελαινῇ βέβροθε χθῶν
 Ἦματ' ὀπωρονῶ, ὅτε λαβρότατον χεῖε ὕδωρ 385
 Ζεὺς, ὅτε δὴ ῥ' ἀνδρεςοι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
 Ὅτ' βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιῶς κρῖνωσι θήμισας,
 Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, Θεῶν ὅπω οὐκ ἀλέγοντες·
 Τῶν δὲ πόντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
 Πολλὰς δὲ κλιτὺς τότε ἀποτμήγουσι χαράδραι, 390
 Ἐς δ' ἄλα προφυρέην μεγάλα ρευσάχουσι ῥέουσαι
 Ἐξ ὄρεων ἐπὶ κάρ' μινύθει δὲ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
 Ὡς ἔπποι Τρωσὶ μεγάλα ρευσάχοντο θείουσαι.
 Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρῶτας ἐπέκερσε φάλαγγας,
 Δ' ψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετις, οὐδὲ πόληος 395
 Ἐλα ἰεμένους ἐπιβουήμεν, ἀλλὰ μεσηγῶ
 Νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῦ
 Κτεῖνε μεταίσσιων, πολέων δ' ἀπετίνωτο ποιήν.
 Ἐὐθ' ἦτοι Πρῶτος πρῶτου βάλε δουρὶ φαεινῶ,
 Στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα. 400

(46) Ἐν ταύτης τῆς περιόδου γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Ποιητὴς εἶχεν ἀκρίσητι περὶ τῆ κατακλυσμῶ ἐν καιρῶ Νῶε, ἢτε περὶ τῆ ἐν Δευκαλίωνος, καὶ ὅτι ἐγνώρισε καὶ αὐτὸς, ὅτι ὁ Θεὸς ἐκέφερε κατακλυσμὸν διὰ τὴ τιμωρήσῃ τὴν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀνομίας τῶν.

(47) Ὁ Πάτροκλος ἐνθυμεῖται ἐνταῦθα ὅτι παρέβη τὰς προσαγὰς τῆ Ἀχιλλείως διώξας μακρὰν τῆς Τρώας, ὅθεν ἐπιγράφει καὶ κατατάττεται μεταξὺ τῆ Σιμόεντος ποταμῶ, τῶν πλοίων, καὶ τῆ τείχεος τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὅποσον εἰς διάφορα μέρη μὲν ἦτον κρημνισμένοι, εἰς τὰ περισσότερα ὅμως ὑπῆρχεν ἀκόμι.

Ως δ' ὑπ' ἀνέμου συρροφῆς σφοδρᾶς, βαρέως ζαίνει,
 Καιρῷ ἐν μετοπωρεῶν, καταταραττομένη
 Ἄπανα γῆ ἢ μέλανη, ὅταν μεγαλιωτάτην
 Χέη ὁ Ζεὺς ἐξ οὐρανῶν βροχὴν καὶ σφοδροτάτην,
 Κατὰ ἀνθρώπων ὄργισθεις τῶν αἰθαδιαζόντων, (46)
 Κ' ἐπ' ἀγορᾷ δυναστικῶς κ' ἐν βίᾳ δικάζόντων
 Δίκας ἀδίκους· τὴν δ' ὀρθὴν ὁδὸν καταφρονούτων,
 Καὶ σ' τὴν ἐκδίκητην Θεῶν φροντίδα μὴ ποιούτων·
 Πάντες δὲ γῆς οἱ ποταμοί, μεγάλως πλημιμουῦσι·
 Ρύσεις χειμᾶρῶν αἱ σφοδραί, χαράγματα ποιῶσι
 Ἐπὶ τοὺς λόφους καὶ βουὰ, καὶ ἀπ' αὐτῶν βιαίως
 Καταφερόμεναι χωροῦν, ζεναζοῦνται βαρέως,
 Εἰς θάλασσαν τὴν μέλανην, τὴν γῆν καταγυμνοῦσαι,
 Καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν θνητῶν φθορὰν παντοῦ ποιῶσαι·
 Οὕτω καὶ αἱ Τρωαδιδῶν ἵπποι, πολλὰ ταχέως
 Τρέχουσαι, ὑπὸ τοῦ ζυγοῦ ἐσείαζον βαρέως.
 Τοῦ Μενειτίου δ' ὁ υἱός, ὅταν ἀποκομμένης
 Εἶδε τὰς φάλαγγας ἐχθρῶν, τὰς προπορευομένας,
 Εὐδίωνεν ἐπὶ τὰς ναῦς ὀπίσω, μὴν ἀφίω
 Κατὰ Τρωάδα νὰ προβῆ ἢ κρατιὰ Ἑλλήνων,
 Προθυμουμένων περιταῶς· καὶ μεταξύ τῶν πλοίων,
 Τοῦ τείχους, καὶ τοῦ ποταμοῦ, (49) πολλοὺς τῶν ἐναντίων
 Ἐφόνευσε μετασραφεῖς· καὶ οὕτω ἐκδικήθη,
 Τὸ, ὅσον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, αἶμα Ἑλλήνων, χύθη.
 Πρῶτος ὁ Πρόνοος (XVII) δὲ ἦν ὄν' πλήγωσ', ἀποσείσας
 Τὸ λαμπρὸν δόρυ· καὶ αὐτοῦ τὸ σῆθος ἐκτριπύσας,
 Ἐκ τῆς ἀσπίδος γυμνωθὲν, ἐνέκρωσεν εὐθείως
 Τὰ μὲλ' αὐτοῦ· ὅσας περὶν ἐβρόντησε βαρέως.

Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέσρα, Ἦνοπος υἱόν,
 Δεύτερον ἰρμηθείς· ὁ μὲν εὐξέστω ἐνὶ δίφρῳ
 Ἦΐσο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
 Ἦΐα ἤλχθησαν· ὁ δ' ἔγχεϊ νύξε παρασᾶς
 Γυαθμὸν δεξιτέρου διὰ δ' αὐτοῦ πείρου ὀδόντων· 405
 Εἶλε δὲ δουρὸς ἔλων ὑπὲρ ἄντυγος· ὡς ὅτε τις φᾶς
 Πέτρον ἐπὶ προσλήτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθῦν
 Ἐκ πόντοιο θύραζε λάνω καὶ ἴναπι χαλκῷ·
 Ὡς εἶλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα, δουρὶ φαεινῷ·
 Καὶδ' ἄρ' ἐπίσμι' ἔωσε· πεσόντα δὲ μιν λίπε θυμός· 410
 Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρίαλιν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
 Μέσσην καυκεφαλὴν· ἣ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
 Ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ὄρα προηὲς ἐπὶ γαίῃ
 Κάππεσεν· ἀμφὶ δὲ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστῆς.
 Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα, καὶ Δ' μροτέρου, καὶ Ἐ' πάλτην, 415

(48) Ἀρμοδιωτέραν καὶ δικαιοτέραν ταύτης εἰκόνα, διὰ τῆς ὁποίας ἠθέλησεν ὁ Ποιητὴς νὰ δώσῃ ἰδέαν τινὰ τῆς μεγάλης τῆ Πατρόκλου ἀνδρείας, δὲν ἠθελε δυνηθῆ νὰ εὕρη τις εὐκόλως.

(49) Ὁ Ποιητὴς λέγει, ἱερὸν ἰχθῦν, ἐπὶ τὸ ὁποῖον ἐπίθετον ἐγίναν μεγάλαί φιλονεΐλαι· ἐγὼ δὲ ἠπολύθησα εἰς τὴν παράφρασιν μὴ τὴν γνώμην ἐκείνων οἵτινες ἐκλαμβάνουσι τὸ ἱερὸν ἀντὶ τῆ μεγάλου· ἐπειδὴ ἀπαντῶμεν διαφορὰς περιόδους ἐκ τῶν ὁποίων βεβαιούμεθα, ὅτι οἱ Ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο πολλάκις τὴν λέξιν ἱερὸν διὰ νὰ παραγῆσιν μόνον τὴν μεγαλειότητα· καθὼς καὶ τὴν σήμερον παρ' ἡμῖν, τὸ „Θεῖον“ συ-

Εἶτα πρὸς Θέσσορα (XVIII) ὄρμα Ἦνοπος, καθεσμένον
 εἰς ἄμαξόν του τὴν λαμπρὰν μὲ σῆθος φοδισμένον·
 Ὅστις μεγάλως ἐπλογεῖς, καὶ ἐξ ἀμνηχανίας,
 Ἐχασ' εὐθὺς ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἵππων τὰς ἑνίας·
 Ὁ Πάτροκλος δὲ ἐνταύτῳ ὄρμῳν πλησίασέ του,
 Κ' οὕτω σκληρῶς εἰς τὴν δεξιὰν γνάθου ἐκτύπησέ του,
 Ὡσε ἀγχιμὴ ἢ σιδήρᾳ ἐπέρασεν ὀξείως
 Μέσου ὀδόντων τῆς σειρᾶς· Ὁ Πάτροκλος δ' εὐθέως
 Διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, ἐκ τῆς περιφερείας
 Τοῦ δόφου ἔσφουεν αὐτὸν, ὡς τις ἐπὶ τραχείας (49)
 Πέτρας καθήμενος ἀνὴρ, (ἥτις ἐξυψωμένη
 Καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐμπρὸς ἴσται προβλημένη,)
 Μ' ἄγκιστρον τὰ ἀπὸ λαμπροῦ σιδήρου, σύρ' ἐκβάλλων
 Ἐκ κέλυου τῶν θαλασσανῶν ἰχθύων τινα μεγάλων (49)
 Ὁῦτω κ' ὁ Πάτροκλος αὐτὸν, διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ του
 Χάσκοντα ἔσφουεν ἐκτὸς, ἀπὸ τοῦ χήματός του·
 Κ' ἀποτινάξας του εὐθὺς, πρὸς γῆν ἐξώθησέ του,
 Ὅπου πρῶτοντα ἢ ψυχὴ ἀμέσως ἀφῆσέ του.
 Ἐπειτα δὲ διὰ σκληροῦ λίθου πολλὰ μεγάλου,
 Ἐκτύπησε τὴν κεφαλὴν, εἰς τὸ μέσον, Εὐρύαλου·
 Ἦτις εὐθέως ὑπ' αὐτοῦ τῆς περικεφαλαίας
 εἰς δύο σχίσθ', ἐκ τῆς βολῆς τοῦ λίθου τῆς βιαίας·
 Καὶ οὕτω προῦμν' ἐπὶ γῆν Εὐρύαλος ἠπλώθη,
 Κ' ἀπὸ θανάτου τὸ πικρὸν νέφος περικυκλώθη·
 Καὶ μετὰ τοῦτου ἐνταύτῳ χεῖρ του ἢ ῥωμαλαία,
 Ἐρύματα, Ἀμφοτεροῦ (XIX) Ἐπάλτην (XX) καὶ Ἰφία, *)
 (*) Ἰδε Μυθ. Ἀριθ. (XXI).

νηθίζεται πρὸς παράσασιν τῆ καλῆ, διότι θέλοντες νὰ
 εἰκώμεν π. χ. καλώτατον φάρι, λέγομεν θεῖον. κτ. γ.

Τληπόλεμόν τε Δαμασορίδην, Ε'χίου τε, Πύρην τε,
 Γφίατ', Εὐππύ τε, καὶ Ἀργεάδην, Πολύμηλον·
 Πάντας ἐπαστυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
 Σαρπηδῶν δ' ὡς σὺν ἰδ' ἄμιτροχίτωνας ἑταίρους
 Χίρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδῃο δαμέντας, 420
 Κέκλειτ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν·
 „Αἰδῶς, ὦ Λύκοι· πόσ τε φεύγετε; νῦν σοὶ ἐσέ·
 „Αὐτίσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνίρος, ὄφρα θασίω
 „Ὅς τις ὄδε κρατέει· καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
 „Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν. 425
 Ἦ ῥά, καὶ ἐξ ὀχέου σὺν τρύχῃσιν ἄλτο χαμᾶζε.
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν, ἐπεὶ ἶδεν, ἔκθορε δίφρου.
 Οἱ δ' ὡς τ' αἰγυπιοὶ γαμφύνοχες, ἀγκλοχεῖλαι,
 Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζουτε μάχουται·
 Ὡς οἳ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν· 430
 Τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
 Ἦρην δὲ πρᾶσέειπε κασσιγῆτην ἄλοχόν τε.

(50) Οἱ Ποιητῆς ἐκφράζει τῆτο διὰ μιᾶς μόνης λέξεως „Ἀμιτροχίτωνες“ τὴν ὁποῖαν οἱ Ἀρχαῖοι ἐξηγῆσαι κατὰ διαφόρους τρόπους· μεταξὺ αὐτῶν δὲ οἱ περισσότεροι φαίνονται σύμφωνοι εἰς τὴν ἔνοιαν τὴν ὁποῖαν ἠκολούθησα εἰς τὴν παράφρασιν μου.

Δαμάσφορός τε (XXII) τὸν υἱὸν Τληπόλεμον, κ' Ἐχίον·
 Τὸν Ἀργεάδην *) σὺν αὐτοῖς Ἐὐσππου *) τὸν ἀνδρείου
 Πύρην, *) Πολύμηλου τ' (XXVI) ὁμοῦ, ζωῆς ὑςερημέυους
 Ἐνα ἐπ' ἄλλον κατὰ γῆς ἔρριψε νεκρωμένους.

Τοὺς φίλους του ὁ Σαρπηθαῖν ἰδὼν δὲ φουεουθέτας
 Ἰπό Πατρόκλου τοῦ χειρῶν, καὶ ἀπογυμνωθέτας (30)
 Τῶν ὀπλωντων, ἤρξατ' εὐθύς μετὰ φωνῆς ἀγρίας
 Νὰ λέγη ὀνειδιστικῶς εἰς τοὺς μαχητὰς Λυκίας·

„Δίσχυνη Λύκιοι ἰσχυροὶ· που φεύγετε; σαθῆτε!
 „Μ' εὐκωησίαν καὶ ἰσχύν πρὸς μάχην ὀπλισθῆτε·
 „Ἐγὼ δ' ἐπὶ τὸν ἄνδρα νῦν τούτου θελ' ἐφορμήσω
 „Ἐκ τοῦ πλησίον, ἵν' αὐτὸν μάθω τε καὶ γνωρίσω
 „Τίς εἶναι, ὅστις μεθ' ὀρμῆς τοιαύτης καὶ ἀνδρείας,
 „Τόσκι δευὰ νῦν προξενεῖ εἰς τὸν στρατὸν τῆς Τροίας·
 „Διότι μαχητὰς πολλοὺς ἅμα κ' ἀνδρευωμένους
 „Δαμάσας ἔρριψ' ἐπὶ γῆν πυοῆς ὑςερημέυους.

Ταῦτα εἰπὼν, μετὰ λαμπρὰ ὄπλα του καλυμμένους,
 Ἐκ τῆς ἀμάξης ἐπὶ γῆν ἐπήδησ' ὠργισμένος.
 Ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους δὲ καὶ Πάτροκλος ὁμοίως
 Ἐκ τοῦ ὀχήματος αὐτοῦ ἐπήδησεν ὁ ἀνδρείος.
 Κ' ὡς Γυπες μ' ὄνουχασκυρτοὺς καὶ ῥάμφ', ἀλληλορμῶντες,
 Ἐφ' ὑψηλῆς που πολεμοῦν πέτρας, τραυῶς βοῶντες·
 Τοιοῦτοτρόπως καὶ αὐτοὶ, ὁ εἰς ἐπὶ τὸν ἄλλου
 Ἀμφότεροι μετὰ φωνῶν ἐφόρησαν μεγάλων.
 Τούτου τοῦ Κρόνου ὁ υἱὸς ἰδὼν δὲ κ' ἐλεήσας,
 Τῇ γυναικί του κ' ἀδελφῇ, ἔλεγεν ἐκφωνήσας·

(*) Ἰδέ. Μυθ. ἀριθ. XXIII καὶ XXIV, XXV,

- „ὦ μοι ἐγὼν, ὅτε μοι Σαρπηδόνα, φίλατον ἀνδρῶν,
 „Μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο δαμῆναι·
 „Διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμνε φρεσίν, ὀρμαίνουσι, 435
 „Ἦ μιν ζῶν ἔντα μάχης ἄπο δακρυόεσσης
 „Θείῳ ἀναρπάξας Λυκίης ἐνὶ κίονι δῆμῳ,
 „Ἦ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενoitιάδαο δαμάσσω.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βρωῖπις πότνια Ἥρη·
 „Αἰνότατε Κροῦίδη, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες; 440
 „Αἶδρα θνητῶν ἔντα, πάλαι πεπρωμένου αἴση,
 „Ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηγέος ἐξαναλῦσαι;
 „Ἐρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαιέομεν θεοὶ ἄλλοι.
 „Ἄλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 „Αἶε ζῶν πέμψης Σαρπηδόνα ὄνδε δόμουδε, 445
 „Φράζεο, μή τις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος
 „Πέμπειν ὄν φίλου υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης.

(51) Οἱ Ὀμηροὶ εἶχε γνωρίσῃ λοιπὸν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι κύριος τῆς Εἰμαρμένης, καὶ δύναται νὰ μεταβάλλῃ αὐτὴν κατὰ τὴν ἀρέσκειάν τε.

(52) Ἐκ ταύτης τῆς περιόδου φαίνεται ὅτι καὶ οἱ Ἑθνικοὶ αὐτοὶ ἦσαν, πεπεισμένοι ὅτι ὁ Θεὸς ἐδύνατο νὰ μεταφέρῃ ἄνθρωπον ἐξ ἐνὸς εἰς ἄλλον μακρὸν τόπον ἐν ῥοπή ὀφθαλμῶ, καθὼς ἀπαντῶμεν τοιαῦτα παραδείγματα καὶ εἰς τὴν Θεϊαν Γραφήν ὄχι ὀλίγα.

(53) Καὶ ἂν οὕτω θελήσῃ, ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν θέλει ἀποθάνει· τότε δὲ ἰδὼν τὸ πᾶν εἰς σύγχυσιν· ἡ Εἰμαρμένη καθεῖ, καὶ τὸ πᾶν ἀνατρέπεται εἰς τὴν πρωτίτην αὐτοῦ ὑγίην. Ἐὰν δὲ δὲν ὑποφέρῃ νὰ μὴν ἀποθάνῃ

„Φεῦ μοί ὦ Ἥρα· ἐπειδὴ νῦν εἶναι πεπρωμένον,
 „Τὸν Σαρπηδόνα μου υἱὸν φίλτατον, φουνημένον
 „Τὸ Πατρόκλου τῶν χειρῶν νὰ ἴδω, τοῦ ἀνδρείου
 „Καὶ Θάρραλαίου μαχητοῦ, υἱοῦ τοῦ Μεινοιτοῦ.
 „Διχῶς ὑπὸ τὸ εἶθος δὲ ἦδη μου ἡ καρδιά,
 „Λογίζομένου δὲ αὐτὸν, κενεὶ μ' ἐν προθυμίᾳ·
 „Ἡ ζῶντα ὑπὸ τῆς σκληρᾶς μόχης καὶ ἑλεθρίας
 „Νῦν ἀναρπάσας (51) παρευθὺς, τοῦ πλήθους γῆς Λυκίας
 „Τῆς καρποφέρου μεταξὺ, νὰ τὸν μετακομίσω, (52)
 „Ἦτε νὰ πῆς ὑπὸ χειρῶν Πατρόκλου νὰ ἀφήσω.

Ἡ μεγαλόφθαλμος θεὰ Ἥρα ἡ σεβασμία,

Ἀποκριθεῖσα ἐνταυτῷ, ἔλεγε πρὸς τὸν Δία·

„ὦ χαλεπώτατε υἱὲ Κρόνου! τί ἐσχημάτισθης;
 „Τίς εἶναι ὁ ἐκπληκτικὸς λόγος σου, ὃν ἐκφράσθης;
 „Ἀνδρα θνητῶν, ἔκπαλαι νῦν, κατὰ τὸ πεπρωμένον
 „Νὰ παύσῃ πλέον τοῦ νὰ ζῆ ὄντα δαωρισμένου,
 „Ἐκ τοῦ θανάτου τῶν χειρῶν σὺ νῦν νὰ ἐξελεύσῃς,
 „Καὶ τὴν πικρὰν μοῖραν αὐτοῦ θέλεις ὕ' ἀναχαιτίσθης;
 „Πράξεν ὡς θέλεις· ἀλλ' ἡμεῖς τοῦτο δὲν ἐπαινοῦμεν,
 „Ὅλοι σὲ ἄλλοι, τὸν λαμπρὸν Ὀλυμπον, ὅσ' αἰκοῦμεν.
 „Ἄλλο τι δὲ θέλεις σ' εἰπῶ, καὶ προσοχὴν νὰ δώσῃς,
 „Ἴνα σ' τὰς φρένας σου αὐτὸ καλῶς νῦν ἐντυπώσῃς·
 „Τὸν Σαρπηδόνα ζῶντα ἄν, πέμψῃς εἰς τὴν Λυκίαν,
 „Σκέψθητι μὴ καὶ σ' τοὺς λοιποὺς Θεοὺς δώσῃς αἰτίαν,
 „Ἴνα καὶ ἄλλος τις αὐτῶν θελήσῃ τὸν υἱοῦ τοῦ (53)
 „Ν' ἀρπάσ' ἐκ μάχης τῆς σκληρᾶς, σοθῶν τὸν θάνατόν του·

ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ θελήσῃς νὰ διατηρήσῃς διὰ τὸν ἑαυ-
 τόν σου μόνον ταύτην τὴν ἐξαιρέσιν, ἰδὼ δεικνύεις διὰ

- „Πολλοὶ γὰρ περὶ ὄσῳ μέγα Πριάμοιο μάχονται
 „Τίεες Ἀθανάτων, τοῖσιν κότον αἰὸν ἐνήσεις.
 „Ἄλλ' εἴ τοι φίλος ἐσὶ, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἤτορ, 450
 „Ἢ τοι μὲν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὕσμινῃ
 „Χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοισιάδαο δαμῆναι·
 „Αὐτὰρ ἔπνυ τόν γε λείπῃ ψυχῇ τε καὶ αἰὸν,
 „Πέμπειν μιν Θάνατόν τε φέρειν, καὶ νήδυμον Ἴπνον,
 „Κείσοκε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἔκωνται· 455

τέτυ τυρανικὸν κράτος κατὰ τῶν ἄλλων Θεῶν. Ταῦτα θέλει νὰ εἰπῇ ἡ Ἥρα τῷ Διὶ, καὶ τοῖσιν τοῖς εἶναι οἱ λογισμοὶ τῷ Διὸς, τοὺς ὁποίους φαίνεται ὅτι ποιεῖ κατ' ἑαυτὸν, ὅταν λέγῃ „Διχθὰ δέ μοι κραδίῃ μέμονε φρεσὶν ὄρμαινον τι.“ κτλ.

(54) Πῶς θέλει μεταφέρειν τὸν Σαρπηδόνα ὁ Ἔπνος καὶ ὁ Θάνατος; Διὰ ταύτης τῆς εἰκόνης θέλει νὰ παραστήσῃ ὁ Ποιητὴς, ὅτι τὸ σῶμα τῷ Σαρπηδόνοσ θέλει βαλσαμωθεῖ τοικτοτρόπως, ὥστε εἰς τὴν κλίνην εἰς τὴν ὁποίαν θέλει κεῖται, θέλει φαίνεται μᾶλλον ποιῶμενος παρὰ νεκρὸς ὁ Σαρπηδών. Πρὸς τούτοις λέγει δίδυμον τῷ Ἔπνῳ ἀδελφὸν τὸν Θάνατον πρὸς παράγασιν ὅτι ὁ Θάνατος εἶναι ὕπνος τις καὶ ἀνάπαυσις δι' ἧμεταβαίνει ὁ ἄνθρωπος εἰς ἄλλην ζωὴν.

(55) Ἡ ἱστορία ἢ τε ἡ μυθολογία τῆς ἐκτοχῆς τῷ Ὀμήρῳ ἀνέφερεν ὅτι ὁ Σαρπηδὼν ἐνταφιάσθῃ εἰς Λυκίαν, περὶ τῷ τόπῳ τῷ θανάτῳ τῷ ὅμως δὲν ἀνέφερεν τι· ὅθεν ὁ Ποιητὴς λαμβάνει τὸ ἐλεύθερον ἐξ αὐτῆς νὰ τὸν παραστήσῃ θανόντα εἰς Τρωάδα διὰ νὰ ἐνταφιασθῇ εἰς Λυκίαν. Τὸ ὁποῖον μέσον ὡς ὑπὸ τῆς Ἥρας προβαλλόμενον

- „Διότ' εἰσὶ πολλοὶ Θεῶν υἱοὶ γεγενημένοι,
 „Τ' ἐπὶ Τρωάδος τῶν τευχῶν εἰς μάχος ἐκθεμένοι·
 „Καὶ ἄν Δελίης τὸν σκοπὸν τοῦτον σου ἢ ἐνεργήσης,
 „Εἰς τοὺς πατέρας τῶν ὀργῆν προδράνθ' ἐμποτήσεις·
 „Ἄλλ' οὕτω ἄν τὸν ἀγαπᾷς, καὶ ἄν σου ἢ καρδία
 „Λυπεῖται τόσου, ἄφες νῦν ἐν μάχῃ τῇ ἀγρία,
 „Τοῦ Μεισιτίου ὁ υἱὸς διὰ νὰ τὸν νικήσῃ·
 „Καὶ ὅταν ἡ ψυχὴ αὐτὸν καὶ ἡ ζωὴ ἀφήσῃ,
 „Τὸν Θόνατον καὶ τὸν γλυκὺν ὕπνον, (54) εἰς τῆς Λυκίας,
 „Πέμψον, νὰ φέρωσιν αὐτὸν τὰ πλήθη τῆς εὐρείας· (55)

δικαιώνει τὸ πᾶν· ὁ Σαρπηδὼν φονεύεται εἰς Τρωάδα
 καὶ ἐνταφιάζεται ἐν τῇ Λυκίᾳ· Ἐκεῖνο δὲ ὅπθ' εἶδεν
 πιθανότατος μορφήν εἰς τὴν ὑπόθεσιν εἶναι ὅπθ' καὶ εἰς
 ἐκείνους τῆς αἰῶνας ὡς καὶ νῦν, οἱ ἡγεμόνες καὶ λοι-
 ποὶ μεγάλοι ἄνθρωποι, οἱ τινες ἀπέθνησκον εἰς ξένους
 τόπους, μετεφέροντο εἰς τὴν πατρίδα τῶν καὶ ἐνταφιά-
 ζοντο εἰς τὰ κοιμητήρια τῶν προγόνων αὐτῶν. Καὶ οὐ-
 δεὶς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ διὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς συ-
 νηθείας ταύτης, διότι ἐπῆρχε καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν
 Πατριαρχῶν, ὅπν' βλέπομεν ὅτι ὁ Ἰακώβ ἀποθανὼν
 εἰς Αἴγυπτον εἶχε διορίσῃ τὰ τέκνα τῶν νὰ μεταφέρουν
 τὸ σῶμα αὐτῶν εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ὅπν' ἤθελε εὖ ἐν-
 ταφιασθῆναι. „Καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Ἐγὼ προσί-
 θεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψατέ με μετὰ
 τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὃ ἐστὶν ἐν
 τῷ ἀγρῷ Ἐφρων τοῦ Χετταίου. Ἐν τῷ σπη-
 λαίῳ τῷ διπλῷ, τῷ ἀπέναντι Μαμβρῆ ἐν
 γῇ Χαναάν· κτλ. Γενεσις. κεφ. XLIX. σιχ. 29.

„Ἔνθα ἑταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔτα τε,
 „Τύμβω τε στήλη τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.

ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθης πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Αἵματοέσσας δὲ ψυῖδας κατέχευεν ἔραζε,
 Παῖδα φίλον τιμῶν, τὸν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε 460
 Φθίσαιεν ἐν Τροίῃ ἐριβόλακι, τηλόθι πάτρης.

Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἴνυτες,
 Ἐνθ' ἦτοι Πάτροκλος μὲν ἀγακλειτὸν Θρασύδημον,
 Οἷς ῥ' ἦνς Θεράπιον Σαρπηδέου· γένε ἄνακτος,
 Τὸν βάλε νεύαιραν κητὰ γαστέρα· λῦσε δὲ γυῖα· 465

Σαρπηδῶν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπὸ μύθου δουρὶ φαινωῖ
 Δεύτερος ὀρμηθεῖς· ὁ δὲ Πύδασον οὔτασεν ἵππου
 Ἐγχεῖ δεξιὸν ὤμου· ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀίσθων·
 Κάδδ' ἔπεσ' ἐν κοίῃσι μακίῃν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.

Τῷ δὲ διαστήτην· κρέκε δὲ ζυγίῃν, ἠνία δὲ σφι 470
 Σύγχυτ', ἐπειδὴ κείτο παρήγορος ἐν κοίῃσι.

Τοιοῦτον μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὗρετο τέκμων·

(56) Οἱ Ποιητῆς ἐγνώρισεν ὅτι θνήσκοντος τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς ἔπρεπε τὰ ὑποφέρῃ πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ὅτι ὁ θάνατός τῃ ἤθελε χύσῃ αἵματος δάκρυα. Τὸ τοιοῦτον θαῦμα εἶναι πιθανὸν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαρπηδέου ὅστις ἦν ὁ μόνος Διὸς υἱὸς καὶ οὐδεὶς ἄλλος μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν γρατιῶν.

„Ὅπου σὶ φίλοι κ' ἀδελφοὶ αὐτοῦ θέλει φροντίσεν,
 „Ν' ἐνταφιάσῃσιν αὐτὸν, ἅμα καὶ νὰ ἰδρῦσιν
 „Τόφον, καὶ στήλην ἐπ' αὐτὸν ἔπειτα, τὰ ἔποια
 „Εἰς τοὺς θανάτους, ὑψηλῆς εἶναι τιμῆς σημεῖα.

Ὁ τῶν ἀνθρώπων καὶ Θεῶν πατήρ, μὲ προθυμίαν,
 Ἦρήκουσεν εἰς τῆς θεᾶς Ἥρας τὴν νευθεσίαν·
 Ἀμα δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατέχευε, πιπιεύσας
 Δρίσσει σαγῶνας ἐπὶ γῆν, μ' αἶμα δαΐηρους εὐσας· (56)
 Τῶν αὐτοῦ τὸν προσφιλῆ θέλων ἵνα τιμήσῃ,
 Ὅν ἔμελλ' ἦδη τῆς ζωῆς Πάτροκλος νὰ σερήσῃ.

Ὅταν δ' οἱ δύο μαχῆται οὗτοι, κατευαντίον
 Ἀλλήλορμήσαντες ὁμοῦ, συνήλθασιν πλησίον·
 Ὁ Πάτροκλος τὸ δόρ' αὐτοῦ εἶφῆσας ῥωμαλαίως,
 Τὸν, Σαρπηδόνοσ' ἀσπίσιν ὄντα τοῦ βασιλείως,
 Θρασύμηλον, (XXVII) κατὰ γαστέρας τὸ ἔσχατον πληγῶναι,
 Τὸν ἴνδοξον, καὶ ἐνταύτῳ τὰ μέλη του νεκρώνει.
 Ὁ Σαρπηδῶν δὲ κατ' αὐτοῦ ἠκούτισεν εὐθέως,
 Ἀλλ' αὐτοῦ μὲν ἀποτυχῶν, ἐπλήγωσε βαρέως
 Σ' τὸν ὤμον εἰς τὰ δεξιὰ, τὸν Πηδάσου τοῦ ἵππου,
 Ὅς τις ἐκπύεω τὴν ψυχὴν, κατέπεσε μὲ κτύπον,
 Μετὰ μεγάλων μυκηθμῶν, ἐπὶ τὴν γῆν ἠπλώθη
 Καὶ χωρισθείσης τῆς πνοῆς τοῦ σώματος, νεκρῶθη.
 Ἴπποι δ' οἱ δύο μὴ θνητοὶ, ταραχθήσαν εὐθέως,
 Καὶ τῆς ἀμάξης ὁ ζυγὸς ἀέτεράε βαρέως·
 Συμπλέχθησαν κ' οἱ χαλῶαι, διόσ' ἦν ἠπλωμένος
 Σ' τὴν γῆν, ὁ ἵππος τοῦ ζυγοῦ ἔξω προσηρτημένος·
 Ἀλλ' Αὐτομέδων ὁ λαμπρὸς, οὐδόλως ἀμελήσας
 Ἐδῶκε τέλος εἰς αὐτὴν τὴν σύγχυσιν ἐλκύσας

Σπασσάμενος τανύηκες ὄορ παχείος παρὰ μηροῦ,
 Ἀΐξας ἀπέκοψε παρήγορον, οὐδ' ἐμάτῃσε.
 Τῷ δ' ἰθυσθήτην, ἐν δὲ ρύτῃρσι τάνυσθεν· 475
 Τῷ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος πέρι θυμοδόροιο.
 Ἐνθ' αὖ Σαρπηθῶν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
 Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὤμου ἀρισερόν ἤλυθ' ἀκωκῆ
 Ἐγγεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτὸν· ὁ δ' ὕσερος οἶρνυτο χαλκῷ
 Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρὶς, 480
 Ἀλλ' ἔβαλ', ἐνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδάουκῃ·
 Ἡῤῥιπε δ' ὡς ὅτε τις δρυὺς ἤριπεν, ἢ ὄχερωΐς,
 Ἡ' ἐπίτυς βλωθρῆ, τὴν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
 Ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
 Ὡς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δέφρου κείτο τάνυσθεις, 485
 Βεβρυχῶς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
 Ἦ ὕτε ταῦρον ἔπεφυε λείων ἀγέληφι μετελθῶν,
 Αἰθῶνα, μεγάλθυμον ἐν εἰλιποδέσσει βόεσσι,
 Ὡλετό τε σενάχων ὑπὸ γαμφηλῆσι λείοντος·
 Ὡς ὑπὸ Πατρόκλῳ Λυκίων ἀγὸς ἀσπισάων 490

(57) Δι' ὅλων τῶν περιγραφῶν, τὰς ὁποίας κάμει ὁ Ποιητὴς εἰς τὰς πληγὰς καὶ εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀπόλυθα φαίνεται, ὅτι ἐγνώριζε καλῶτα τὴν κατισπευὴν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος καὶ τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν μελῶν αὐτῶ· διότι οἱ τοῦτου εἰδήμονες ἄνδρες βεβαιῶσιν, ὅτι ὅλαι αἱ περιγραφαὶ αὐτῶ εἰσὶ δικαιοτάται καὶ ὀρθόταται.

Ἐκ τοῦ παχέος του μηροῦ ξίφος τὸ ὀξύμμενον
 Καὶ ἀποκοψας τοῦ δεσμοῦ ἵππου τὸν νεκρωμένον*
 Καὶ οὕτω ἵππ' οἱ μὲν θνητοὶ σάθησαν εὐθυμμένοι,
 Καὶ ἔμειναν δ' τοὺς χαλκοὺς πάλιν ὑποισαγμίνοι.
 Πάτροκλος δὲ κ' ὁ Σαρπηδῶν ἀλληλορμουν εὐθέως*
 Κ' ὁ Σαρπηδῶν ἐκ νέου μὲν ἠκόντισε βιαίως,
 Ἀλλὰ ἀπέτυχεν αὐτοῦ πάλιν, καὶ ἡ ὄξεια
 Τοῦ λαμπροῦ δόρατος αἰχμὴ ἐπέτασεν ἐν βία
 Ἀνω τοῦ ὤμ' ὀρισερᾶ, υἱοῦ τοῦ Μειοιτίου,
 Καὶ δὲν ἐπλήγωσεν αὐτόν· τὸ δόρου τοῦ ὁποίου
 Ἐκ τῆς ἀνδρείας του χειρὸς δὲν ἔφυγε ματαίως,
 Ἀντακουτίσαστος· ἀλλὰ τὸν πλῆγωτε βαρείως
 Εἰς τὸ διόζωμα χωροῦν, μ' ὀξύτητα ὀριμείαν,
 Ὅπερ περὶ τὴν συνετὴν εὐρίσκεται καρδίαν· (57)
 Κατέπετε δ' ὁ Σαρπηδῶν εὐθύς, ὡς ὑψωμένη
 Λεύκη, ἢ πεύκη, ἵτε δρυὸς πίπτουσα κεκομμένη
 Τ' πὸ χειρῶν τοῦ ξυλουργοῦ μὲ πέλεκυν ὀξεῖαν
 Ἐπέ τὰ ὄρ', ἥτις καλὴ εἶναι πρὸς ναυπηγίαν·
 Οὕτω ἐκεῖ κ' ὁ Σαρπηδῶν ἔκειτο ἠπλωμένος
 Ἀμάξης κ' ἵππων του ἐμπρὸς, καιρίως πληγωμένος*
 Βρουχάμενος ἐκράτει δὲ δ' τὴν χεῖρα συσφραγμένην
 Τὴν, ἐκ τοῦ αἵματος αἰτοῦ γῆν, καταμαιομένην.
 Καθὼς δὲ ταῦρος τις πυρόρους, εὐτολμος καὶ γενναῖος,
 Εἰς τὴν ὀγέλην τῶν βοῶν, ἐκ λέοντος βιαίως
 Ἀφάρπαχθῆις νὰ φουεῦθῃ, σαίνει μεγάλως βρύχων,
 Σχιζόμενος ἐκ τῶν σκληρῶν τοῦ λέοντος ὀνύχων*
 Οὕτω καὶ τότε ὁ ἠγέμων τῶν ὀπλιτῶν Λυκίαν,
 Νεκρούμενος ὑπὸ χειρῶν Πατρόκλου τῶν ἀνδρείων,

Κτεινόμενος μενείανε, φίλον δ' ούόμηνεν ἑταῖρον
 „Γλαυκεπέπου, πολέμισα μετ' ἀνδράσιν ὡν σε μάλα χρῆ
 „Αἰχμητὴν τ' ἔμεναι, καὶ Σαρπηδέου πολεμιστήν.
 „Νῦν τοι ἐκδύεσθω πόλεμος κακὸς, εἰ θεὸς ἔσαι.
 „Πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας, 495
 „Πάντη ἐποιοόμενος, Σαρπηδέονος ἀμφιμάχεσθαι·
 „Αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῷ.
 „Σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος
 „Ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερὲς, εἴ κέ μ' Ἀχαιοὶ
 „Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα· 500
 „Ἄλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
 Ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν,
 Ὀφθαλμοῦς, ῥίνας θ'· ὁ δὲ λαὸς ἐν γήθεσι βαίνων,
 Ἐκ χροῶς εἶλε δόρυ, προτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἔπουτο·
 Τοιοῦ δ' ὄμα ψυχίν τε καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμίν. 505

(58) Ὁ Ποιητὴς λέγει „νεῶν ἐν ἀγῶνι“ ἢ ὁποία λέξεις σημαίνει κυρίως τὸν τόπον ὅπου εὐρίσκοντο τεθεμένα τὰ πλοῖα· καθὼς καὶ ἀλλαγῆ ἀπαντήσαμεν τὴν ἔκφρασιν ταύτην ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐννοίας· ἀλλ' ὁ Σαρπηδέων δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐννοῖ τὸ ἴδιον καὶ ἐδῶ, διότι δὲν ἐπληγώθη εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' εἰς τὴν πεδιάδα ἐξω τῶν περιφραγμάτων· ἐπειδὴ εὐρίσκετο πέραν τῆς τάφρου· ὁθεντινες τῶν Κριτικῶν διὰ νὰ διατηρήσουν καὶ ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν τῆς λέξεως ἐνοίαν, εἶπον ὅτι ὁ Σαρπηδέων ἐκφράττεται οὕτω παραλαλῶν, ὡς μὲ τὸν θάνατον παλαίων· ἀλλὰ τίνας ἐνεκεν ὁ τοιοῦτος βεβιασμένος συμπερασμὸς; δὲν δυνάμε-

Μὲ ἐκ καρδίας σεναγμοὺς βαθεῖς ἄλιποφυχοῦσε,
 Βαί συνοπλόν του τόν πισόν, κατ' ὄνομα ἄκαλοῦτε·
 „ὦ Γλαῦκε, (λέγων πρὸς αὐτόν) φίλε ἡγαθημένε,
 „Καὶ μεταξύ τῶν μαχητῶν πλέον ἀνδρειωμένε·
 „Σήμερον πρέπει νὰ φανῆς πολεμιστῆς γενναῖος·
 „Σήμερον μάχη ἴσκληρά, ἂν εἶσαι θαρράλατος,
 „Εὐκίνητός τε καὶ ταχύς, πρέπει σου εἰ τὴν καρδίαν,
 „Μεγάλως ἐπιθυμητὴ νὰ γένη, τὴν ἀνδρείαν·
 „Παρόξυνον τοὺς ἀρχηγούς ἐν πρώτοις τῶν Λυκίων,
 „Ἐρχόμενος ἀπανταχοῦ εἰς τὰς τάξεις, τῶν ἀνδρείων·
 „Νὰ πολεμήσῃ με ἰσχύϊν περὶ τοῦ Σαρπηδόου·
 „Εἶτα καὶ σὺ περὶ ἐμοῦ μάχου μ' αὐτοὺς συγχρόως.
 „Διότ' εἰς σὲ διὰ παντὸς μόνου, παρὰ εἰς ἄλλον,
 „Δίσχυνη ἔπειτα πολλὴ καὶ ὄνειδος μέγαλον
 „Θεῖλ' εἶναι, ἂν οἱ Ἀχαιοὶ ἤθελεν ἐξισχύσου
 „Πεσόντος μου εἰς τὴν προσβολὴν πλοίων, 58) νὰ μ' ἀραιρήσῃ
 „Ἀπ' ὤμων ὄπλα τὰ λαμπρά· ὅθεν καὶ σὺ ἀνδρείως
 „Πολέμησον, καὶ τοὺς λοιποὺς παρόξυνον ὁμοίως.

Ταῦτα εἰπόντος δὲ αὐτοῦ τὸ τέλος τοῦ θανάτου

Τὸ πικρὸν, ἄκαλυψεν εὐθὺς τὸ σῶμα κ' ὄμματά του·
 Διότ' ὁ Πάτροκλος μ' ἄρμην εἰς τὸ σῆθος του πηδήσας,
 Κ' ἐκ τῆς πληγῆς του τὸ λαμπρὸν δόρυ του ἐξελκύσας,
 Μὲ τὸ δ' ἀρραγία ὁμοῦ, ἀπὸ τοῦ σώματος του,
 Ἐξείλκυσε καὶ τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ δόρατός του.

Θα ἄρα νὰ εἰπώμεν „εἰς τὴν προσβολὴν τῶν πλοίων“ ἐ-
 κειδῆ ἢ λέξις „ἀ γὼι“ σημαίνει καὶ μάχην, καὶ φιλονει-
 κίαν, καὶ ἀμιλλαν κτ. τῆ

Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόοντας
 Ἰεμένους φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπον ἄρματα ἀνάκτιω.
 Γλαύκῳ δ' αἶνον ἄχος γένετο φλογγῆς αἶοντι·
 Ωρέυθη δὲ οἱ ἦτορ, ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι·
 Χεῖρὶ δ' ἐλιὼν ἐπέεζε βραχίονα· τείρε γὰρ αἶνός 510
 Ἐλκος, ὃ δὴ μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενου βάλεν ἰῶ,
 Τείχεος ὑψηλοῦ ἀοῆν ἐτάροισιν ἀμύνων·
 Εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἐκχρόλῳ Ἀπόλλωνι·
 „Κλύθι, ἀναξ, ὅς που Λυκίης ἐν πῖονι δήμιον
 „Ἔς, ἢ εἰ Τροίῃ· δύναται δέ τε πάντος ἀκούσειν 515
 „Ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς οὖν ἐμὲ κῦδος ἰκάνει.
 „Ἐλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερόν, ἀμφὶ δέ μοι χεῖρ
 „Ὄξειης ὀδύνητιν ἐλήλαται, οὐδὲ μοι αἶμα
 „Τερσύναι δύναται· βαρῦθει δέ μοι ὤμος ὑπ' αὐτοῦ.

(59) Ο Ποιητὴς εἶχε γνωρίσῃ λοιπὸν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὅτι ὁ Θεὸς ἀκούει τὰς αὐτὸν ἐπικαλυμένους καὶ μακρόθεν ὡς καὶ ἐκ τῆς πλησίον, ὡς πανταχοῦ παρῶν καὶ τὰ πάντα πληρῶν.

(60) Ὁ Εὐστάθιος διὰ τὴν παραγῆσιν τὴν θαυμάσιον τῆς Ποιητῆς τέχνης, ὅστις ἰξεύρει νὰ παριστῆσῃ οὕτω ζωηρῶς τὴν κατάστασιν καὶ τὰς δυνάμεις τῶν ὑποκειμένων, τὰ ὅποια εἰσαγεῖ λαλῶντα, μᾶς κάμει προσεκτικὸς εἰς τὸ μὴ συνεχῆς, ἀλλὰ κεκομμένον τῆς προσευχῆς τοῦ Γλαύκου Ὁ δριμύτης καὶ αὐστηρῆς πόνους αἰσθανόμενος ἄνθρωπος δὲν ὁμιλεῖ κατὰ συνέχειαν, ἀλλὰ καθὼς βιάζεται νὰ πνέῃ συνεχῶς, οὕτω κόπτει πάντοτε τὸν λόγον αὐτῆς, καὶ λαλεῖ κατὰ διακοπὴν. „Σημεῖωσαι δ' ἐν τούτοις (λέγει ὁ αἰοιδίμος Ἀρχιεπίσκοπος) καὶ

Οἱ Μυομηδόνες δ' ἐνταύτῳ, ἵππους τοὺς πνευσκῶντας,
 Καὶ νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν προθυμουμένους ὄντας,
 Ἀφ' οὗ ἡ ἄμαξα κενὴ ἔμεινε βασιλείως,
 Σπείταυτες τὴν φυγὴν αὐτῶν ματαίωσαν εὐθέως.
 Τὸν Γλαῦκον λύπη δὲ σφοδρὰ κατέλαθε καὶ πόνος,
 Ἀκούσαντα τοὺς πρὸς αὐτὸν λόγους τοῦ Σαρπηδέως·
 Μᾶλλον ταραχθῆ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μὴ δυναμένου
 Νὰ βοηθήσῃ τῷ προσῶς, ὡς τετυρανουμένου
 Ἐκ τῆς πληγῆς τοῦ τῆς πικρᾶς, ἣν Τεῦκρος, ἐφορμούοντα
 Κ' ἐπὶ τὸ τεῖχος Ἀχαιῶν νὰ ἀναβῆ ζητοῦντα,
 Μὲ βέλος πλήγωσεν ὄξυ, τὸ τόξον του τανύτας,
 Καὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν πικρὰν μοῖραν ἀποσοδύτας.
 Οἴθευ τὸν τοξευθέντ' αὐτοῦ, βραχίονα κρατοῦτε,
 Καὶ σφίγγων του, πρὸς τὸν λαμπρὸν Ἀπόλλωνα βροῦστε.

„Εἰσακούσόν μου, βασιλεῦ! ἦτε εἰς τὴν Λυκίαν
 „Εὐρίσκησαι τὴν λιπαρὰν, ἦτε καὶ εἰς τὴν Τροίαν·
 „Πάντοθεν σ' εἶναι δυνατὸν, ὀνδρὸς λελυπημένου
 „Γῖνα ἀκούσης, (59) κ' ὡς ἐγὼ νῦν, καταπόνουμένου.
 „Πληγὴν μου ἔχω τὴν πικρὰν ταύτην· (60) ὑπὸ βαρέων,
 „Διαπερᾶται μου ἡ χεὶρ ὀδύνων, καὶ ὄξείων·
 „Δεῖν δύναται νὰ ξηραθῆ τὸ αἷμα· ἡ ὀδύνη
 „Τοῦ τραύματός μου τοῦ πικροῦ, τὸν ὤμον μου βαρύνει.

τὸ τῶν ἐννοιῶν πυκνὸν καὶ τὸ συχνὸν
 κομματικόν· ἀπὸ γὰρ τοῦ “ κλυθὶ ἄναξ, ἕως
 τοῦ “ ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνεῖωτι μάχωμαι, οὐκ ἐλάτ-
 τως τῶν τεσσαρεσκαίδεκα ἐννοιῶν
 κεῖνται, εἴτις ἐθέλει σκοπεῖσθαι πρὸς ἀ-

„Ἐγχοσ δ' οὐδύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχασθαι 520

„Ἐλθὼν εὐσμενέεσσιν· ἀνὴρ δ' ὤριτος ὄλωλε,

„Σαρπηδῶν, Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐδ' ὧ παιδί ἀμύνει.

„Ἄλλα σὺ πέρομοι, ἀναξ, τόδε καρτεροῦν ἔλκος ἄκεσσαι,

„Κοῖμ' σου δ' οὐδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἐτάροισι

„Κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρυνῶ πολεμίζειν· 525

„Αὐτὸς τ' ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνευκῆτι μάχουμαι.

Ἦς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀ' πόλλων·

Αὐτίκα παῦσ' οὐδύνας· ἀπὸ δὲ ἔλκος ἀργαλίοιο

Αἶμα μέλαν, τρίτην· μένος δὲ οἱ ἔμβαλε θυμῷ.

Γλαῦκος δ' ἔγνω ἦτιν ἐνὶ φρεσὶ, γήθησέν τε, 530

Ὅττι οἱ ὦκ' ἤκουσε μέγας Θεὸς εὐχάμενοιο.

Πρῶτα μὲν ὠτρυνεὶ Λυκίων ἠγήτορας ἀνδρας,

Πάντη ἐπαρχόμενος, Σαρπηδῶνος ἀμφιμάχεσθαι·

Αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρῶας κίε, μακρὰ βεβιάσθων,

Πηλεΐδᾶμαντ' ἐπὶ Πανθοίδην, καὶ Ἀ' γήτορα δῖον· 535

Βῆ δὲ μετ' Ἀλκίαν τε, καὶ Ἴκτορα χαλκοκορυτῆν,

κρίβειαν· ὡς οἶα τοῦ Γλαύκου, καὶ εὐποροῦντος λέγειν διὰ τὸ εἰς ἑαυτὸν ἐγράφθαι, καὶ πνευστιώτητον διὰ τὸ ἐναγώνιον, ὅπερ αἴτιον τοῦ κομματιλοῦ.

(61) Τὰς εἰς τὰς ποιήσεις τοῦ Ὀμήρου ἀπαντωμένας δικαίας καὶ εὐλόγως προσευχὰς βλέπομεν καὶ εὐθέως εἰσακκομένας· καὶ αὕτη ἢ εἰς τὸν Ποιητὴν ἐγνωσμένη τῶν εὐχῶν ὠφέλεια, καταπολεμῆ τὰς ὄνειροπολήσεις τῶν Περιπατητικῶν, θεωρῶντων αὐτὰς ἀνωφελεῖς, ὡς λέγει ὁ Λύγαθιος. „Ὅρα καὶ νῦν ὡς οὐ κατὰ τὴν ἐν Ἑλλησιν ἀθέως, καὶ τὰς Περιπατη-

- 25 Τὸ δόου μου δὲν ἠμπορῶ, γερῶς ἵνα κρατήσω,
 26 Οὔτε ν' ἀντιπαραταγῶ διὰ νὰ πολεμίσω.
 27 Ὁ μεταξὺ τῶν μαχητῶν πλέον ἀνδρειωμένος,
 28 Γιὸς Διὸς, ὁ Σαρπηθῶν, κίται περνευμένος·
 29 Ὁ Ζεὺς δὲ οὔτε δι' αὐτὸν ἐνευσε νὰ θελήσῃ,
 30 Ἐ'κ τοῦ θανάτου τοῦ πικροῦ κἄν νὰ τὸν ἐξέλκύσῃ.
 31 Ἀλλὰ σὺ, Φοῖβε βασιλεῖ! ἴαπαν τὴν πληγὴν μου,
 32 Παῦσαι τοὺς πόρους τοὺς σκληροὺς, σήριξον τὴν ἰσχύν μου,
 33 Ἐσο μοι ἤδη βοηθός, ἵνα καὶ τῶν Λυκίων
 34 Διωθῆτω τὰς ψυχὰς, κατὰ τῶν ἐναυτίων
 35 Ν' ἀνταγῆσται ἰσχυρῶς, κ' ἐγὼ ν' εὐδοκημίσω
 36 Τοῦ Σαρπηθῶνος τὸ νεκρὸν σῶμα ν' ὑπερασπίσω.

Τελευταία εἰς ἑνπροσευχῇ· ὁ Φοῖβος δ' ἔκρουσε τοῦ(61)

Καὶ πόρους πάντας τοὺς ὄξεις εὐθὺς κατέπαυτέ του.
 Τὸ αἶμα ἀπὸ τὴν πικρὰν ἐξήρανε πληγὴν του,
 Καὶ θάρρος αἶμα καὶ ἰσχύν ἐμπνευσε εἰς τὴν ψυχὴν του.
 Ὁ Γλαῦκος τὴν μεταβολὴν γέσθαι παρευθέως,
 Καὶ ἡ ψυχὴ ἔχαρ' αὐτοῦ, διότ' οὕτω ταχέως
 Εἰσακήκουπέ του ὁ Θεὸς ἑ μέγας εὐχομένου·
 Ὄθεν Λυκίων τοῦ κρατοῦ πρώτων τ' ἀνδρειωμένου
 Διήμιρε τοὺς ἀρχηγούς τρέχων παντοῦ, ν' ὀρμήτου
 Τοῦ Σαρπηθῶνος τὸ νεκρὸν σῶμα ν' ὑπερασπίτου.
 Ἔτα καὶ τοὺς Τρωαδῶν παρώτρυνε προβαίνων·
 Τὸν Πολυδάμαστα, υἱὸν Πάνου ἀνδρειωμένου·
 Τὸν εὐδοξότατον ἑμοῦ Ἀγήνορα κ' Αἰνεΐαν,
 Κ' Ἔκτορα ἐκ χαλκοῦ λαμπροῦ φέροντα πανοπλίαν·

τικὸς λήρης, ἀργὰ δοξάζει τὰ τῆς εὐχῆς
 Σμηρος· ἀλλὰ τὰς εὐλόγους εὐχὰς εἰσακνοῖ

Ἀγγοῦ δ' ἐσόμενος ἔπεα πτερόντα προσηύδα.

- „Ἔκτορ· νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρω,
 „Οἱ σέθεν εἵνεκα τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
 „Θυμὸν ἀποφθηνύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνεω. 540
 „Κεῖται Σαρπηδῶν, Λυκίου ἀγὸς ἄσπιγών,
 „Ὅς Λυκίην εἶρουτο δίκησί τε καὶ σθένεσσι ᾗ·
 „Τὸν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχεϊ χάλκεος Ἄρης.
 „Ἄλλὰ, φίλοι, πάρσθητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ,
 „Μὴ ἀπώττειχε' ἔλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν 545
 „Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσσοι ὄλοντο,
 „Τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῶσιν ἐπέφραμεν ἔγχεϊσιν.

Ὡς ἔφατο· Τρῶας δὲ κατακρῆθεν λάβε πένθος

Ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν, ἐπεὶ σφισιν ἔρημα πύλῃος
 Ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπὸς περ ἐὼν· πολῖες γὰρ ἄμ' αὐτῷ 550
 Λαοὶ ἔποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
 Βῆν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελαιμένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
 Ἔκτωρ, χυόμενος Σαρπηδόνοσ. Αὐτὰρ Ἀχαιοὺς

μένος ποιεῖ, καὶ οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ αὐτίκα
 καὶ ὤκα⁴

(62) Ἰδὸν ἔπαινος ἄξιος τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς. Διὰ
 τῆς ὁποίας περιόδου θέλει νὰ διδάξῃ ὁ Ποιητὴς, ὅτι
 τοιούτῳ ἐπαινοῦ ἄξιοι ὀφείλου νὰ ἐπιμελῶνται διὰ νὰ γέ-
 νωνται οἱ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες· οἵτινες δὲν δύναν-
 ται νὰ διατηρήσῃν ἄλλως πῶς τὰς βασιλείας των καὶ νὰ
 καταγῆσιν αὐτὰς εὐδαίμονας, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς ἀνδρεί-
 ας καὶ δικαιοσύνης* διὰ τῆς ἀνδρείας τῆς ἐχθρῶς αὐτῶν
 ἀποσοβῶντες καὶ δαμάζοντες, καὶ διὰ τῆς δικαιοσύνης
 τῆς ὑποκειμένους αὐτῶν ὑπερασπιζόμενοι.

Τούτου πλησίον δὲ σταθείς· „ὦ Ἔκτωρ! (εἰπὶ ἰδίως)
 „Τῶν βοηθῶν σου μοχητῶν ἡμέλησας τελείως·
 „Οἷ τινες, διὰ σέ, μακρὸν πατοίδους καὶ οἰκείων,
 „Τὴν ζωὴν χάνουσαι αὐτῶν, ὑπὸ τῶν ἐναντίων·
 „Σὺ δ' ἐγκατέλειπας αὐτοὺς, καὶ οὔτε νὰ φροντίσῃς
 „Ἐθέλεις κἄν εἰ τὰς συμπλοκάς ἵνα τοῖς βοηθήσῃς.
 „Ὅ τῶν Λυκίων ὀπλιτῶν διοικητὴς ἀνδρείος,
 „Ὁ Σαρπηδῶν, δίχα πνοῆς νῦν κείται· ὁ ὅποιος
 „Μὲ τὴν μεγάλην του ἰσχύν, καὶ μὲ τὴν εὐδίκιαν.
 „Ἐκ παυτοῦ ἔσωξε δευαῦτ', τὴν εὐγενῶν Λυκίαν. (69)
 „Ἐπὶ Πατρόκλου τῶν χειρῶν, υἱοῦ τοῦ Μενοικίου,
 „Ἐφόνευτέ του ὁ σκληρὸς Ἄρης δι' ἀκουτίου.
 „Ἄλλ', ὦ φίλ' ἡγάπηται, ἤδη παρασταθεῖτε,
 „Σπεύσατε πάντες ἀνδρῶν αἰσχίνην αἰσθανθῆτε·
 „Μὴ Μυρμιδόνες τὰ λαμπρὰ ὄπλα του ἀφαρπάτου,
 „Ἐβρίσαντο σῶμα τὸ νεκρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀτιμάσαντο·
 „Παρωργισμένοι καθ' ἡμῶν οὔτε περὶ Ἀργείων,
 „Ἦκουσθέντων ὑφ' ἡμῶν σκληρῶς, ἐπὶ τῶν πλοίων.

Τοιαῦτα λέγοντος αὐτοῦ, μεγάλως ἐκ καρδίας
 Ἀνυπῆθησαν οἱ ἰσχυροὶ κατοικηταὶ τῆς Τροίας·
 Διότι ὅν κ' ἀλλογενεῆς ἦν εἰς αὐτοὺς καὶ ξένος,
 Τῆς πόλειός τινος σφραγὶς μεγάλος ἦν καὶ σθένος·
 Ὡς μαχητὰς μεθ' ἑαυτοῦ ἔχων πολλοὺς ἀνδρείους,
 Κ' ἀνδραγαθῶν εἰς τοὺς σκληροὺς πολέμους κ' ὀλεθροῦς·
 Ὅθεν πρὸς τοὺς πολεμιστὰς Ἑλλήνων κατ' εὐθείαν
 Πάντες κινήθησαν, θερμὴν ἔχοντες προθυμίαν.
 Ὁ δ' Ἔκτωρ, ὅς τις τῶν λοιπῶν πλέον παρωργισμένος
 Περὶ τοῦ Σαρπηδόου ἦν, ἠγεῖτο προταγμένος.

Ἦρσε Μενoitιδάο Πατροκλήος λάσιον κῆρ·
 Αἶαντε πρώτῳ προσέφα, μεμαῶτε καὶ αὐτῷ· 555

„Αἶαντε· νῦν σφῶν ἀμύνεσθαι φίλον ἔσω,

„Οἰοίμην πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσι, ἢ καὶ ἀρείους.

„Κεῖται ἀνὴρ, ὃς πρώτος ἐσθήλατο τείχος Ἀχαιῶν,

„Σαρπηθῶν, ἀλλ' εἰ μιν σείκισταιμέθ' ἐλόντες,

„Τεύχεά τ' ὠμοῖν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων 560

„Αὐτοῦ ἀμυνομένων θαματαίμεθα νηλεῖ χαλκῷ.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαιον.

Οἱ δ' ἐπεὶ ἀμροτέρωθεν ἑκαρτύναντο φάλαγγας,

Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί,

Σύμβαλον ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθεικότε μόχεσθαι, 565

Δεινῶν αὖσαντες· μέγα δ' ἔδραχε τεύχεα φωτῶν.

Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὅλοσῃν τάυσε κρατερῷ ὕσμίνῃ,

Ὅφρα φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.

(63) Σκοτίαν καλεῖ ἐνταῦθα ὁ Ποιητὴς τὸν πεπυκνωμένον κοινορτόν, ὅστις ὑφούται ὑπὸ τῶν ποδῶν τῶν μαχομένων καὶ δὲν ἀφίνει αὐτὸς πολλάκις, ν' ἀλληλογνωρίζονται. Ἴδὲ πῶς ἡ ὠραία ποιητικὴ μεταβάλλει τὰ φυσικώτατα πράγματα εἰς θαύματα. Αἱ δύο γρατταὶ εἰσὶν ὡς τεθαμμέναι εἰς τὸν κοινορτόν κήλων τοῦ σώματος τοῦ Σαρπηθῶνος· ὁ Ζεὺς δὲ χεῖρ ἀπ' αὐτὸς πεπυκνωμένον σκότος διὰ τὰ κατακρήση τὴν μάχην ὀλεθριότεραν, καὶ διὰ τὰ τιμήση τὴν ληθείαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μὲ μεγαλήτερον ἀριθμὸν θυμάτων.

Ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δὲ, τοὺς μαχητὰς Ἑλλήκων
 Διήγειρεν ὁ συνετὸς Πάτροκλος παρατρύμων·

Καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἰσχυροὺς Διάντας θεωρήσας,
 Προθυμουμένους καὶ αὐτοὺς, τοῖς εἶπεν ἐκφωνήσας·

„Ἴδού, ὦ Διάντες, καιρὸς ἀνδρείει νὰ δειχθῆτε
 „Ὡς κ' ἄλλοτε, νῦν πλέον δὲ, ἴαν προθυμηθῆτε·

„Ὁ Σαρπηδόων κεῖτ' ἐπὶ γῆν νεκρὸς· ὁ ἐφωμήσας,
 „Πρῶτος ἐπὶ τῶν Ἀχαιῶν τὸ τεῖχος, κ' εἰσπηδήσας·

„Ἄλλ' ἐκδικήσεως διπλῆς ἤθελεν αἰσθανθῆμεν,
 „Ἐὰν ν' ὀρπάσωμεν αὐτοῦ τὸ πτώμα δυνηθῶμεν·

„Ἴν' ἀτιμώσωμεν κ' αὐτὸν, τὰ ὄπλα ἀφαιρούντες,
 „Καὶ ν' ἀκοντίσωμεν νεκροὺς, ἀνδρείως πολεμουντες,

„Καί τινας ἄλλους τῶν αὐτοῦ φίλων, ὅσοι θελῆσουν,
 „Διὰ ν' ἀντιπαραταχθοῦν ἵνα τῷ βοηθήσουν·

Ταῦτα μὲν εἶπ'· οἱ δ' ἰσχυροὶ Διάντες τὴν ἀνδρείαν
 Πάλιν νὰ δεῖξωσιν αὐτῶν, σπεύδουν μὲ προθυμίαν.

Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἅπασ' ἐνδυναμοῦνται
 Δι' ἐφάλαγγες τῶν μαχητῶν κ' ἄλληλαυτικνοῦνται.

Λίκοι, Τρῳῆες, Ἀχαιοὶ καὶ Μυρμιδόνες ἅμα,
 Φωνᾶς ἐκπέμποντες σφοδρὰς πάντοθεν καὶ συνῆμα,

Τοῦ Σαρπηδόου τὸ νεκρὸν σῶμα περικυκλοῦσι,
 Κ' εὐθέως μάχην φοβερὰν περὶ αὐτὸ κροτοῦσι·

Ἐἰς τὴν ὁποίαν τὰ ζεφύρα ὄπλα βαρυηχοῦσαν
 Ἐν ᾧ φοικτωῶς οἱ μαχηταὶ τ' ἄλληλαυτικτυποῦσαν.

Τὸν ὀλεθρον τῆς συμπλοκῆς, ἔ Ζεὺς δὲ, ἴν' αὐξήσῃ,
 Καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ θέλων, ἵνα ποιήσῃ

Αἷμα πολλῶν πολεμιστῶν νὰ ἐκχυθῆ, σκοτίαν (63)
 Ἡ πλῶσ' ἐπὶ τὴν συμπλοκὴν ταύτην τὴν ὀλεθρίαν·

Ω'σαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἐλίκοπας Ἀ'χαιοὺς·
 Βλήτο γὰρ οὔτι κάκιος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν, 570
 Τῶς Ἀ'γακλῆος μεγαθύμου, δῖος Ἑ'πειγεὺς,
 Ὅς ῥ' ἐν Βουδαίῳ εὐναιομένῳ ἴνασσε
 Τὸ ποῖν· ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιῶν ἐξεναρίζας,
 Εἰς Πηλῆ' ἰκέτευσε, καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν·
 Οἱ δ' ἄμ' Ἀ'χιλλῆϊ ῥήξ' ἄνορι πέμπον ἔπεσθαι 575
 Ἴλιου εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρῶεσσι μάχοιτο.
 Τὸν ῥα τίθ' ἀπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἑ'κτωρ
 Χερμαδίῳ κεφαλῆν· ἥ δ' ἄνδρα πᾶσα κείσθη
 Ἐν κρήνῃ βριαρῆ· ὁ δ' ἄρα προηῆς ἐπὶ νεκρῶ
 Κάπεσεν, ἀμφὶ δέ μιν Θάνατος χύτο θυμοραϊστής· 580
 Πατρόκλῳ δ' ἄχος γέμετο φθιμένου ἑτάριου·
 Ἰθυσεν δὲ διὰ προμάχων ἴρηκι ἑοικώς
 Ω'κέῖ, ὅστ' ἐφόθησε κολαιούσ τε, ψῆράσ τε·

Οἱ Τρώων πρώτου μαχηταὶ εἰς τὴν συμπλοκὴν, βιαίως
 Ἀπέκρουσαν τοὺς Ἀχαιοὺς· διότ' ἐτρώθ' εὐθέως
 Ὁ Ἀγακλῆους (XXVIII) Ἐπειγεὺς *) ὁ εὐδοξος καὶ θεῖος,
 Καὶ Μυρμιδόνων μεταξὺ κράτις· ὁ ὅποιος
 Ἐν πόλει τῆ Βουδείῳ (*) ἦν, τὸ πρὶν ὁ βασιλεύων,
 Ἀλλ' ἕνα του ἀνεψιὸν φονεύσας, ἐκτεύων
 Ἐκατέφυγε πρὸς τὴν θεῖαν, Θέτιν καὶ πρὸς Πηλεῖαν,
 Οἷτινες τὸν υἱὸν αὐτῶν, τὸν μέγαν Ἀχιλλεῖαν
 Κατὰ Τρωάδος τῆς λαμπρᾶς διὰ ν' ἀκολουθήσῃ
 Ἐπεμψαν, ἕνα ὑπ' αὐτοῦ τοὺς Τρώας πολεμήσῃ.
 Τοῦτον ὁ Ἔκτωρ ὁ λαμπρὸς τὸ σῶμ' ἰδὼν κρατοῦντα
 Τοῦ Σαρπηδόου τοῦ νεκροῦ, κ' ἐπιμελιῶς ζητοῦντα
 Ν' ἐλκύσῃ, εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκτύπητε βारीως
 Διάκινος χειροπληθοῦς, λίθου, τε καὶ τραχέος.
 Κ' ἡ κεφαλὴ μὲν ὑπ' αὐτοῦ τῆς περικεφαλαίας
 Εἰς δύο σχίσθ' ἐκ τῆς βολῆς τοῦ λίθου τῆς βιαιᾶς.
 Αὐτὸς δὲ προὔμυτα πεσὼν, εἰς τὸ πτώμα ἐφηπλώθη,
 Κ' ἀπὸ θανάτου τὸ πικρὸν νέφος περικυκλώθη.
 Τοῦτου πεσόντος δὲ νεκροῦ, μεγάλως ἡ καρδίαν
 Τοῦ Μενoitίου τοῦ υἱοῦ ἄλυπήθη ἡ ἀνδρεία·
 Καὶ διὰ τῶν προμαχητῶν ἐφόρμησεν ὁμοίως
 Καθὼς κινεῖται τις ταχύς Ἴεραξ, ὁ ὅποιος
 Μετὰ ταχύτητος σφοδρᾶς, τὰ νέφ' αἴερος σχίζων
 Τοὺς ψᾶρας (*) καὶ τοὺς κολοιοὺς ταρόττει ἐμφοδίζων·

(*) Ἀριστ., Μυθολ. XXIX.

(*) Πόλις τις ἐν Θεσσαλίᾳ μὴ σωζομένη πλέον.

(**) Ὁ Ψᾶρος ἢ Ψᾶρ, κατ' Ἀριστοτέλην εἶναι ποι-
 κίλος καὶ κατάσικτος Κοσσύφου μέγαςτος ἔχων. Οἱ Λατῖ-
 νοὶ καλοῦσιν αὐτὸν Sturnus· παρ' ἡμῶν δὲ ἐν τῇ συνη-
 θεῖᾳ λέγεται Ψαρῶνι.

Ὡς ἴδὺς Λυκίων, Πατρόκλεις, ἱπποκέλευθε,
 Ἔσσοιο καὶ Τρώων· κεχόλωσο δὲ κῆρ, ἑταροιο. 583
 Καὶ ῥ' ἔβαλε Σθενίλαον, Γθαιμένος φίλου υἱόν,
 Αὐχένα χειρμαδίῳ, ῥῆξεν δ' ἀπὸ τοῦο τέοντας.
 Χώρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι καὶ ραϊδῆμος Ἔκτωρ.
 Ὅσση δ' αἰγανέης ρῆπῆ ταισαῖο τέτυκται,
 Ἡ'ν ῥὰ τ' ἀνὴρ ἀφῆγ πειρώμενος ἢ ἀέθλω, 590
 Ἡ'ε καὶ ἐν πολέμῳ, δῆμων ὑπὸ θυμοραϊσῶν·
 Τόσσου ἐχώρησαν Τρώες, ὥσαντο δ' Ἀχαιοί·
 Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιδάων,
 Ἐτρέπετ', ἐκτενεν δὲ Βαθυκλῆτα μεγάλθυμον,
 Χάλκωνος φίλου υἱόν, ἔς Ἑλλάδι οἰκία ναίων, 595
 Ὀλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
 Τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος σῆθος μέσου βῦτασε δουρῖ,
 Στρεφθεῖς ἐξασπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε οὐκίον·
 Δούπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαδ' Ἀχαιούς,
 Ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνὴρ· μέγα δὲ Τρώες κεχάρουτο· 600

(64) Πόλις Θεσσαλίας τῆς ὁποίας οἱ πολῖται πρῶτοι ἐκαλοῦντο Ἑλληνας, ἀπὸ Ἑλληνοσ τῆσ Δευκαλίωνοσ καὶ Πύρρασ· ὑστερον δὲ πάντεσ οἱ ἐν Ἑλλάδι ἐκλήθησαν Ἑλληνεσ ὀνόματι ποινῳ· ὡσ λέγει ὁ Θουκυδίδησ ἐν τῇ Α. „Οὐδέ τούνομα τῆτο ζύμπασά πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἑλληνοσ τῆσ Δευκαλίωνοσ, καὶ πάνυ ἰδέ εἶναι ἢ ἐπίκλησισ αὐτῆ, κατὰ ἔθνη δὲ· ἄλλα τε καὶ τὸ Πελασγικὸν ἐπὶ πλεῖστον, ἀφ' ἑαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν παρέχασθαι. Ἑλληνοσ δὲ καὶ τῶν παιδῶν αὐτῆ ἐν τῇ Φθιώτιδι ἰσχυτάντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτῶν ἐπ' ὠφελεία εἰσ τὰσ ἄλλασ πόλεισ, καδ' ἕκαστω μὲν ἦδη τῇ ὀμιλίᾳ μᾶλλον καλεῖσθαι Ἑλληνοσ . . . Πρῶτερον δὲ ἐκεῖνοι μόνοι Ἑλληνεσ ἐκαλοῦντο, οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ τὰ ἔθνη ἕκαστω· ὡσπερ καὶ ὁ Ποιητῆσ ἐν τῳ καταλόγῳ λέγει. „Μυρμιδόνεσ δ' ἐκαλοῦντο, καὶ Ἑλληνεσ καὶ Ἀχαιοί.“

Οὕτω, ὃ Πάτροκλ' ἴππικέ, κινήθης κατευθείαν
 Λυκίων καὶ Τρωαδῆων τότε μ' ὄρα νυ ἀγρόν,
 Ἰπὸ τε λύπης καὶ ὕργης κατακυριευμένος,
 Ὡς εἶδες ἅτ' ὁ Ἐπειγεὺς ἔπεσε φονευμένος.

Καὶ τὸν υἱὸν Ἰθαίμευός (XXX) Σθενέλαου (XXXI) εὐθέως

Διά τινος χειροπληθοῦς, λίθου, τε καὶ τραχέος

Οὕτω ἐκτύπησε σφοδρῶς, τυχὼν εἰς τὴν αὐχένα,

Ὡς ἔμεινον ἐκ τῆς βολῆς τὰ νεῦρ' ἀποκομμένα.

Οἱ πρόμαχοι Τρωαδῆων, ὑποχωροῦν εὐθέως,

Σὺν τούτοις δ' ἄμα κ' ὄλαμπρός, Ἐκτωρ, τε καὶ γενναῖος.

Ὅσον δὲ φθάνει ἢ βολῇ, μακρὰν, τοῦ ἀκοντίου,

Ἀφρομένου ἐκ χειρὸς, πολέμισοῦ ἀνδρείου,

Ἡ' ἐν ἀγῶνος τέπῳ που, τὴν δοκιμὴν ποιούτος,

Ἡ' τ' ἐν ταῖς μάχαις κατ' ἐχθρῶν αὐτὸ ἀντεκινῶτος.

Τόσον οἱ Τρῶες, εἰς φυγὴν, μακρύνθησαν, τραπέντες,

Κ' ἐδίωξαν οἱ Ἀχαιοὶ αὐτοὺς συγκατηθέντες.

Πρῶτος ὁ Γλαῦκος δὲ εραφεῖς, ὁ ἀρχηγὸς Λυκίων

Τὸν Βαθυκλί' (XXXII) ἀγαπητὸν κατὰ πολλὰ κ' ἀνδρείον

Χάλκωνος (XXXIII) φένευσεν υἱὸν, Ἑλλάδα (64) κατοικοῦντα

Καὶ Μυρμιδόνων μεταξὺ πάντων πολυπλουτοῦντα.

Τοῦτον ὁ Γλαῦκος οὖν εραφεῖς ὀπίσω αἰφνιδίως,

Ἐν ᾧ νὰ φθᾶσ' ἔμελ' αὐτὸν, ἤκιντισε καιρῶς

Σ' τὸ μέσον σῆθους, καὶ ἔμπρὸς κατέπευεν εὐθέως,

Τὰ ὄπλα του δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐβρένθησαν βαρέως.

Ὁ θάνατος τοῦ ἰσχυροῦ τούτου ἀνδρός, βαρεῖαν

Λύπην ε' ἐκάσεν Ἀχαιοῦ ἔφραε τὴν καρδίαν.

Οἱ Τρῶες δὲ κατὰ πολλὰ χαρῆντες ἐραρομοῦσι

Σὺμπαντες καὶ τὸ σῶμ' αὐτοῦ εὐθὺς περικικλοῦσι.

Στὰν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· αὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
 Ἀλκῆς ἐξελάβοντο, μένος δ' ἰθύς φέρου αὐτῶν.
 Ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἔλεν· ἀνδρα κορυσῆν
 Λαόγονου θρασύν, υἷον Οὔντορος, ἕς Διὸς ἱεὺς
 Γ'δαίου ἐτέτυκτο, Θεὸς δ' ὧς τίετο δῆμῳ· 605
 Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὐατος· ὦκα δὲ θυμὸς
 ὦχετ' ἀπὸ μελέων, συγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἶλεν.
 Διυείας δ' ἐπὶ Μηριόνη δόρυ χάλκεον ἔχεν·
 Ἐλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδα προβιβῶντος·
 Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτὰ ἰδὼν ἠλείατο χάλκεον ἔγχος, 610
 Πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
 Οὐδαί ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμήχθη
 Ἐγχος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος ἄρης·

Ἄλλ' οἱ Ἑλλήνων μαχηταί, μ' ἰσχὺν καὶ εὐτυλίαν
 Ἀντίτεινον εἰς τὴν ὄρμην αὐτῶν, τὴν οὐτ' ἀγρίαν·
 Κ' ὁ Μηριόνης ἐνταυτῷ ἠπλώσε νεκρωμένον
 Τοῦ πολυκροῦν πολέμιστον Λαόγονον (XXXIV) κλημένον,
 Οὗτα Οὐνήτωρ (XXXV) υἱὸν φίλτατον· ὁ ὁποῖος (*)
 Διὸς Ἰδαίου ἱερεὺς ὑπῆρχε, καὶ ὁμοίως
 Ὡστ' ἀθάνατον Θεὸν ἀπαντα ἐπιμοῖσαν
 Τὰ πληθὴ τῶν Τρωσδεῖων καὶ τὸν πολυγαπούσαν·
 Τοῦτον τῆς σταγίως δὲ κἀτώθεν καὶ ὠτίου,
 Πλήγωσε Μόλου ὁ υἱὸς διὰ τοῦ ἀκουτίου·
 Κ' ὡς ἡ ψυχὴ εὐθ' εἰς αὐτοῦ ἐκ τῶν μελῶν χωρίσθη,
 Σκότος θανάτου τὸ πικρὸν ἐπάϊω του ἴσχορπίσθη.
 Κατὰ τοῦ Μηριόνου δὲ ἀντίσεισεν εὐθείως
 Διναςίας, δόρυ τε χαλκῶν, θαρρόν ὅτι βεβαίως
 Νὰ ἐπιτύχ' ἔμελ' αὐτοῦ, εἰς τὰ ἔμπροσθεν κρατοῦντος,
 Δ' ἀπὸ αὐτοῦ τὴν κρεαὶν, καὶ οὕτω προχωροῦντος·
 Ἄλλ' οὕτος ῥίπτουτα αὐτὸν, τὸ δόρυ, ἀνακαλύψας,
 Τὴν βολὴν ἔφυγ' εὐτυχῶς, ἔμπροσθεν κατακύψας·
 Καὶ οὕτω ὀπισθεν αὐτοῦ, δόρυ τὸ ἐκταμμένον
 Ἐπὶ τὸ ἔδαφος πετὸν ἔμεινε πεπηγμένον·
 Ὅπου αἰχμὴ ἢ σιδηρᾶ, μετὰ ὀρμῆς ἴβυθίσθη,
 Καὶ εἰς τὰ ἄν' ὁ σαυρωτῆρ (**) βεβαίως διεσείσθη·

(*) Ὀνήτωρ.

(**) Τὸ εἰς τὸ δεύτερον ἄκρον τοῦ δόρατος σίδηρον, μέ τὸ ὁποῖον ἐπήγνουον εἰς τὴν γῆν οἱ μαχηταί τὸ δόρυ ὅταν ἤθελον νὰ γῆσιν αὐτὸ ὀρθιον, καὶ ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἐμάχοντο καὶ δι' αὐτῆ.

Αἰχμὴ δ' Αἰνείας κραδαιομένη κατὰ γαίης
 ὦχετ', ἐπεὶ ῥ' ἄλιου σιδαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἔρουσεν. 615
 Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο, φωνήσιν τε·

„Μηριόνη· τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστῆν περ ἑόντα,
 „Ἐγχοῦ ἐμὸν κατέπαυε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.
 Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ὀντίον ἤυδα·

„Αἰνεία· χαλεπὸν σε καὶ ἴφθιμὸν περ ἑόντα, 620

„Πόντου ὀιθρώπων σβέσαι μένος, ὅς κε σευ ἄντα

„Ἐλθῆ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ νῦ καὶ σὺ τέτυξε.

„Ἐὶ καὶ ἐγὼ σε βάλοισι τυχῶν μέσον ὀξείῃ χαλκῷ,

„Αἰψά κε, καὶ κρατερός περ ἑῶν καὶ χερσὶ πεποιθώς,

„Εὐχοῦ ἐμοὶ δῶης, ψυχὴν δ' Αἴδι κλυτοπέωλον. 625

ὣς φάτο· τὸν δ' ἐνέειπε Μεισιτέρου ἄλκιμος υἱός·

„Μηριόνη· τί σὺ ταῦτα, καὶ ἐσθλὸς ἑῶν, ἀγορεύεις;

„ὦ πέπον· οὔτε Τρῶες οὐκιδεῖσις ἐπέεσσι

„Νεκροῦ χωρήσουσι, πάρος τινα γαῖα καθέξει.

---

(65) Τρία εἶδη χερῶν μετεχειρίζοντο οἱ Κρήτες. Πυρρίχιον, τὸν ὁποῖον ἐχώρευον ἐνοπλοὶ πρὸς ἄσκησιν τῶν πολεμικῶν· Σίικινιν, ὁ ὁποῖος ἦτον Γερατικὸς, καὶ Κορδακισμὸς, ὃς τις ἦτον αἰσχροῦς καὶ εἰς τοὺς θυμωτικὰς μόνον ἀρμόδιος.

Αἰείας μάτην τὴν βολὴν ἰδὼν δὲ γεννηθεῖσαν,
 Καὶ τὴν τοῦ δόρατος αἰχμὴν εἰς γῆν καταπαγεῖσαν,
 Ἐκυριεύθη ὑπ' ὀργῆς μεγάλης, καὶ εὐθέως
 „ὦ Μηριόνη! (πρὸς αὐτὸν ἐφώνησε) βεβαίως
 „Τὸ δόρυ μου τὸ σφαιροῦ τοῦ ζῆν κατέπαυέ σε,
 „Ἐὰν αἰχμὴ ἢ σιδηρὰ αὐτοῦ ἐπλήγωί σε,
 „Μ' ὄλου, τὴν ἐνοπλον, ὅπου, ὄρχησα διδαγμένος (65)
 „Εἰς τὰ πολεμικὰ καλῶς, εἶσαι, κ' ἐξήσκημένος.

„Δυσκόλως θέλει δυνηθεῖς, Αἰεὶ', ἂν καὶ γενοῖος
 „Καὶ ἰσχυρὸς εἶσαι πολλὰ (ὑπέλαβεν εὐθέως
 „Ὁ Μηριόνης ἔλαμπρος ἀκουτιζῆς) νὰ σφύσης
 „Πάντων ἀνθρώπων τὴν ἰσχὺν· καθένα ν' ἀφανίσῃς,
 „Ὅς τις εἰς μάχην κατὰ σοῦ ἔλθῃ διενθυμμένος·
 „Διότ' ἀνὴρ καὶ σὺ θνητὸς εἶσαι γεγεννημένος.
 „Καὶ σὺ, εἰάν μὲ τὸ σφαιρὸν δόρυ μου σὲ πλήγωσω
 „Σ' τὸ μέσον στήθους, κ' ἐπὶ γῆν ἐμπρὸς μου σ' ἐξαπλώσω,
 „Μ' ὄλου ὅτ' εἶσαι ἰσχυρὸς τοσοῦτω καὶ γενοῖος,
 „Καὶ πεπεισμένος εἰς τὴν πολλὴν χειρῶν σ' ἰσχὺν, βεβαίως
 „Ἐμὲ μὲ δόξαν μὲν πολλὴν ἤθελε σφραγίσῃς,
 „Τῷ Ἄδῃ δέ σου τὴν ψυχὴν ἤθελε παραδώσῃς.

Τοιαῦτα λέγοντος αὐτοῦ, Πάτροκλος ὁ γενοῖος
 Ἀκούσας, ὀνειδιστικῶς τῷ ἔλεγεν εὐθέως·

„Τίς εἶναι αὕτη, ὦ υἱὲ Μόλου, ἡ ὀμιλία,
 „Ἡ εἰς ἀνδρείου, καθὼς σὺ, οὐδόλως μὴ οἰκεία;
 „Οἱ Τρῶες μ' ὀνειδιστικούς λόγους, δὲν θ' ἴλ' ἀγίσουν,
 „Φίλε μου, σῶμα τὸ νεκρὸν καὶ νὰ ἀναχωρήσουν,
 „Πρὶν καί τις ἄλλος ἀρχηγὸς αὐτῶν οὐδρευομένος
 „Δὲν πῆσῃ ἔτι ἐπὶ γῆν ζωῆς ὑσερημένος.

„Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βυβλῇ· 630

„Τῷ, οὔτε χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.

Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν ἤρχ', ὁ δ' ἄμ' ἔππετο ἰσάθεος φῦς.

Τῶν δ' ὡς τε δρυτόμων ἀνδρῶν ἔρυμαγδὸς ὄρωρεν

Οὔρεος ἐν βήσσης, ἕκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκουή·

Ὡς τῶν ὠρυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, 635

Χαλκοῦ τε, ῥίνου τε, βοῶν τ' εὐπορητάων,

Νυσομέενων ξέφρασίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφγύουσι·

Ουδ' ἂν εἴε φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα Διῶν

Ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι, καὶ αἵματι, καὶ κούρησιν,

Ἐκ κεφαλῆς ἔλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους. 640

Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὀμίλειον, ὡς ὅτε μυῖαι,

Σταθμῷ ἐνὶ βρομίῳσι περιγλαγείας κατὰ πέλλας,

Ὀρῆ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ὄγγεα δεύει.

Ὡς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὀμίλειον· οὐδέ ποτε Ζεὺς

Τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὅσσε φαινωῖ, 645

„Αἱ μάχαι πράξεις ἀπαιτοῦν διὰ χειρὸς ἀνδρείας,

„Τὰ δὲ συνέδρια βουλῶν, λόγους καὶ ὁμιλίας.

„Ὅθεν δὲν πρέπει τις ἐδῶ λόγους μακροὺς ἢ ἐκτείνῃ,

„Ἀλλὰ νὰ μάχητ' ἰσχυρῶς, ἐχθροὺς νὰ ἀποκτείνῃ.

Ταῦτα εἰπὼν, πρῶτον αὐτὸς ὤρμησε, κ' ἐπομένως

Ὁ Μηριόνης, μὲ Θεὸν μάκαρ' ὁμοιωμένους.

Καθὼς δ' ἐργαζομένων που ἀνδρῶν τῶν δενδροκόπων

Εἰς ὄρους κοίλου, μεταξὺ, καὶ παλυδένδρου τόπου,

Ἦχος ἐγείρεται βαρὺς δένδρων τῶν κοπτομένων,

Κ' ἀκούετ' ἕως τῶν μακρῶν μερῶν περικειμένων.

Ὁμοίως τόπος ὁ πλατὺς μάχης τῆς ὀλεθρίας

Βαρυχοῦς' ἐκ τῆς σφοδρᾶς συγκρούσεως κ' ἀγρίας,

Χαλκοῦ κ' ἀσπίδων, ἐκ βρωῶν δερμάτων σκευασμένων,

Διὰ δορατίων καὶ ξιφῶν ὀξέων πληττομένων.

Τοῦ Σαρπηδόου τὸ νεκρὸν σῶμα, τῶν ἀδυνάτων

Ἵνα γνωρίσῃ ἦτον τις καὶ τῶν γνωριμωτάτων.

Διότι μὲ κοινορτὸν, καὶ βίλην καλυμμένον

Ἐκ κεφαλῆς ἕως ποδῶν ἦτον, κ' αἵματωμένον.

Οἱ Τρῶες δὲ καὶ Ἀχαιοὶ ἅπανς' ἀλληλωρομοῦσαν

Κύκλω αὐτοῦ, καὶ μετ' ὀργῆς μεγάλης ὑπελομοῦσαν.

Καὶ καθὼς μῦλαι πτερωταί, μάνδραν περικυκλοῦσαι

Εἰς τὸν ἀνοίξεως καιρὸν, καὶ ἦχον ἀποτελοῦσαι

Κύκλω εἰς τὰ ποιμενικὰ ἄγγελα τὰ μεγάλα,

Ὅποταν ταῦτα μὲ λευκὸν γέμοντα εἶναι γάλα'

Οὕτω καὶ σῶμα τὸ νεκρὸν τότε περικυκλοῦσαι

Οἱ Τρῶες καὶ οἱ Ἀχαιοί, κ' ἀλληλοπολεμοῦσαν.

Ζεὺς δὲ δὲν ἔστρεψε ποσῶς ἀπὸ τῶν μαχομένων

Ὁμμα αὐτοῦ τὸ φωτεινὸν, ἀλλὰ προσηλωμένον

Ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὄρα, καὶ τράζετο θυμῷ
 Πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου, μερμηροῖζων,
 Ἡ' ἤδη κακῶν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
 Αἰτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηθῶνι φαιδίμος Ἔκτωρ
 Χαλκῷ δῆλώσῃ, ἀπὸ τ' ὤμων τεύχε' ἔλθαι· 650
 Ἡ' ἔτι καὶ πλεόυεσσιν ὀρέλλειεν πόνον αἰπύν.
 Ὡς δὲ οἱ φρονέοντι δοῶσπατο κέρδιον εἶναι,
 Ὅφρ' ἦὺς Θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
 Ἐξαῦτις Τρῶας τε καὶ Ἔκτορα χαλκοκορυζήν
 Ὡσαίτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμῶν ἔλοιτο· 655
 Ἔκτορι δὲ πρωτίτῳ ἀνάλκιδα θυμῶν ἐνώρσεν·
 Ἔς δέφρου δ' ἀναβάς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
 Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἰσὰ τάλαντα.
 Ἐνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλ' ἐφρίσθηεν
 Πᾶντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλημένον ἤτορ, 660
 Κεῖμενον ἐν νεκρῶν ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
 Κάππεσον, εὐτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυτε Κρονίων.

(66) Ἐπειδὴ ὁ Ποιητὴς ἀνέφερεν ἄλλῃ περὶ τὴν ἰδίαν
 ταύτην θελήσας τὰ δῶσα εἰς τὸν ἀναγνώστην τε ἵνα κα-
 ταλάβῃ ὅτι ὁ Ζεὺς κατέχει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὄλων
 τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰμαρμένην καὶ ζυγιάζει ταύτην
 πάντοτε ἐπὶ δικαίαν πλάστιγγα, παρέρχεται αὐτὴν ἐν-
 ταῦθα ἐν συντόμῳ διὰ τὰ παρασκευάσθημόνον τὴν ζωη-
 ρότητα τῆς πράξεως ἢ ἑποία δὲν τῷ συγχωρεῖ τὴν
 ἐκθεσὶν μερικωτέρας εἰκόνας.

Πάντα εἰς μάχην τὴν σκληρὰν, εἶχε, καὶ ὀλεθροῖαν,
 Σχίψεις πολλὰς καὶ λογισμοὺς ποιεῖν κατὰ καρδίαν
 Περὶ Πατρόκλου ἃν ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Σαρπηδόου
 Τὸ νεκροῦ σῶμα, ὁ πικρὸς αὐτοῦ γὰρ γένη φόνος
 Ἰπὸ τῶν Ἑκτορος χειρῶν, ὥς τις γὰρ τὸν γυμνώσῃ
 Καὶ ἀπὸ ὄπλα τὰ λαμπρὰ, ὅταν τὸν θανατώσῃ.
 ἦτε νῦν ἄφῃσ' ἵνα πολλοὶ ἔτι ἀνδρειωμένοι
 Εἰς μάχην τὴν φθοροποιὰν πέσωσι νεκρωμένοι.
 Οὕτω λογάσμεθα δὲ αὐτῶν, νῦν ἀποροσίῃ
 Καλῆτερον πρὸς τὸ παρὸν ἐφάνη τὸ νῦν ἀφίση,
 Πάλιν Πηλέως τοῦ υἱοῦ θερόπιον ὁ γενναῖος,
 Καὶ ἐκ δευτέρου τὸν κρατὸν τῶν Τρώων ῥωμαλαῖος
 Κ' Ἑκτορα ἅμα τὸν λαμπρὸν, πρὸς πόλιν γὰρ ἀπίωσῃ
 Καὶ τῶν ἀνδρείων μαχητῶν πολλοὺς γὰρ θανατώσῃ
 Ὅθεν πρὸ πάντων τῶν λοιπῶν εἰς τὴν Ἑκτορος καρδίαν
 Φυγῆς ὀνόμορον κ' ἀγεινοῦς ἐπέβαλε δειλίαν.
 Ὅς τις τὸ ὄχημ' ἀναβάς ἐπίσω τραπ' εὐθέως
 Προσάξων κ' ὄλους τοὺς λαίποισ γὰρ φύγῃσι ταχέως.
 Διότι πλάσσει γὰρ Διὸς ἐγνώρισε τὴν θεῖαν
 Ὅτ' αἰφνιδίως εἰς ῥοπὴν ἔκλινεν ἐναντία. (66)
 Κ' οὔτε οἱ Λύκισι αὐτοὶ ἔμεινον, οἱ ὅποιοι
 Πάντα εἰς μάχας τὰς σκληρὰς ἐδείχθησαν ἀνδρείοι,
 Ἀλλὰ τραπέυτες εἰς φυγὴν μὲ βήματα ταχέα
 Ἐτρέχου, κ' ἄφησαν ἐκεῖ αὐτῶν τὸν βασιλεῖα
 Εἰς τὴν καρδίαν μὲ σκληρὸν σίδηρον πληγωμένου
 Ἰπὸ πολλῶν ἄλλων νεκρῶν, ὡς εἶδον κυκλωμένου.
 Διότι ἔπεσον πολλοὶ, κίκλωται, τῶν ἀνδρείων,
 Ἀφ' οὗ τὴν μάχην τὴν σκληρὰν ἤρθετο ὁ Κρονίων.

Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιῶν Σαρπηδόνης ἔντε' ἔλοντο
 Χάλκεα, μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
 Δῶκε φέρειν ἐτάροισι Μενoitίου ἄλκιμος υἱός. 665

Καὶ τότε Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

„Εἰδ' ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφές αἶμα κάθηρον

„Ἐλθὼν ἐκ μεκλέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα,

„Πολλὸν ἄπο προφέρων λούσου ποταμοῖο ῥοῆσι,

„Χρῖσόν τ' ἀμβροσίη, περίδ' ἄμβροτα εἴματα ἔσσαν. 670

„Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,

„Ἵπῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοισι, οἳ ῥά μιν ὤκα

„Θήσουσιν Λυκίης εὐρείης πέονι, δῆμῳ·

„Ἔνθα ἑταρχήσῃσι κασίγνητοί τε, ἔται τε,

„Τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἔσι θανόντων. 675

ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρός ἀνηκούσῃσεν Ἀπόλλων,

Βῆ δὲ κατ' Ἰθάκων ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνῆν·

Αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δίου ἀείρας,

Πολλὸν ἄπο προφέρων, λούσεν ποταμοῖο ῥοῆσι,

---

(67) Ἐκεῖνο ὅπῃ μεταχειρίζονται οἱ Λύκιοι διὰ τὰ βαλσαμώσων τὸ σῶμα τοῦ Σαρπηδόνης, παριστάνει διὰ ποιητικωτάτης ἰδέας ὁ Ὅμηρος ὅτι ἐκτελεῖ ὁ ἴδιος Ἀπόλλων. Ἐπειδὴ καθὼς ὁ Θεὸς ἔτος διὰ τῆς θερμότητος αὐτῆ ἐπιφέρει τὴν σῆψιν τῶν νεκρῶν σωμάτων, οὕτω καὶ τὴν διατήρησιν αὐτῶν διὰ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆ φυομένων ἀρωματικῶν πραγμάτων.

Κ' οὕτω οἱ Ἕλληνες αὐτοῦ ὄπλα τὰ ποικιλμένα
 Τὰ ἐκ λαμπροῦ τε καὶ χρυροῦ σιδήρου σκευασμένα,
 Ἀπ' ὤμων τοῦ τῶν ἰσχυρῶν ἔκδυσαν, τὰ ὅποια,
 Ὁ Πάριος, νὰ κομισθοῖν, ἐπρόσαξε, σ' τὰ πλοῖα.
 Καὶ τότε Ζεὺς τῶν νεφέλῶν ὁ ἀθροιστὴς φωνάζει
 Εὐθύς τὸν Φοῖβον, καὶ αὐτὸν τὰ ἐξεστὴς προσάζει·

„Γραγε, Φοῖβ' ἀγαπητὲ, (67) τὸ αἶμα νὰ καθαίρῃς
 Ἐκ Σαρπηθίου τῶν μελῶν, κ' εἶτα νὰ τὸν ἐκφέρῃς
 Μακρὰν τῆς μάχης· καὶ ἄρ' οὐ ἐπιμελῶς τὸν υἱῆς
 Εἰς τὰς ῥοὰς τοῦ ποταμοῦ λούσας του, καὶ ἀλείψῃς
 Τὰ μέλη σώματος αὐτοῦ πάντα μετ' ἀμβροσίας,
 Καὶ μὲ ἱμάτια αὐτὸν καλύψῃς ἀμβροσίας,
 Εἰς διακομιστὰς ταχεῖς, ἔπειτα, καὶ προθύμας,
 Θάνατον κ' Ἰππυ, ἀδελφοῖς, παραδὸς, τοὺς διδύμους,
 Εἰς τὸν εὐδαίμονα λαὸν ταχέως νὰ κομίσαν,
 Λυκίας τῆς πλατυίας γῆς, καὶ νὰ τὸν καταθήσων·
 Ὅπου οἱ φίλοι κ' ἀδελφοὶ αὐτοῦ θέλει φροντίσων
 Ν' εὐταφιάσωσι λαμπρῶς αὐτὸν, καὶ νὰ ἰδρύσων
 Τόφον, καὶ στήλην ἐπ' αὐτὸν ἔπειτα, τὰ ὅποια
 Εἰς τὰς θαύοντας, ὑψηλῆς εἶναι τιμῆς σημεῖα.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ πατρὸς, Θεῶν, καὶ βασιλείως
 Φοῖβος Ἀπόλλων ὁ λαμπρὸς ὑπήκουσε, κ' εὐθέως
 Ἐκ τῶν τῆς Ἴδης κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν κατήλθε,
 Καὶ κατ' εὐθείαν σ' τῆς σκληρῆς μάχης τὸν τόπον ἦλθε.
 Τὸν Σαρπηθίου τὸν νεκρὸν ἐγείρας δ', ἐκκομίζει
 Μακρὰν τῆς μάχης τῆς δευῆς, καὶ πάραυθα φροντίζει
 Εἰς τὰς ῥοὰς τοῦ ποταμοῦ ἵνα τὸν ἀποιψῇ
 Λούων αὐτὸν ἐπιμελῶς, ἅμα καὶ νὰ ἀλείψῃ

Χρῖσέν τ' ἀμβροσίη, περι δ' ἀμβροτα εἴματα ἔσσε· 680
 Πέμπτε δὲ πομπῆσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
 Ἰππῶ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἳ ῥά μιν ἴκα
 Κάθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πῖονι δῆμῳ.

Πάτροκλος δ' ἔπιοσι καὶ Αὐτομέδοντι κτελεύσας,
 Τρῶες καὶ Λυκίους μετεκίασε, καὶ μὲγ' ἀάσθη. 685
 Νύκτας· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,
 Ἡτ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακῆν μέλανος Θανάτου.
 Ἀλλ' αἰεῖγε Διὸς κρείσσω νόος γέπερ ἀνδρῶν·

---

(68) Οἱ πρώτιστος περὶ Ἡθικῆς σκοπὸς τοῦ Ποιη-
 τῆ, τὴν ὁποίαν θέττει εἰς τὸν μῦθον, δὲν τὸν ἐμποδίζει
 νὰ εἰσάξη ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἐπεισόδια ἠθικόν τι ὡς
 συνέκεια τῷ σκοπῷ ἐκεῖν· τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ
 ἐξαιρέτως καὶ εἰς τὸ παρὸν ἐπεισόδιον ὁ ἀμμητος Ὁ-
 μηρος, διότι περιπλέκει εἰς αὐτὸ δύο ἀναγκαιοτάτας
 διδασκαλίας· πρῶτον μὲν θέλει νὰ διδάξη, ὅτι ἂν συμ-
 βῆ ποτε κἀμμία διχόνοια μετὰ τῶν συμμάχων πρέκει
 νὰ προσέχη τις μετὰ μεγίγης ἐπιμελείας νὰ μὴ πληρο-
 φορηθῆν ταύτην οἱ ἐναντίοι, ἵνα, ἀγνοῶντες αὐτὴν, μὴ
 τολμῶσι νὰ ἐπωφεληθῆν αὐτῆς· δεύτερον δὲ, ὅτι ἂν
 ἡ ὁμόνοια τῶν συμμάχων εἶναι καὶ καθ' ὑπόκρισιν μόνον
 φαινομένη, δὲν πρέκει νὰ διώκη τις μὲ σκληρότητα τὸς
 ἐναντίους, ἵνα μὴ βιάσῃ αὐτοὺς νὰ μεταχειρισθῆν ὅλας τῶν
 τὰς δυνάμεις· διότι ἀναπαλύπτεται διὰ τούτω εἰς αὐτοὺς
 ἡ ἀδυναμία ἣτις πρέκει νὰ κρύπτηται ἐπιμελῶς. Ὄταν
 ὁ Πάτροκλος ἐφάνη ὑπὸ τῶν ὅπλων τοῦ Ἀχιλλέως,
 εἰ Τρῶες, νομίσαντες αὐτὸν διὰ τὸν Ἀχιλλεῖα φιλιω-
 θέντα καὶ ἐνωθέντα κάλιμ μὲ τὸς συμμάχους τε, τρέ-

Τὰ μέλη σώματος αὐτοῦ πάντα μετ' ἀμβροσίας,
 Καὶ με' ἱμάτια αὐτὸν ν' ἐνδύσῃ ὀφθαρσίας.
 Ἔτα εἰς διακομιστὰς ταχεῖς τε καὶ προθύμους,
 Θάνατον κ' Ἴπνον, ἀδελφοὺς, παρέδωκε, διδύμους.
 Οἱ τιμὴς πόρουθα αὐτὸν ἔφερον κατ' εὐθείαν
 Εἰς τὸν εὐδοίμονα λαόν, οἰκοῦντα τὴν Λυκίαν.
 Οἱ Πάτροκλος ἐν τούτοις δὲ, τοὺς Ἴππους νὰ μασίσῃ
 Τῷ Αὐτομέδοντι εἰπὼν, καὶ νὰ τοὺς ἐρεθίσῃ,
 Κατόπιν εἰς τοὺς μαχητὰς τῶν Τρώων καὶ Λυκίων
 Τρέχων, ἐδάωκεν αὐτούς· καὶ τοῦτο ἦν τ' ὅποιον
 Μεγίστη βλάβ' ὑπῆρξ' αὐτοῦ. (68) Οἱ ἄφρων! Ἀχιλλεύς
 Ἄν φυλάττε τὴν συμβουλήν, ἐξέφευγε βεβαίως
 Τὴν σκληρὰν μοῖραν καὶ πικρὰν, τοῦ σκοτε νῦν Θανάτου
 Πλήν, πάντοτε αἱ βουλὴ Διὸς πατρός τοῦ ἀθανάτου

πονται εὐθέως εἰς φυγὴν καὶ ἀφίνωσιν πᾶσαν τῆς νίκης
 τῶν ὠφέλειαν· ἀλλ' ὁ Πάτροκλος, ὅς τις ἔπρεπε νὰ
 εὐχαρισθῆ εἰς τῆτο μόνον, δάωκει πολλὰ μακρὰν τὸν
 Ἔκτορα, τὸν ὑποχρισθὲν νὰ τῷ ἀντιταχθῆ καὶ τὸν βιάσει
 νὰ γνωρίσῃ ὅτι δὲν εἶναι ὁ ἀληθὴς Ἀχιλλεύς ὑπὸ τῶν
 ὀπλων τῷ, ἀλλ' ἕτερός τις ἐκείνῃ κατώτερος ἥρωος· καὶ
 οὕτω φονεύει αὐτὸν ἐν τέλει ὁ Ἔκτωρ καὶ εὐναποκ-
 τᾶ τὸ ὄφελος ὅπῃ ἢ νομιζομένη διαλλαγῇ τῷ Ἀχιλλέ-
 ως εἶχε βιάσῃ τὴν Τρώας ν' ἀφήσιν ἐκ τῶν χειρῶν-
 τῶν. Διὰ τοιούτων πλάσεων ἐγέμισεν Ποιητῆς ὅλα τῷ
 τὰ πονήματα με' διδασκαλίας εἰς τὴν ἀνθρώπινον δια-
 γωγὴν ἐξαιρέτως ὠφελίμως, καὶ ἐφάνη ἀνώτερος τῶν
 ἐπαινῶν καὶ ἐγκωμίων ὅπῃ ὄλων τῶν αἰώνων οἱ μέ-
 γιστοι ἄνδρες τῷ ἐδωκαν.

Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
 Ρῆδίδως, ὅ τε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι. 690

Ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἀνήκεν.

Ἔνθα τινὰ πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξευρίξας,

Πατρόκλεις, ὅτε δῆσε Θεοὶ θάνατόνδε κάλεσαν;

Ἄδρησον μὲν πρῶτα καὶ Αὐτόουσον, καὶ Ἐχέκλον,
 Καὶ Πέριμον Μεγάδην, καὶ Ἐπίσορα, καὶ Μελάμππου. 695

Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐλάσσον, καὶ Μούλιον, ἠδὲ Πυλάρτην

Τοὺς ἔλεν· οἷδ' ἄλλοι φύγαδ' ἐμνύοντο ἕκαστος.

Ἔνθα κεν ὑψέπυλον Τροίην ἔλον υἱὲς Ἀχαιῶν

Πατρόκλου ὑπὸ χερσὶ, περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν·

Εἰμὴ Ἀπόλλων Φοῖβος εὐδμήτου ἐπὶ πύργου 700

Ἔστη, πῶ ὄλοα φρονέων, Τρώεσσι δ' ὀρήγων.

---

(69) Καὶ αὖτη ἡ ἀπογραφὴ εἶναι ἠδύτης καὶ δυναμείως πλήρης. Ὁ Ποιητὴς ἐνθουσιαθεὶς αἰφνιδίως ὑπὸ ποιητικῆ πνεύματος, γρέφεται καὶ λαλεῖ πρὸς τὸν νεκρὸν Πάτροκλον ὡς πρὸς ζῶντα· διὰ τῆ ὁποῖον τρόπον σέτυ κατασάινει ἀθάνατον τὸν Ἥρωα τῆτον καὶ τὸν θεωρεῖ ὡς Θεόν. Ταύτης τῆς περιόδου τὴν ὠραιότητα τῆς ὁποίας πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπωφελήθη ἔξαισίως ὁ μέγας τοῦ Ὀμήρου μιμητῆς Δημοσθένης, παρισάινει ἐξαιρέτως ὁ Λογγῖνος κεφ. XIV.

Εὐ' ἰσχυρότεραι, παρὰ ἀνθρώπου ἐπιγείου·
 Διότ' ὁ Ζεὺς, καὶ τοῦ πολλὰ εὐτόλμου καὶ ἀνδρείου
 Φοβεῖ τὸ σῆθος, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν νίκην μ' εὐκολίαν,
 Καὶ ἐξ ἐκεῖκων, οἷς τὸ πρῶν ἐνέπνευτ' εὐτολμίαν·
 Ὅσας καὶ τότε τὴν ψυχὴν Πατρόκλου νὰ ὀρμήσῃ,
 Θάρρος ἐμπνεύσας τῷ πολῷ, θείησ' ἐν ἑρεθίσῃ.

Τίνα οἶν πρῶτον, τίνα δὲ ἴσχατος τῶν ἡρώων,
 Πάτροκλε, (69) τότ' ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐφόνευσας τῶν Τρώων;
 Ὅταν οἱ μόκαρες Θεοὶ Ὀλύμπου κάλεσάν σε
 Εἰς θάνατόν σου τὸν πικρὸν, κ' αὐτῷ παρέδωσάν σε·

Δ' ὄρησον πρῶτον κατὰ γῆς ἠπλώσ' ἠκουτισμένον·
 Αὐτόρου, Ἐχελου (XXXVI) κ' ὁμοῦ Πέριμου *) γενημένον
 Τῖόν τοῦ Μέγου· ἔτι δὲ Ἐπίτορα (XXXVIII) εὐθέως,
 Καὶ τὸν Μελάμππον ὁμοῦ, ὠρμήσας ῥωμαλαίως.
 Τὸν Ἐλασσον (XII) ἔπειτα δὲ, τὸν Μούλιον ὁμοίως
 Καὶ τὸν Πυλάρτην (XL) τῆς ζωῆς ὑξέρησε καιρείως.
 Οὐτ' ἦσαν τότ' οἱ ὑπ' αὐτοῦ πεσόντες φονευμένοι,
 Οἱ δ' ἄλλοι πάντες εἰς φυγὴν τράπησαν φοδισμένοι.
 Καὶ ὄντως ὑπὸ τῶν χειρῶν Πατρόκλου τοῦ ὀρμούντος
 Ἐμπροσθεν πάντων, καὶ φθορὰν εἰς τοὺς φεύγοντας ποιοῦντος,
 Ἐμέλλον τότ' οἱ Ἀχαιοὶ τὴν Τροίαν νὰ πορθήσουν
 Τὴν ὑψηλόπουλον, κ' αὐτῆς τὰ τεῖχη ν' ἐδαφίσουν,
 Ἐὰν Ἀπόλλων ὁ λαμπρὸς, ὀλέθρια φρονεῖζων
 Κατὰ Πατρόκλου, τὸν στρατὸν Τρώων δ' ὑπερασπίζων,
 Δὲν ἔσπευδεν ἵνα σαθῇ ἐπὶ τοῦ ὑψωμένου
 Σ' τὸ τεῖχος πύργου, τοῦ σερόως ἐπωκοδομημένου·

(*) Ἀριθμ. μυθλ. XXXVII.

Τρίς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῦ
 Πάτροκλος, τρίς δ' αὐτὸν ἀπεσυρέλιξεν Ἀπόλλων,
 Χείρῃσιν ἀθανάτησι φασίην ἀπίδα νύπαιον·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος, 705
 Δεινὰ δ' ὀμοκλήσας, προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων.

„Χάζεο, διογενὲς Πατρόκλεις· οὐ νύ τοι αἴσα
 „Σὺ ὑπὸ δουροὶ πόλιον πέρθαι Τρώων ἀγερωῶτων·
 „Οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλεύς, ὅσπερ αἴο πολλὸν ἀμείνων.
 Ὡς φάτο· Πάτροκλος δ' αἰεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω, 710

Μῆναι ἀλευάμενος ἑκατηδύλου Ἀπόλλωνος.
 Ἐκτωρ δ' ἐν Σκαίῃσι πύλῃσι ἔχε μύνησας ἵππους·
 Δίξε γὰρ ἠὲ μόχοιτο κατὰ κλῖνον αὐθις ἐλάσσας,
 Ἡ λαοὺς ἐς τείχος ὀμοκλήσειεν ἀλῆναι.
 Ταῦτ' ὄρα αἰ φρονέοντι παρίζατο Φοῖβος Ἀπόλλων, 715
 Ἀνέρι εἰσάμενος αἰζήνῃ τε, κρατερῷ τε,
 Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἐκτορος ἵπποδάμοιο,
 Αὐτοκασιγνήτος ἑκάσθης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
 Ὃς Φρυγίην ναίεσκε ῥοῆς ἐπὶ Σαγγαρίοιο.
 Τῷ μιν εἰσάμενος προσεφύεε Φοῖβος Ἀπόλλων· 720

(70) Ὁ Ἡσυχίος μᾶς διδάσκει τὴν ἀληθῆ αἰτίαν δι
 ἣν αἱ Σκαιοὶ πύλαι ὠνομάζοντο οὕτω· „Σκαιοὶ
 πύλαι ἐν Ἰλίου διὰ τὸ ἐξ ἀριστερῶν κει-
 σθαι“ λέγων· ἐπειδὴ αἱ πύλαι αὗται ἦσαν εἰς τ' ἀ-
 ριστερά τῆς Τρωάδος, δηλ. εἰς Δυσμῖς πρὸς τὸ μέρος τῆς
 θαλάσσης, ὅπου ἐγένοντο αἱ προσβολαὶ· καὶ οὕτω ὄλων τῶν
 ἄλλων αἱ περὶ τῆς ἐπισέτυ αὐτῶν γινώμαί εἰσι ψευδεῖς.

Τρεῖς ἐπὶ τείχους τοῦ ἕψηλοῦ τὴν ἑπαλξιν ἀνδρείως
 Ἀνέσ' ὁ Πάτροκλος, καὶ τρεῖς Φοῖβος αὐτὸν ὁ θεῖος
 Ἀπέκρουσεν, ἀντεταχθεὶς εἰς ὄρμην τὴν αὐσηραυτοῦ,
 Πλήττωεν τῇ θεῖαυτοῦ χειρὶ, ἀσπίδα τὴν λαμπρὰν τοῦ
 Ἀλλὰ τὸ τέταρτον καθὼς ὅλως ἄγκωκωμένος
 Ἔρμησε πάλιν, μὲ θεὸν μάκαρ' ὁμοκωκωμένος,
 Φοῖβος ὁ μέγας τοξευτῆς δευρῶς ἐπαπειλήσας,
 Ταυτὰ ἔλεγεν αὐτῷ, τρανώτατα βοήσας

„Ἀπέχου, Πάτροκλ' εὐγενές! δεῖ εἶναι πεπρωμένον
 „Νὰ πῆς' ὑπὸ τῶν σῶν χειρῶν ἢ τῶν αἰδουκωκωμένων
 „Τρωαδικῶν πόλις λαμπρὰ· οὔτε ὑπ' Ἀχιλλείως,
 „Ὅς τις σου πλεον τολμηρὸς εἶναι καὶ ῥυμαλαῖος.

Ταῦτα εἰπέντος, ὁ υἱὸς εὐθύς τοῦ Μενουκίτου,
 Πολὺ ὀπίσ' ὑπαχώρει, Ἀπόλλωνος τοῦ θεοῦ
 Ἴνα ἐκφυγῇ τὴν ὄρμην. Ὁ δ' ἔκτωρ προχωρήσας
 Στάθῃ εἰς πύλας τὰς Ἐκκαῖας (70) τοὺς ἔππους του κρατήσας,
 Καὶ ἐσοχάζετο εὖν ἔπρεπε νὰ ὀρμήσῃ
 Πάλιν κατὰ τῶν Ἀχαιῶν, ἥτε νὰ διαφύσῃ
 Τοὺς μαχητὰς Τρωαδικῶν, διὰ νὰ συναχθῶσι,
 Κ' εἰς πόλεως τὰ ὑψηλὰ τείχη νὰ ἐγκλεισθῶσι
 Ἐν ᾧ οὖν ταῦτα καθ' αὐτὸν ἀκέπτετο λογιζόμενος,
 Παρίσταται τῷ ὁ θεὸς Φοῖβος, ὁμοκωκωμένος
 Μὲ ἀνδρα νέον κ' ἰσχυρὸν, Ἀσίον· ὁ ὅποιος
 Ἐκτορος τοῦ πολεμιστοῦ ὁ πρὸς μητρὸς ἦν θεῖος,
 Ἐκάσθης δὲ ὁ ἀδελφός, κ' υἱὸς γεγενημένος
 Τοῦ Δύμαντος, (XLI) ὅς τις ἐν γῇ Φρυγίας οἰκημένος
 Ἐπὶ τὰς ἔχθρας ποταμοῦ ἦτον τοῦ Σαγγαρίου.
 Τοῦτῳ Ἀπόλλων ὁ υἱὸς Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου

„Ἐκτιω· τίπτε μόχθῃ ἀποπαύσαι; οὐδέ τις σε χρή.
 „Διὸ ὅσου ἡσσων εἰμί, τόσου σέο φέρτερος εἶμι·
 „Τῷ κε τάχα τυχερώς πολέμου ἀπερωήσειας.
 „Ἄλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔρεπε κρατερῶνυχας ἵππους,
 „Δι' κέν πως μὲν ἔλθῃ, δάη δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων. 725
 Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη Θεὸς ἀμπένου ἀνδρῶν·
 Κεβριόνη δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι παίδιμος Ἐκτιω
 Ἴππους εἰς πόλεμον πεπληγέμεν· αὐτὰρ Ἀπόλλων
 Δύσεθ' ὄμιλου ἰών· ἐν δὲ κλόνου Ἀργείοισιν
 Ἦκε κακὴν, Τρωτῶν δὲ καὶ Ἐκτορι κῦδος ὑπάξεν. 730
 Ἐκτιω δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα, οὐδ' ἐνόριζεν·
 Αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔπεχε κρατερῶνυχας ἵππους·
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμάζε,
 Σκαυῆ ἔγχος ἔχων· ἐτέρηφι δὲ λάξετο πέτρου
 Μάρμαρον, ἐκρίοντα, τὸν οἱ περὶ χεῖρ' ἐκάλυψεν· 735
 Ἦκε δ' ἐρείσάμενος· οὐδὲ δῖν' ἔχαστο φωτὸς,
 Οὐδ' ἀλίωσε βέλος· βίβη δ' Ἐκτορος νύιοχῆα
 Κεβριόνην, νόθου υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,

Ὁμοίθεις καὶ προσελθών· „Τὶ τοῦτο; σὺ ν' ἀφίσης
 „Τὴν μάχην, Ἐκτωρ (εἶπ' αὐτῷ) καὶ νὰ ἀναχωρήσης;
 „Πολλά σοι εἶναι ἀπορροπές! Εἶθε, κατώτερός σου
 „Ὅ σου εἶμι, τόσῳ πολὺ ν' εἴμην ἀνώτερός σου
 „Κατὰ τὴν δύναμιν χειρῶν, καὶ τότε ἡ φυγὴ σου
 „Ἐκ τοῦ πολέμου, μισητὴ ἴθελ' εἶν' ἐντροπή σου·
 „Ἀλλὰ τοὺς ἵππους σου, ἔλθε, δάωξον νῦν ταχέως
 „Κατὰ Πατρόκλου· μάχου δὲ μ' ἰσχυρὰ καὶ θαρρῶραλῶς·
 „Ἰνα τῆς μάχης καὶ ζωῆς ἅμα τὸν καταπαύσης,
 „Καὶ παρ' Ἀπόλλωνος τιμὴν καὶ δόξαν ἀπολαύσης.

Ταῦτα εἰπὼν οὖν ὁ Θεὸς εἰς τὴν μάχην ἦλθ' εὐθέως·
 Τὸν Κρονοῦν δ' ἐνταύτῳ ὁ Ἐκτωρ ὁ γενναῖος
 Ἐπρόσαξε τὸν συνεῖον, τοὺς ἵππους νὰ μασίῃ,
 Καὶ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν σκληρὰν μάχην νὰ ἐδηγήσῃ.
 Ἐμδᾶς εἰς τὸ πλῆθος δ' ὁ Θεὸς, θόρυβον ἐνακορπίζει·
 Εἰς τοὺς Ἑλλήνων μαχητὰς πάντας, καὶ τοὺς φοβίζει,
 Τὴν κρατῖάν Τρωαδῶν, ἵνα ἀγκαρδιώσῃ
 Καὶ εἰς τὸν Ἐκτορα λαμπρὰν δόξαν ζητῶν νὰ δύσῃ.
 Ὁ Ἐκτωρ δὲ τοὺς μαχητὰς τοὺς ἄλλους τῶν Ἑλλήνων
 Ἀφίσας, ἔτρεχεν αὐτοῦ τοὺς ἵππους διευθύνων
 Κατὰ Πατρόκλου, τοὺς ταχεῖς· Πάτροκλος δ' ὁ γενναῖος,
 Ἐκ τῆς ἀμάξης ἐπὶ γῆν ἐπήδησεν εὐθέως·
 Καὶ τὸ σερρῶν δόρυ κρατῶν εἰς χεῖρα του τὴν μίαν,
 Πέτραν λευκὴν, τὴν δεξιὰν λαμβάνει, καὶ τραχεῖαν
 Χειροπληθῆ· καὶ ἐνταύτῳ καθ' Ἐκτορας ὠρμήσας
 Καὶ πλησιάσας του πολὺ, ἔρριψ' αὐτὴν ἀφίσας·
 Τῆς σκληρᾶς πέτρας δ' ἡ βολή, δὲν ἔγινε ματαίως
 Ἐκ τῆς ἀνδρείας του χειρός· ἀλλ' ἐπληξεν βαρῶς

Ἴππων ἡνίχοντα, μετώπιον, ὄξεί λαϊ.
 Ἀμφοτέρως δ' ὄφρυς συνέλευ λήθος, οὐδὲ οἱ ἔσχευ 740
 Οὔρεον· ὄφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κοιήσιν
 Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ', ἀρουεῦντι ἑοικώς,
 Κάππεσ' ἄπ' εὐεργέος δίφρου· λίπε δ' ὄξέα θυμῶς.

Τὸν δ' ἐπικερτομέων προπέφης, Πατρόκλης ἵππευ·
 „ὦ πέποι, ἢ μάλ' ἑλαφρὸς ἀνὴρ· ὡς ρεῖα κυβιστᾷ 745
 „Εἰ δήπου καὶ πόυτω· ἐν ἰχθίοεντι γίνονται,
 „Πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε, τήθεα διφρῶν,

(71) Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ παλαιὰ Τρωὰς ἔκειτο μακρύτερα τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὴν μετέπειτα κτισθεῖσαν· τὸ ὅποιον ἐπιλυρῆται διὰ διαφορῶν ἐν τῇ Ἰλιάδι περιόδῳ καθὼς ἐσημείωσε τοῦτο καὶ ὁ Στράβων εἰς τὸ 17. αὐτοῦ Βιβλίου· καὶ ὁ ἐνταῦθα τοῦ Πατρόκληος ἀρεῖμος, τοῦ ὁποίου δὲν ἐλλείψαν νὰ ἐπωφεληθῶν οἱ Ἀρχαῖοι πρὸς μεγαλητέραν βεβαίωσιν, εἶναι ὡσαύτως ἰκανὴ μαρτυρία· διότι ὁ θάνασμος τοῦ Πατρόκληος θεμελιῖται εἰς τὸτο τὸ ἀπὸ Τρωάδος ἄχρι τῆς θαλάσσης διάστημα, τὸ ὅποιον μὲ τὸ νὰ συνίγατο ἀπὸ τεσσαράκοντα γάδια σχεδὸν δὲν ἐσυγχώρει νὰ πιγεύσῃ τις εὐκόλως ὅτι εἰς Τρωάδα εὐρίσκοντο κατ' ἐπάγγελμα ἀλιεῖς καὶ βυτιγαῖ, ἐπειδὴ οἱ τοιῦτοι κατοικῶν συνήθως ἐπὶ τὸ περιγιάλιον καὶ ἐπὶ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν. Ὅσον δὲ διὰ τὸ διεξοδικὸν τῆς τοιαύτης ἐνταῦθα τοῦ Πατρόκληος ομιλίας εἰσίτινες τῶν σοφῶν Ἑλληνικῶν οἵτινες σκεπτικῶς τὴν περίοδον ταύτην κρίνοντες λέγουσιν. „Ἐὰν θελήσωμεν νὰ δεχθῶμεν ὅτι τῷ ὄντι ἡ περίοδος αὕτη ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ὀμηρικοῦ καλάμου πρέπει νὰ εἰπώμεν, ὅτι ὁ Ποιητὴς εἰσή-

Τὸν Κεβριόνην, (τοὺς ταχεῖς ἵππους καθοδηγῶντα
 Τοῦ Ἰκτορος, καὶ ἐν χερσὶ τοὺς χαλινούς κρατοῦντα,
 Νέβον Πριάμου δὲ υἱόν,) εἰς τὸ μέσου μετωπίου,
 Καὶ ἀμφοτέραις ταῖς ὄφρυς σὺντριψε τοῦ ἀθλήου,
 Μὲ τὸ ὄσφον τῆς κεφαλῆς ἄμω, κ' εἰς γῆν ἔμπρός του,
 Κ' ὁ δεξιὸς κ' ἀριστερὸς ἔπεσεν ὀφθαλμὸς του.
 Αὐτὸς δὲ κατὰ κεφαλὴν τοῦ δόφρου ἐκκοιμήθη,
 Ὡς βουτιεῖς, καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος χωρίσθη.

Τοῖουτοτρόπως, ἵππικὴ Πύτροκλε, θεωρήσας
 Αὐτὸν πεσόντα, σιωπτικῶς ἔλεγες ἐκφρονήσας·

„Φεῦ! ἑλαφρὸς κατὰ πολλὰ ἦν οὗτος, ὁ ὁποῖος
 „Ῥιπτεῖται κατὰ κεφαλὴν τόσῳ ἐπιτηδείως.

„Ἄν εἰς θαλάσσης μέρος που(71) τῆς εἰς ἰχθυῖς πλουσίας

„Ἦθελεν ἔλθῃ ὁ σὺν ἑρ οὗτος, εἰπ' ἀληθείας

„Μὲ ὄσρακίδερμα πολλοὺς ἔμελε νὰ χορτάσῃ,

„Ἄπο τοῦ πλοίου ἐκπηδῶν χωρὶς νὰ θειλιάσῃ,

γαγεν αὐτὴν ἐξεπίτηδες μόνον καὶ μόνον
 θελήσας νὰ παραστήσῃ δι' αὐτῆς ὅτι ἔνας
 μέγας πολεμιστὴς δὲν ἤμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ
 καλὸς ἀγειολόγος. Ἄλλ' εἶναι πολλὰ ἀμφί-
 βολος τῆς περιόδου ταύτης ἡ γνησιότης, καὶ
 πιθανότατον ὅτι οἱ τελευταῖοι κένγε αὐτῆς
 εἰχοὶ προσετέθησαν παράτινος τῶν ἀρχαί-
 ων Κριτικῶν, τῶν ὁποίων τὰς αὐτοκραι-
 ρέτους διορθώσεις ὑπέφερον τὰ κονήματα
 τῆς Ὀμήρου, ἢ τε παράτιμος τῶν Ῥ' ἀφωδῶν, οἵ-
 τινες μονωδῆντες τὰς κοιήσεις αὐτῆς ἔ-
 καμνον προσθήκας εἰς αὐτὰς ἀθεάτως καὶ

„Νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἶη·

„Ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ρεῖα κυβισᾷ·

„Ἡ ῥὸ καὶ ἐν Τρώεσσι κυβισῆρες ἕασιν.

750

Ὡς εἰπὼν, Κεβριόνη ἦρωϊ βεβήκει,

Οἴμα λείοντος ἔχων, ὅς τε σαθμούς κεραῖζων,

Ἐδλητο πρὸς σῆλος, ἐή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·

Ὡς ἐπὶ Κεβριόνη, Πατρίκλεις ὄλοιο μεμαῶς·

Ἐκτωρ δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἄλοιο χαμάζε·

755

Τῷ περὶ Κεβριόναο, λένουθ' ὡς, δηρυθήτην,

Ὡτ' ὄρεος κορυφῆσιν περὶ κταμένης ἐλάφοιο,

Ἄμφω πεινῶντες, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·

Ὡς περὶ Κεβριόναο δῦω μήτορες αὐτῆς,

Πάτρολός τε Μενκιτιάδης, καὶ φαίδιμος Ἐκτωρ,

760

Γέντ' ἀλλήλων ταμίειν χροῖα νηλεῖ χυλκῶ.

κατὰ τὴν φαντασίαντων διὰ τὰ φαίνονται
 εὐάραστοι εἰς τοὺς ἀκροατάς των· Μεγαλητέ-
 ρα βεβαίωσι δὲ ταύτης τῆς κρίσεως αὐτῶν εἶναι τὸ εἰς
 πιθανότητα μὴν ὑποκίπτον, ὅτι ὁ Πάτροκλος αὐτὸς ὅ-
 ρως ἐπέπληξεν ἀνωτέρω τὸν Μηριόνη ἀγειολογῆτα
 πατὰ τῆ Αἰνείει, εἰπὼν αὐτῷ ὅτι διὰ λόγων δὲν ἀπω-
 θῆνται οἱ Τρῶες ἀλλὰ δι' ἀνδρείων πράξεων, καὶ ὅτι
 αἱ μὲν μάχαι ἀπαιτῶν πράξεις ἀνδρείας, τὰ δὲ συιέδρια
 βηλῶν λόγου καὶ ὁμιλίας· αὐτὸς ὁ ἴδιος Πάτροκλος,
 λέγουσι, δὲν εἶναι πιθανὸν τὰ ἐλησημόνησε τόσον οὐλί-
 γωρα τὴν ὠραίαν τὴ ταύτην διδασκαλίαν καὶ τὰ ἀγειο-
 λογῆ ἐνταῦθα καὶ μάστιγα ἐπὶ παρυσία τῆ Ἐκτορος·
 ὁθεν πιεθούσιν ὅτι ὁ Πάτροκλος εἶπε μόνον τὸν πρῶ-
 τον εἶχον, „Ὡ κόποι, ἢ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνήρ, ὡς ρεῖα

„Κ' ἡ Θέλασσα ἐκ τῶν πνοῶν ἀνέμου ταραγμένη,

„Δυ ἤθελ' εἶναι καὶ πολλὰ σφοδρῶς ἠγρωμένη·

„Καθὼς καὶ ἐκ τοῦ ὄφρου νῦν μὲ τόσην εὐκολίαν

„Καταπηδᾷ ἐπὶ τὴν γῆν εὐταῦθα τὴν πλατυΐαν.

„Τ' οὔτι κ' οἱ Τρῶες βουτιζῶς ἔχουσι, παρομοίως

„Ξεύροντας κατὰ κεφαλὴν νὰ ρίπτωνται ραδίως.

Κατὰ τοῦ Κεβριῶν ὄρμα τοῦ ἥρωος, ἀγρίως

Τοῦ Μενoitίου ὁ υἱὸς ταῦτα εἰπὼν, ὁμοίως

Ὡς αἰμοδιῆρος λέωντις, ὅσας μ' ὄρμηξιν ὄγχιαν

Τὰς μάνδρας φθείρων τῶν ἀρνῶν, σ' τὸ σῆθος του βαρείαν

Καὶ σκληρὰν ἔλαβε πληγὴν· καὶ μὴν ἡ δύναμις του

Εἴν' ἡ αἰτία καθ' αὐτὸ τοῦ τέλους τῆς ζωῆς του.

Οὕτω ὦ Πάτροκλε, καὶ σύ· μὲ τόσην προθυμίαν

Κατὰ τοῦ Κεβριῶν ἐκεῖ ὤρμησας, κ' εὐτολμίαν.

Ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους δὲ Ἔκτωρ ὁ βῶμαλαῖος

Ἐκ τῆς ἀμαξῆς ἐπὶ γῆν ἐπήδησεν εὐθίως·

Καὶ περὶ σῶμα τὸ νεκρὸν, μὲ τρομερὰν ἀνδρείαν

Μάχην ἐκρότησαν ἐκεῖ ἀμφοτέροι ὄγχιαν,

Ὡς οἴω λέοντες ὀποῦ ἔλαφου φουευμένην

Εὐρόντες που σ' τὰς κορυφὰς ὄρους τινας κειμένην,

Καὶ πείναν ἔχοντες πολλήν, ἀμφοτέροι ὄρμουσι

Μετὰ μεγάλων ὠρυγμῶν κ' ἀλληλοπολεμοῦσι·

Καὶ περὶ σῶμα τὸ νεκρὸν τοῦ Κεβριῶν ὁμοίως

Τοῦ Μενoitίου ὁ υἱὸς καὶ Ἔκτωρ ὁ ἀνδρείος,

Ἀμφοτέρ' ἔμπειροι μαχῶν, ἀλληληθραυτιοῦντο,

Καὶ εἰς τὸν ἄλλον μὲ πληγὰς νὰ βλάβῃ προθυμοῦντο.

κυβιστᾶ“ οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ὅτι εἰσὶ ἔεγοι, ἀνκαὶ πο-
λὸ ἀρχαῖοι.

Ἐκτὼ μὲν κεφαλῆρι ἐπεὶ λάβει, οὐχὶ μεθείη·
 Πότρουκλος δ' ἐτέρωθεν ἔχεν ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.

Ὡς δ' ἑυρὸς τε Νῆτος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοισιν 765
 Οὔρεος ἐν βήσσης, βαθέην πολεμιζέμεν ὕλην,
 Φηγόν τε, Μελίην τε, ταυύφλοισιν τε Κιράειαν,
 Δ' τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλλον ταυιήκεας ὄζους·
 Ἡχῆ θεπέση, πόταγος δέ τε ἀγνυμενάων.
 Ὡς Τρῶες καὶ Δ'χαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες 770
 Δίηρον, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὕλοισι φίβοιο.
 Πολλὰ δὲ Κισθριόνην ἀμφ' ὄξεια δοῦρα πεπήγει,
 Ἴσίδε πτερύεντες ἀπὸ νευρῶφι θορόντες·
 Πολλὰ δὲ χερμάτια μετὰ ἀσπίδας ἐσυφέλιξε
 Μαρυαμίνων ἀμφ' αὐτόν· ὁ δ' ἐν σροφάλεγγε κούρης 775
 Κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπκосуάων.

Κ' ὁ Ἐκτωρ μὲν τὴν κεφαλὴν νεκροῦ λαβὼν κρατοῦσε,
 Ὁ Πάτροκλος δ' ἐκ τοῦ ποδὸς ἢ ἐκ αὐρῆς του ζήτοῦσε.
 Ἐν τούτοις δὲ, οἷτ' Ἀχαιοὶ καὶ Τρῶες παρομοίως
 Τῶν δὴ αἶμα κρατιῶν ἐμάχοντο ἀγρίως.

Ὡς δ' ὅταν Ἑῦρος αἶμα δὲ καὶ Νότος συγκινῶνται,
 Κ' εἰς κελίωμα βοιωτοῦ δασύ που, ἀλληλαπαντῶνται,
 Κ' ἐν ᾧ ἀμφοτέρω μ' ὀργὴν σφοδρὰν φιλονεικοῦσι
 Καὶ δάσος τὸ δένδρον δασὺ βιαίως συγκινῶσι
 Μὲ τὰς ἀγρίας τῶν πυρός· αἱ Λεῖμαι, αἱ Μελῖαι,
 Ἰπὸ ὀρμὴν τὴν φοβερὰν αὐτῶν, καὶ αἱ Κρανῖαι,
 Τῆδε κλειόμεναι κάκει, συντρέδουσιν, συγκτηποῦσι
 Τοὺς μακροὺς κλάδους, καὶ βαρῶν ἤχον ἀποτελοῦσι·
 Οὕτω οἱ Τρῶες κ' Ἀχαιοὶ ἀλληλαντεκνινοῦντο,
 Μ' ὀρμὴν συνέπιπτον σφοδρὰν, κ' ἀγρίως ἐκτυποῦντο.
 Καὶ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, οὐδὲν ἢ ὑποχωρήσῃ
 Σ' τὴν ἄλλου ἠθέλειν ὀρμὴν καὶ ἢ ὀπισθοδρομήσῃ.
 Περὶ τοῦ Κεβριόου δὲ τὸ σῶμα, πεπηγμένα
 Πολλὰ ἀκόντια ζεφύρα, ἦσαν καὶ ὄξυμμένα.
 Ἐκ τῶν βέλων τῶν πτερωτῶν, ἐκ τῶν χορδῶν πηδόντων,
 Καὶ λίθων τῶν χειροπληθῶν, βαρῦτατα πιπτόντων
 Εἰς τὰς ἀσπίδας μαχητῶν, τῶν ἀντιφερομένων,
 Καὶ περὶ σῶμα τὸ νεκρὸν ἀγρίως μαχομένων,
 Ἦχος ἐγείρετο βαρῦς· ὁ δὲ νευεκρωμένος
 Καὶ μεγαλόσωμος ἀνὴρ, μακροεκτεταμμένος
 Σ' τὸ μῖσον τοῦ κοινοῦ, ὅς τις, ὡς πυκνωμένου
 Ἰψοῦτο νέφος, ἐκ ποδῶν τῶν κυκλωμαχομένων,
 Ἐκείτο ἐπὶ γῆν ἐκεῖ, τὸ πνεῦμα του ἀφίσας
 Καὶ αἶμα τὸ νὰ ὀδηγῆ τοὺς ἵππους λησμονήσας.

Οὐρα μὲν ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιδέχκει,
 Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπιετο· πίπτε δὲ λαός·
 Ἦμος δ' ἥλιος μετενείσσετο βουλευτόνδε,
 Καὶ τότε δὴ ῥ' ὑπὲρ αἴσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν· 780
 Ἐκ μὲν Κεφροῖον βελέων ἦρωα ἔρυσσαν,
 Τρωῶν ἐξ ἰνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' εἶλοντο·
 Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε.
 Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, θοῦ ἀτάλαντος Ἀργεῖ,
 Σμερδαλίεα ἰάχων· τοῖς δ' ἐννεά φητας ἐπεφύεν· 785
 Ἀλλ' εἴτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμων ἴσος,
 Εἴθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βίότιστα τελευτή.

(72) Οἱ Ποιητῆς δὲν εὐχαριεῖται μόνον μὲ τὴν ση-
 μείωσιν τῆς ἡμέρας τῶν πράξεων, ἀλλὰ ἐφρόντισε νὰ
 φανερώσῃ καὶ τῆς διαρκείας αὐτῶν τὰς ὥρας. Ἐνταῦ-
 θα παριστάνει ὅτι ἡ παρῦσα ἡμέρα, ἣτις εἶναι ἡ δεκάτη
 ἐβδόμη ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆ Ἀχιλλέως καὶ ἡ ἑπτῆ ἀπὸ
 τῆς ἀνανεώσεως τῆ πολέμου, καὶ ἡ ὅποια διαρκεῖ ἐκ
 τῆς ἀρχῆς τῆς Α. ῥφδ., δὲν ἐτελειώσεν ὄλη εἰσέτι, καὶ
 ὅτι ὁ Πάτροκλος ἐφρονεῖται ὀλίγοντι πρὶν τῆς δόσεως
 τῆ Ἡλίου.

(73) Οἱ Ποιητῆς λέγει „βουλυτόνδε“ δηλ. παθ'
 ὄν καιρὸν οἱ βόες ἀπολύονται τῶν ἐργων, ὅπερ ση-
 μαίνει τὴν ἐσπέραν ἐνταῦθα· περὶ δὲ τὴν τοιαύτης ἐκ-
 φράσεως τοῦ Ποιητῆ ἴδε Τομ. Ζ, σελδ. 19. ὑποσμ. 14.

(74) Δὲν εὐχαριεῖται ὁ Ποιητῆς νὰ εἰπῆ ἀπλῶς μόνον
 ὅτι οἱ Ἕλληνες ἤρξαντο νὰ ὑπερέχον εἰς τὴν μά-
 χην, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑψώσῃ περισσότερον τὴν εὐτολμίαν
 καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν λέγει „ὅτι καὶ ἐνατίου τῆς
 θελήσεως τῆς δεινῆς Μοίρας ὑπερεῖχον.“

Ἐν ὧσ' περὶ οὐρανοῦ τὸ μέσον ὑψωμένους
 Ἡΐλιος ἦτον ὁ λαμπρὸς· (72) τότε συγκεχυμένους
 Ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὰ βέλη ἐπεταῦσαν,
 Καὶ τοὺς ἀνδρείους μαχητὰς σκληρῶς ἐθανατοῦσαν·
 Πρὸς τὴν ἐσπέραν (73) ὅταν δὲ τὸν δρόμον τοῦ ἡν κλίνου,
 Καὶ ἐναντίου τῆς δευρῆς μοίρας (74) οἱ τῶν Ἑλλήνων
 Ἀνώτερ' ἦσαν μαχηταὶ τότε· καὶ μ' εὐτολμίαν
 Ἀκολουθοῦντες τὴν δευρῆν μάχην καὶ ὀλεθρίαν,
 Ἀπὸ τὸ μέσον τῶν βελῶν, τῶν αἰχμηρῶν δοράτων,
 Καὶ τῶν σφοδρῶν, Τρωαδῶν, φωνῶν κ' ἀγρωτάτων·
 Τὸν Κεβριόνην τὸν νεκρὸν ἐξέλιυσαν γενναίως,
 Καὶ τὰ ποικίλα ὄπλ' αὐτοῦ ἐξέδυσαν εὐθίως.
 Ὁ Πάτροκλος δὲ τὴν φθορὰν θείων τῶν ἐναντίων,
 Τρεῖς ὤρμησε μετὰ φωνῶν βαρέων καὶ ἀγρίων,
 Ὁμοῖος μ' Ἄδην τὸν Θεοῦ· καὶ τρεῖς ἀπὸ ἐνεία
 Ἐφόνευσε πολεμιστὰς χεῖρ' αὐτῆ ῥωμαλαία·
 Ἀλλὰ τὸ τέταρτον καθὼς, μᾶλλον ἄγρωμένος
 Καὶ μὲ ἀθάνατον Θεὸν ὤρμησ' ὁμοιομένος,
 Τότε, ὦ Πάτροκλε, στιγμή ἐφόνη ἢ ἐσχάτη
 Ζωῆς σου ἢ οὐδυνῆρά καὶ ὀλεθριωτάτη, (75)

διότι οἱ ἀνδρείοι καὶ γενναῖοι ἄνδρες δοκιμάζουν
 νὰ βιάσων καὶ τὴν εἰμαρμένην αὐτὴν διὰ νὰ γένη αὐτοῖς
 εὐνοϊκῆ.

(75) Ἡ ἰδέα τὴν ὁποῖαν ὁ προσεκτικὸς καὶ εὐαί-
 σθητος ἀναγνώστης δύναται νὰ ἐξαντλήσῃ ἐκ ταύτης τῆς
 ὠραίας ἀπογραφῆς, εἶναι ὁμοία μὲ τὰ κητος τινος περιτυ-
 λιγμένου παραστατικῆς περιγραφῆς, ἐπὶ τὸν ὁποῖον, ἐν

Ἦν τετο γὰ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ἡμίην
 Δεῦός· ὁ μὲν τὸν ἶοντα κατὰ κλόνου οὐκ ἐνύηεν·
 Ἦέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος οὔτε βόλησε· 790
 Στῆ δ' ὀπίθε, πλῆξεν δὲ μετάφρενον, εὐρίε τ' ὤμω
 Χειρὶ καταπρηεῖ· κρεφεδύνηθεν δὲ οἱ ὄσσε.
 Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βέλε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Ἦ δὲ κυλωδομένη καναχὴν ἔχε πρῶσιν ὑπ' ἵππων
 Αὐλώπις τρυφάλεια· μιάνησαν δὲ ἔθειραι 795
 Αἵματι καὶ κονίητι· (πῶρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν
 Ἰπποκόμου πῆληκα μιάνε· θαι κονίησιν·
 Ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη, χάριέν τε μέτωπον
 Ρύετ' Ἀχιλλῆος· τίτε δὲ Ζεὺς ἔκτροι δῶκεν
 Ἦ, κεφαλῇ φορέειν· σχεδόνθεν δὲ οἱ ἦεν ὀλεθρός·) 800
 Πᾶν δὲ οἱ ἐν χεῖρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
 Βρῆθ', μέγα, ρισσρόν, κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
 Ἀσπίς σὺν τελαμῶν χαμαὶ πῖσε τερμιόεσσα·

ὃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκτυλίττει τις αὐτόν, παριγάνον-
 ται ἀμοιβαδόν αἱ διάφοροι εἰκόνες.

(76) Ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων εἶναι ὁ Ἥλιος αὐτὸς, καὶ
 ἡ παρέλευσις τοῦ καιροῦ μετρεῖται μὲ τὴν περίοδον τοῦ
 Ἥλιου, θεωρεῖται ὁ Θεὸς ὕτος ὡς τῆς εἰμαρμένης ὁ
 δηγὸς καὶ τῆς θείας ἀποφάσεως ἐκτελεγῆς. Ἐπὶ τοῦτο
 σηρίζεται αὐτῇ τοῦ Ποιητοῦ ἡ πλάσις.

(77) Αὐτῇ ἡ σπέφιε ἐπὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ Ἀ-
 χιλλέως εἶναι θαυμασιωτάτη. Ὅποιος καὶ πόσος ἔ-
 παινος ἄρα διὰ τὸν Ἥρωα τοῦτον δὲν ἐγκρύπτεται εἰς
 αὐτήν!

Ἀπόλλων Φοῖβος ὁ θεὸς ὀρμῶντι μὲ ἀνδρείαν
 Ἡπύτητέ τω ἔ τὴν ἀκλήρον μάχην καὶ ὀλεθρίαν· (76)
 Δὲν εἶδ' ὁ Πάτροκλος δ' αὐτὸν ἔ τὴν μάχην εἰσελθόντα,
 Ὡς καλυμμένου μὲ πολλὰ πυκνὴν νεφέλην ὄντα.
 Σταθεῖς δὲ ὀπίσθεν αὐτοῦ, ὅταν ἴ πλησίασί τον,
 Τοῦ μεταφρίνου μεταξὺ καὶ ὤμων ἄκτύπησέ του
 Μὲ τὴν παλάμην τῶν χειρῶν, τόσῳ πολλὰ βαρέως,
 Ὡς ἔσχοτιθῆσαν αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ εὐθείως.
 Ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, τὴν περικεφαλαίαν
 Ἐξέβαλ' ἅμα ὁ θεὸς Ἀπόλλων τὴν ὤραιαν·
 Ἦτις ὑπ' ἵππων τῶν ποδῶν κατακυλιουμένη.
 Ἡχον ἐποίει, ὑπ' αὐτῶν συχνοπεπατουμένη·
 Καὶ ἐμολύνθησαν αὐτῆς αἱ τρίχες πατηθεῖσαι
 Σ' τὴν κόκκιν καὶ ἔ τὰ μελανὰ αἵματα ἐμβαφθεῖσαι.
 (Ἡ περικεφαλαί' αὐτῆ ἢ σερρόποιημένη
 Καὶ μ' ἵππων τρίχας, θαυμασῶς ἐπικεκοσμημένη,
 Εἰς τὸν τῆς γῆς κοινορτόν, τὸν καταματωμένον
 Ἴνα κυλίηται τὸ πρὶν δὲν ἔν συγχωρημένον· (77)
 Ἀλλὰ τοῦ θεοῦ κ' ἰσχυροῦ ἐκάλαπτεν ὤραιως
 Τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ ἠδὺ μέτωπον, Ἀχιλλείως·
 Τότε ἠθέλησεν αὐτὴν ὁ Ζεὺς δὲ νὰ δωρίσῃ
 Τῷ Ἔκτορι, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἵνα κοσμήσῃ,
 Εἰς τὸν πολλὰ μικρῶν καιρῶν μένουτ' αὐτῷ, τοῦ βίου,
 Ὡς τοῦ θανάτου του μακρῶν μὴν ὄντος τοῦ ὀλεθρίου.)
 Τὸ μέγα, σταεῖν, βαρὺ καὶ χαλκοσομωμένον
 Δέρου του, ἔμειν' ἐν χειρὶ αὐτοῦ συντεθλασμένον.
 Ἀπὸ τῶν ὤμων του ἔ τὴν γῆν ἀσπίς του ἢ ὤραια
 Καὶ πλατυτάτ' ἔπεσ', ὁμοῦ μὲ τὸν ἀναφορέα.

Λῦσε δὲ οἱ θώρηκα, ἀναξ, Διὸς υἱός, Ἀπόλλων·
 Τὸν δ' ἄτη φρένας εἶλε, λύθην δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα, 805
 Στῆ δὲ ταφῶν ὀπίθεν δὲ μετάρρουν ὀξείῃ δουρὶ
 Ὡμῶν μεσσηγὺ σχεδόνθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ,
 Πανθοίδης Εὐφροβος, ὃς ἠλικίην ἐκέκασε
 Ἐγγεῖθ', ἐμποτύνητε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·
 Καὶ γὰρ δὴ ποτε φῶτας εἴκοσι βῆσεν ἀφ' ἔππων, 810
 Πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο.
 Ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρότλις ἔππευ,
 Οὐδὲ δάμασ' ὧ μὲν αὖθις ἀνέδραμε, μέγα δ' ὄριλλο,
 Ἐκ χροῶς ἀρπάζας δόρυ μείλινον· οὐδ' ὑπέμεινε
 Πάτροκλον, γυμνὸν περ' εἰυτ', ἐν δαχτύλῳ. 815
 Πάτροκλος δὲ Θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεῖς,
 Ἀψ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλειύων.
 Ἐκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατροκλήα μεγάλθυμον
 Ἀψ' ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξείῃ χαλκῷ,

(78) Διὰ τὴν ὑφώσιν μᾶλλον τὴν γεναιότητα τοῦ
 Πατρόκλου καὶ τὴν προσάψην μεγαλητέραν τιμῆν, ἐ-
 παινεῖ τοιοῦτοτρόπως ὁ Ποιητὴς τὴν ἀνδρείαν τοῦ Εὐ-
 φόρβου· διότι τοιοῦτος τις καὶ μόνον εἰδύνατο νὰ τολμή-
 σῃ διὰ τὴν πλησιασίαν.

Τὸν θώρακά του δ' ἐνταύτῳ ἐξέλυσεν ἰδίως
 Φοῖβος Ἀπέλλων βασιλεύς, Διὸς υἱὸς ὁ θεῖος.
 Τ' ἔτε οὖν ὁ Πατρόκλου νοῦς ὅλως ἐθορυβήθη
 Κ' ἡ τῶν ἀνδρείων του μελὴν δύναιμις διελύθη.
 Καὶ ἐν ᾧ ἔσατ' ἐκπλαγεῖς, ἐξέπιαθεν εὐθείως,
 Ἐκ τοῦ πλησίον, μεταξὺ τῶν ὤμων του, βαρείως
 Δάρδανος τις πλῆγισ' αὐτοῦ, Εὐφορβος (ΧΛΙΙ) κεκλημένος
 Ὄστις τοῦ Πάνθου ἦν υἱὸς, πολλὰ ἀνδρεωμένος,
 Τοὺς συνομήλικας αὐτῷ, εἰς τὴν δορυφορίαν,
 Σ' τὴν ἐπικὴν ἅμα κικῶν, καὶ σ' τὴν εὐκηνεσίαν.
 Καὶ ὅστις εἴκοσι ποτὲ πρότερου, μετ' ἀνδρείας
 Ἐξέρρηψε τῶν ἀμοξῶν εἰς μάχας τὰς ἀγρίας (78)
 Τὰ τοῦ πολέμου τοῦ σκληροῦ καλῶς οἶν διδαγμένος,
 Καὶ εἰς τὸ ν' ἀμαξομαχῇ μεγάλως γυμνασμένος.
 Οὗτος, ὦ Πάτροκλ' ἐπικέ, πρῶτον ἐπλήγασέ σε
 Μὲ δόρυ του τὸ σφεδρὸν, ὅμως δὲν φένησέ σε.
 Ἀλλὰ εἰς τὸ ὅπι' εὐθὺς πάλιν ἐτράπ' ὠρμήσας
 Τὸ ἐκ μελίας δόρ' αὐτοῦ ἐκ τῆς πληγῆς ἐλύσας.
 Καὶ δὲν ἐπρόσμεν' οὐδαμῶς, ἄν κ' ὄπλων γυμνωμένον
 Τὸν Πάτροκλου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δόρατος τρωμένου.
 Ὄστις τοῦ Φοῖβου τῆς χειρὸς Ἀπέλλωνος τῆς θείας
 Καὶ τῆς τοῦ δόρατος πληγῆς Εὐφορβου τῆς βαρείας
 Καθὼς ἠσθάνθη, παρευθὺς εἰς τὸν σφατὸν Ἑλλήκων
 Ἐτράπ' ὀπίσω τὴν σκληρὸν μοῖραν αὐτοῦ ἐκκλίνων.
 Ἀλλ' ὡς ὁ Ἐκτιὸς εἶδ' αὐτὸν, ἕς τὰ ὄπισθεν τραμμένον
 Καὶ δὲ ξέως καὶ σκληροῦ σιδήρου πληγωμένον,
 Τὰς τάξεις τῶν Τρωσῶν τρέξαι, ἴπλησιασέ τον,
 Καὶ εἰς τὸ ἔσχατον, παρῶς, λαγόνος πλῆγασέ τον.

Ἀγγίμουλον ῥά σ' ἔλθε κατὰ σίγῃς, αὐτὰ δὲ δουρὶ 820
 Νείατον ἐς κενεῶνα· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
 Δούπησεν δὲ πεσῶν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
 Ὡς δ' ὅτε Σῦν ἀκόμαντα Λέων ἐδέησατο χάορμη,
 Τῷ τ' ὄρεος κορυφῆσι μέγα φρονίοντε μάχεσθον,
 Πίδακος ἀμφ' ὀλίγη, ἐθέλουσι δὲ πῆμεν ἄμφω· 825
 Πολλὰ δὲ τ' ἀσθμαίνοντα Λέων ἐδάμασσε βίηφι·
 Ὡς πολέας πέφνοντα Μενoitίου ἄλχιμον υἱὸν
 Ἔκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεῖ θυμὸν ἀπήυρα·
 Καὶ οἱ ἐπευχόμενος, ἔπα πτερόεντ' ἀγόρευε·

„Πάτροκλ' ἤπου ἔφησθα πόλιν κροαῖζέμεν ἄμην, 830
 „Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἤμαρ ἀπούρας,
 „Ἄξιον ἐν νῆεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν·
 „Νίπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἐκτορος ὠκίεες ἵπποι
 „Ποσσὶν ἐρώρεχεται πολεμίζειν· ἔγχεῖ δ' αὐτὸς
 „Τρωσὶ φιλοπτολιέμεσι μεταπρέπω, ὅς σφιν ὀμύνω 835
 „Ἡμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δὲ τ' ἐνθάδε γυῖπες ἔδονται.

---

(79) Ὁ Ποιητὴς λέγει. „ὄσφιν ἄμύνω ἡμαρ ἀναγκαῖον“ δηλ. τὴν ἡμέραν τῆς δουλείας ἢ ὅποια εἶναι ἐκείνη καθ' ἣν εἶναι τις βιασμένος νὰ πράττῃ ὅ,τι δὲν θέλει, καὶ καθ' ἣν καταστῆ εἰς τὸ ἴσχυρον τῆς δουλείας· ἡμαρ ἀναγκαῖον, εἶναι τὸ ἐναντίον τοῦ, ἡμαρ ἐλεύθερον. Ἐκ ταύτης τῆς περιόδου εἴληκε καὶ ἐποίησε τὸ, ἀναγκαῖα τύχη, καὶ ὁ μιμητὴς τοῦ Ὀμήρου Σοφοκλῆς, δι' ἕνεοῦ τὴν δουλείαν.

Κ' ἡμῖν τοῦ δόρατος αἰχμὴν ὀξύτατα εἰσήλθε
 Καὶ τῆς λαγόνος ἀντικρὺ διαπεριῶσ' ἐξήλθε·
 Μ' ἤχου δ' ὁ Πάτροκλος πολὺν κατέπεσεν εὐθείως.
 Κ' ὄλων Ἑλλήνων τὰς ψυχὰς, ἐλύπησε βεβήως.
 Ὡς δ' ὅταν χοῖρον ἰσχυρὸν, λέων ἠγρωμένος
 Εἰς τινος ὄρους κορυφῆν, πολὺ ἔνδρασμαίμενος,
 Εὐρ' ἐν μακρᾷ ται πηγῇ, κ' ἀμφότεροι ὁμοίως
 Σφοδρότατα περὶ πηγῆς μάχονται κ' ὀλεθρίως,
 Διότ' ἀμφότερ' ἐνταύτῳ θέλουν νὰ ποικασθῶσι,
 Ἴνα τῆς δόψας τῆς πολλῆς αὐτῶν ἀπαλλαχθῶσι·
 Κ' ἐν τέλ' ὁ Λέων, κατ' αὐτοῦ χοῖρον τὸν ἐφορμῶντα,
 Ἵπερισχύσας, ἐπὶ γῆν ἐκτείνει πνευσῶντα·
 Κ' Ἐκτωρ Πριάμου ὁ υἱὸς, τὸν Πάτροκλον ὁμοίως,
 Ἀφ' οὗ ἐφόρευσε πολλοὺς, ἠκόντισε καιρίως,
 Καταπεσύτα ἐπὶ γῆν· αὐτὸν δὲ θεωρήσας,
 Ταῦτα καυχώμενος, αὐτῷ διεΐθυσε, βοήσας·
 „Οὕτως, ὦ Πάτροκλε, σὺ νῦν νόμισας νὰ πορθήσῃς
 „Τὴν πόλιν μου, καὶ εἰς τὰς ναῦς, δουλώσας, νὰ κομίσῃς
 „Ἐπὶ τὴν γῆν τῆς προσφιλοῦς πατρίδος σου Ἑλλάδος,
 „Μητέρας μετὰ θυγατρῶν, τῶν οἰκητῶν Τρωάδος
 „Ἀνόητε! δὲν σ' ἔν γινώσκουσιν, ὅτ' Ἐκτορος ὀρμούσιν
 „Οἱ ταχεῖς ἔπ' ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ φρέκην ἐμποιοῦσιν
 „Εἰς μάχας τὰς φθοροποιῶς; κ' ἐγὼ ἔτι διεπρίπτω
 „Ἐν μέσῳ τῶν πολεμιστῶν Τρώων, καὶ ἀποτρέπτω
 „Μακρὰν τῶν τὴν ὀδυνηοῦσαν ἡμέραν τῆς δουλείας, (79)
 „Τὸ κερρὸν δόρυ μ' ἰσχυρῶς καινῶν, τὸ ἐκ μελίας.
 „Ἀλλὰ σου σῶμα τὸ νεκρὸν, ἰδῶ ἐν τέλει μένει,
 „Τῶν σαρκοφάγων πετεινῶν, σπάρραγμα ἵνα γένη.

- „Αἴ δειλὸν οὐδέ τοι, ἐτθλὸς ἔων, χροαίαμησεν Ἀχιλλεύς,
 „Ὅς που τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπατέλλετ' ἴοντι·
 „Μή μοι προῖν ἔναι, Πατρόκλεις ἱποκίλευσε,
 „Νῆος ὄνα γλαφυρὰς, πρὶν γ' Ἑκτορος ἀδροφόνου 840
 „Αἱματίεντα χιτῶνα περὶ σῆθεσσι δαΐξαι·
 „Ὅς που σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρουκί πείθε.
 Τὸν δ' ὀλιγόδρανέων προσέφησ, Πατρόκλεις ἱππεῦ.
 „Ἦ ὄη νῦν, Ἑκτορ, μεγάλ' εὐχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
 „Νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἳ μ' ἔδᾶμασσαν 845
 „Ρῆϊδίως· αἰτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλαυτο.
 „Τοιοῦτοι δ' εἰ πέρ μοι εἰκόσιν ἀντεβόλησαν,
 „Πάντες ἄν ἀντίθ' ὄλυντο, ἐμῷ ὑπὸ δαυροῖ δαμέντες.
 „Ἀλλά με Μοῖρ' ὄλαή, καὶ Λητοῦς ἔχταυευιός,
 „Ἀνδρῶν δ' Εὐφορβος· σὺ δέ με τρίτους ἐξευαρίζεις. 850
 „Ἄλλο δέ τοι ἱρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βόλλευσ ἄησιν·
 „Οὐθην οὐδ' αὐτὸς δηρὰν βίην, ὀλλά τοι ἴδῃ
 „Ἄγχι παρέσχηεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή,

(80) Οὗτοι τοῦ Πατρόκλου οἱ λόγοι εἰσὶν ἰσχυροὶ καὶ ἡρωϊκῆς ψυχῆς ἄξιοι· διότι νικημένος καὶ τὰ λοιπὰ πνέων παριστάνει δι' αὐτῶν κόσον ἀνώτερος εἶναι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ δίκαια ὅπου ἔχει διὰ τὰ καταφρονῆ αὐτὸν.

(81) Λέγει ὁ Πατρόκλος „ὁ Ζεὺς μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἦσαν σοὶ βοηθοὶ· ἐποίησάν τὸν μὲν Δία θεωρεῖ ὡς αὐτουργὸν καὶ κίριον τῆς Εἰμαρμένης, τὸν δ' Ἀπόλλωνα ὡς ἐκτελεσθῆν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διὸς· ὅθεν προσθέττει κατωτέρω „Ὁ Λητοῦς υἱὸς μὲ μοῖραν τὴν δεινὴν μου· κτλ. τίτίστι βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Διὸς, τῷ ἐποίησ αἱ διαταγαὶ εἰσὶν ἢ εἰμαρμένη τῶν ἀνθρώπων.

- „ Ἀθλιε! οὐδ' ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς νὰ σ' ὠφελήσῃ
 „ Δυνήθ' ἂν κ' ἰσχυρὸς πολὺ, καὶ νὰ σοὶ βοηθήσῃ.
 „ Ὅστις εἴ τὸς ναὺς μένου αὐτοῦ, πολλὰ παρήγγειλέ σε,
 „ Ὄταν εἰς μάχην καθ' ἡμῶν ν' ἔλθῃς ἀπέσειλέ σε.
 „ Μὴ, Πάτροκλ' ἱππικέ, (εἰπῶν) πρότερον ἐπιστρέψῃς
 „ Ἐπὶ τὰ πλοῖα Ἀχαιῶν, πρὸ τοῦ νὰ καταστρέψῃς
 „ Ἐκτορ' ἀνδρῶν τὸν φρονετὴν· πρὶν νὰ καταματώσῃς
 „ Σ' τὰ στήθη τὸν χιτῶν' αὐτοῦ, πρὶν νὰ τοῦ θανατώσῃς.
 „ Ταῦτα σοὶ εἶπε παραιῶν· σὺ δ', ἄφρων, πεπεισμένος
 „ Σ' τοὺς λόγους ἔμεινας αὐτοῦ, νοσὸς ὦν σεσημένος.
 Σὺ δὲ, ὦ Πάτροκλ' ἱππικέ, μικρὸν τι ἀνεσήθῃς,
 Καὶ πρὸς αὐτὸν, λειποψυχῶν, τοιαῦτα ἀπεκρίθῃς·
 „ Ὀντως, ὦ Ἐκτωρ, ἢ μὴ ποτε νὰ ἔκφωνῃς καυχήσεις (80)
 „ Πολλὰς σὺ ἤδη· ἐπειδὴ ὁ Ζεὺς, ἵνα νικήσῃς
 „ Κ' Ἀπόλλων σ' ἦσαν βοηθοί (81) οἷ τινας ὄμασάν με
 „ Ευκόλως, ὀπλων τῶν σερόων ἄφ' οὐ ἐγύμνωσάν με·
 „ Τοιοῦτοι εἰκοσῶν, ὡς σὺ, ἔτι ἂν μ' ἀπηντοῦσαν,
 „ Εἰς μάχην κατ' ἐμοῦ εἰάν ἀγρίως ἐφορμουῦσαν,
 „ Ἐπὶ αἰχμῆς τῆς σιδηρᾶς πάντες τοῦ δόρατός μου
 „ ἠθέλει πέσωσιν ἐδῶ, δίχα πνοῆς, ἐμπρὸς μου·
 „ Ἀλλὰ με ὁ Λητοῦς υἱὸς, μὲ Μοῖραν τὴν δευτέρην μου,
 „ Εἴτ' Εὐφορβὸς, καὶ τρίτος σὺ, ἤρπασας τὴν ζωὴν μου·
 „ Πλὴν θέλει σ' εἰπῶ ἄλλο τι, καὶ προσοχὴν νὰ δώσῃς,
 „ Ἴνα εἴ τὸς φρένας σου αὐτὸ καλῶς νῦν ἐντυπώσῃς·
 „ Κ' εἰς σὲ αὐτὸν καιρὸς ζωῆς πολὺς πλεον δεῖν μένει·
 „ Πλησίον σ' εἶναι ὁ θεῖος θάνατος κ' εἰμαρμένη. (82)

(82) Παραγάνει προφητεύοντα ἐνταῦθα τὸν Πάτροκλον ὁ Ὅμηρος διότι ἐφρόνει ὡς οἱ παλαιοὶ φιλόσοφοι

„Χερσὶ δαμύντ' Ἀχιλλῶος, ἀμύμονος Δίακιδας.

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε. 855

Ψυχὴ δ' ἐκ ρεθίων πταμένη Ἀΐδιδος βεβήκει,

Ὅν πότμον γούωτα, λιπούσ' ἀνδροτήτα καὶ ἦθρ.

Τὸν καὶ τελευτῆτα προσηύδα φαίδιμος Ἔκτωρ.

„Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαυτεύσαι αἰπὺν ὄλεθρον;

„Τίς δ' οἶδ', εἰκ' Ἀχιλλεύς Θετίδος παῖς ἤγκόμοιο, 860

„Φθῆγ' ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ τυπαῖς σπὸ θυμὸν ὀλέσαι;

Ὡς ἄρα φωνήσας ὄρου χάλκῃσιν ἐξ ὠτειλῆς

Ἔκρυσε, λαῖξ προσβάς· τὸν δ' ὑπτιον ὡς ὀπὸ δουρός·

Αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,

Δ' ἄνθεον θεράποντα ποδώκεος Δίακιδας· 865

Ἰέτο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὡπίεις ἵπποι

Ἀμβροτοί, αὔς Πηληϊΐθεοι δίσσαν, ἀγλαὰ δῶρα.

φοι, οἱ τινες ἐπίτευον ὅτι ἡ ψυχὴ καθ' ἣν στιγμήν λύεται ἀπὸ τὰ δεσρὰ τῆ σώματος τὰ ὅποια κατέχουσιν αὐτὴν εἰς τὸ σκότος, βλέπει ἀσφαλῶς τὸ μέλλον ὡς αὐτὸς ὁ Θεὸς, μετὸν ὅποῖον ἔρχεται νὰ ἐνώνηται. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ αἰσθησις τοῦ Σωκράτους, ὅς τις καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ πληρωσάτων τὴν τελευταίαν τῆς ζωῆς αὐτῆ στιγμήν λέγει αὐτοῖς „Τὸ δὲ δὴ μετὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ ὑμῖν χρησμοφθεῖσαι, ὃ καταψηφισάμενοί μου. Καὶ γὰρ εἰμὶ ἤδη ἐνταῦθα, ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησμοφθεῖσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι· φημὶ γάρ.“ κτλ. Πлт. В. Ἀπολογ. Σωκρτ.

(83) Εἰς τὴν γάμψ τοῦ Πηλείως μετὰ τῆς Θετίδος;

Τέλος τῆς Π'. Ῥαψωδίας.

„Υπὸ ἐγγόνου Δίακου, πίπτεις δεδαμασμένοις,
 „Τοῦ Ἀχιλλέως τοῦ λαμπροῦ, καὶ τεθνατωμένους.

Τοιαῦτα λέγουτος αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄμματά του
 Νερέλη ἢ ὀδυνηρὰ ἐχύθη τοῦ θανάτου·

Ἡ δὲ γευσιὰ του ψυχῆ, τὴν μοῖραν τῆς θρηνηῦσα,

Τ' ἀχμαίου κ' ἰσχυρὸν αὐτοῦ σῶμα ἀπολειπούσα,

Ἐκ τῶν ἀνδρείων του μελῶν ἀποπταμέν' ἐξήλθε,

Κ' εἰς Πλούτωνος τὸ σκοτεινὸν βασίλειον κατήλθε.

Ὁ λαμπρὸς Ἕκτωρ δὲ αὐτοῦ θύσσκοντα θεωρήσας,

Τοιαῦτα ἔτι εἰπ' αὐτῷ, τραυώτατα φωνήσας.

„Τί μου τὸν ἀφρονισκὸν θάνατον προμαντεύεις,

„ὦ Πάτροκλε; τί τὴν δεινὴν Μοῖραν μου προφητεύεις;

„Τίς οἶδε ἄν, καὶ Ἀχιλλεύς, Θέτιδος τῆς ὠραίας

„Προσφιλές τέκνου, ὑπ' ἐμοῦ χειρὸς τῆς ῥωμαλαίας,

„Καὶ δόρατός μου τῆς αἰχμῆς τῆς σιδηρῆς, δὲν πέσῃ

„Δεδαμασμένος, καὶ τὸ ζῆν αὐτοῦ δὲν ἀπολέσῃ!

Ταῦτα εἰπὼν, τὸ σιδηροῦν δόρ' ἐκ τοῦ τραύματός του
 Ἐξείλκυσε βαρυπατιῶν ἐπὶ τοῦ πτώματός του·

Κ' ἐπ' αὐτομέδοντα ὄρμα τὸν θεῖον παρευθέως,

Θεράποντα τοῦ ἰσχυροῦ κ' ἐνδόξου Ἀχιλλέως,

Ἦν ἀκοντίσῃ καὶ αὐτῷ· ἀλλ' ἐξεκόμισάν του

Ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦ δεινοῦ εὐθύς, καὶ ἔσωσάν του

Ἦπποι οἱ θεοὶ καὶ ταχεῖς, δῶρα λαμπρὰ κ' ὠραία

Δι' ὧν οἱ μάκαρες θεοὶ τιμῆσαν τὸν Πηλέα. (83)

ἔδωκαν ὅλοι οἱ θεοὶ κατὰ τὴν συνήθειαν δῶρα εἰς τὸν
 γαμβρὸν· ὁ Ποσειδῶν τῷ ἔδωκεν ἵππους, ὁ Ἥφαιστος
 ὄπλα, κτλ. κτλ.

Τέλος τῆς Π. Ῥαψωδίας. (28)

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Μ Ε Τ Α

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΓΟΡΙΩΝ.

M T O O L I A

M T O O L I A

M T O O L I A

ΑΛΦΟΙΤΕ ΠΡΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΘΕΡΩΣ

The opening of the book is in the name of the Father, the Son, and the Holy Spirit, who together with the Father are co-equal and co-eternal. The text continues with a prayer for the grace of the Holy Spirit to enlighten the hearts of the faithful. The opening words are: "In the name of the Father, the Son, and the Holy Spirit, Amen. Grant us, O Lord, the grace of the Holy Spirit, who enlightens the hearts of the faithful, and leads them to the knowledge of the truth, and to the life of the Kingdom of Heaven. Amen."

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ.

Θ Ε Μ Ι Σ. (1)

Ην θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ ἐπομέ-
ως ἀδελφὴ τῶν λοιπῶν Τιτανίδων ὄηλ. τῆς Θείδος,
Ρ'έας, Μνημοσύνης, Φοίβης, Διώνης καὶ Θείας. Ὁ
Ζεὺς ἐρωτευθεὶς εἰς αὐτὴν τὴν ἠκολούθει πανταχοῦ καὶ
τέλος πάντων καταλαβὼν αὐτὴν φεύγουσαν εἰς Μακεδο-
νίαν τὴν ἔκλεξε διὰ δευτέραν σύεινόν του· καὶ οὕτω
ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὰς Ὠ'ρας, τὴν Εὐνομίαν, τὴν Δί-
κην, τὴν Εἰρήνην καὶ τὰς τρεῖς Μοῖρας, Κλωθῶ,
Λάχεσιν καὶ Ἀ'τροπόν.

Ἐθεωρεῖτο ὡς Θεὰ τῆς Δικαιοσύνης καὶ παντὸς τι-
μίου καὶ ὀρθοῦ πράγματος· καὶ ὡς ἡ Δίκη ἦν παρ' ἀν-
θρώποις ἦταν αὕτη παρὰ Θεοῖς. Ὁ Ζεὺς μετεχειρίζετο
τὸ μέσον τῆς ἵνα συγκαλῆ τοὺς Θεοὺς ὅταν ἦτον ἀναγ-

καίου να ψηφισθῆ κόμμια τιμωρία κατὰ ἀδίκων καὶ παρανόμων. Ὅθεν θεωρεῖται ὡς ὁ καθ' αὐτὸ ὑπὸ Θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις δοθεὶς νόμος. Αὕτη ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὰς προσευχάς, τὴν ἐκτέλεσιν καὶ διατήρησιν δεσμῶν καὶ συνθηκῶν, τὴν Μαντείαν, τὰς θρησκευτικὰς τελετάς, τοὺς νόμους καὶ ὅλα ὅσα συνεισφέρουσι πρὸς ἐνέργειαν καὶ διατήρησιν τῆς Ἐιρήνης· ὅθεν θεωρεῖται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ὡς τῶν Μοιρῶν ἐφευρέτρια· καὶ αὕτη ὑπῆρχε τὸ πρῶτον τὸ ἐν Δελφοῖς Μαντεῖον· τὸ ὅποιον ὅμως ἐκυρίευσε μετέπειτα ὁ Ἀπόλλων δαίσιος αὐτῆν· ὅθεν παρωρομισθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτῆς κατὰ τοῦ Θεοῦ ἐπεμελεῖτο ἵνα δεικνύῃ ματαίους τοὺς χρητμοὺς αὐτοῦ διαπαντοίων νυκτεριῶν προφητικῶν ἐνεργειῶν. Λέγεται δὲ ὅτι καὶ πρὸ Δευκαλίωνος εἶχε Μαντεῖον εἰς τὴν ἐν Βοιωτίᾳ Κέρκισσον πόλιν, εἰς τὸ ὅποιον ἐλθὼν ὁ Δευκαλίων ἠρώτησεν αὐτὴν καὶ ἐδιδάχθη τίνι τρόπῳ τὰ πληθύνῃ τὸ ὑπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ὄφραϊθὲν ἀνθρώπινον Γένος. Δι' αὐτῆς τῆς συμβουλῆς ἀπέφυγεν ὅ,τε Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν τὴν κλίνην τῆς Θέτιδος, μαθόντες ὅτι ὁ ἐξ αὐτῆς τεχθησόμενος υἱὸς θέλει γένῃ ἰσχυρότερος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Παριστάμετο ὡς τετράγωνός τις λίθος μὲ γυναικείαν κεφαλὴν, τῆς ὁποίας τὸ πρόσωπον ἦτον ὠραιότατον, καὶ μέρος τῆς κόμης αὐτῆς ἐκρέματο ἡμελημένον ἐπὶ τὰ νῶτα αὐτῆς, μέρος δὲ περίστανε δύο πλοκάμους· ὑπὸ τὸν ἴδιον λίθον εὐρίσκοντο πλησίον τρεῖς ἄλλαι μορφαί, μακρὰ φορέματα, κοιτὴν χλαμίδα, πέλους ἐπὶ τὰς κεφα-

λός, ζώνην περί τήν μέσην, καί σανδάλια εἰς τοὺς πόδας φέρουσαι, καί τὰς ὄρας περιζάνουσαι.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν ναοὺν ὑπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς. Οἱ Θεβαῖοι ἰδρύσαν πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἄγαλμα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· καὶ οἱ οἰκηταὶ τῆς τῆς Ὀλυμπίας τῆ ἡγεῖρον καὶ βωμόν· εἰς δὲ Τροιζῖνα ἐπεὶ δὴ ἐλατρεύοντο πολλαὶ Θείμιδες ἔκτισεν ὁ Πιτθεὺς δι' ὅλας ἓνα μόνον ναοὺν ὑπὸ τοῦ ὀνόματος Θείμιδος.

ΔΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ.

Θέλεται ἔτι ἦτον βασιλόπαις τις ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ ἐπομίνως καὶ βασίλισσα ἐνὸς μέρους τῆς ἐπαρχίας ταύτης· καὶ ἐπειδὴ ἡ διοίκησίς της ὑπῆρξε εὐμενῆς καὶ δικαιοτάτης, ἐτιμήθη μετὰ θάνατον ὡς Θεὰ τῆς Δικαιοσύνης· καὶ μὲ τὸ νὸ ἐκαταγίνετο πρὸς τοῖς ἄλλοις μὲ τὴν Ἀστρονομίαν ἐξαιρέτως, εἰρήθη ὅτι ἰξευρεν ἵνα προφητεύη. Ἦ μετὰ τοῦ Διὸς δὲ ὑπανδρεία αὐτῆς δὲν ἔμπορεῖ νὰ ὑπῆρξεν, ἐπειδὴ οἱ αὐτὴν ὡς βασιλόπαιδα καὶ βασίλισσαν ἐν Μακεδονίᾳ ἐθίλουτες λέγουσαι ὅτι ἦτον ἡ ἀδελφὴ τοῦ πατρὸς τοῦ Διός.

ΑΡΚΕΣΙΛΑΟΣ (II) ΙΑΣΟΣ (III) ΣΦΗΛΟΣ (IV)
 ΒΟΥΚΟΛΟΣ (V) ΚΛΟΝΙΟΣ (VI) ΔΗΙΟΧΟΣ
 (VII) ΛΥΚΟΦΡΩΝ (VIII) ΜΑΣΤΩΡ (IX) ΚΛΕΙ-
 ΤΟΣ (X) ΠΕΙΣΗΝΩΡ (XI) ΛΕΤΥΝΟΣ (XII)
 ΠΡΟΤΙΑΩΝ (XIII) ΣΧΕΔΙΟΣ (XIV) ΠΕΡΙ-
 ΜΗΔΗΣ (XV) ΛΑΟΔΑΜΑΣ (XVI) ΩΤΟΣ (XVII)
 ΚΡΟΙΣΜΟΣ (XVIII) ΕΥΦΥΤΗΣ (XIX) ΚΟ-
 ΠΡΕΥΣ (XX)

Ο Ἀρκεσίλαος ἦτον υἱὸς τοῦ Βοιωτοῦ Λύκου καὶ
 τῆς Κλεοβούλης· ἐφρουεῖτο πρὸ Τρωάδος ὑφ' Ἑκτορος
 καὶ τὰ λείψανα αὐτοῦ ἔφερεν ὁ Λήϊτος εἰς τὴν Βοιωτίαν
 καὶ θάψας αὐτὰ ἐπὶ τὰς ὄχθας τοῦ Ἐρκανος ποταμοῦ
 (τὰ νῦν ποτάμι τῆς Λειβαδίας) τῷ ἠγείρει καὶ μνημεῖον.
 Ο Ἰάσος, ἀρχηγὸς τῶν Ἀθηναίων πρὸ Τρωάδος, ἦτον υἱὸς
 τοῦ Σφήλου, γεννηθέντος ἐκ τοῦ Βουκόλου, ἐνὸς τῶν Ἡρα-
 κλέος υἱῶν· Ο Κλονίος ἀναφέρεται μένου ὅτι ἐγεννήθη
 ἐκ τοῦ Λαίρκου καὶ πλέου οὐ. Τοῦ Δηϊόχου ἡ καταγω-
 γὴ εἶναι ἀδήλος· Ο Λυκόφρων, τοῦ ὁποῦ τοῦ πα-
 τρός, Μάισρος, οἱ γενήτορες δὲν ἀναφέρονται, ἦτον Κυ-
 θήριος φυγὰς καὶ διάγων παρὰ τῷ Δίαντι Τελαμῶνος,
 διὰ τὸν φόνον ἐνὸς τῶν Κυθηρίων. Ο υἱὸς τοῦ ἀδήλου
 Πεισηήτορος, Κλεῖτος, εἶναι ἄγνωστος περαιτέρω. Ὁμοίως
 καὶ ὁ Ἀσύρος υἱὸς τοῦ Προτιάου. Ο ἀρχηγὸς τῶν Φω-

κείων Σχεδίας ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Περιμήδου, τοῦ ὁποῦου ἡ καταγωγή δὲν ἀναφέρεται. Ὁ Λαοδάμας ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀυτίεως. Τοῦ ἐκ Κυλλήνης Ὄτου καὶ ἀρχηγού (ἴων) Ἐπειῶν ὁ πατήρ δὲν ἀναφέρεται· μῆτε ὁ τοῦ Κροίσμου, καὶ τοῦ Εὐρύτου ὁμοίως βασιλέως τῆς Ἐφύρης· καθὼς μῆτε τοῦ ἐν Μυκήναις γεννηθέντος Κοπρείως καὶ διὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ φόνου τοῦ Ἰρίτου ἐκείθεν πρὸς τὸν Εὐρυθία καταφυγόντος, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔμευεν ὡς κήρυξ.

Δ Ρ Π Τ Α Ι (Ι)

Ἦσαν θυγατέρες τοῦ Θαύμαντος καὶ τῆς Ἡλέκτρας θυγατρὸς τοῦ Ὀκεανῶ· κατὰ τινὰς μὲν τρεῖς τὸν ἀριθμὸν Ἀέλλη, Ὀκυπέτη καὶ Ποδάργη· κατ' ἄλλους δὲ τέσσαρες προσθεμένης καὶ τῆς Κηλαίνης. Αἱ μορφαὶ αὐτῶν ὁμοιάζου μὲ παρθένων· ἀλλὰ ἦσαν ἰσχυραὶ καὶ χλωμαί. Εἰς τὰς χεῖρας ἔφερον μεγάλους κυρτοὺς ὄνυχας ὡς ἰεράκων· κατετήκοντο ἀπαύτως ἀπὸ ὑπαρδύλλουσαν πείναν, ἐπειδὴ ὅ,τι ἔτρωγον ἐξήμουν αὐτὸ πάλιν εὐθίως. Ἐπὶ τοὺς ὤμους ἔφερον πτέρυγας, ὅθεν ὅπου ὠφραίνοντο φαγητὰ ἔπταυτο εὐθὺς φεβερὶν ἤχον διὰ τῶν πτερίγων τῶν ποιούσαι, καὶ ἐμόλυνον ἅπαντα ὅσα ἤγγζον μὲ τὰς ῥυπαρὰς χεῖρας τῶν. Τὰ σώματα αὐτῶν ἦσαν κεκαλυμμένα παντοῦ μὲ πτερὰ· οἱ πόδες τῶν ὡς οἱ τῶν οὐθρώπων, καὶ τὰ ὦτα τῶν ὡς τῶν Ἀρκτῶν· Ἐκατοίκου εἰς Θρακίαν καὶ μετὰ θάνατον διορίσθησαν ὑπὸ τοῦ Διὸς νὰ φυλάττου

τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ταοτάρου ἀφίνουσαι καθένα νὰ εἰσέλθῃ οὐδένα δὲ νὰ ἐκβῇ· Ὁργισθεὶς ὁ Ποσειδῶν κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σαλμυδασοῦ (τὰ νῦν Σταγυράς, ἐν Θράκῃ) Φινίως, ἐπεμψεν αὐταῖς νὰ τὸν ταράττωσι καὶ νὰ τὸν βασανίσωσι ἀπαύτως· ὅθεν ὁσάκις ἐκάθετο νὰ δειπνήσῃ, εὐθείως ὡς παρετίττοντο αὐτῷ τὰ φαγητὰ, ἔπιταντο αὐταὶ μετὰ μεγάλου θορύβου ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἤρπαζον μέρος τῶν φαγητῶν, μέρος ἔρριπτον κάτωθεν τῆς τραπέζης καὶ τὸ λοιπὸν ἐμόλυνον τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἐκ τῆς δυσωδίας δὲν εἶδύνατο νὰ τὸ γευθῇ. Ὅταν ἐν τέλει μετὰ παρέλευσιν καιροῦ ἦλθον πρὸς τὸν Φινέα οἱ Ἄργοναῦται, τοῖς ὑπεσχέθη πᾶσαν βοήθειαν ἐναγκαίαν αὐτοῖς εἰς τὸ ταξιδίουτιον εἰάν ἤθελε τὸν ἐλευθερύσουσιν ἀπὸ τῆν τυραννίαν τῶν Ἀρπυίων· ὅθεν οἱ Ἄργοναῦται ἐδωρίσαν τοὺς υἱοὺς τοῦ Βαρίας, Κάλαιν καὶ Ζήτην, ὡς πτέρυγας ἔχοντας, ἵνα διέξωσιν αὐτάς· ὅτινες γυμνώσαντες τὰ ξίφη αὐτῶν ἤρξαντο νὰ διώκουν αὐτάς ἀκλειῶς, ἐπειδὴ ἴξευρον ὅτι εἰάν δὲν τὸς ἐφύενον ἔπρεπε νὰ ἀποθάνουσι αὐτοί· ὡς δὲ μετὰ πολλὸν διωγμὸν ἔφθασαν αὐτάς, μία αὐτῶν ἔπεσε νεκρὰ εἰς τὸν Τίγγρου ποταμὸν εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν ἰσθμὸν, ὅθεν ἐκλήθη ἐπομένως τὸ μέρος ἐκεῖνο Ἀρπυια· καὶ αἱ ἄλλαι κατεδιώχθησαν εἰς εἰς τὰς Ἐχιδναίας νήσους· καὶ ἐκεῖθεν ἐπέστρεψαν οἱ ἀπώκται αὐτῶν διὰ προσαγῆς τοῦ Διὸς πέμψατος πρὸς αὐτοὺς τὴν Ἴριν· ὅθεν ἐκλήθησαν ἔκτοτε καὶ Στροφαῖδες αἱ νῆσοι ἐκεῖναι.

ΑΛΗΘΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

Ἦσαν θυγατέρες τοῦ ῥηθέντος Φινέως· αἱ ὁποῖαι διάγονται ἄχρειον καὶ ἀσελγῆ βίον, ὑπερηθέτος τοῦ πατρὸς αὐτῶν τοῦ φωτὸς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, διὰ τὸ ὑψηλὸν γῆρας του, ἤρπαζον καὶ κατεδαπάνουν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ· ἕως οὗ οἱ υἱοὶ πλησιοχώρου τινος βασιλέως Βορέος ὀνομαζομένου εἰδὼξαν αὐτὰς καὶ ἔθεσαν ἐπιστάτας εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ Φινέως, οἵτινες ἐσωσαν τὸ λοιπὸν αὐτῆς διὰ τὴν δυνάμειν ὁ δυστυχῆς Φινέως καὶ τελειώσῃ ἐν γούργῃ τὰς ἡμέρας τῆς βασιάνων πλήρης ζωῆς αὐτοῦ.

Οἱ Ἀλληγορηταὶ ἐννοοῦν ὑπὸ αὐτὰς τὴν φιλαργυρίαν καὶ φιλαρπαγὴν· ἀπὸ τὰς ὁποῖας οἱ κυριευέμενοι οὐδὲν συγχωροῦνται μήτε τὴν φάγωσιν καθὼς πρέπει μήτε τὴν ἀπολαύσασθαι ὅ,τι κέκτηνται· ὅθεν οἱ τοιοῦτοι φαίνονται χλωμοὶ καὶ ἰσχυροὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Μὲν τοὺς τῶν ἀρπακτικῶν δακτύλων τῶν ὄνυχας ἔλκουν ὅλα πρὸς αὐτοὺς, τοὺς, διδάσκουσι τὴν κρύπτουσι τὰ ἀρπαζόμενα μὲ ἐπιμέλειαν, τὰ ὁποῖα ὅμως ὡς ἀδίκως κεκτημένα βιάζονται καὶ ἀποβάλλωσι πόλιν ἐξεμουῦντες.

ΠΟΛΥΔΩΡΗ (II) ΠΕΡΙΟΡΗΣ (III) ΕΥΔΩΡΟΣ
 (IV) ΠΟΛΥΜΗΛΗ (V) ΦΥΛΛΑΣ (VI) ΕΧΕ-
 ΚΛΗΣ (VII) ΜΑΙΜΑΛΟΣ (VIII) ΑΛΚΙΜΕΔΩΝ
 (IX) ΛΑΕΡΚΗΣ (X) ΠΤΡΑΙΧΜΗΣ (XI) ΜΑ-
 ΡΤΣ (XII) ΑΜΙΣΩΔΑΡΟΣ (XIII) ΚΛΕΒΟΤ-
 ΛΟΣ (XIV) ΛΤΚΩΝ (XV) ΕΡΤΜΑΣ (XVI)
 ΠΡΟΝΟΟΣ (XVII) ΘΕΣΤΩΡ (XVIII) ΑΜΦΟ-
 ΤΕΡΟΣ (XIX) ΕΠΑΛΤΗΣ (XX) ΙΦΕΤΣ (XXI)
 ΔΑΜΑΣΤΩΡ (XXII).

Η Πολυδώρη αναφέρεται μόνου ως κόρη του Πη-
 λέως και της Αντηγόνης, η οποία υπαυδρευθείτα τῷ Σπερ-
 χειῶ του Πίλλην Βώρου ἔτεκε τὸν Μενίσθιον· Οὗ Περι-
 ορης πατήρ του Βώρου δὲν ἀναφέρεται ἐκ τῶν γονέων
 ἡν. Οὗ Εὐδωρος υἱὸς του Ἐρμου και της Πολυμήλης ἀρ-
 χήστριας ἐξαιρέτου, θυγατρὸς του Φυλαντος (του ὁποίου
 οἱ γονεῖς εἶναι ἄγνωστοι) ἦτον ἕνας τῶν ἄξωματικῶν Μυρ-
 μιδῶων, ταχύπους, ἀνδρείος και μνήμων του Πατρό-
 κλου· ἐφουεύθη δὲ ἐπὶ του Πυραίχμου. Οὗ Ἐχεκλής
 ἦτον υἱὸς του Ἀκτορος και ἀνὴρ της Πολυμήλης. Οὗ
 Μαίματος, γενήτωρ του Πεισάνδρου, δὲν ἀναφέρεται τί-
 σος υἱὸς ἦτον. Οὗ ἄξωματικῶς Μυρμιδῶν Ἀλκιμέδων
 ἦτον υἱὸς του ἀδελφου Λαέρκου. Του τὸν Εὐδωρον φο-
 θεύσαντος ἀρχηγού τῶν Παιώνων Πυραίχμου οἱ γονεῖς

δὲν εἶναι γνωστοί. Ὁ Μάρυς ἀδελφὸς τοῦ Ἀτυμνίου ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Κασσιόπης. Τοῦ Λυκίου Ἀμισωδάρου, τοῦ Κλεοβοήλου καὶ Λύκωνος ἡ καταγωγὴ δὲν δηλοῦται που. Ἐπὶ τοῦ ἰσμοῦτος Ἐρύμας ἦσαν τρεῖς Τρῶες· ὡν τὸν μὲν ὁ Ἰδομενεὺς, τὸν δὲ ὁ Πάτροκλος πρὸ Τρωάδος, καὶ τὸν τρίτου ὁ Τοῦρνος εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐφόνευσεν. Ὁ Πρόνοος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ ὁ Μάσωρ τοῦ Ἡΰποπος· ἑὶ δὲ Ἀμφοτερός, ὁ Ἐπάλτης ὁ Ἰφρὺς καὶ ὁ Δαμάσωρ εἶναι ἀγνωστον τίνων τέκνα ἦσαν.

ΑΡΓΕΑΔΗΣ (ΧΧΙΙ) ΕΥΠΠΟΣ (ΧΧΙΥ) ΠΤΡΗΣ
 (ΧΧΥ) ΠΟΛΤΜΗΛΟΣ (ΧΧΥΙ) ΘΡΑΣΤΜΗΛΟΣ
 (ΧΧΥΙΙ) ΑΓΑΒΛΗΣ (ΧΧΥΙΙΙ) ΕΠΠΕΤΕΣ (ΧΧΙΧ)
 ΙΘΑΙΜΕΝΗΣ (ΧΧΧ) ΣΘΕΝΕΛΟΣ (ΧΧΧΙ) ΒΑ-
 ΘΥΚΛΗΣ (ΧΧΧΙΙ) ΧΑΛΚΩΝ (ΧΧΧΙΙΙ) ΛΑΟ-
 ΓΟΝΟΣ (ΧΧΧΙΥ) ΟΝΗΤΩΡ (ΧΧΧΥ) ΕΧΕ-
 ΚΛΟΣ (ΧΧΧΥΙ) ΠΕΡΙΜΟΣ (ΧΧΧΥΙΙ) ΕΠΙ-
 ΣΤΩΡ (ΧΧΧΥΙΙΙ) ΕΛΑΣΟΣ (ΧΙΙ) ΠΥΛΑΡ-
 ΤΗΣ (ΧΙ) ΔΥΜΑΣ (ΧΙΙ) ΕΥΦΟΡΒΟΣ (ΧΙΙΙ).

Τοῦ Ἀργεάδου, Εὐίππου, Πύρου, Πολυμήλου, καὶ τοῦ ὀπαδοῦ τοῦ Σαρπηδόνοσ Θρασυμήλου οἱ γεννήτορες δὲν εἶναι γνωστοί. Τοῦ δὲ Μυρμιδόνοσ Ἀγακλίου πατὴρ ἦτον ὁ Ἐπειγεὺς βασιλεὺς τῆς Βουδαίου πέλειωσ

τοῦ ὁποίου αἱ γυνεῖς δὲν ἀναφέρονται, που καθὼς καὶ τοῦ Τρωῆς Σθενελάου, πατρὸς τοῦ Γθαιμένου, καὶ τοῦ πλουσίου Μυρμιδόνος. Χάλκωνος γεννῆται τὸν Βαθυκλέα. Ὁ Λαόγονος ἐγενήθη ἐκ τοῦ Οὐήτορος ἱερέως τοῦ Διὸς. Τοῦ Ἐχέκλου, Περίμου, Ἐπίσσορος, Ἐλάσσου, καὶ Πυλάρτου, Τρώων πολεμιστῶν, ἡ καταγωγὴ εἶναι οὕτως ἀδελφός. Ὁ Δύμας ἦτον πατὴρ τοῦ Ἀσίου καὶ τῆς Ἐκάδης, κατοικήτης τῆς Φρυγίας ἐπὶ τὰς ὄχθας τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ· εἶχε δὲ καὶ δύο ἄλλους υἱοὺς ἀκόμῃ, Ὀτρία καὶ Μύγδονα καλουμένους. Ὅταν αἱ Ἀμαζόνες εἰσῆλθον εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ὁ Πρίαμος τῶ ἐπεμψε βοηθητικὰ στρατεύματα, καὶ πρὸς ἐνδειξὴν τῆς εὐγνωμοσύνης του τῶ ἔδωκεν εἰς γυναῖκα τὴν Θθαγτέρα αὐτοῦ Ἐκάδην. Ὁ δὲ φίλος τοῦ Πατρόκλου Εὐφορβος, ὁ δὲ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ μεγάλως ἐπαινούμενος, ἦτον υἱὸς τοῦ Πάνθου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πολυδάμαντος, καὶ ἐφρονεῦθη ὑπὸ χερσῶν τοῦ Μενελάου.

ΤΕΛΟΣ τοῦ Θ'. ΤΟΜΟΥ.

Π Ι Ν Α Ξ.

Τῶν ἐν τῇ Μυθολογίᾳ περιεχομένων Θεῶν, Ἡμιθέων,
Ἡρώων, καὶ λοιπῶν ὑποκειμένων.

	Σλ.		Σλ.
Αγακλῆς	241	Θρασύμηλος	241
Αλκιμέδων	240	"Ιάσος	236
Αμισώδαρος	240	Ίθαιμένης	241
Αμφοτερός	240	Ίφειδς	240
Αργεάδης	241	Κλεῖτος	236
Αρκεσίλαος	237	Κλεόβυλος	240
Αρπυια	237	Κλονίος	236
Αρηίλυκος	237	Κοπρεύς	236
Ατῆνος	236	Κροῖσιμος	236
Βαθυκλῆς	241	Λαογόνοσ	241
Βυκόλος	226	Λαοδάμας	236
Δαμάσωρ	240	Λαέρκης	240
Δηίοχος	236	Λυκόφρων	236
Δύμας	241	Λύκων	240
Εἰλασσοσ	241	Μαίμα λ	240
Επάλτης	240	Μάρης	240
Επειγέυς	241	Μάσωρ	236
Επίσωρ	241	Ονήτωρ	241
Ερύμας	240	Πεισήνωρ	236
Ευδωροσ	240	Περιμήδης	236
Ευίπποσ	241	Περιμοσ	241
Ευφήτης	236	Περίορης	240
Ευφορβοσ	241	Πολυδώρη	240
Εχελῆς	240	Πολυμήλη	240
Εχελκοσ	241	Πολύμηλοσ	241
Θέμις	233	Πρόνοοσ	240
Θέσωρ	240	Προτιάων	236

	Σλ.		Σλ.
Πυλάρτης	241	Σχεδίας	236
Πυραίχμης	240	Φύλας	240
Πύρης	241	Χάλκων	241
Σθένης	241	Ωτος	236
Σφῆλος	236		

~~~~~